

**PROGRAMACIÓ DEL
DEPARTAMENT DE VALENCIÀ**

I. E.S. *LA GARRIGOSA*. Meliana.

CURS ESCOLAR 2015-2016

Professorat del Departament de Valencià durant el curs 2015-2016.

FREDERIC LLOPIS BAUSET (Cap de Departament)

XAVIER CARAZO CARRASCO (Coordinador TIC i Tutor 1r ESO B)

RAFAEL ÀNGEL CARBONELL (Coordinador ESO i Tutor 4t ESO A)

MIQUEL ESTEVE FORÉS (i Tutor 1r batx A)

LEOCADI CLIMENT CICUÉNDEZ

Grups que imparteix cada professor:

FREDERIC LLOPIS BAUSET (2n ESO B, 3r ESO A, 3r ESO B, 4t ESO B, 2n batx. A i 2n batx. B)

MIQUEL ESTEVE FORÉS (Taller de Valencià 2n ESO, 3r ESO C, 3r ESO Pmar, Formació Professional Bàsica 1, Formació Professional Bàsica 2 i 1r Batx. A)

XAVIER CARAZO CARRASCO (1r ESO B, 1r ESO D, 2n ESO C, 1r batx. B, 2n batx. Literatura Universal. Tutor 1r ESO B)

RAFAEL ÀNGEL CARBONELL (1r ESO A, Desdoblament 1r ESO C+D, 4t PDC, 4t ESO A i Tutor de 4t ESO A)

LEOCADI CLIMENT CINCUÉNDEZ (Desdoblament 1r ESO A+B, 1r ESO C, 2n ESO A, Optativa Instrumental 1r ESO, Àmbit Sociolingüístic 2n ESO)

1. Introducció

Durant el curs actual, els cursos 2n i 4t d'Educació Secundària Obligatòria es regeixen pel següent marc legislatiu:

- LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4 de maig de 2006).
- REIAL DECRET 1631/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria (BOE núm. 5, de 5 de gener de 2007).
- DECRET 112/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria a la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 5562, de 24 de juliol de 2007).
- ORDRE de 14 de desembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, sobre avaluació en Educació Secundària Obligatòria (DOCV núm. 5665, de 21 de desembre de 2007).

De manera específica, el 2n de Batxillerat es regeix per:

- DECRET 102/2008 d'11 de juliol, del Govern Valencià pel qual s'estableix el currículum del batxillerat en la Comunitat Valenciana. (DOCV núm. 5806, de 15 de juliol de 2008)

Dins aquesta situació, el Departament es planteja durant el curs actual els següents objectius:

1. Revisar les programacions i els materials d'aula dels diferents nivells, i adequar-los als nostres alumnes.
2. Comprovar els materials curriculars del Departament que durant el present curs s'utilitzaran al batxillerat en substitució del llibre de text.
3. Continuar amb l'assignatures optativa —adequant-ne els seus materials i propiciant-ne la tria per part dels alumnes dels cursos anteriors—: *Literatura Universal* de 2n de batxillerat.
4. Elaborar materials per als *Tallers de Valencià* en 2n d'ESO i l'*Optativa Instrumental* de 1r d'ESO.
5. Elaborar materials per a l'Àmbit sociolingüístic en 2n d'ESO.
6. Participar, el professorat del Departament, en els cursos de formació del professorat que es consideren oportuns per tal d'actualitzar els nostres coneixements i augmentar els nostres recursos i estratègies a fi d'afrontar la sempre canviant realitat que presenten els ensenyaments secundaris obligatoris (ESO) i de Batxillerat a les aules del nostre centre.
7. Preparar la programació i els materials necessaris per atendre la diversitat del nostre alumnat, tant dins l'aula com en les classes de reforç o en l'atenció del Professor d'educació compensatòria.
8. Preparar la programació i els materials necessaris per atendre la diversitat del nostre alumnat, especialment dels nouvinguts que s'incorporen tardanament a les nostres aules. En aquest sentit el Departament de Valencià ha de tenir un paper important per introduir aquests alumnes a la nostra cultura i en el coneixement de la nostra llengua, com a mínim al mateix temps i nivell que el castellà.

2. Materials curriculars

En el present curs el Departament de Valencià utilitzarà com a material de treball a classe els següents llibres de text:

Per a Primer d'ESO: Martines, J (Coordinador) i al., *Diàlegs. 1r ESO. Valencià: Llengua i Literatura*. Ed Marfil.

Per a Segon d'ESO: Martines, J (Coordinador) i al., *Diàlegs. 2n ESO. Valencià: Llengua i Literatura*. Ed Marfil.

Per a Tercer d'ESO: Martines, J (Coordinador) i al., *Diàlegs. 3r ESO. Valencià: Llengua i Literatura*. Ed Marfil.

Per a Quart d'ESO: Martines, J (Coordinador) i al., *Diàlegs. 4t ESO. Valencià: Llengua i Literatura*. Ed Marfil.

Per a Primer de Batxillerat: Materials curriculars elaborats pels Departament i per a la part d'ortografia i gramàtica Sandra Montserrat Buendia, *Llengua Pràctica-2*. Ed. Marfil

Per a Segon de Batxillerat: Materials curriculars elaborats pels Departament

Per a Segon de Batxillerat *Literatura Universal*: Materials curriculars elaborats pels Departament.

3. Reunió de Departament

La reunió de Departament serà dijous de 9'50 a 10,45. Es pretén amb la realització d'aquesta reunió la màxima coordinació entre tots els membres del Departament en les tasques acadèmiques.

Els exàmens a realitzar durant el curs, així com en la convocatòria de setembre, seran conjunts i amb un mateix model i criteri per a tots els cursos, de tal manera que tots els alumnes d'un mateix nivell siguen valorats amb semblants criteris i no es donen greuges comparatius.

4. Atenció a la Diversitat: el Contracte Programa

El Departament de Valencià en la reunió celebrada a final del curs 2014-2015, davant les disposicions horàries i la distribució de grups que es van donar a la sessió de Claustre Ordinari de 10 de juliol, va decidir les següents qüestions pel que fa a les hores de desdoblament:

- En 2n d'ESO, el Departament impartirà l'Àmbit Sociolingüístic dins el Contracte Programa en què s'ha inclòs el Centre per mitjà del professor Leocadi Climent.
- Els alumnes amb dificultats en l'àrea de Valencià assistiran a l'Optativa Instrumental de 1r d'ESO i al Taller de Valencià en 2n d'ESO.
- Els Departament assumeix, com al curs anterior, el Programa de Diversificació Curricular de 4t en el seu Àmbit Sociolingüístic.
- Es continua assumint l'Àmbit Lingüístic en la Formació Professional Bàsica tant en el seu 1r curs com en 2n.
- Els casos concrets de necessitats educatives especials seran atesos de manera personal per la Professora de Pedagogia Terapèutica.
- Després de totes aquestes hores de dedicació a l'atenció dels alumnes d'ESO, el Departament acorda dedicar la disposició horària restant, 6 hores, al desdoblament dels quatre grups de 1r d'ESO, de tal manera que 1r A i B tindran un grup de desdoblament al qual assistiran alumnes que necessiten d'una atenció personalitzada; i el mateix en 1r C i 1r D.

- Durant el curs actual no comptarem amb cap hora d'atenció als alumnes de 2n de batxillerat amb l'assignatura pendent del curs anterior, per la qual cosa el Cap de Departament qui realitzarà al llarg del curs l'atenció a aquests alumnes i els exàmens per a avaluar-los a la fi del curs.

5. Optativa instrumental. València de 1r d'ESO i Taller de València de 2n d'ESO

En el present curs, els alumnes amb mancances en les assignatures instrumentals podran ser atesos, en 1r d'ESO en l'Optativa Instrumental de 1r d'ESO –impartida per Leocadi Climent—i en 2n d'ESO en el *Taller de València*. En principi s'ha acordat enviar a aquestes optatives aquells alumnes que necessiten una atenció supletòria a la classe per poder aconseguir els objectius de la matèria. De tota manera, després de la primera avaluació, es revisarà el nom dels alumnes que hi assisteixen. En el Taller de 2n d'ESO han tingut prioritat els alumnes amb l'assignatura de primer suspensa, per la qual cosa en aquest nivell es treballarà de manera preferent la recuperació del curs anterior.

6. Recuperació d'assignatures pendents de cursos anteriors

La legislació vigent sobre els criteris de promoció han creat la figura de les assignatures pendents també a l'ESO, amb la qual cosa es creu que els alumnes hauran de tenir la possibilitat de recuperar-les en algun moment. Per això durant el curs 2015-2016 els *alumnes d'ESO amb el València del curs anterior suspens* hauran de realitzar un seguit d'activitats tutoritzades pel professors del curs actual per tal de superar l'assignatura suspensa. El Departament ha pres la decisió que aquests alumnes realitzaran els quaderns d'exercicis de l'Editorial Castellnou del seu nivell dels autors Montserrat Ferrer i Joaquim López. Hauran de presentar en els períodes que pautarà el Departament els exercicis del llibre en la corresponent llibreta o fulls en blanc; en cas que siga necessari es realitzarà un examen escrit per parcials o final. No obstant això, l'avaluació principal de l'alumne serà la seua evolució diària a la classe del curs actual. El professor corresponent emetrà la qualificació a començament del mes de maig.

Durant el mes d'octubre, els alumnes i les seues famílies seran informats per escrit de les activitats a realitzar durant el curs amb els següent document, que haurà de ser retornat amb la signatura dels pares com a prova d'haver-ne estat informats. Ací es pauta la realització de les activitats amb les dates de presentació d'exercicis per a cada nivell.

Durant el mes de gener els pares seran informats, també, del treball realitzat pel seus fills durant el primer trimestre.

6.1. Pendants de Primer d'ESO

L'alumne del grup té suspesa l'àrea de Valencià de ESO. Segons la legislació vigent, l'alumne ha de superar l'assignatura del curs anterior per poder aprovar la del curs actual. El Departament de Valencià, per tal de facilitar la superació d'aquesta assignatura del curs anterior, ha decidit que els alumnes en tal situació duguen un pla de treball, supervisat pel professor de Valencià de l'aula i de manera paral·lela a les activitats realitzades a classe, consistent en la realització d'un quadern d'exercicis:

Ferrer, M. i López, X., *Reforç de llengua*. 1r d'ESO. Ed. Castellnou

El treball de l'alumne haurà de presentar-se al seu professor amb la següent periodicitat:

- ✚ Abans del 22 de desembre: Unitats 1 a 8
- ✚ Abans del 26 de febrer: Unitats 9 a 16
- ✚ Abans del 29 d'abril: Unitats 17 a 22

A començament del mes de maig el professor decidirà si l'alumne ha superat, o no, l'àrea de Valencià del curs anterior tot tenint present els següents aspectes:

- ✚ La realització dels quaderns d'exercicis indicats.
- ✚ L'avaluació de l'alumne en l'assignatura de Valencià en el curs actual.
- ✚ La realització, si cal, d'una prova sobre els apartats d'ortografia i gramàtica treballats en els quaderns d'exercicis.

6.2. Pendants de Segon d'ESO

L'alumne del grup té suspesa l'àrea de Valencià de ESO. Segons la legislació vigent, l'alumne ha de superar l'assignatura del curs anterior per poder aprovar la del curs actual. El Departament de Valencià, per tal de facilitar la superació d'aquesta assignatura del curs anterior, ha decidit que els alumnes en tal situació duguen un pla de treball, supervisat pel professor de Valencià de l'aula i de manera paral·lela a les activitats realitzades a classe, consistent en la realització d'un quadern d'exercicis:

Ferrer, M. i López, X., *Reforç de llengua*. 2n d'ESO. Ed. Castellnou

El treball de l'alumne haurà de presentar-se al seu professor amb la següent periodicitat:

- ✚ Abans del 22 de desembre: Unitats 1 a 5
- ✚ Abans del 26 de febrer: Unitats 6 a 10
- ✚ Abans del 29 d'abril: Unitats 11 a 14

A començament del mes de maig el professor decidirà si l'alumne ha superat, o no, l'àrea de Valencià del curs anterior tot tenint present els següents aspectes:

- ✚ La realització dels quaderns d'exercicis indicats.
- ✚ L'avaluació de l'alumne en l'assignatura de Valencià en el curs actual.
- ✚ La realització, si cal, d'una prova sobre els apartats d'ortografia i gramàtica treballats en els quaderns d'exercicis.

6.3. Pendants de Tercer d'ESO

L'alumne del grup té suspesa l'àrea de Valencià de ESO. Segons la legislació vigent, l'alumne ha de superar l'assignatura del curs anterior per poder aprovar la del curs actual. El Departament de Valencià, per tal de facilitar la superació d'aquesta assignatura del curs anterior, ha decidit que els alumnes en tal situació duguen un pla de treball, supervisat pel professor de Valencià de l'aula i de manera paral·lela a les activitats realitzades a classe, consistent en la realització d'un quadern d'exercicis:

Ferrer, M. i López, X., *Reforç de llengua*. 3r d'ESO. Ed. Castellnou

El treball de l'alumne haurà de presentar-se al seu professor amb la següent periodicitat:

- Abans del 22 de desembre: Unitats 1 a 9
- Abans del 26 de febrer: Unitats 10 a 18
- Abans del 29 d'abril: Unitats 19 a 25

A començament del mes de maig el professor decidirà si l'alumne ha superat, o no, l'àrea de Valencià del curs anterior tot tenint present els següents aspectes:

- La realització dels quaderns d'exercicis indicats.
- L'avaluació de l'alumne en l'assignatura de Valencià en el curs actual.
- La realització, si cal, d'una prova sobre els apartats d'ortografia i gramàtica treballats en els quaderns d'exercicis.

6.4. Pendants de batxillerat

Durant el curs actual no s'impartiran classes de repàs per a recuperar l'assignatura de Valencià per a aquells alumnes que es troben en 2n de batxillerat i tenen suspesa la matèria de Primer. Els alumnes que es troben en aquesta situació duran un pla de treball personalitzar controlat pel Cap de Departament i realitzaran dos exàmens parcials al llarg del curs, un després de Nadal i un altre a finals d'abril.

Valencià: llengua i literatura

Projecte Curricular

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

1. La Programació de l'àrea de València per a l'etapa de l'ESO.

La programació didàctica que es presenta va adreçada a alumnes dels quatre cursos d'ESO. Després de cursar l'educació primària, els alumnes disposen d'un major grau de desenvolupament perceptiu, d'un aparell conceptual bàsic i d'una experiència en la descripció i anàlisi dels fets lingüístics, que els permet ja el tractament explicatiu de fenòmens més complexos, per tal de ser capaços posteriorment de comprendre i crear textos orals i escrits d'una major dificultat.

2. Contextualització. Ús i Vitalitat del Valencià a l'Horta Nord i a l'Institut.

El centre d'aplicació d'aquesta programació és l'Institut *La Garrigosa* de Meliana, a l'Horta Nord. Aquest centre acull, fonamentalment, adolescents de les localitats de Meliana, encara que també en replega alguns de Vinalesa, Albalat dels Sorells, Almàssera i algunes altres localitats de la comarca de l'Horta Nord, totes elles majoritàriament valencianoparlants.

Totes aquestes localitats, on no fa molts anys l'agricultura era l'activitat principal, han esdevingut centres industrials o de serveis, i virtuals barris residencials de la ciutat de València. Les famílies gaudeixen d'un bon nivell socioeconòmic, dins la seua heterogeneïtat, la qual cosa els permet proporcionar als estudiants en general els mitjans necessaris per a l'estudi.

L'Institut, construït el 1992, està previst per a 16 unitats, però en el curs actual, i anteriors, compta amb 19 grups (12 ESO+4 batxillerats+ PDC, FPB 1 i 2) i amb més de 440 alumnes, la qual cosa condiciona el normal desenvolupament de les activitats escolars. El centre disposa d'una còmoda i àmplia biblioteca, servei de reprografia i dotacions audiovisuals i multimèdia. El professorat de València no gaudeix d'un departament en exclusiva on reunir-se i consultar els propis materials, ja que aquest espai, des de fa temps, és utilitzat en bastants hores de l'horari lectiu com a aula per a impartir classes tant de valencià com d'altres assignatures, i comparteix el departament amb el de Castellà.

Els alumnes de *La Garrigosa* mantenen un alt grau de coneixement i ús del valencià. Això no obstant hi existeixen bosses de castellanització, en uns casos provinents de famílies immigrants i en altres castellanitzades en les darreres generacions. Sens dubte la primera situació és la més conflictiva, ja que aquests alumnes no tenen contacte amb la utilització real de la llengua en la família i en algunes ocasions ni tan sols en el seu grup d'amics. En el segon cas els alumnes sí que tenen contacte amb la llengua en la seua pròpia família i en posseeixen un alt grau de coneixement, i si no la usen simplement és perquè la situació sociolingüística no ho exigeix.

El nostre alumnat, d'acord amb el context social de *conflicte lingüístic*, es regeix per unes normes d'ús desequilibrades: manté el valencià als àmbits d'ús privats interpersonals, però utilitza el castellà als usos públics formals. Per això, a l'aula han d'assolir un paper important els continguts actitudinals per eliminar els estereotips i prejudicis socials envers la utilització del valencià en els àmbits formals. L'aula ha de demostrar-hi la possibilitat real d'usar textos contextualitzats i atractius.

Així mateix, tot i que se'ls ha de familiaritzar amb l'estàndard com a finalitat de l'ensenyament, s'hi haurà de partir de la varietat diastràtica i geogràfica del nostre alumnat. A tal fi, partint d'aquesta situació se'ls haurà de conscienciar que *no tot ho diuen malament*, encara que sí que cal alguna correcció i sobretot adequació, des de la seua varietat. El valencià de l'Horta Nord aporta a les nostres aules motius recurrents de correcció, com ara els trets d'apitxament, però també ens proporciona una gran riquesa gramatical, lèxica i fraseològica, fruit de la seua vitalitat.

A favor de la tasca que ens encomana l'actual sistema educatiu com a motors dels processos de normalització lingüística al centre, al nostre institut l'índex d'utilització de la llengua en la relació interpersonal, tant de l'alumnat, com del professorat, és força elevat. Al mateix temps la utilització del valencià escrit en documentació, cartells, taulers d'anuncis, butlletins de notes, comunicats, etc. és alta. Pel que fa a la llengua vehicular d'ensenyament, el valencià va augmentant i de fet dels 18 grups, 12 ho són de PEV, tot i que en el curs actual seguint la tònica dels darrers anys els grups de PEV cada vegada compten amb més professors que imparteixen la seua matèria en castellà.

La programació, per tant, haurà de partir d'un nivell elevat de coneixement del valencià oral, però amb fortes dificultats en l'escrit. Per això en el primer cicle de l'ESO, treballaran bàsicament allò que els alumnes ja tenen, la llengua oral, i posteriorment en tercer i quart es reforçarà l'escrit, i sobretot els usos més útils per al seu desenvolupament personal. D'altra banda, s'hi haurà de tenir en compte la forta implantació del castellà, tant en la formació escolar com en les relacions socials dels nostres alumnes.

3. Plantejament didàctic

En la didàctica de l'ensenyament del valencià partim de la idea que aprendre llengua és, sobretot, aprendre a fer-la servir.

La llengua, a més a més de ser un símbol d'identitat col·lectiva, és fonamentalment un instrument de comunicació, és un mitjà per a aconseguir coses que ens interessin: ens serveix per a aproximar-nos al món, per a fer-nos-hi un lloc, per a definir-nos com a persones i per a relacionar-nos amb els altres. En l'àmbit de la classe de valencià, hem de buscar la forma de vincular els interessos docents amb els interessos de l'alumnat. Per això és important trobar la connexió amb el món de l'adolescent, plantejar activitats amb rendibilitat lingüística i comunicativa que també interesse l'alumnat. La nostra funció és fer-ne un aprofitament didàctic que es tradueix en un augment de la competència comunicativa prevista en cada nivell.

Considerem que aquest plantejament inicial és vàlid per a l'aprenentatge de qualsevol llengua, o almenys per a l'aprenentatge de llengües que formen part del currículum escolar del nostre alumnat. Aquest plantejament és encara més vàlid si es tracta de l'aprenentatge, com és el nostre cas, d'una llengua que dins un context de conflicte lingüístic (i per tant de minorització en els seus àmbits d'ús) tendeix cap a la substitució lingüística. Els nostres alumnes aprendran llengua en la mesura que allò que fan amb la llengua, allò que reben amb la llengua, allò que aprenen amb la llengua els siga útil, interessant, atractiu, divertit i formatiu.

Sovint oblidem que ensenyar valencià a casa nostra és una cosa ben diferent d'ensenyar llatí, espanyol o anglès. No ens podem permetre el luxe de convertir les nostres classes en una mena de sessions de dissecció gramatical, ni encara textual, on la llengua siga un cos que cal analitzar i esquarregar. No podem esmerçar aqueixos escassos cinquanta minuts a fer exercicis que poc tenen a veure amb l'ús efectiu, amb l'intercanvi d'informació: amb la comunicació. L'anàlisi de les oracions o dels textos ens servirà de ben poc si no és un instrument per a arribar a ser bons comunicadors: a comprendre, a parlar, a llegir i a escriure més bé i amb més eficàcia. Aïllar les parts de la frase, distingir la mena de text que ens han posat al davant o trobar els connectors d'un fragment són mers exercicis d'ensinistrament si no ens aprofiten per a augmentar la nostra competència comunicativa. Potser no és cap bajanada recordar que una metodologia per a l'ensenyament de la llengua serà bona si serveix precisament per a això: per a ensenyar aqueixa llengua, per a ensenyar a utilitzar-la. No podem supeditar aqueix objectiu al seguiment d'una metodologia més o menys nova; tampoc ens sembla encertat oblidar l'interés que puguin tenir les nostres propostes de treball en favor de l'aplicació d'un enfocament més o menys suggestiu.

D'una altra banda, hi ha qui ha convertit la classe en una reproducció de situacions de parla on els missatges que els alumnes reben o aprenen a donar no tenen gaire a veure amb la seua realitat més immediata d'adolescents. La llengua és un mitjà per a aconseguir coses que ens interessin: ens serveix per a aproximar-nos al món, per a fer-nos-hi un lloc, per a definir-nos com a persones i per a relacionar-nos amb els altres. Segons això, un adult quan s'esforça a aprendre un idioma sol fer-ho perquè pensa que, potser, l'ha de necessitar en la faena o perquè vol viatjar o, per ventura, simplement perquè és moda. Redactar una carta comercial, demanar una habitació o dur avant una conversa de negocis amb l'idioma en qüestió són necessitats que haurà de satisfer. En aquest cas, aqueixes necessitats concretes es converteixen en la font de motivació a què convindrà recórrer a classe.

Semblantment, nosaltres ens hem de demanar: què interessa als nostres alumnes?, quines aficions tenen?, quins temes els agraden? És ací on tenim els mitjans de motivació més efectius per a les nostres classes: parlar sobre allò que els interessa i escriure sobre temes que els criden l'atenció; en definitiva, es tracta de convertir la llengua en instrument per a rebre i per a donar informació entre usuaris amb una edat i amb uns interessos específics.

Encara hi ha un altre condicionant ben important de la nostra tasca: el medi sociolingüístic. És ben sabut que ací podem fer vida normal parlant només castellà. El carrer no crea la necessitat comunicativa

que hauria de moure a l'aprenentatge de la nostra llengua. Mentre que això no canviaria, ens veurem en la necessitat de recrear, per a l'aula i en valencià, els materials, les situacions i els temes que puguen engrescar els aprenents. Hauré de recercar els mitjans per a presentar contextos reals o, si més no, versemblants i, per damunt de tot, engrescadors. Hem d'aconseguir que escoltar, parlar, llegir i escriure no siguen un simple exercici escolar, sinó mitjans per a bescanviar informació de debò.

La presència del valencià en els centres escolars no arriba ni de bon tros a ser equiparable a la que hi té el castellà; i això malgrat la legislació vigent. Siga quina siga la llengua de casa, el nostre alumnat té, doncs, poques oportunitats de desplegar les seues habilitats comunicatives en valencià dins el sistema educatiu actual.

Part dels nostres alumnes, com bona cosa de ciutadans d'aquest país, estan condicionats per normes d'ús lingüístic de tipus restrictiu: parlen valencià només amb els coneguts; canvien de llengua en trobar-se present un castellanoparlant; tant valencianoparlants com castellanoparlants poden adoptar actituds intolerants amb l'ús de la llengua en determinats contextos, poden mostrar rebuig davant dialectes o davant nivells de parla concrets... L'ensenyament és un àmbit (no l'únic ni el més decisiu) amb un paper important en la modificació d'aqueixos hàbits lingüístics. Com és ben sabut, l'instrument més eficaç de què disposa el sistema educatiu és la generalització de l'ús vehicular de la llengua. Nosaltres, dins la classe de valencià, també tenim possibilitats d'actuació i, és clar, responsabilitat dins la nostra parcel·la.

En primer lloc, el mateix plantejament, que acabem d'exposar des d'una perspectiva de millora de la capacitat comunicativa, té una conseqüència sociolingüística clara. Quan convertim la llengua en mitjà de comunicació dins l'aula incidim directament sobre les actituds i sobre els hàbits lingüístics dels usuaris: permetem que, si més no en aqueix context, els alumnes valencianoparlants s'expressen en la seua llengua davant el grup, que s'adreça en valencià als alumnes novalencianoparlants o que aquests perden pors i inhibicions. Els aprenents llegiran i rebran en valencià informacions que habitualment els arriben en espanyol; així introduïm la llengua en àmbits en els quals no és corrent i fem possible que determinats temes siguen també en valencià.

És molt important en aquest cas que les propostes de treball permeten una interacció oberta i dinàmica dins la classe. D'acord amb les nostres possibilitats, les quatre habilitats bàsiques (escoltar, parlar, llegir i escriure) s'hi han de succeir de manera fluïda i interdependent. Hem de plantejar activitats de treball individualitzat, activitats per a petit grup i activitats per a gran grup. Hem de fer servir materials reals (o versemblants) escrits i orals en registres i en varietats dialectals diversos.

En segon lloc, convé que introduïm de manera progressiva la reflexió sobre l'ús mateix de la llengua. És fonamental presentar realitats que sovint passen desapercebudes al parlar mitjà com ara la variació lingüística i el prejudici o el canvi lingüístics. Això s'ha de dur a terme implicant l'alumne, fent que s'adone del seu propi comportament lingüístic, que s'escolte, que s'observe.

Encara hem de comptar amb els factors que afecten d'una manera més àmplia el desplegament intel·lectual i social de l'aprenent. La llengua i la classe de llengua són un bon marc per a ensenyar a analitzar la realitat i per a millorar els comportaments, les actituds i les opinions dels nostres alumnes, en definitiva, aprenents i usuaris de la llengua i ciutadans. No és gens difícil de trobar el vincle entre el plantejament didàctic i sociolingüístic que hem descrit i la consecució d'aquesta mena d'objectius. El treball amb els textos és una bona eina per a despertar l'esperit crític dels alumnes davant la societat, per a afavorir les actituds de respecte i d'acceptació del diferent o per a analitzar els prejudicis.

Arreu de cada unitat dels quatre cursos de *Diàlegs* i sota el rètol Recerca i expressió proposem activitats que pretenen implicar l'alumnat en tasques individuals o de grup basades en l'aplicació i en la síntesi dels aspectes treballats en cada ocasió. Són activitats properes al concepte de projecte en què s'integren habilitats lingüístiques i cognitives diverses. Solen demanar la realització de petites recerques fora de l'aula i la plasmació dels resultats en informes, exposicions orals davant la classe, elaboració de material gràfic, etc. Us recomanem que les dugueu a terme, en funció de les vostres necessitats i dels vostres condicionaments,

Per tot açò considerem que l'opció més ajustada des d'una perspectiva lingüística, pedagògica i sociolingüística és la inspirada per l'enfocament comunicatiu, enriquit amb les aportacions de fonts diverses (l'estructuralisme, la gramàtica del text, etc.).

4. Descripció dels apartats del material curricular

4.1 Contacte

Les activitats que proposem en aquest apartat pretenen fonamentalment copsar l'atenció dels nostres alumnes ja des d'un bon començament. Alhora s'hi fa una primera aproximació al treball dels objectius programats. Ens sembla essencial, en començar qualsevol activitat, posar els mitjans perquè els alumnes s'hi senten implicats o, almenys, encuriosits. Per això hem ideat aquest primer bloc com una proposta per a crear expectativa. Aquest mateix plantejament fa que, al llarg del llibre, les primeres activitats de cada bloc resulten les més motivadores.

D'una altra banda, la pedagogia més avançada ha fet veure la necessitat de partir dels coneixements previs de l'aprenent. Integrem les novetats a partir de la informació prèvia que en podem tenir. És, doncs, molt important plantejar activitats que impliquen l'actualització del bagatge que els nostres alumnes, sens dubte, tenen dels temes que els proposem. És una bona estratègia per a afavorir l'assimilació de la informació nova i per a augmentar la implicació (intel·lectual i afectiva) de l'aprenent amb l'objecte d'estudi. Tot açò pretén incidir sobre l'aprenentatge significatiu.

4.2 Comunicació i textos

Aquest segon apartat és el nucli de cada unitat. És el que correspon, bàsicament, al bloc 1 de continguts del decret curricular de secundària obligatòria: Comunicació. Presenta situacions adequades per a treballar les habilitats comunicatives. Plantegem en aquest bloc contextos que tracten de ser alhora versemblants i atractius, significatius.

En seleccionar els textos que treballem en cada un dels quatre llibres de *Diàlegs*, tant en aquest bloc com en la resta del llibre, hem tingut en compte els tres criteris següents:

- Que es tractés de textos capaços de despertar l'interés dels aprenents. Per això hem recorregut a temes com ara: els esports, les catàstrofes naturals, les històries de por, els nostres espais naturals, la música popular, les noves tecnologies, el lleure, les receptes de cuina, el cinema, la solidaritat, ser jove, la publicitat, els fòrums i els espais de debat, entre altres.
- Presentar tota classe de textos segons una tipologia que permetés un rendiment didàctic i lingüístic satisfactori. En tot el llibre trobareu textos conversacionals, descriptius, narratius, instructius, predictius, expositius, argumentatius i retòrics. Per bé que cada tema se centra fonamentalment en un tipus de text en concret, hem procurat que en cada unitat n'hi haja de menes diferents. La coherència en el plantejament de les activitats i la mateixa actuació comunicativa real així ens ho han aconsellat. A més, l'anàlisi textual s'ha posat sempre al servei del treball de les habilitats comunicatives.

D'acord amb el plantejament sociolingüístic que hem exposat adés, hem tractat de proposar textos variats també pel que fa a l'adscripció dialectal i al nivell de llenguatge. Cal presentar textos on aqueixa diversitat es fa palesa de manera directa, natural i contextualitzada. Afavorir la incorporació de geosinònims simplement com a sinònims ens ajudarà a enriquir la competència lèxica de l'alumne. Això dins el procés d'adquisició de la modalitat estàndard i sense que en cap moment hi haja rebuig del propi parlar.

Així mateix hem procurat incidir sobre la diversitat pel que fa al nivell de llenguatge. Un bon usuari de la llengua és aquell que, entre altres coses, és capaç d'adaptar el seu discurs a cada circumstància comunicativa. Es tracta més d'una qüestió d'adequació que no de correcció en termes tradicionals.

- Les activitats que proposem al voltant dels textos permeten la integració de les quatre habilitats, sense deixar de banda l'expressió oral.

En la majoria de les unitats l'expressió oral té reservat un espai propi i coordinat amb el desplegament de la comprensió i de l'expressió escrita: donar l'opinió pròpia sobre un tema; explicar les conclusions a què ha arribat el grup de treball; explicar verbalment la biografia d'un personatge

famós donat; justificar els avantatges de fer un viatge determinat i no un altre; preparar una conferència; participar en una taula redona... En general cal assegurar-nos que quan proposem activitats d'expressió oral hi haja intercanvi real de comunicació.

4.3. Literatura

Cada curs tracta uns continguts de literatura determinats. En primer i segon curs convidem l'aprenent a fer un viatge per la literatura com a art de la paraula. Pretenem acostar-lo al text literari com a manifestació de la capacitat creativa de l'ésser humà, com a mitjà per a l'expressió de sentiments, pensaments i bellesa. Hi faran un recorregut pels diversos tipus de textos literaris i provaran a fer d'escriptors i d'escriptores. No perdem de vista que l'objectiu final és aconseguir bons lectors: lectors que siguen capaços de gaudir dels textos. En segon curs ens centrem en l'anàlisi detingut dels gèneres literaris.

La història de la literatura en tercer curs és una selecció representativa d'autors i de textos de la nostra literatura medieval i moderna, que s'ha fet tenint en compte el tipus de receptor: un adolescent del s. XXI que desconeix la literatura i el context històric d'aquest. Tots els textos han estat adaptats a les característiques de la llengua actual a fi de facilitar-ne la comprensió i d'acostar la literatura antiga a un públic que s'inicia en aquesta disciplina.

En quart curs, la història de la literatura és una selecció representativa d'autors i de textos de la nostra literatura des del segle XVIII fins a l'època contemporània, que s'ha fet tenint en compte el tipus de receptor: un adolescent del s. XXI que desconeix la història de la literatura i la contextualització històrica d'aquesta.

Els continguts literaris apareixen sempre vinculats a la producció literària, ja que l'objectiu fonamental és conèixer aquesta i no sols les característiques teòriques que defineixen autors i obres. És fonamental per a nosaltres que totes i cadascuna de les manifestacions literàries estudiades apareguen situades en el temps i en l'espai. Aquesta contextualització permet als alumnes atansar-se de forma concreta i pràctica als textos i als autors. Les il·lustracions, els mapes, els esquemes són aïnes valuoses que ens faciliten l'assoliment d'aquest objectiu.

Concebem la literatura com una manifestació comunicativa més, que ens permet, com qualsevol altre tipus de text, treballar les habilitats bàsiques de comprendre, parlar, llegir i escriure i, desplegar-les també dins l'àmbit acadèmic: analitzar, sintetitzar, valorar, exposar, investigar, etc. Amb aquesta concepció unitària, hem confeccionat cada unitat amb una estreta imbricació temàtica entre els apartats de Comunicació i textos i Literatura. Aquesta imbricació respon a la voluntat esmentada d'actualitzar els continguts literaris i acostar-los a la realitat dels alumnes de hui en dia.

4.4 Tècniques literàries

Directament vinculat amb l'apartat anterior tractem les tècniques literàries en tercer i quart curs. Entenem per tècniques literàries el conjunt d'estratègies d'anàlisi i de composició que tenen com a objectiu facilitar la comprensió dels textos literaris. El discurs literari té unes característiques especials que fa que es diferencie de la resta de discursos. Cal que l'alumnat de secundària sàpia com es pot acostar a unes produccions artístiques que diuen molt més que els mots que apareixen en un poema o en una escena teatral. Hem de dotar l'alumnat dels instruments més adequats que l'ajude a descodificar, és a dir, a "descobrir tots els secrets" d'una obra determinada. Per això treballem ací tècniques literàries com ara els gèneres literaris, l'espai, el temps i els fets en la narració, l'assaig, els versos, el ritme i la rima, la metàfora i la comparació, les veus de la narració, la representació teatral o els subgèneres de l'assaig.

4.5 Som iguals: som diferents i les persones i les llengües

Als apartats Som iguals: som diferents i Les persones i les llengües tractem els continguts que corresponen al bloc 2 del decret curricular de secundària obligatòria, Llengua i societat. Dins la línia de materials de *Diàlegs*, el treball, explícit i implícit, de la sociolingüista ocupa un espai molt important. Per això comencem centrant-nos precisament en una de les qüestions que, a parer nostre, fonamenten i donen sentit a la necessitat de treballar les actituds sociolingüístiques dins l'àmbit acadèmic: l'observació, l'acceptació i el

respecte de la diversitat cultural, en el sentit més ampli del terme. No és cap novetat afirmar que la llengua actua com a mitjà cohesionador i singularitzador de les persones com a individus i com a col·lectivitats.

En primer curs l'apartat es denomina Som iguals: som diferents. És l'espai que pretén de posar les bases per al treball de la sociolingüística (actituds i conceptes) més sistemàtic i més aprofundit que es durà a terme en els tres cursos següents de l'ESO. Ací hem parat l'atenció sobre la necessitat de despertar la consciència i el respecte de la diversitat cultural. Alhora hem aprofitat per presentar algun dels elements més evidents i palpables que poden caracteritzar els valencians. Són trets que un adolescent pot observar i valorar: cuina, festes, tradicions, jocs populars, cultura popular, llengua, refranys, etc.

Aquest apartat té molt present la nova diversitat que amera les aules a l'hora d'ara: els aprenents arribats a casa nostra des de països sovint llunyans i poc coneguts. Sovint aprofitem, en les activitats que proposem, la informació que pot fornir de primera mà aqueix alumnat. Amb això incidim també sobre la integració a l'aula.

En segon curs tractem aspectes que fan referència a la comunicació i a la variació lingüística. En tercer curs treballem aspectes relacionats amb l'ús lingüístic, com ara el llenguatge humà, les llengües en contacte, la variació funcional, els prejudicis lingüístics, la substitució lingüística, una passejada per la història de la llengua i els préstecs i els barbarismes lèxics com a productes de la interferència lingüística. En quart curs estudiem aspectes que fan referència a la diversitat lingüística, a la història de la llengua, a la planificació lingüística i al concepte de varietat estàndard.

4.6 Taller d'expressió oral

Tot i que el desenvolupament de l'habilitat d'expressió oral és un dels objectius fonamentals que amera tota la proposta de *Diàlegs*, des de primer fins a quart de l'ESO, hem trobat que calia dedicar-hi un espai específic en segon curs. Pretenem, a més, que l'alumnat i també els docents prenguen consciència que també es pot aprendre i ensenyar a parlar en públic.

El projecte de *Diàlegs* parteix d'aqueixa anàlisi; per això, les unitats plantegen activitats en què fins i tot els textos escrits actuen com a punts de partida per a l'expressió oral. A més, hem trobat que convenia, en el segon curs, obrir un espai per a un tractament pausat i reflexiu d'aquesta habilitat. En el Taller d'expressió oral fem propostes que proven de parar esment sobre els diversos elements que condicionen el fet de parlar en públic.

Al final del llibre de l'aprenent hi ha un instrument de treball molt important que permetrà fer un seguiment ordenat de les activitats d'aquest taller: la graella d'observació de l'expressió oral.

4.7 Coneguem la llengua

És l'apartat reservat al treball del component més estrictament gramatical. Correspon al bloc 3 del decret curricular de secundària obligatòria, Coneixement de la llengua. És un espai dedicat a la reflexió sobre aspectes lexicosemàntics, morfosintàctics, fonètics i ortogràfics. Hem fet una seqüenciació dels continguts gramaticals que ens permet estudiar, analitzar i portar a la pràctica regles, normes i usos lingüístics, tot tenint en compte la varietat d'estratègies didàctiques, la diversitat d'activitats i l'amplitud de possibilitats que requereix cada cas concret.

La metodologia del treball gramatical ens demana que tractem els continguts en un doble vessant: pretenem que l'alumnat faça servir un aspecte gramatical determinat i que ho aconsegueisca perquè prèviament o alhora és capaç d'interioritzar-lo, d'assimilar-lo, d'entendre'l i, per tant, d'incorporar-lo a la seua memòria a llarg termini (MLT). Només així podrem comptar realment amb individus competents, és a dir, amb persones que siguen capaces d'activar els recursos (el corpus gramatical d'una llengua) adquirits d'una forma conscient, reflexiva i experimentada. Per això, en el treball de la gramàtica, tot i tenir un pes important els continguts conceptuals, hi hem fet una insistència especial en la sistematització en l'ús dels diferents elements lingüístics. És a dir, ens hi hem fixat especialment en els procediments. Ara bé, estem convençuts que els procediments sols no fan que l'alumne siga un bon usuari de la llengua. Això ens ha portat a fer un plantejament de les activitats que combinés la informació teòrica sobre un concepte lèxic, d'un tipus d'oració

o respecte a uns sons determinats i la seua correspondència gràfica amb uns enunciats clars i d'instrucció directa per a l'aplicació pràctica del contingut.

Un comentari especial mereixen el dictats. Es tracta d'una activitat gramatical "clàssica" i això pot tenir una connotació negativa que cal esmenar. Amb el dictat, si s'aplica correctament, es treballen totes les habilitats, destreses i capacitats: s'ha d'escoltar i entendre, s'ha de relacionar so amb grafia, s'ha d'escriure i s'ha de llegir. Com a activitat de recapitulació ortogràfica és valuósíssima i molt completa. I a més a més hi ha moltes maneres de plantejar un dictat.

4.8 Resum

El Resum arreplega de forma breu els aspectes més importants que han aparegut en cada unitat. Vol actuar com a mitjà per a sistematitzar els conceptes bàsics treballats. Hi distingim els apartats: Comunicació i textos, Literatura, Tècniques literàries (a 3r i 4t), Som iguals: som diferents (a 1r) o Les persones i les llengües (a 2n, 3r i 4t), Taller d'expressió oral (a 2n) i Coneguem la llengua.

4.9 Comprovació

Al final de cada unitat hi ha una sèrie d'activitats d'avaluació. Convé que l'alumne les faça alhora que revisa el treball que s'ha dut a terme. Són fonamentalment activitats d'autoavaluació. Caldrà que el professorat prepare els seus propis recursos d'avaluació que abasten les quatre habilitats.

5. Els Continguts Actitudinals

Els continguts actitudinals afecten totes les unitats de l'etapa, tot i que alguns tenen una incidència més concreta en uns temes que en altres. Tot seguit especifiquem de manera agrupada els continguts actitudinals que han de ser tractats en aquesta etapa. Això no obstant posteriorment en el desenvolupament de cada unitat també s'indicaran els que s'hi tractaran.

- Prendre consciència de la importància de la llengua com a instrument del desenvolupament individual i social.
 - Participar de forma activa en la comunicació a classe.
 - Considerar el caràcter positiu de la reflexió i l'expressió per escrit.
 - Valorar i fomentar la lectura com a mitjà de coneixement i d'investigació autònoma.
 - Acceptar la necessitat de millorar l'expressió lingüística, en general, i la correcció gramatical, en particular.
 - Desenvolupar una actitud crítica davant les fonts d'informació utilitzades.
- Desenvolupar una actitud crítica davant la situació de llengua minoritzada del valencià i promocionar les actituds positives envers la seua normalització.
 - Valorar i usar el valencià, especialment en els àmbits d'ús més formals, com a únic camí cap a la seua normalització.
 - Conèixer i valorar l'existència de varietats geogràfiques diferents a la nostra.
 - Considerar com a riquesa la variació dins els usos de la llengua.
 - Valorar la importància de la utilització del valencià als mitjans de comunicació.
 - Desenvolupar una actitud oberta i positiva davant la pluralitat cultural i lingüística, tant del País Valencià, en particular, com de l'Estat espanyol o d'Europa, en general.
- Sensibilitzar els nostres alumnes per l'eradicació dels usos lingüístics discriminatoris.
 - Valorar els diversos usos socials de la llengua i la necessitat d'un registre estàndard.
 - Eradicar els estereotips i prejudicis contra la igualtat de persones o de grups socials.
 - Substituir els usos sexistes del llenguatge.

- Desenvolupar una actitud crítica davant els missatges manipuladors i discriminadors de la publicitat i dels mitjans de comunicació.
- Adoptar una actitud positiva davant el fet literari, no només en el seu aspecte estètic, sinó com a instrument de reflexió i creixement.
 - Assolir l'hàbit lector a partir de textos suggerents i adequats.
 - Valorar positivament els textos i autors més representatius de la literatura.

6. Els Temes Transversals

La Conselleria d' Educació i Ciència va dictar les instruccions per al desenvolupament de l'educació en *valors* en les activitats educatives dels centres docents. La incorporació d'aquests continguts al *currículum* respon a la necessitat que el sistema educatiu assumeixca una funció eticomoral que complemente la científica i done sentit a la resta dels coneixements. Al costat del desenvolupament d'un seguit de continguts propis de cada àrea/matèria, hauran de tractar-se altres temes, que s'hi troben presents de manera global als *objectius generals*, i al seu torn, fonamenten la pròpia organització i vida quotidiana del centre.

Aquests *temes transversals* han de ser presents a l'àmbit escolar durant totes les actuacions tant del professorat, com de l'alumnat. Això no obstant, alguns d'ells seran el tema de textos a llegir i analitzar a classe durant el curs, o a les lectures individuals. Per aconseguir els objectius desitjats, aquests temes, però, han de ser tractats per les diferents àrees de manera coordinada tot seguint el PCC. En cada unitat s'assenyalarà quins són els temes transversals tractats. Els temes transversals a tractar han de ser

- Educació moral i cívica.
 - Construir i potenciar el diàleg i el respecte en l'aula, a partir d'una bona i respectuosa comunicació.
 - Respectar la diversitat de les persones i de les cultures, amb una actitud oberta, respectuosa i tolerant.
 - Reflexionar sobre les valoracions i prejudicis de la societat envers grups, races o sexes, i les seues manifestacions en la llengua.
- Educació per a la igualtat entre els sexes.
 - Valorar i defensar la igualtat d'homes i dones.
 - Identificar les manifestacions que atempten contra la igualtat d'homes i dones en els mitjans de comunicació.
- Educació ambiental.
 - Valorar i adoptar els comportaments ecològics quotidians.
 - Investigar i conèixer els perills ambientals que amenacen el planeta i analitzar-ne les causes i les possibles solucions.
- Educació per a la salut.
 - Reconèixer les situacions i conductes que poden implicar perills i riscos per a la salut.
 - Conèixer les normes bàsiques per a la salut, higiene, alimentació i atenció personal.
- Educació per a la pau.
 - Ser conscient, i tractar d'eradicar, el llenguatge violent i agressiu dels mitjans de comunicació, en concret, i de la societat, en general.
 - Ser conscients dels problemes de violència, d'agressió i d'injustícia que es donen a la nostra societat i al món en general.
- Educació per al consum.
 - Ser capaços de llegir i interpretar críticament els missatges publicitaris manipuladors basats en *fal·làcies* i *il·lusions referencials* per poder actuar-hi lliurement i en consciència.

- Educació vial.
 - Conèixer i respectar els missatges bàsics de la circulació vial.

7. L'Atenció a la Diversitat

L'ensenyament comprensiu exigeix el principi de l'atenció diferenciada a la diversitat, l'objectiu de la qual és oferir a tots els alumnes una formació bàsica i en el major nivell possible a cadascun d'ells. La diversificació curricular ha de significar l'estructuració adequada de situacions d'ensenyament i aprenentatge variades i flexibles, per tal que hi accedesquen el major nombre d'alumnes. A tal fi cal elaborar formes d'organització, disseny, desenvolupament i seguiment d'activitats que possibiliten diferents nivells d'ajuda.

Com el tractament a la diversitat i l'ensenyament individualitzat troba sovint problemes en la pràctica docent a causa de l'alt nombre d'alumnes per aula, aquest projecte de programació preveu un gran nombre d'activitats de manera que, en la seua major part, puguen fer-se des de diferents punts de partida i a les quals se'ls puga treure un profit adequat amb relació al nivell inicial. D'aquesta manera, atés que els continguts presents en cada unitat són susceptibles de ser tractats a distint nivell d'aprofundiment, s'assoleix al seu torn una possibilitat d'adaptar-se a les capacitats i maduració de cada alumne.

Per al tractament a la diversitat en aquest projecte de programa es preveuen les següents mesures:

1. Propiciar l'intercanvi continu, oral i escrit, entre l'alumnat, per a permetre'n el progrés lingüístic.
2. Implicar tots els alumnes en les mateixes tasques, però amb distints nivells de recolzament i exigència. El tractament en *espiral* ofereix, a més, la possibilitat de reprendre continguts no assimilats, en moments posteriors, amb la qual cosa evitem la paralització del procés d'aprenentatge, amb exercicis repetitius, que solen incidir negativament en el nivell de motivació d'un sector d'alumnes
3. Treballar els diferents nivells d'aprofundiment permetrà atendre demandes de caràcter més profund per part d'aquell alumnat amb nivells de partida més avançats o amb un interès major sobre el tema estudiat.
4. Afavorir l'adquisició de l'hàbit lector com a element fonamental per al desenvolupament de l'autonomia de l'aprenentatge, a banda de la seua funció enriquidora en l'ús del llenguatge.
5. Treballar diferents activitats a partir d'informacions distintes, propicia l'atenció a la diversitat. Els coneixements previs de l'alumne i les procedències de l'entorn sociocultural en què es desenvolupa, hi donaran les pautes d'actuació concreta.
6. Realitzar activitats d'anàlisi i producció de textos des de diferents nivells de partida ofereix diverses possibilitats de desenvolupament.

Aquest plantejament és afavorit per l'organització dels continguts els quals es presenten de manera circular, no lineal. Això suposa que els continguts bàsics són tractats en distints moments al llarg del curs i al llarg del cicle, amb distintes intencions i amb diferents nivells d'aprofundiment. Així doncs, els alumnes i les alumnes que en un moment determinat no arriben a assimilar una part del contingut que es presenta, podran reprendre'l en qualsevol altre moment posterior del seu procés, sense necessitat de distanciar-se del ritme de la resta del grup.

Com no podia ser d'altra manera, en aquesta programació predominen les activitats de tipus procedimental, i no les d'aplicació de continguts conceptuals, que s'ajusten millor a un procés d'aprenentatge constructivista, i garanteixen que cada alumna i cada alumne puguen realitzar-les segons els seus nivells. Es parteix de la premissa que tot alumne o alumna és capaç de reflexionar o d'elaborar un text, encara que els resultats que aconsegueixen siguin molt diferents entre si. Podem trobar respostes més adequades o menys, però totes poden ser igualment vàlides per construir el coneixement, que és del que en definitiva es tracta.

Les activitats, pensem, són accessibles a tots, i moltes permeten reflexionar per elaborar diferents solucions, que després podran ser confrontades amb el grup, la qual cosa contribueix a l'aprenentatge des d'una perspectiva integradora.

Quant a les activitats de grup, tot i que els nivells siguen molt distints (a excepció d'aquells casos en què es detecten necessitats educatives especials), tots estaran en disposició de realitzar-les. Tanmateix alguns alumnes podran presentar problemes de grafia, uns altres ortogràfics, altres de lèxic, altres de concordança, altres de coherència textual, etc. La tasca de l'ensenyant serà, doncs, atendre les deficiències que cadascú presente. La mateixa activitat ha de servir a uns per resoldre dubtes ortogràfics, mentre que a altres pot ajudar-los a construir correctament les frases. Això suposa que tots poden estar treballant amb les mateixes activitats (caràcter integrador) distints continguts i distints nivells (caràcter diversificador).

Tot i això, és raonable que el professor puga planificar activitats de retroacció i de proacció per aquells membres de l'alumnat que ho necessiten. Així l'adaptació curricular serà el millor mecanisme per atendre la diversitat dins de l'aula. Es tracta, doncs, d'adaptar cada un dels elements curriculars a les capacitats dels alumnes amb problemes d'aprenentatge, començant pels objectius amb la eliminació dels més concrets tot seguint pels continguts, cercant-ne sempre els més bàsics, i, lògicament, els criteris d'avaluació.

8. L'Avaluació

L'avaluació és un component imprescindible en tot disseny curricular, sobretot en un moment en què es té la voluntat de canviar la vida a les aules i que es pretén que l'alumnat i el professorat siguen protagonistes conjunts i conscients de la seua tasca. En aquest sentit, l'avaluació ha de ser un treball de reflexió sobre la pràctica docent i sobre tots aquells elements involucrats en el procés d'ensenyament i aprenentatge; i ha de ser coherent amb les característiques de l'etapa, amb els objectius planejats i amb la teoria de l'aprenentatge per la qual s'hi ha optat. L'avaluació ha de ser concebuda com una exigència interna de perfeccionament, que atenga més al procés que no al producte. Des d'aquesta perspectiva han de ser objectes d'avaluació:

1. Tot el *conjunt d'activitats* realitzades per l'estudiant individualment o en grup.
2. La *programació de classe* i la seua adequació a les necessitats de l'alumnat.
3. La *dinàmica de l'aula*, que contribueix a la comprensió dels missatges didàctics.

Això no obstant, la normativa legal obliga a realitzar una avaluació qualificadora del procés educatiu. Aquestes dues activitats, l'*avaluació* –procés en què l'alumne ha de ser subjecte i objecte– i la *qualificació* –activitat en què l'alumne només és objecte– no han de ser confoses.

Durant l'avaluació el professor farà un seguiment de l'alumnat i a partir de les seues indicacions provocarà en l'alumne l'autocorrecció i la petició d'ajuda als seus companys, de tal manera que la correcció o el dubte propicien l'aprenentatge, al mateix temps que s'hi afavorirà la seua autonomia. Per això els treballs escrits no seran *corregits*, sinó que, mitjançant un codi conegut per l'alumne, el professor assenyalarà l'error i el seu caràcter, perquè l'estudiant procedesca a corregir-lo sol, o ajudat pels companys o pel professor.

Per al procés de qualificació, durant el desenvolupament de la unitat, el professor revisarà els diferents treballs realitzats:

- Dictats de diferents estils,
- Lectures en veu alta,
- Anàlisi d'estructura de textos,
- Elaboració de resums i esquemes,
- Participacions orals en activitats de la classe,
- Activitats realitzades individualment, per parelles o per grups.
- Treballs orals enregistrats,
- Aplicació de tots els coneixements en l'elaboració de textos nous, etc.

En aquests treballs s'avaluaran els continguts conceptuals i procedimentals, però també les *actituds*, els *valors* i les *normes* que mostra l'alumne en classe, i tindran els següents valors:

- el 50% de la qualificació de l'avaluació en 1r i 2n i 3r d'ESO. 50% l'examen.
- i el 40% en 4t d'ESO. 60% l'examen

Així, es reflectiran en l'avaluació, a banda dels continguts conceptuals:

- *El hàbits de treballs:*
 - El quadern (presentació, estructura, marges, correccions, ordre, paginació ...),
 - Els esquemes i els resums,
 - La presa d'apunts,
 - El treball al dia,
 - El treball en parelles i en grup.
- *L'actitud:*
 - L'assistència a classe,
 - La puntualitat,
 - La participació,
 - L'interès per l'assignatura,
 - El respecte pel treball dels altres, etc.

Per últim l'avaluació final d'unitat haurà de reunir tres característiques:

- Continuarà exercicis com els realitzats a les activitats de la unitat.
- Valorarà els exercicis en relació a la seua extensió i importància durant el tema.
- Seguirà criteris d'avaluació clars i coneguts per l'alumnat, uns presentats en començar el curs i altres en iniciar-se cada unitat.

Dins aquesta avaluació sumativa, l'exercici final d'unitat tindrà els següents valors:

- el 50 % de la qualificació de l'avaluació en 1r, 2n i 3r d'ESO
- i el 60 % en 4t d'ESO

Per tant en l'avaluació de l'alumne es primarà el treball i activitat de classe sobre l'examen, o activitat final d'unitat en el primer cicle i tindrà un valor igual o lleugerament inferior en el segon cicle. A més per mantenir el caràcter procedimental i pràctic de la matèria, totes les activitats –igual que durant la unitat– es realitzaran a partir de textos comunicatius reals i contextualitzats. Pel que fa a la qualificació de les avaluacions, se seguirà el sistema d'avaluació contínua. No hi haurà RECUPERACIONS: la primera avaluació suspesa es recupera en aprovar la segona; i per recuperar la segona, s'ha d'aprovar la tercera i final. Per tant, la qualificació de la tercera avaluació, l'última, és la definitiva per a tot el curs, independentment de les notes aconseguides en les altres avaluacions.

9. La Lectura.

Dins del plantejament comunicatiu de l'ensenyament de la llengua, la lectura assumeix una importància capital, fins aplegar a ser-ne l'eix vertebrador. La lectura és una activitat imprescindible per a la comprensió dels textos i per al desenvolupament de la pròpia expressió oral i escrita, a més de constituir una tasca insubstituïble per al desenvolupament en l'alumnat de l'autonomia de l'aprenentatge. A classe es faran amb freqüència lectures en veu alta per acostumar l'alumne a les intervencions en públic i per demostrar, amb la seua entonació, la comprensió del text.

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar durant el curs, s'hi assignen tres lectures, com a mínim, en el primer cicle, i quatre en segon cicle, per al curs. En el segon cicle a l'alumne se li concedirà la possibilitat de triar entre blocs de tres o quatre

llibres, sempre presentant les lectures de manera ordenada d'acord amb la seua dificultat. En tots els nivells s'avaluarà positivament la lectura de més llibres en cada bloc o avaluació.

Durant el curs actual i després de les sessions del Grup de Treball sobre les Competències Bàsiques durant el curs 2013-2014 i en el qual col·laboraren els membres del Departament, es durà terme dins el Pla Lector del Centre. Dins aquest Pla es coordinaran els diferents departaments didàctics per repartir les lectures en valencià i castellà en cadascun dels nivells. En el moment de l'aprovació d'aquesta programació la planificació de lectures s'havia fet en 3r d'ESO, però al llarg del curs s'espera que s'hi arriben a acords als altres nivells. El Departament de Valencià eliminarà alguna de les seues lectures que seran incloses en la programació d'una altra assignatura, de manera que la lectura no siga vista exclusivament com una activitat dels departaments lingüístics.

10. El Quadern

El quadern de l'alumne és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. S'exigirà la seua presentació amb els fulls numerats i units d'alguna manera, amb carpeta, anelles, funda de plàstic, etc.

En 3r i 4t d'ESO, el quadern ha d'estar format per fulls DIN A-4 totalment en blanc arxivats en una carpeta d'anelles. El fet d'utilitzar fulls en blanc és important ja que l'alumne s'ha d'acostumar a utilitzar el suport material de les situacions reals, i, per altra banda, ha d'aprendre ja un seguit de destreses de presentació importants socialment. Així mateix, el fet que siguen fulls d'una carpeta facilita i alleugereix la tasca de correcció del professor. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

11. Els Materials de l'Alumne

En començar el curs es repartirà a l'alumnat un extracte d'aquesta programació amb els següents apartats:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text dels materials curriculars *Diàlegs. Valencià. Llengua i Literatura*. Ed. Marfil en els diferents nivells
- Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.

12. Normes a tenir present en la confecció de treballs

En tota l'etapa, especialment en Primer i Segon, s'hi insistirà en les Tècniques de presentació dels treballs, de manera que en batxillerat ja estiguen assumits aquests costums —En el primer cicle de l'ESO es recomanarà que es treballa en llibreta, mentre que en segon cicle es treballarà en fulls en blanc que seran reunides en acabar cada unitat—. A tal fi es comunicaran a l'alumnat i se seguiran les següents normes (aquest full es repartirà a tot l'alumnat):

NORMES EN LA CONFECCIÓ DE TREBALLS (1r i 2n d'ESO)

Els treballs de classe s'han de presentar SEMPRE CORRECTAMENT. Per això caldrà que mantingues les següents normes:

- En primer i segon de l'ESO, són recomanables les llibretes de fulles perforades que se separen fàcilment i després es poden guardar en una carpeta d'anelles. És molt important tenir els treballs ben ordenats per a qualsevol control posterior.
- Guarda sempre els marges corresponents a dreta i esquerra, dalt i baix.
- ESCRIU SEMPRE AMB BOLÍGRAF BLAU O NEGRE, I SENSE COLORAINES. NO HI UTILITZES MAI EL LLAPIS.

En preparar un document o treball has d'observar els següents tres criteris:

- La intel·ligibilitat d'allò que escrius.
- La pulcritud de la presentació.
- L'estètica del seu format.

Per a una bona presentació del text que afavoresca la intel·ligibilitat has de seguir les següents instruccions:

- Usa durant tot el document el mateix tipus de lletra.
- Sigues net/-a en la presentació.
- Si has d'esborrar, fes-ho amb cura de no embrutar, no arrugar o esguerrar el paper.
- Si utilitzes l'ordinador, selecciona el format adequat.

En el format general d'un full segueix les regles següents:

- Conserva un espai, sempre el mateix, entre el límit superior del full i la primera línia escrita, així com entre el límit inferior i la darrera línia escrita: aproximadament uns 4 cms.
- En l'elaboració de treballs llargs, el full inicial de cada capítol o apartat deixa un marge superior a l'anterior: aproximadament uns 7 o 8 cms entre el límit superior i la primera línia.
- Conserva un marge lateral esquerre de 2'5 cms., i un dret d'1 cm.
- En començar un paràgraf, inicia l'escriptura en la primera línia uns espais més a la dreta que en la resta. En l'ordinador, a tal fi tens el tabulador o el sagnat.
- Deixa espais entre els paràgrafs de tal manera que prompte es distingisca l'estructura del text.
- Si escrius a màquina o amb ordinador deixa un espai en blanc darrere d'una coma, punt, dos punts i punt i coma.
- Prepara't, i utilitza, una plantilla amb les característiques anteriors si tens problemes per recordar-los, o per escriure recte en paper en blanc. Amb el temps ja no en tindràs necessitat.

Per finalitzar, tingues ben present:

- **EN TOT CAS, SEMPRE ABANS DE PRESENTAR UN DOCUMENT O TREBALL REL·LIG-LO I CORREGEX-LO.**
- **ELS EXÀMENS SÓN ELS TREBALLS MÉS IMPORTANTS I REPRESENTATius DEL TEU TREBALL DURANT L'AVUACIÓ, PER AIXÒ SEGUEIX-HI ESCRUPOLOSAMENT LES NORMES ANTERIORS: SEMPRE T'AFAVORIRAN.**

NORMES A TENIR PRESENT EN LA CONFECCIÓ DE TREBALLS (3r i 4t ESO)

Els treballs de classe s'han de presentar **SEMPRE CORRECTAMENT**. Per això caldrà que mantingues les següents normes:

- Escribeu sempre en **fulls en blanc**. Oblida els fulls quadriculats i ratllats.
- Guarda sempre els **marges** corresponents a dreta i esquerra, dalt i baix.
- Escribeu sempre amb **bolígraf** blau o negre, i sense coloraines. No hi utilitzes mai el llapis.

En preparar un document o treball has d'observar els següents tres criteris:

- La **intel·ligibilitat** d'allò que escrius.
- La **pulcritud** de la presentació.
- L'**estètica** del seu format.

El seguiment d'aquests tres criteris n'estimulen la lectura i causen en el/la lector/-a una bona impressió. Per contra no respectar aquests criteris provoca en el/la lector/-a una mala impressió, i, el que és pitjor, un primer dubte a priori sobre l'esforç i el treball realitzat. En el cas dels exàmens o d'altres exercicis a puntuar, una bona, o dolenta, presentació predisposen el/la corrector/-a positivament o negativament.

Per a una bona presentació del text que afavoresca la intel·ligibilitat has de seguir les següents instruccions:

- Usa durant tot el document el **mateix tipus de lletra**.
- Sigues **net/-a** en la presentació.
- Si has d'esborrar, fes-ho amb cura de **no embrutar**, no arrugar o esguerrar el paper.
- Si utilitzes l'ordinador, selecciona el **format adequat**.

En el format general d'un full segueix les regles següents:

- Conserva un espai, sempre el mateix, entre el límit superior del full i la primera línia escrita, així com entre el límit inferior i la darrera línia escrita: aproximadament uns 4 cms.
- En l'elaboració de treballs llargs, el full inicial de cada capítol o apartat deixa un marge superior a l'anterior: aproximadament uns 7 o 8 cms entre el límit superior i la primera línia.
- Conserva un marge lateral esquerre de 2'5 cms., i un dret d'1 cm.
- En començar un paràgraf, inicia l'escriptura en la primera línia uns espais més a la dreta que en la resta. En l'ordinador, a tal fi tens el tabulador o el sagnat.
- Deixa espais entre els paràgrafs de tal manera que prompte es distingisca l'estructura del text.
- Si escrius a màquina o amb ordinador deixa un espai en blanc darrere d'una coma, punt, dos punts i punt i coma.
- Prepara't, i utilitza, una **plantilla** amb les característiques anteriors si tens problemes per recordar-los, o per escriure recte en paper en blanc. Amb el temps ja no en tindràs necessitat.

Per finalitzar, tingues ben present:

- **EN TOT CAS, SEMPRE ABANS DE PRESENTAR UN DOCUMENT O TREBALL REL·LIG-LO I CORREGI-LO TOT.**
- **ELS EXÀMENS SÓN ELS TREBALLS MÉS IMPORTANTS I REPRESENTATius DEL TEU TREBALL DURANT L'AVUACIÓ, PER AIXÓ SEGUIX-HI ESCRUPULOSAMENT LES NORMES ANTERIORS: SEMPRE T'AFAVORIRAN**

13. OBJECTIUS GENERALS DE L'ESO (DOGV, núm. 5562/24-VII-2007)

- a) Comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en castellà i en valencià i reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge i la contribució d'aquest a l'organització dels propis pensaments.
- b) Comprendre i expressar-se amb propietat en la llengua o les llengües estrangeres objectes d'estudi.
- c) Interpretar i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzen codis artístics, científics i tècnics, per a enriquir les possibilitats de comunicació i reflexionar sobre els processos implicats en el seu ús.
- d) Obtindre i seleccionar informació utilitzant les fonts apropiades disponibles, tractar-la de forma autònoma i crítica, amb una finalitat prèviament establida i transmetre-la de manera organitzada i intel·ligible.
- e) Elaborar estratègies d'identificació i resolució de problemes en els diversos camps del coneixement i l'experiència, per mitjà de procediments intuïtius i de raonament lògic, contrastant-les i reflexionant sobre el procés seguit.
- f) Formar-se una imatge ajustada de si mateix, tenint en compte les seues capacitats, necessitats i interessos per a prendre decisions, valorant l'esforç necessari per a superar les dificultats.
- g) Adquirir i desenrotllar hàbits de respecte i disciplina com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques educatives i desenrotllar actituds solidàries i tolerants davant les diferències socials, religioses, de gènere, i de raça, superant prejuïus amb esperit crític, obert i democràtic.
- h) Conèixer les creences, actituds i valor bàsics de la nostra tradició i valorar-los críticament.
- i) Analitzar els mecanismes i valors que regeixen el funcionament de les societats, en especial els relatius als drets i deures dels ciutadans, i adoptar judicis i actituds personals respecte a ells.
- j) Analitzar les lleis i els processos bàsics que regeixen el funcionament de la naturalesa, valorar les repercussions positives i negatives de les activitats humanes i contribuir a la seua conservació i millora.
- k) Valorar el desenvolupament científic i tecnològic i la seua incidència en el medi físic i social, i utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- l) Conèixer i apreciar el patrimoni cultural i lingüístic i contribuir a la seua conservació i millora, desenrotllant una actitud d'interés i respecte cap a la dimensió pluricultural i plurilingüística entesa com un dret dels pobles i dels individus.
- m) Conèixer els diferents elements bàsics del cos humà i comprendre el seu funcionament, així com les conseqüències de l'exercici físic, la higiene, l'alimentació i la vida sana per a la salut.
- n) Conèixer i valorar el patrimoni natural, social i cultural de la Comunitat Valenciana, dins el context històric, social i lingüístic propi.

OBJECTIUS GENERALS DE L'ÀREA DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA (DOGV núm. 5562/24-VII-2007)

L'ensenyament de la llengua i de la literatura, tant en valencià com en castellà, en l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes i en les alumnes les **CAPACITATS BÀSIQUES** següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits i reconèixer les finalitats diferents que tenen i les situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb coherència i correcció d'acord amb les finalitats i les situacions comunicatives diferents i adoptant un estil expressiu propi.
3. Conèixer i valorar la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya i les variants de cada llengua, considerant les diferents situacions que plantegen les llengües en contacte.
4. Comprendre i valorar, a partir del coneixement de la realitat sociolingüística, la necessitat de recuperar un ús normalitzat del valencià, símbol d'identitat cultural i mitjà irrenunciable per a entendre la realitat de l'entorn i per a accedir al patrimoni cultural propi.
5. Conèixer i usar en les produccions pròpies les normes lingüístiques, amb una atenció especial a les ortogràfiques.
6. Reconèixer i analitzar els elements i les característiques dels mitjans de comunicació, desenvolupar actituds crítiques davant els seus missatges i valorar la importància de les seues manifestacions en la cultura contemporània.
7. Beneficiar-se i gaudir autònomament de la lectura i de l'escriptura com a formes de comunicació i com a fonts d'enriquiment cultural i de plaer personal.
8. Conèixer i diferenciar els principals gèneres de la tradició literària occidental, les característiques de les principals èpoques (artístiques i literàries) i els autors i les obres més representatius.
9. Interpretar i produir textos literaris i d'intenció literària, orals i escrits, des de postures personals crítiques i creatives, i valorar les obres rellevants de la tradició literària com a mostres destacades del patrimoni cultural, amb una incidència especial en les literatures presents en l'entorn.
10. Conèixer i analitzar les unitats i els mecanismes de la llengua en els plans fonològic, morfosintàctic, lexicosemàntic i textual, i les seues estructures discursives, a fi de desenvolupar la capacitat per a regular les produccions pròpies.
11. Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües, evitant els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor, per mitjà del reconeixement del contingut ideològic del llenguatge, especialment pel que fa al gènere social, a la llengua que es parla i a les consideracions racistes o classistes.
12. Utilitzar la llengua per a adquirir nous coneixements i per a aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació per mitjà dels mitjans tradicionals i de la tecnologia informàtica.

PROGRAMACIÓ DE SEGON D'ESO

Leocadi Climent Cicuéndez
Frederic Llopis Bauset
Xavier Carazo Carrasco

1. Objectius Generals de l'Àrea de Valencià: Llengua i Literatura

En acabar el curs els aprenents hauran d'haver assolit les **capacitats bàsiques** següents expressades com a objectius específics de cadascun dels blocs de continguts. Posem entre parèntesis la denominació de l'apartat del material curricular corresponent a cada bloc.

a) Objectius específics de comunicació (*Contacte; Comunicació i textos; Taller d'expressió oral*)

1. Interpretar i elaborar textos com ara fullets d'informació, programes d'activitats esportives, quaderns i relats de viatges.
2. Analitzar l'estructura de textos predictius, com ara els horòscops i els butlletins meteorològics.
3. Descriure oralment i per escrit les característiques físiques i psicològiques (positives i negatives) de persones.
4. Analitzar les marques lingüístiques del textos descriptius: el retrat.
5. Distingir en el retrat la descripció objectiva, la caricaturesca i la idealitzada.
6. Elaborar retrats segons el tipus de descripció.
7. Conèixer i valorar el diari personal com a text personal i com a gènere literari.
8. Identificar els elements lingüístics característics del diari personal.
9. Redactar un fragment d'un diari personal.
10. Analitzar i caracteritzar la biografia com a gènere textual narratiu.
11. Deduir, sintetitzar i verbalitzar informació partint de dades rebudes oralment, escrites o a través d'una imatge.
12. Escriure la biografia d'algú a partir de l'obtenció de dades de fonts diverses.
13. Conèixer les característiques de les receptes de cuina com a textos instructius: enumeració d'ingredients i descripció del procés.
14. Elaborar textos instructius com ara una recepta de cuina.
15. Expressar l'opinió pròpia sobre temes d'actualitat i d'interés per als joves.
16. Analitzar les característiques formals dels textos argumentatius com ara els articles d'opinió.
17. Elaborar textos argumentatius sobre temes diversos.
18. Observar i descriure la pròpia actuació oral en públic.
19. Valorar la importància de l'expressió oral en públic.
20. Expressar-se oralment en públic amb una consciència adequada i amb un control suficient del llenguatge corporal.
21. Avaluar la competència comunicativa de diferents parlants en situacions concretes mitjançant l'aplicació d'una fitxa d'observació.

b) Objectius específics de llengua i societat (*Les persones i les llengües*)

1. Reconèixer les diferències entre llenguatge i llengua.
2. Analitzar diferents situacions comunicatives atenent els elements que participen en cada acte de comunicació.
3. Conèixer els diferents tipus de variació lingüística: la variació geogràfica, la variació social, la

variació temporal o diacrònica i la variació funcional.

4. Valorar positivament que les llengües, i especialment la nostra, són un conjunt de varietats geogràfiques.
5. Conèixer els territoris on es parla la nostra llengua.
6. Valorar la varietat estàndard de la llengua com a la varietat superadora de la variació lingüística.

c) Objectius específics de coneixement de la llengua (*Coneguem la llengua*)

1. Utilitzar el vocabulari relacionat amb els continguts temàtics de cada unitat didàctica.
2. Identificar els conceptes de polisèmia i monosèmia i aplicar-los en l'ús de la llengua.
3. Identificar el concepte de sinonímia com a mecanisme per a enriquir la capacitat de comunicació i de precisió en l'expressió i fer-lo servir en contextos donats.
4. Aplicar mecanismes de correcció lèxica per a evitar la introducció de barbarismes en contextos socials de minorització lingüística.
5. Identificar i analitzar les categories gramaticals o classes de mots.
6. Conèixer i analitzar els components de l'oració
7. Identificar i analitzar les classes d'oracions
8. Conèixer l'alfabet i distingir-hi les lletres, els dígrafs i les lletres compostes.
9. Conèixer la correspondència entre el so i la grafia corresponent a les vocals i les consonants.
10. Utilitzar els pronoms personals forts i febles.
11. Utilitzar els interrogatius *què, qui, quin, quina, quins, quines, quant (de), quanta, quants, quantes, on, quan, com i per què*.
12. Analitzar i utilitzar els complements verbals.
13. Conèixer els conceptes de síl·laba, síl·laba àtona i tònica, diftong i hiat, les normes d'accentuació i l'ús de la dièresi i aplicar-los d'acord amb les normes ortogràfiques.
14. Aplicar les normes de l'apostrofació i la contracció.
15. Utilitzar els adverbis i les locucions adverbials.
16. Utilitzar les normes ortogràfiques del guionet.
17. Utilitzar els fenòmens de fonètica sintàctica (els enllaços, els emmudiments i les sonoritzacions).
18. Sistematitzar l'ús de les formes del present d'indicatiu dels verbs irregulars, les formes del passat
19. Utilitzar els signes de puntuació (el punt, la coma, el punt i coma, els dos punt i els punts suspensius; el parèntesi i el guió; la interrogació i l'exclamació).

d) Objectius específics d'educació literària (*Literatura*)

1. Distingir les característiques més rellevants dels gèneres literaris: poesia, narrativa, teatre i assaig.
2. Conèixer les característiques de diferents gèneres narratius: el conte, la novel·la, la faula i la rondalla.
3. Familiaritzar-se amb l'estructura narrativa de diferents tipus de contes: les rondalles o contes tradicionals i els contes literaris o d'autor.

4. Distingir entre poesia èpica i poesia lírica.
5. Conèixer les característiques de la poesia narrativa en vers: la poesia èpica i els romanços.
6. Identificar els principals recursos formals i tradicionals de la poesia lírica: les regles mètriques, les estròfiques i les rítmiques.
7. Conèixer i valorar la lírica popular valenciana com a part integrant de la cultura i la llengua popular.
8. Reconèixer el teatre com a obra literària que consta de text i d'espectacle.
9. Elaborar peces teatrals a partir d'un guió donat.
10. Conèixer l'evolució del teatre des dels orígens fins a l'actualitat.

e) Objectius específics de tècniques de treball

1. Afavorir actituds positives cap a la investigació mitjançant l'accés a fonts de documentació escrita i audiovisual.
2. Utilitzar estratègies de lectura adequades.
3. Fer servir les tècniques narratives en el quadern de viatge, el resum, la recerca d'informació, la descripció objectiva i subjectiva, el retrat, la planificació del temps, l'entrevista i la biografia.
4. Promoure l'expressió de l'opinió pròpia: ús d'arguments a favor i en contra com a estratègies comunicatives.
5. Presentar textos redactats correctament i amb un tractament informàtic adequat.

2. Competències bàsiques de 2n d'ESO

a) Competència en comunicació lingüística

- Comprendre l'estructura dels textos narratius, predictius, descriptius, instructius i argumentatius.
- Elaborar descripcions de persones tant des del punt de vista objectiu com subjectiu.
- Utilitzar els recursos expressius per a elaborar una biografia d'un personatge famós.
- Analitzar i produir textos instructius com ara les receptes de cuina.
- Expressar l'opinió pròpia sobre temes d'interés personal o social.
- Valorar l'expressió oral en públic pròpia i dels altres.

b) Competència matemàtica

- Interpretar dades numèriques que tinguen relació amb la competència comunicativa.
- Aplicar les estratègies de deducció, inferència i resolució de problemes matemàtics als processos d'aprenentatge lingüístic.

c) Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

- Assolir un esperit crític respecte a temes socials, culturals, lingüístics i de medi ambient.
- Fer prediccions i valoracions sobre l'ús dels recursos naturals com a tema d'exposició.
- Conèixer la relació entre llengua i territori i aplicar aquests conceptes a la nostra llengua.

d) Tractament de la informació i competència digital

- Saber interpretar dades procedents de fonts d'informació diverses.
- Saber utilitzar els cercadors a Internet.
- Identificar la informació principal i la supèrflua en les fonts d'informació digitals.
- Consultar fonts d'informació digital per a elaborar la biografia d'un personatge famós.
- Elaborar treballs acadèmics escrits d'acord a un esquema donat.
- Valorar positivament la presentació acurada de treballs acadèmics.

e) Competència social i ciutadana

- Reconèixer les llengües com a manifestacions diverses del llenguatge.
- Identificar la variació lingüística com a l'ús de llengua en funció dels parlants i en funció de les situacions de comunicació.
- Ser conscient de la importància de saber parlar bé en públic.

f) Competència cultural i artística

- Ser conscient de la importància de la literatura com a manifestació cultural d'un poble.
- Valorar positivament les produccions literàries elaborades en els diferents gèneres.
- Explicar les característiques bàsiques de la narrativa, la poesia i el teatre.
- Valorar el teatre com a gènere literari complex que combina el text escrit amb la representació escènica.
- Fruir de la lectura extensiva de textos en valencià com a forma de promoure el creixement personal i l'autoestima.

g) Competència per a aprendre a aprendre

- Aplicar el codi ortogràfic amb criteris de correcció.
- Aplicar els conceptes de sinonímia, polisèmia i monosèmia com a mecanismes per a l'augment de la competència lèxica.
- Ser conscient de l'estructura oracional i de les funcions sintàctiques com a procés per al desenvolupament de la competència sintàctica.
- Valorar positivament l'ús dels signes de puntuació com a elements de cohesió textual.
- Ser conscient de la importància de les tècniques de treball en l'elaboració de les produccions lingüístiques.

h) Autonomia i iniciativa personal

- Acceptar i relativitzar les limitacions personals pròpies en situacions comunicatives orals determinades.
- Ser conscient del treball en equip per a la resolució de tasques complexes relacionades amb la producció lingüística.
- Saber utilitzar les estratègies comunicatives orals i escrites més adequades per a cada situació de producció.
- Saber utilitzar amb autonomia la biblioteca escolar, les fonts d'informació tradicionals i les digitals.

3. Les competències bàsiques de l'ESO en les activitats de 2n d'ESO

UNITAT 1. FAREM VACANCES

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 8 – 9	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 10 – 17	III. LITERATURA Pàg. 18 – 19	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 20 – 21	V. TALLER D'EXPRESSION ORAL Pàg. 22 – 23	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 24 – 31
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Matemàtica					Activitats 3	
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6				
Tractament de la informació i digital		Activitats 1			Activitats 1 – 2 – 3	
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3	
Cultural i artística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3	
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18

UNITAT 2. DE CINE!

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 34 – 35	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 36 – 41	III. LITERATURA Pàg. 42 – 47	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 48 – 49	V. TALLER D'EXPRESSION ORAL Pàg. 50 – 51	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 52 – 59
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitats 1 – 2	Activitats 1				
Tractament de la informació i digital	Activitats 1 – 2	Activitats 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6		Activitats 1 – 2	
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2	
Cultural i artística	Activitats 1 – 2		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2	
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19

UNITAT 3. ELS ASTRES I NOSALTRES

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 62 – 63	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 64 – 67	III. LITERATURA Pàg. 68 – 72	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 73 – 75	V. TALLER D'EXPRESSIÓ ORAL Pàg. 76 – 77	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 78 – 85
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 5				
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3			Activitats 1 – 2 – 3		
Cultural i artística	Activitats 1 – 2 – 3		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3		
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19

UNITAT 4. TAL COM SOM O NO?

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 88 – 89	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 90 – 96	III. LITERATURA Pàg. 97 – 103	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 104 – 105	V. TALLER D'EXPRESSION ORAL Pàg. 106 – 107	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 108 – 117
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital	Activitats 1 – 2 – 3 – 4					
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3 – 4			Activitats 1 – 2 – 3 – 4		
Cultural i artística	Activitats 1 – 2 – 3 – 4		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4		
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24

UNITAT 5. ESTIC PER TU

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 120 – 121	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 122 – 126	III. LITERATURA Pàg. 127 – 133	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 134 – 136	V. TALLER D'EXPRESSION ORAL Pàg. 137 – 138	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 139 – 147
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitats 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital	Activitats 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7				
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3			Activitats 1		
Cultural i artística	Activitats 1 – 2 – 3			Activitats 1		
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitats 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitats 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22

UNITAT 6. DE FESTA EN FESTA

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 150 – 151	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 152 – 157	III. LITERATURA Pàg. 158 – 161	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 162 – 164	V. TALLER D'EXPRESSION ORAL Pàg. 165 – 166	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 167 – 173
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic				Activitats 1 – 2		
Tractament de la informació i digital		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6				
Social i ciutadana		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2		
Cultural i artística		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2		
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16

UNITAT 7. TASTA-HO, TASTA-HO

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 176 – 177	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 178 – 181	III. LITERATURA Pàg. 182 – 185	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 186 – 187	V. TALLER D'EXPRESSIÓ ORAL Pàg. 188	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 187 – 197
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5				
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5			
Cultural i artística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5			
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

UNITAT 8. QUÈ ET SEMBLA?

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 2n ESO	I. CONTACTE Pàg. 200 – 201	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 202 – 205	III. LITERATURA Pàg. 206 – 209	IV. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 210 – 211	V. TALLER D'EXPRESSION ORAL Pàg. 212 – 213	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 214 – 219
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8				
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2		
Cultural i artística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2		
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Autonomia i iniciativa personal	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16

4. Adequació i seqüenciació dels continguts curriculars de 2n d'ESO

UNITAT 1: Farem vacances	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- Els textos formalitzats. Els fullets d'informació - Les postals - Els quaderns de viatge - Parlar bé en públic: una necessitat	- Elaboració de fullets informatius, postals i quaderns de viatges - Anàlisi de l'actitud comunicativa oral pròpia	- Creació d'actituds comunicatives per a l'ús dels gèneres de textos treballats en la unitat - Promoció d'activitats reals que impliquen l'expressió escrita - La importància d'aprendre a parlar bé en públic
LLENGUA I SOCIETAT	Les persones: éssers que es comuniquen	- Comprensió dels elements que intervenen en l'acte comunicatiu - Anàlisi de situacions comunicatives	Promoció d'actituds d'adequació a la diversitat de situacions comunicatives
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Lèxic dels oficis - Polisèmia i monosèmia (1) - Les categories gramaticals - L'oració (1): components de l'oració - L'alfabet: lletres i dígrafs - Els signes de puntuació (1): el punt, la coma i el punt i coma	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	Les tècniques narratives en el quadern de viatge	Aplicació de les tècniques narratives en l'elaboració de quaderns de viatge	Foment de l'hàbit de fer anotacions escrites en la realització de viatges d'oci, excursions, eixides culturals, etc.
EDUCACIÓ LITERÀRIA	Els gèneres literaris	Distinció dels principals gèneres literaris	Valoració de la literatura com a forma d'expressió cultural d'un poble

UNITAT 2: De cine	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- La cartellera d'espectacles. Tema i argument - Parlar bé en públic: el llenguatge corporal	- Anàlisi de textos narratius i de crítiques de cinema - Distinció entre tema i argument - Ús d'estratègies per a vencer la por de parlar	- Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonals a l'aula - Promoció d'actituds i d'aptituds físiques de parlar en públic
LLENGUA I SOCIETAT	L'ús de la llengua: la variació lingüística (1)	Anàlisi d'actituds davant la variació lingüística	Consideració de la variació lingüística com a riquesa expressiva d'una comunitat lingüística
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Els oficis - La polisèmia (i 2): la precisió en l'expressió - L'oració (2): components de l'oració (SN i SV). El CN - Pronoms personals forts - La correspondència so i grafia - Els signes de puntuació (2): els dos punts i els punts suspensius	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	El resum	La condensació d'informació a partir d'un relat	- Interiorització de la història com a esquema lingüístic més reconegut - Identificació del resum com a una forma de contar
EDUCACIÓ LITERÀRIA	Els textos narratius (1): el conte	- Identificació dels gèneres narratius - Anàlisi de l'estructura del conte	- Valoració del conte com a gènere literari més identificatiu de l'expressió literària d'un poble - Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva

UNITAT 3: Els astres i nosaltres	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- Els textos predictius: l'horòscop - Parlem amb el cos	- Anàlisi i elaboració de textos predictius - Ús del cos en la comunicació oral	- Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonals a l'aula - Actitud positiva per a l'aprofitament del cos en la comunicació oral
LLENGUA I SOCIETAT	La variació (2): els registres	Anàlisi de diferents registres vinculats a situacions comunicatives diverses	Ús dels registres adequats a cada context de comunicació: adequació comunicativa dels parlants
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Els vents i els fenòmens meteorològics - Homonímia: homòfons i homògrafs - L'oració (3): classes d'oracions segons el predicat - Els pronoms febles (1): (<i>me, te, se</i>) - La síl·laba àtona i tònica - Les normes d'accentuació - La dièresi	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	- La recerca d'informació - Les TIC	- Elaboració de treballs de recerca breus sobre autors de novel·la per a fer-ne una exposició - Ús de les TIC per a l'elaboració de treballs acadèmics	Promoció d'actituds positives davant l'obtenció d'informació per a l'exposició d'un tema
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- Els textos narratius (i 2): la novel·la. Gèneres de la novel·la - Les veus de la narració. Els diàlegs - Els nostres novel·listes	Identificació de les característiques més rellevants de la novel·la	- Valoració de la novel·la com a gènere narratiu - Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva

UNITAT 4: Tal com som o no?	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- Els textos descriptius: el retrat - La descripció objectiva, caricaturesca i idealitzada - La veu: el gran instrument (1)	- Elaboració de descripcions i retrats - Distinció entre descripció objectiva i subjectiva - Aplicació del volum i l'entonació en la comunicació oral	- Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonals a l'aula - Foment d'estratègies de control del volum i de l'entonació en la comunicació oral
LLENGUA I SOCIETAT	La variació (3): la variació social. Els argots	Identificació dels argots amb els grups socials que els fan servir	Actitud crítica davant la variació diastràtica com a element identificatiu dels grups socials
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Les parts del cos - L'antonímia - L'oració (4): classes d'oracions predicatives - Els complements del verb (1): CD - Els pronoms febles (2): CD - Els interrogatius - El vocalisme: vocals obertes i tancades - Els signes de puntuació (3): els parèntesis i el guió	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	La descripció objectiva i subjectiva: el retrat	Aplicació d'estratègies per a la descripció detallada de persones	Foment de la percepció crítica de la realitat
EDUCACIÓ LITERÀRIA	La poesia (1): èpica i lírica; el romanç	Lectura i comentari de poemes diversos	- Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva - Valoració positiva de la poesia

UNITAT 5: Estic per tu	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- El diari personal - La veu: el gran instrument (i 2)	- Producció de textos escrits –reals o simulats- que relaten successos personals - Aplicació de la velocitat i l'articulació clara en la comunicació oral	- Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonals a l'aula - Foment d'estratègies per al control de la velocitat i de l'articulació en la comunicació oral
LLENGUA I SOCIETAT	La variació (4): la variació geogràfica. Els dialectes (1)	- Comprensió del concepte dialecte com a variació geogràfica de qualsevol llengua - Identificació de les variacions geogràfiques de la nostra llengua	- Eliminació dels prejudicis lingüístics davant el concepte dialecte, especialment aplicat al valencià com a varietat geogràfica - Promoció del terme dialecte aplicat a totes les llengües
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- La distribució horària del dia - La sinonímia (1) L'oració (5): classes d'oracions segons l'actitud del parlant - Els complements del verb (2): CI - Morfologia verbal (1): revisió dels verbs irregulars - Els interrogatius - L'ortografia de M, N, NY, LL, I - Fonètica: [λ] / [i] - Els signes de puntuació (4): la interrogació i l'exclamació	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	La planificació del temps en l'elaboració de treballs acadèmics	Elaboració de planificacions, agendes i plans de treball	Acceptació de la planificació del temps com a mètode d'organització del treball
EDUCACIÓ LITERÀRIA	La poesia (2): la poesia lírica	- Identificació dels trets de la poesia lírica - Lectura i comentari de poemes diversos	Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva

UNITAT 6: De festa en festa	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- La biografia - Els mitjans per a fer-se entendre (1): els recursos conceptuals o retòrics	- Anàlisi i producció de biografies - Aplicació de recursos retòrics per a la comunicació oral formal	- Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonals a l'aula - Bona pràctica dels repertoris de recursos retòrics per a la comunicació oral
LLENGUA I SOCIETAT	La variació (5): la variació geogràfica. Els dialectes (i 2)	Identificació dels trets dialectals fonamentals de les varietats geogràfiques de la llengua catalana, especialment del valencià	Actitud positiva davant l'ús de les varietats dialectals de qualsevol llengua, especialment de la llengua catalana
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- La sinonímia (i 2): els geosinònims - Els complements del verb (3): CC, CAgent i CR - Morfologia verbal (2): revisió dels temps del passat - L'apostrofació i la contracció - Els signes de puntuació (i 5): les cometes	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	- L'entrevista i la biografia - La biblioteca escolar. Les biblioteques virtuals	- Anàlisi i elaboració d'entrevistes - Recerca d'informació a les biblioteques escolars i virtuals	- Concepció de l'entrevista com a mètode per a l'obtenció d'informació sobre una persona - Promoció de l'autonomia en la recerca d'informació
EDUCACIÓ LITERÀRIA	La poesia (i 3): la poesia popular	Lectura i comentari de mostres de literatura popular	- Percepció de la literatura popular com a una de les senyes d'identitat d'un poble - Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva

UNITAT 7: Tasta-ho, tasta- ho	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- Els texts instructius: les receptes de cuina - Els mitjans per a fer-se entendre (i 2): els recursos instrumentals	- Anàlisi i producció de receptes de cuina - Aplicació de recursos instrumentals per a la comunicació oral formal	- Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonalment a l'aula - Actitud crítica davant el menjar: l'equilibri de nutrients, el menjar ràpid, etc. - Bona pràctica dels recursos instrumentals per a la comunicació oral
LLENGUA I SOCIETAT	La variació (i 6): la variació diacrònica	Identificació de la variació diacrònica com a variació adequada a cada època històrica	Vinculació del català al llatí: l'evolució històrica de la llengua (el català com a llengua romànica)
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Els préstecs i els barbarismes lèxics - L'oració (6): les oracions atributives - Els complements del verb (i 4): l'atribut i el predicatiu - L'adverbi - Morfologia verbal (3): revisió del present indicatiu - El guionet	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	- Els diàlegs i els textos dialogats - Els recursos instrumentals en les exposicions orals	- Transformació de còmics a textos dramàtics - Tractament informatitzat de la informació	- Valoració positiva de la creativitat i de la creació literària personal - Promoció de l'ús dels mitjans tècnics i informàtics com a suport per a la comunicació oral en públic
EDUCACIÓ LITERÀRIA	El teatre (1): literatura i espectacle	Identificació del teatre com a gènere literari complex que unifica literatura i espectacle	Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva

UNITAT 8: Què et sembla?	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- El text argumentatiu - La correcció i l'adequació lingüístiques en la comunicació oral	- Lectura i anàlisi d'articles d'opinió - Adequació a les situacions comunicatives orals	- Creació d'actituds comunicatives per a l'ús de l'esquema textual argumentatiu. - Promoció de contextos comunicatius versemblants per a l'intercanvi d'informacions interpersonals a l'aula - Foment d'una actitud positiva envers la correcció lingüística oral
LLENGUA I SOCIETAT	La varietat estàndard	Identificació del concepte estàndard i aplicació a contextos comunicatius determinats	Valoració positiva de l'estàndard com a varietat lingüística comuna i necessària per a la normalització, ensenyament i difusió d'una llengua
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- El vocabulari d'especialitat - L'oració (i 7): classes d'oracions compostes - Morfologia verbal (i 4): revisió del present subjuntiu - Fonètica sintàctica: enllaços, emmudiments i sonoritzacions	- Actualització i ampliació de vocabulari - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	- L'expressió de l'opinió pròpia: a favor i en contra - Els diccionaris especialitzats	- Ús de les estratègies per a expressar l'opinió pròpia davant el públic - Consulta i ús de diccionaris especialitzats en format convencional i en suport digital i en la xarxa	- Foment de situacions comunicatives per a l'expressió de l'opinió pròpia - Valoració positiva del diccionari especialitzat com a recurs per a la correcció lèxica i semàntica
EDUCACIÓ LITERÀRIA	El teatre (i 2): orígens i tècniques	- Anàlisi de les característiques de les obres teatrals - Anàlisi del llenguatge teatral	Promoció d'actituds positives per al foment de la lectura extensiva

5. Distribució temporal dels continguts

UNITAT DIDÀCTICA	TEMPORALITZACIÓ	AVALUACIONS
Unitat 1: Farem vacances	setembre-octubre	1a avaluació
Unitat 2: De cine	novembre	
Unitat 3: Els astres i nosaltres	desembre	
Unitat 4: Tal com som o no?	gener	2a avaluació
Unitat 5: Estic per tu	febrer	
Unitat 6: De festa en festa	març	
Unitat 7: Tasta-ho, tasta-ho!	abril	3a avaluació
Unitat 8: Què et sembla	maig-juny	

6. Concreció dels criteris d'avaluació de 2n curs d'ESO

1. Captar les idees essencials i les intencions de textos orals, de diferent tipus i distint nivell de formalització, i reproduir-ne el contingut en textos orals o escrits. Utilitzar la llengua per a adquirir nous coneixements.
 - Distingir entre idees principals i secundàries en els textos orals de qualsevol gènere i de formalitats diferents.
 - Identificar la intenció comunicativa dels textos orals de qualsevol gènere i de formalitats diferents.
 - Aplicar el reconeixement d'idees essencials i les intencions comunicatives dels textos orals a la producció de textos orals i escrits.
 - Emprar la llengua com a vehicle per a l'adquisició de coneixements.
2. Aplicar els coneixements sobre el valencià [i el castellà] i les normes de l'ús lingüístic per a solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits i per a compondre i revisar, de manera progressivament autònoma, els textos propis d'aquest curs.
 - Comprendre textos orals i escrits a partir dels coneixements lingüístics adquirits.
 - Produir textos orals i escrits d'acord amb la normativa lingüística.
 - Emprar tècniques adequades per a la revisió dels textos propis produïts.
3. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: usar el torn de paraula; organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.
 - Tenir en compte les intervencions dels interlocutors en la producció de discursos planificats i espontanis.
 - Respectar les regles de comportament lingüístic que generen les diferents situacions de comunicació.

4. Valorar el valencià com a vehicle de comunicació i usar-lo progressivament en situacions formals i informals. Incorporar el valencià a tots els àmbits d'ús de la llengua, especialment a l'àmbit acadèmic, com a vehicle d'aprenentatge.
 - Conèixer l'ús del valencià als diferents àmbits de producció (interpersonal, acadèmic, administratiu, mitjans de comunicació, etc.).
 - Fer servir el valencià en tots els contextos de comunicació, tant formals com informals.
 - Utilitzar el valencià com a llengua vehicular en l'adquisició de coneixements a l'àmbit acadèmic.
5. Fer ús de la mediació per a assegurar l'èxit de la comunicació oral i escrita. Actuar com a intermediari entre els interlocutors que no poden comprendre's de manera directa. Utilitzar la interpretació oral, fent resums de la llengua de l'emissor, quan el receptor no comprén el missatge original.
 - Conèixer els recursos de la llengua que asseguren l'eficàcia comunicativa.
 - Emprar els recursos més adequats de la competència estratègica que permeten una comunicació eficaç.
 - Entendre i fer-se entendre en situacions de malentesos o d'interrupció de la comunicació.
 -
6. Reconèixer en un text les diferents funcions del llenguatge.
 - Conèixer les diferents funcions del llenguatge
 - Reconèixer les funcions del llenguatge en un text.
7. Reconèixer i ser capaç d'utilitzar els diferents tipus de textos (expositius, narratius, descriptius, argumentatius, conversacionals i dialogats) i les seues estructures formals.
 - Identificar les estructures formals dels diferents tipus de textos: expositius, narratius, descriptius i dialogats.
 - Produir textos orals i escrits que responguen a estructures expositives, narratives, descriptives i dialogades.
8. Reconèixer, junt amb el propòsit i la idea general, idees, fets o dades rellevants en textos orals d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i de l'àmbit acadèmic; captar la idea global i la rellevància d'informacions sentides en ràdio o en televisió i seguir instruccions per a realitzar autònomament tasques d'aprenentatge.
 - Identificar la intenció comunicativa i la idea general dels textos i discursos de caràcter interpersonal i de l'àmbit acadèmic.
 - Comprendre la informació global de textos produïts pels mitjans de comunicació orals i escrits.
 - Interpretar adequadament les instruccions per a la realització de tasques d'aprenentatge a l'àmbit acadèmic.
9. Fer exposicions orals senzilles sobre temes que tinguen interès per a l'alumnat i que siguen pròxims al seu entorn, amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació, de manera ordenada i fluida, ajustant-se a un pla o guió previ; seguir un orde lògic en la presentació d'informacions i arguments; adequar el llenguatge utilitzat al contingut i a la situació comunicativa; mantindre l'atenció del receptor.
 - Conèixer el funcionament dels mitjans audiovisuals i de les TIC com a recursos auxiliars per a realitzar exposicions orals senzilles.
 - Elaborar guions previs per a la producció d'exposicions sobre un tema d'interès per a l'alumnat.

- Aplicar les regles d'ordenació lògica en la presentació d'informacions i argumentacions.
 - Emprar els recursos lingüístics més adequats per a la comunicació oral i escrita pública i efectiva, adequada als participants, al tema i al context de comunicació.
 - Aplicar les estratègies comunicatives adequades per a mantenir l'atenció del receptor en una exposició.
10. Sintetitzar oralment el sentit global de textos escrits expositius i argumentatius, identificar-ne les intencions, diferenciar les idees principals i secundàries, reconèixer possibles incoherències o ambigüitats en el contingut i aportar una opinió personal.
- Comprendre informacions donades mitjançant l'estructura dels textos expositius i argumentatius.
 - Analitzar i sintetitzar la intenció comunicativa dels textos expositius i argumentatius.
 - Identificar i resoldre adequadament les incoherències i ambigüitats de la informació donada mitjançant textos expositius i argumentatius.
 - Expressar opinions personals fonamentades sobre informacions donades mitjançant textos expositius i argumentatius.
11. Elaborar el resum d'una exposició o argumentació oral sobre un tema específic i conegut, reflectint els principals arguments i punts de vista dels participants.
- Identificar la informació essencial d'una exposició o argumentació oral.
 - Resumir una exposició o argumentació oral sobre un tema específic i conegut que reflectisca els arguments principals i els punts de vista dels participants.
12. Integrar informacions procedents de diferents textos sobre un tema, a fi d'elaborar un text de síntesi en què es reflectisquen tant les informacions principals i punts de vista trobats com el punt de vista propi.
- Cercar informació sobre un mateix tema en fonts d'informació diferents.
 - Identificar els punts de vista dels emissors en informacions diferents sobre un tema determinat.
 - Sintetitzar informacions sobre un mateix tema procedents de fonts d'informació diverses.
 - Expressar el punt de vista propi sobre la informació obtinguda.
13. Extraure informacions concretes i identificar el propòsit en textos escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat; seguir instruccions de certa extensió en processos poc complexos; identificar el tema general i els temes secundaris; i distingir com està organitzada la informació. Aplicar tècniques d'organització d'idees, com ara esquemes jeràrquics o mapes conceptuals.
- Identificar informacions concretes i la intenció comunicativa de textos escrits de l'àmbit interpersonal.
 - Aplicar ordes donades a partir d'instruccions senzilles.
 - Identificar la idea general d'un enunciat i distingir-ne les parts.
 - Emprar tècniques per a l'organització d'idees, fonamentalment esquemes i mapes conceptuals.
14. Narrar, exposar, explicar, resumir i comentar en suport de paper i digital; usar el registre adequat; organitzar les idees amb claredat; enllaçar els enunciats en seqüències lineals cohesionades; respectar les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques. Valorar la importància de planificar i revisar el text. Redactar cròniques periodístiques breus organitzant la informació de manera jeràrquica.

- Produir per escrit, en paper i en suport digital, narracions, exposicions, resums i comentaris d'informacions.
 - Adequar el registre a cada situació de comunicació.
 - Aplicar les estratègies adequades per a l'organització de les idees en un text.
 - Emprar els connectors i mots d'enllaç més adequats per a la cohesió textual.
 - Aplicar els criteris de correcció gramatical, ortogràfica i tipogràfica corresponent als continguts dels curss.
 - Valorar la planificació i la revisió dels textos com a fases de la producció escrita.
 - Elaborar cròniques periodístiques breus redactades amb una organització jeràrquica de la informació.
15. Conèixer la diversitat lingüística d'Europa, la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya i de la Comunitat Valenciana. Valorar aquesta diversitat com un patrimoni que ens enriqueix a tots i a totes. Considerar les diferents situacions que plantegen les llengües en contacte.
- Conèixer la diversitat lingüística i cultural d'Europa.
 - Conèixer la realitat plurilingüística i pluricultural de l'Estat espanyol i de la nostra comunitat autònoma.
 - Valorar el patrimoni lingüístic i cultural propi com a forma d'engrandiment de la diversitat cultural.
 - Analitzar les situacions comunicatives que es produeixen en els contextos de llengües en contacte.
16. Identificar els trets lingüístics propis de distints usos geogràfics, socials i estilístics de la llengua, per mitjà de l'observació directa i la comparació de produccions diverses.
- Identificar les variacions dialectals i de registres.
 - Analitzar contextos de comunicació reals amb presència de variació dialectal i de registre.
17. Conèixer una terminologia lingüística bàsica en les activitats de reflexió sobre l'ús. Conèixer i aplicar correctament les normes d'accentuació vigents. Conèixer l'estructura de l'oració i les diferents classes d'oració. Esbrinar les principals relacions de significat.
- Identificar els termes metalingüístics bàsics corresponents a aquest segon curs.
 - Aplicar els coneixements metalingüístics a la reflexió lingüística i a la millora de l'ús lingüístic.
 - Conèixer i aplicar les normes d'accentuació.
 - Conèixer l'estructura de l'oració i les diferents classes oració.
 - Esbrinar les diferents relacions de significat.
18. Incorporar la lectura i l'escriptura com a mitjans d'enriquiment personal.
- Promoure l'hàbit de la lectura com a forma d'adquirir coneixements nous mitjançant una activitat intel·lectual engrescadora.
 - Fomentar l'escriptura com a habilitat personal per a millorar l'autoestima personal.
19. Conèixer els gèneres literaris. Identificar el gènere a què pertany un text literari llegit en la seua totalitat, reconèixer-ne els elements estructurals bàsics, els grans tipus de recursos lingüístics i emetre una opinió personal. Aprendre a classificar els textos llegits per gèneres literaris.

- Conèixer les característiques formals i de contingut dels gèneres literaris tradicionals.
 - Distingir els diferents gèneres literaris, l'estructura i els recursos lingüístics més habituals.
 - Analitzar textos literaris i valorar-los.
 - Classificar els textos llegits segons els gènere literari corresponent.
20. Exposar una opinió sobre la lectura personal d'una obra completa adequada a l'edat; reconèixer l'estructura de l'obra i els elements del gènere; valorar l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor; diferenciar contingut literal i sentit de l'obra, i relacionar el contingut amb la pròpia experiència.
- Comentar textos literaris diversos.
 - Analitzar el gènere literari, l'estructura, l'ús del llenguatge, el punt de vista de l'autor i la intenció literària d'una obra completa adequada a l'edat.
 - Valorar la lectura d'una obra literària completa.
21. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, considerant els temes i motius de la tradició, la caracterització dels subgèneres literaris, la versificació, l'ús del llenguatge i la funcionalitat dels recursos retòrics en el text.
- Aplicar els coneixements literaris per a l'anàlisi de textos breus i fragments.
 - Comprendre i valorar els temes, la caracterització dels subgèneres literaris, la versificació, l'ús del llenguatge i la funcionalitat dels recursos retòrics en textos literaris.
22. Compondre textos, en suport de paper i digital, prenent com a model textos literaris llegits i comentats en l'aula, o realitzar-hi algunes transformacions. Conèixer el procés que porta del text dramàtic a la representació teatral.
- Produir textos literaris o amb intenció literària en suports diversos a partir d'un model donat.
 - Aplicar tècniques de manipulació textual per a la producció de textos literaris o amb intenció literària.
 - Emprar mecanismes adequats per a la canalització de la creativitat en la producció de textos literaris o amb intenció literària.
 - Conèixer les característiques literàries de les produccions dramàtiques com a textos literaris que es representen damunt un escenari.
23. Aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: busca, elaboració i presentació, amb ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies. Planificar i dur a terme, individualment o en equip, la consulta de diccionaris especialitzats i obres de consulta diverses, en el marc de treballs senzills d'investigació. Utilitzar els processadors de textos i ser capaç d'aplicar-los a treballs senzills d'investigació, fent ús dels mitjans informàtics complementaris (Internet, bases de dades, CD-ROM, processadors de textos, etc.).
- Conèixer les tècniques tradicionals i de les TIC bàsiques per a la recerca, elaboració i presentació de la informació.
 - Consultar diccionaris generals i especialitzats i fonts d'informació diversa per a l'elaboració de treballs d'investigació adequats a l'edat.
 - Emprar els processadors de textos per a la redacció de treballs d'investigació adequats a l'edat.
 - Emprar les eines informàtiques més habituals per a la consulta de fonts digitals i per a l'elaboració de textos escrits.

24. Identificar, en textos orals i escrits, imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació (de gènere, social, relacionada amb el grup ètnic, etc.), evitar-ne l'ús i utilitzar el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes.
- Identificar les expressions lingüístiques, gràfiques i icòniques que denoten formes discriminatòries envers els dos sexes, envers els grups social o ètnics i lingüístics.
 - Emprar els mecanismes lingüístics més adequats per a esmenar la utilització de fórmules discriminatòries.
 - Utilitzar el llenguatge com a mitjà per a la resolució de conflictes.

7. La Lectura

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar a classe, durant el curs cada alumne haurà de llegir un mínim de tres llibres, un per trimestre. A banda, cada alumne podrà llegir altres llibres que es presenten com a voluntaris i que serà avaluat positivament en la qualificació final d'avaluació

Llibres de lectura durant el curs:

1r període (3-7 novembre)

- Stevenson, R.L., *El cas misteriós del Dr. Jekyll i Mr. Hyde*. Ed. Bromera (o altres)

Lectures optatives:

- Mompó, Francesc., *Els ulls del llac*. Ed. Alfaguara/Voramar

2n període (19-23 gener)

- Steinbeck, John, *La Perla* Ed. Vicens Vives (pàg. 160)

Lectures optatives:

- Poe, Edgar Allan, *L'escarabat d'or*. Ed. Bromera (pàg. 88)

3r període (23-27 març)

- Climent, Leo, *La vall dels oblidats*. Ed. Tabarca (pàg. 132)

Lectures optatives:

- Verne, Jules, *Miquel Strogoff*, Ed. Vivens Vives (Col. Cucanya Aitana)

4t període (4-8 maig)

- Vilaplana, Silvestre, *Les urpes del diable*. Ed. Marfil

Lectures optatives:

- Castellano, Pep, *L'herència del càtars*. Edicions del Bullent

LA LECTURA DE TRES LLIBRES AL LLARG DEL CURS —un cada trimestre— ÉS CONDICIÓN NECESSÀRIA PER APROVAR CADA AVALUACIÓ I EL CURS EN LA SEUA TOTALITAT. En finalitzar cada trimestre, es realitzarà un control de lectura, oral o escrit, en què es contestaran un seguit de preguntes sobre el llibre per tal de demostrar ÚNICAMENT la seua lectura. Llegir més d'un llibre en cada trimestre significarà una millora considerable de la qualificació d'avaluació.

8. El Quadern

El quadern de l'alumne és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. S'exigirà la seua presentació amb els fulls numerats i units d'alguna manera, amb carpeta, anelles, funda de plàstic, etc.

Són recomanables les llibretes de fulles perforades que se separen fàcilment i després es poden guardar en una carpeta d'anelles. És molt important tenir els treballs ben ordenats per a qualsevol control posterior. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

9. Els Materials de l'Alumne

En començar el curs es repartirà a l'alumnat un extracte d'aquesta programació amb els següents apartats:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text : Martines, J (Coordinador) i al., *Diàlegs. 2n ESO. Valencià: Llengua i Literatura. Ed Marfil.*
- Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.
- L'accés al curs de Valencià-2n d'ESO de la plataforma Moodle del centre

PROGRAMACIÓ DE TALLER DE LLENGUA. VALENCIÀ. SEGON D'ESO

Miquel Esteve Forés

1. Introducció

Aquesta matèria optativa es presenta com a matèria de reforç que ha de facilitar l'adquisició de les competències bàsiques i la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatoria. Per això, es dirigeix a l'alumnat que cursa primer, segon o tercer curs d'esta etapa i presenta dificultats en la organització personal del treball i, més concretament, en el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística.

Aquesta competència és clau per a l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta, per a interpretar i comprendre la realitat, així com per a construir i comunicar el coneixement. La consecució d'aquesta competència condiciona decisivament la capacitat de aprendre, d'ací que l'objectiu d'aquesta optativa siga dotar els alumnes de les estratègies bàsiques de planificació personal i les habilitats necessàries per a comprendre i expressar-se oralment i per escrit, contribuint a possibilitar i garantir la continuïtat de l'aprenentatge.

Els continguts del *Taller de llengua* està orientat a la pràctica, raó per la qual tot el que es treballa ha de mobilitzar aprenentatges susceptibles de ser aplicats en diversos contextos i ha d'exercitar l'alumnat en l'ús d'estratègies adequades que milloren progressivament la capacitat de aprendre. L'optativa es planteja com un taller d'aprenentatge que facilita incorporar els continguts de cursos anteriors de la matèria de *Valencià: Llengua i literatura*. Ja que la finalitat és facilitar que l'alumnat adquireisca estratègies i coneixements que li permeten superar les dificultats que poden estar incidint negativament en els aprenentatges. No obstant això, també es plantegen altres finalitats, com, fomentar l'autonomia de l'alumnat per a usar els seus coneixements lingüístics en altres matèries i afavorir el seu correcte desenvolupament emocional.

Aquesta matèria és instrumental, per la qual cosa s'orienten a un saber fer reflexiu que implica l'adquisició de coneixements per a usar adequadament la llengua i la potenciació d'actituds de col·laboració, de respecte i interès pel treball ben fet.

Els diferents tipus de procediments parteixen de l'aprenentatge d'un conjunt d'actuacions, tècniques i processos que han d'anar automatitzant-se com a rutines imprescindibles per a aconseguir comprendre les estratègies que impliquen presa de decisions i planificació dels propis processos d'aprenentatge. Un primer pas per a aconseguir aquest objectiu i fomentar l'autonomia en l'aprenentatge és ensenyar l'alumnat a organitzar-se i a desenvolupar estratègies de reflexió, la qual cosa es farà de forma molt pautada i amb models clars al principi per a afavorir l'automatització d'eixes estratègies gradualment.

En el desenvolupament d'aquesta matèria s'ha de considerar, també, la falta de motivació que sol incidir en l'alumnat amb una història de fracàs repetit. Per això és important donar-los l'oportunitat de plantejar-se metes abastables i a curt termini, per a fer-los veure la utilitat del seu esforç i que prenguen decisions, perquè experimenten que són part activa en el seu procés d'aprenentatge i que aquest pot ser gratificant; en definitiva, es tracta de contribuir a augmentar les expectatives d'èxit i la confiança en les pròpies possibilitats.

Els continguts s'organitzen en dos nivells corresponents respectivament, a primer i a curs de l'Educació Secundària Obligatoria; no obstant això, en aquesta matèria és fonamental el tractament individualitzat –sense oblidar la metodologia de la interacció grupal– i l'adequació a les necessitats acadèmiques de cada alumne, per la qual cosa les programacions d'aula hauran de ser tan flexibles com l'alumnat ho requereisca.

L'eix del currículum, com en el cas de les matèries de Valencià, el constitueixen els procediments, tècniques i estratègies que es posen en funcionament per a parlar, escriure, escoltar, llegir i interactuar en àmbits significatius de l'activitat social, cultural i acadèmica.

2. Continguts

Els continguts s'organitzen en tres blocs:

- 1.La llengua com a instrument de aprenentatge i comunicació,
- 2.Coneixement de la llengua i
- 3.Educació literària.

Açò no ha d'impedir que, en funció del nivell i les característiques de l'alumnat, es puga programar la matèria des d'un punt de vista global. En tot cas, sempre haurà de primar l'enfocament pràctic i funcional.

En cada bloc els continguts es presenten numerats, però aquesta numeració no respon a una seqüència ordenada ni una jerarquia determinada, sinó que té com a objectiu facilitar la localització i la referència de cada contingut a l'hora de programar el procés d'ensenyament-aprenentatge i l'avaluació.

El bloc 1. La llengua com a instrument d'aprenentatge i comunicació, arreplega una sèrie d'ítems que s' articulen al voltant de les estratègies que es posen en funcionament per a activar els processos d'aprenentatge en combinació amb les habilitats lingüístiques. Es posarà una especial atenció a l'ús i aplicació de les tècniques de recerca i tractament de la informació tant amb els mitjans tradicionals com amb l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació.

El bloc 2. Coneixement de la llengua, basa la seua organització en els processos d'observació, anàlisi, identificació, reconeixement i sistematització del sistema lingüístic i els seus components, des de la ortografia fins a les situacions comunicatives i els factors que incideixen en elles. Tot això amb un caràcter pràctic i centrat en l'aplicació de l'aprenentatge dels processos i tècniques que es treballen en el bloc 1.

Finalment, el bloc 3. Educació literària, arreplega continguts de tipus genèric referits a la literatura, que serveixen tant per a consolidar l'hàbit de lectura, practicar la lectura i la recreació de textos, adequant tot açò a les noves necessitats de simbolització de l'experiència i de l'expressió dels sentiments, com per a sistematitzar les observacions sobre les convencions literàries.

En la concreció de continguts al llarg dels cursos ha primat la seua funcionalitat i utilitat considerant que l'optativa està concebuda com a matèria de reforç. És per això que en cada nivell es tenen en compte els continguts fonamentals de l'etapa o curs anterior. L'interés està centrat en la competència en comunicació lingüística, la referent a aprendre a aprendre, la que potència l'autonomia i iniciativa personal, en el tractament de la informació i competència digital, però al mateix temps té la intenció de contribuir a la consecució de la competència cultural i artística, de la competència social i ciutadana, de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic i de la competència matemàtica.

Totes elles són part important en el desenvolupament de l'individu i, per això, han estat considerades en la determinació dels objectius, continguts, i criteris d'avaluació.

3. Competències bàsiques

- 1 Participar en l'organització i realització de les tasques de grup, amb flexibilitat i responsabilitat, prenent consciència de la importància de les aportacions individuals en l'enriquiment del treball col·lectiu.
- 2 Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat social, cultural i acadèmica, i analitzar-los amb sentit crític.
- 3 Reconèixer i utilitzar les diverses tipologies dels textos escrits i orals, i les seues estructures formals, a través de què es produeix la comunicació amb les institucions públiques, les privades i les de la vida laboral, així com fer un ús correcte.
- 4 Utilitzar el valencià per a expressar-se oralment i per escrit, de manera coherent i adequada a les distintes funcions, en cada situació de comunicació i en els diversos contextos de la activitat social i cultural, per a satisfer les necessitats de comunicació, per a prendre consciència dels propis sentiments i idees, i per a controlar la pròpia conducta, amb una actitud respectuosa i de cooperació.
- 5 Aplicar, amb progressiva autonomia, els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a comprendre textos orals i escrits i per a escriure i parlar amb adequació, coherència, cohesió i correcció (cuidant l'estructura del text, els aspectes normatius, la

- cal·ligrafia, l'orde i la neteja). Reconéixer les diferents unitats de la llengua i les seues combinacions.
- 6 Utilitzar les destreses bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir, escriure i conversar) per participar de manera eficaç en diverses situacions de l'activitat escolar, tant orals com escrites, per a adquirir nous coneixements, per a buscar, seleccionar i processar informació, elaborar i memoritzar conceptes, i per a escriure textos propis de l'àmbit acadèmic amb iniciativa, responsabilitat i esforç. Adoptar una actitud de cooperació i de respecte amb els sentiments, les idees, les opinions i els coneixements dels altres.
 - 7 Llegir amb la fluïdesa i l'entonació adequades, comprendre distints tipus de textos adaptats a l'edat, i utilitzar la lectura com a mitjà per a ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.
 - 8 Interpretar i traduir textos breus en situacions que ho exigeixen i amb diversos propòsits comunicatius i utilitzar simultàniament les llengües del currículum com a ferramentes d'informació i d'aprenentatge tenint en compte la competència que es té en cada una.
 - 9 Saber aprofitar, en l'adquisició d'una llengua, aquells coneixements conceptuals i estratègics ja apresos en el procés d'adquisició d'altres llengües, així com usar les semblances i diferències dels codis per a aclarir algun punt conflictiu de l'estructura, del significat o de l'ús.
 - 10 Interpretar i utilitzar la lectura i l'escriptura com a fonts de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món, i consolidar hàbits de lectura per mitjà de textos adequats a l'edat.
 - 11 Comprendre textos literaris de gèneres diversos, adequats quant a temàtica i complexitat, utilitzant els coneixements sobre les convencions de cada gènere, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics.
 - 12 Utilitzar estratègies d'autoaprenentatge i desenrotllar hàbits de treball i estudi, identificant els factors que milloren l'eficàcia i el treball personal i grupal, i fent ús de ferramentes per a la organització i seguiment del treball personal.
 - 13 Aprendre i utilitzar, amb progressiva autonomia, tècniques senzilles de maneig de la informació (recerca, elaboració, interpretació, presentació i valoració) com a instruments de treball i aprenentatge, amb l'ajuda dels mitjans tradicionals, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació, així com per a la producció escrita de notícies.

4. Continguts

Bloc 1. La llengua com a instrument d'aprenentatge i comunicació

- 1 Elements de la comunicació.
- 2 Observació de diferències rellevants, contextuals i formals, entre comunicació oral i escrita i entre els usos col·loquials i formals, especialment els propis de l'àmbit escolar.
- 3 Mediació per a assegurar l'èxit de la comunicació oral i escrita. Actuació com a intermediari entre els interlocutors que no poden comprendre's de forma directa.
- 4 Tipologies textuais: exposició, narració, descripció, diàleg i conversació.
- 5 Comprensió de notícies d'actualitat pròximes als interessos de l'alumnat i procedents dels mitjans de comunicació audiovisual.
- 6 Comprensió de textos orals utilitzats en l'àmbit acadèmic, amb especial atenció a la presentació de treballs i a les instruccions per a fer-los, a les exposicions orals breus i a l'obtenció d'informacions de documentals procedents dels mitjans de comunicació.
- 7 Exposició d'informacions d'actualitat procedents dels mitjans de comunicació.
- 8 Narració oral, a partir d'un guió preparat prèviament, de fets relacionats amb l'experiència, presentada de forma seqüenciada i amb claredat, en el que apareguen descripcions senzilles i sentiments i valoracions en relació amb allò que s'ha exposat, ajudats de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

- 9 Participació activa en situacions de comunicació pròpies de l'àmbit acadèmic, especialment en la petició d'aclariments davant d'una instrucció, en propostes sobre el mode d'organitzar les tasques, en la descripció de seqüències senzilles d'activitats realitzades, en l'intercanvi d'opinions i en l'exposició de conclusions.
- 10 Actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit.
- 11 Coneixement i ús de les estratègies i les normes per a l'intercanvi comunicatiu: escolta atenta, exposició clara, respecte del torn de paraula; participació per mitjà d'aportacions, control de la impulsivitat, manifestant comentaris orals i juí personal respectuosos amb les sensacions, les experiències, les idees, les opinions i els coneixements dels altres, i atenció a les fórmules de cortesia.
- 12 Utilització de la llengua per a prendre consciència dels coneixements, les idees i els sentiments propis i per a regular la pròpia conducta.
- 13 Comprensió de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat, com a instruccions d'ús, normes i avisos.
- 14 Comprensió de textos dels mitjans de comunicació, atenent a l'estructura del periòdic (seccions i gèneres) i els elements paratextuals, amb especial atenció a les notícies relacionades amb la vida quotidiana i la informació de fets.
- 15 Comprensió de textos de l'àmbit acadèmic, amb atenció, especialment, als de caràcter expositiu i explicatiu; a les instruccions per a fer tasques; a la consulta, en diversos suports, de diccionaris, glossaris i altres fonts d'informació, com a enciclopèdies i pàgines web educatives.
- 16 Actitud reflexiva i crítica respecte a la informació disponible davant dels missatges que suposen qualsevol tipus de discriminació, inclosa la manifestació de prejudicis lingüístics.
- 17 Composició de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat, com a cartes, notes i avisos.
- 18 Composició de textos propis dels mitjans de comunicació, especialment notícies, destinats a un suport imprés i digital.
- 19 Composició, en suport de paper i digital, de textos propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles, glossaris i conclusions sobre les tasques i aprenentatges efectuats.
- 20 Interés per la composició escrita com a font d'informació i d'aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències, idees, opinions i coneixements propis, i com a forma de regular la conducta.
- 21 Iniciació a l'ús del diccionari, enciclopèdies, correctors ortogràfics sobre textos en suport digital i altres obres de consulta.
- 22 Interpretació de les informacions lingüístiques que proporcionen els diccionaris escolars i les altres obres de consulta, especialment sobre classes de paraules, relacions semàntiques del lèxic (polisèmia, homonímia, sinonímia, antonímia), i la normativa lingüística.
- 23 Anàlisi: estratègies per a una lectura correcta i tècniques per a la presa d'anotacions.
- 24 Síntesi: pràctica en l'elaboració d'esquemes, resums, mapes conceptuals.
- 25 Utilització dirigida de la biblioteca del centre, de les biblioteques virtuals i, en general, de les tecnologies de la informació i la comunicació, com a font d'informació i de models per a la composició escrita.
- 26 Presentació de la informació. Tractament informàtic de textos.
- 27 Interés per la bona presentació dels textos escrits tant en suport de paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques (titulació, espais, marges, paràgrafs, etc.).

Bloc 2. Coneixement de la llengua

- 1 Coneixement i ús reflexiu de les normes ortogràfiques, el seu valor social i de la necessitat de cenyir-se a la norma lingüística en els escrits.

- 2 Observació dels diferents registres i dels factors que incideixen en l'ús de la llengua en distints àmbits socials.
- 3 Correspondència entre sons i grafies. L'alfabet i els dígrafs. Vocals obertes i tancades.
- 4 La síl·laba. Principals esquemes sil·làbics. Diftongs, triftongs i hiats.
- 5 Nocions bàsiques d'accentuació i puntuació. Ús de la dièresi.
- 6 Reconeixement de les principals normes fonètiques.
- 7 Qüestions morfològiques: l'article (l'apòstrof, les contraccions, l'article personal), el gènere i el nombre.
- 8 Lectura en veu alta: l'enunciat. Dicció, entonació, intensitat i pausa.
- 9 Lèxic: barbarismes i vulgarismes.
- 10 Estructura de la paraula.
- 11 Classes de paraules. El substantiu i l'adjectiu (característiques). El pronom (classificació). El determinant (classificació). El verb: la conjugació. L'adverbi. La preposició. La conjunció. La interjecció.
- 12 Estructura de l'oració simple. La concordança.
- 13 Reconeixement del funcionament sintàctic de verbs d'ús freqüent a partir del seu significat, identificació del subjecte i dels complements del verb: necessaris o argumentals i no necessaris o circumstancials; comprensió d'una terminologia sintàctica bàsica: oració; subjecte, verb i complements; subjecte i predicat; predicat nominal i predicat verbal.
- 14 Coneixement de les modalitats de l'oració i dels modes del verb com a formes d'expressar les intencions dels parlants.
- 15 Identificació i ús reflexiu d'alguns connectors textuais, amb especial atenció als temporals, explicatius i d'orde, i d'alguns mecanismes de referència interna, tant gramaticals (pronoms personals, possessius i demostratius) com a lèxics (repeticions, sinònims i el·lipsi).
- 16 Reconeixement i ús coherent de les formes verbals en els textos, amb especial atenció als temps de pretèrit en la narració. La distinció entre el passat simple i el passat perifràstic.
- 17 Ús de procediments per a compondre els enunciats amb un estil cohesionat, especialment, la inserció en l'oració d'expressions amb valor explicatiu, com l'apòstrof, l'adjectiu i l'oració de relatiu.
- 18 Distinció entre paraules flexives i no flexives; i reconeixement de les diferents categories gramaticals.
- 19 Identificació i ús de les formes lingüístiques de la dixi personal (pronoms personals, possessius i terminacions verbals) en textos orals i escrits com a cartes i normes.
- 20 Reconeixement dels mecanismes de formació de paraules: composició i derivació. Ús del guionet.
- 21 Reflexió sobre semblances i diferències entre el valencià i el castellà per a aclarir determinades formes, significats i usos.

Bloc 3. Educació literària

- 1 Desenvolupament de l'autonomia lectora i valoració de la literatura com a font de plaer i de coneixement del món i del patrimoni cultural valencià.
- 2 Introducció als gèneres literaris a través de la lectura comentada de fragments representatius d'obres adequades a l'edat. Anàlisi dels seus trets més característics.
- 3 El llenguatge literari. Identificació dels recursos lingüístics propis dels textos de caràcter literari.
- 4 Lectura comentada, recitació de poemes i audició de poemes musicats de la nostra tradició, reconeixent els elements bàsics del ritme, la versificació i les figures semàntiques més rellevants.

- 5 Lectura comentada de relats breus, com a mites i llegendes de diferents cultures, reconeixent els elements del relat literari i la seua funcionalitat. Lectura comentada de rondalles, reconeixent la funció i les característiques de les narracions orals.
- 6 Lectura comentada i dramatitzada d'obres teatrals breus, o de fragments, reconeixent els aspectes formals del text teatral.

5. Criteris d'avaluació

- 1 Captar les idees essencials i les intencions de textos orals, de diferent tipus i distint nivell de formalització, i reproduir el contingut en textos orals o escrits. Utilitzar la llengua per a adquirir nous coneixements.
- 2 Reconeixer i ser capaç d'utilitzar els diferents tipus de textos i les seues estructures formals. Conèixer els principis fonamentals de la gramàtica; reconèixer les diferents unitats de la llengua i les seues combinacions.
- 3 Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits, i per a la composició i la revisió dirigida dels textos propis del curs. Identificar els elements de la comunicació.
- 4 Fer ús de la mediació per a assegurar l'èxit de la comunicació oral i escrita. Actuar com a intermediari entre els interlocutors que no poden comprendre's de manera directa.
- 5 Reconeixer el propòsit i la idea general en textos orals d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i de l'àmbit acadèmic; captar la idea global d'informacions sentides en ràdio o en televisió i seguir instruccions poc complexes per a realitzar tasques d'aprenentatge.
- 6 Narrar oralment, de manera ordenada, clara i ben estructurada, experiències viscudes, partint d'un pla o guió previ; seguir un orde lògic en la presentació d'informacions i arguments; adequar el llenguatge utilitzat al contingut i a la situació comunicativa, amb l'ajuda de mitjans audiovisuals; mantenir l'atenció del receptor.
- 7 Sintetitzar oralment el sentit global de textos escrits expositius, identificar les seues intencions, diferenciar les idees principals i secundàries, reconèixer possibles incoherències o ambigüitats en el contingut i aportar una opinió personal.
- 8 Integrar informacions procedents de diferents textos sobre un tema, a fi d'elaborar un text de síntesi en què es reflectesquen tant les informacions principals i els punts de vista trobats com el punt de vista propi.
- 9 Extraure informacions concretes i identificar el propòsit en textos escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat; seguir instruccions senzilles; identificar els enunciats en què el tema general apareix explícit i distingir les parts del text. Aplicar tècniques d'organització d'idees, com esquemes jeràrquics o mapes conceptuals.
- 10 Narrar, exposar i resumir en suport de paper i digital; usar el registre adequat; organitzar les idees correcció gramatical i ortogràfica; valorar la importància de planificar i revisar el text.
- 11 Conèixer i emprar les normes lingüístiques, amb especial atenció a les ortogràfiques.
- 12 Conèixer una terminologia lingüística bàsica en les activitats de reflexió sobre l'ús. Conèixer i aplicar correctament les normes d'accentuació vigents. Conèixer l'estructura de l'oració i les diferents classes d'oracions.

- 13 Conèixer i comprendre les principals formes i gèneres de la tradició literària. Identificar el gènere al qual pertany un text literari llegit en la seua totalitat, reconèixer els elements estructurals bàsics, els grans tipus de recursos lingüístics i emetre una opinió personal.
- 14 Aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: recerca, elaboració i presentació, amb ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació. Planificar i dur a terme, individualment o en equip, la consulta de diccionaris especialitzats i obres de consulta diverses, en el marc de treballs monogràfics. Utilitzar els processadors de textos i ser capaç d'aplicar-los a treballs senzills d'investigació, utilitzant els mitjans informàtics complementaris (Internet, bases de dades, CD-ROM, etc.).

6. *El Quadern*

El quadern de l'alumne és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. S'exigirà la seua presentació amb els fulls numerats i units d'alguna manera, amb carpeta, anelles, funda de plàstic, etc.

Són recomanables les llibretes de fulles perforades que se separen fàcilment i després es poden guardar en una carpeta d'anelles. És molt important tenir els treballs ben ordenats per a qualsevol control posterior. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

7. *Els Materials de l'Alumne*

En començar el curs es repartirà a l'alumnat un extracte d'aquesta programació amb els següents apartats:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text : J. *Diàlegs 2. Quadern d'activitats*, Ed. Marfil Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.
- L'accés al curs de València-2n d'ESO de la plataforma Moodle del centre

PROGRAMACIÓ DE QUART D'ESO

Rafael Àngel Carbonell
Frederic Llopis Bauset

1. Objectius Generals de l'Àrea de Valencià: Llengua i Literatura

En acabar el curs els aprenents hauran d'haver assolit les **capacitats bàsiques** següents expressades com a objectius específics de cadascun dels blocs de continguts. Posem entre parèntesis la denominació de l'apartat del material curricular corresponent a cada bloc.

a) Objectius específics de comunicació (*Contacte; Comunicació i textos*)

1. Conèixer les característiques dels textos expositius acadèmics (esquemes, resums, exàmens, etc.).
2. Conèixer diferents gèneres del text expositiu (l'entrada o article d'un diccionari, la pàgina de crèdits i l'índex d'un llibre, documents explicatius d'Internet, gràfics, etc.).
3. Realitzar exposicions orals sobre temes treballats en les unitats.
4. Conèixer les característiques dels textos expositius acadèmics (esquemes, resums, exàmens, etc.).
5. Conèixer l'estructura i la presentació d'un text expositiu acadèmic: el treball de classe.
6. Valorar i identificar l'estructura del paràgraf com a unitat significativa dins dels textos expositius.
7. Escriure paràgrafs expositius sobre una idea donada.
8. Conèixer les formes de la comunicació planificada: l'exposició oral.
9. Elaborar per escrit i exposar oralment un text expositiu de caràcter acadèmic.
10. Reconèixer les marques textuais i lingüístiques i l'estructura del text argumentatiu.
11. Analitzar i escriure textos argumentatius.
12. Conèixer les marques textuais d'un article d'opinió (estructura, expressions de modalització, marcadors lògics).
13. Elaborar articles d'opinió relacionats amb el tema de la unitat.
14. Valorar amb actitud crítica i creativa el món de la publicitat.
15. Analitzar críticament els estereotips culturals que promou la publicitat.
16. Elaborar textos publicitaris.
17. Valorar positivament els debats com l'argumentació oral per excel·lència.
18. Conèixer i participar en la preparació i l'execució d'un debat.
19. Expressar l'opinió pròpia sobre temes d'actualitat.

b) Objectius específics de llengua i societat (*Les persones i les llengües*)

1. Desenvolupar una actitud crítica positiva entorn de la realitat plurilingüe i cultural del planeta i de l'Estat espanyol.
2. Conèixer la pluralitat lingüística de l'Estat espanyol a partir de la lectura d'articles constitucionals i de textos en cadascuna de les diferents llengües.
3. Conèixer la localització, l'extensió, l'origen i el parentiu de les diferents llengües romàniques que es parlen a la península Ibèrica.

4. Conèixer l'extensió territorial i l'origen de les diferents llengües romàniques o neollatines així com el lloc que hi correspon a la llengua catalana.
5. Conèixer els fets més rellevants que caracteritzen l'origen i l'evolució de la nostra llengua.
6. Conèixer els factors que posen de manifest el procés de minorització lingüística del valencià: exclusió dels àmbits de prestigi, augment de les diferències dialectals, disminució del nombre de parlants i interferència del castellà.
7. Conèixer els factors que concorren en un procés de minorització lingüística, i especialment, en el valencià.
8. Valorar positivament i críticament el procés de normalització lingüística del valencià.
9. Identificar els principals trets fonètics dels blocs dialectals i d'altres característiques secundàries de la variació geogràfica dels nostres parlars.
10. Conèixer la realitat lingüística valenciana on conviuen dues llengües oficials, repartides de manera diversa, i les subvarietats del valencià.
11. Valorar positivament la varietat estàndard com a vehicle de comunicació interdialectal.

c) Objectius específics de coneixement de la llengua (*Coneguem la llengua*)

1. Utilitzar el vocabulari relacionat amb els continguts tractats en cada tema.
2. Identificar i fer servir els sinònims de verbs d'ús bàsic.
3. Utilitzar el gènere dels substantius i dels adjectius.
4. Fer servir les perífrasis verbals d'obligació i diferenciar l'obligació personal i la impersonal; les perífrasis de probabilitat i les d'imminència.
5. Analitzar l'orde dels components de l'oració i la concordança.
6. Distingir i utilitzar *tan* i *tant*; *quan* i *quant*; *si no* i *sinó*; *si*, *sí* i *s'hi*; *per* i *per a*; *doncs* i *perquè*; *perquè*, *per què* i *per a què*.
7. Discriminar fonèticament les consonants i aplicar les regles ortogràfiques corresponents.
8. Entendre el concepte de sinonímia i aplicar-lo en verbs que tenen un significat pròxim fent servir el diccionari.
9. Conèixer els vocabularis d'especialitat.
10. Distingir l'oració simple i la composta i conèixer els diferents tipus d'oracions compostes.
11. Analitzar sintàcticament les oracions simples i compostes (coordinades, subordinades substantives, de relatiu i adverbials).
12. Distingir i utilitzar sistemàticament les normes d'accentuació –especialment les no coincidents entre valencià i castellà- les de la dièresi i de l'hiat.
13. Utilitzar els pronoms relatius, el relatiu possessiu i el relatiu neutre.
14. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús de les lletres majúscules i minúscules.
15. Conèixer i aplicar les regles gramaticals sobre l'ús de les abreviatures, els acrònims, les sigles i els símbols com a procediment d'abreviació
16. Sistematitzar l'ús de les conjugacions verbals regulars i irregulars.
17. Utilitzar les formes i les funcions dels pronoms febles i sistematitzar-ne la combinació.

18. Utilitzar els procediments onomasiològics (la derivació, la composició, la siglació i els manlleus) i semasiològics (la metàfora) per a generar neologismes.
19. Utilitzar les unitats fraseològiques com a construccions semàntiques genuïnes, especialment les solidaritats lèxiques.
20. Fer servir les recomanacions sobre els tipus de lletra redona, cursiva i negreta.

d) Objectius específics d'educació literària (*Literatura; Tècniques literàries*)

1. Identificar els elements més destacats del context cultural, social i històric dels segles XIX, XX i XXI.
2. Distingir les característiques més rellevants del Romanticisme i de la Renaixença com a moviments literaris del s. XIX.
3. Conèixer els aspectes més destacats de la vida i de l'estil literari d'autors com Jacint Verdaguer, Teodor Llorente i Àngel Guimerà a partir de la lectura, comprensió, recitació i dramatització de fragments de les seues obres.
4. Diferenciar les característiques dels principals gèneres literaris: l'assaig, la narració, la poesia i el teatre.
5. Conèixer les característiques més rellevants del Realisme-Naturalisme com a moviments literaris del s. XIX a partir de la lectura d'autors com Narcís Oller i Eduard Escalante.
6. Reconèixer les característiques del sainet com a gènere teatral que reflecteix aspectes importants de les classes populars i de la vida quotidiana de la València del segle XIX.
7. Conèixer les característiques i els autors més rellevants del Modernisme i del Noucentisme.
8. Conèixer les característiques dels moviments artístic-literaris que s'engloben sota l'epítet "les avantguardes" de principis del s.XX.
9. Explicar l'aportació de Vicent Andrés Estellés, Salvador Espriu, Joan Brossa i Maria Mercè Marçal a la nostra literatura.
10. Conèixer les característiques més rellevants de la narrativa de postguerra i d'autors representatius com Mercè Rodoreda i Enric Valor a partir de la lectura de fragments de les seues obres
11. Conèixer les característiques generals i les dificultats de la literatura assagística a casa nostra.
12. Reconèixer i valorar l'obra assagística de Joan Fuster.

e) Objectius específics de tècniques de treball

1. Elaborar esquemes utilitzant correctament els elements gràfics pertinents, com ara lletres majúscules i minúscules, claus, fletxes, abreviatures, números, parèntesis, guionets, etc.
2. Familiaritzar-se amb adreces electròniques relacionades amb vocabularis especialitzats.
3. Utilitzar els diferents tipus de diccionaris (generals, bilingües, de barbarismes, etc.) i els correctors informàtics com a eines de correcció lèxica.
4. Afavorir la necessitat de recórrer a diverses fonts d'informació per a l'elaboració de textos expositius sobre un tema específic, interpretant correctament les referències bibliogràfiques tradicionals i de tecnologia informàtica (diccionaris, manuals enciclopèdies, premsa escrita, recursos audiovisuals i multimèdia).
5. Afavorir actituds positives per a la recerca d'informació en fonts tradicionals i en tecnologies d'informació i comunicació (TIC) en l'elaboració de treballs d'investigació.

6. Valorar la necessitat de recórrer als esquemes i als resums com a tècniques d'estudi indispensables en la preparació d'un examen.
7. Afavorir actituds positives cap a treballs d'investigació sobre la recerca de material relacionat amb temes diversos.

2. Competències bàsiques de 4t d'ESO

a) Competència en comunicació lingüística

- Comprendre l'ús de les estructures expositives i argumentatives en contextos donats.
- Aplicar l'ús dels gèneres corresponents als textos expositius i argumentatius, fonamentalment el treball acadèmic expositiu i l'article d'opinió.
- Conèixer el paràgraf com a unitat textual bàsica per a l'estructuració de les idees en els textos expositius i argumentatius.
- Distingir els tipus d'arguments i incloure'ls en els textos que expressen l'opinió de l'autor.
- Utilitzar recursos expressius adequats a textos expositius i argumentatius.
- Saber adequar els recursos argumentatius orals en l'expressió de l'opinió pròpia.

b) Competència matemàtica

- Interpretar dades numèriques que tinguen relació amb la competència comunicativa.
- Aplicar les estratègies de deducció, inferència i resolució de problemes matemàtics als processos d'aprenentatge lingüístic.

c) Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

- Consolidar l'esperit crític respecte a temes socials, culturals, lingüístics i de medi ambient.
- Valorar la llengua com a element emprat per a la interpretació del món.
- Conèixer la relació entre la variació dialectal i la diversitat territorial.

d) Tractament de la informació i competència digital

- Ser conscient de la necessitat d'ús de les TIC en l'àmbit acadèmic com a instrument per a la millora de la competència comunicativa.
- Aprofundir en l'ús de les tècniques digitals de recerca d'informació.
- Afavorir l'ús i el coneixement del funcionament dels traductors automàtics en la redacció de treballs acadèmics.
- Aprofundir en l'ús dels diccionaris d'especialitat.
- Afavorir l'ús de diferents fonts d'informació, tradicionals i digitals, per a l'elaboració de textos acadèmics.
- Afavorir l'esperit crític en l'ús de les TIC.
- Promoure l'elaboració informàtica dels treballs acadèmics.
- Despertar l'interés a presentar els treballs acadèmics de forma acurada i correcta lingüísticament.

e) Competència social i ciutadana

- Ser conscient de la necessitat de fomentar actuacions cíviques per a la inclusió de grups

socials marginals, marginats o minoritzats.

- Promoure l'acceptació de les diferències entre les persones com a tret enriquidor de la diversitat humana.
- Valorar positivament la diversitat lingüística del món, d'Europa i de l'Estat espanyol.
- Valorar positivament la història de la nostra llengua.
- Conèixer la variació dialectal de la nostra llengua.
- Valorar la varietat estàndard com a varietat supradialectal i necessària en qualsevol llengua que tinga accés a tots els àmbits de comunicació.

f) Competència cultural i artística

- Establir relacions entre el context històric i les produccions literàries de cada època i de cada autor.
- Conèixer les obres i els autors més representatius en la nostra llengua des del segle XIX fins als nostres dies.
- Conèixer les tècniques literàries relacionades amb cada gènere com a forma de gaudir de la lectura de textos.
- Analitzar críticament els prototips culturals que promouen els missatges publicitaris.
- Gaudir amb la lectura extensiva de textos literaris.
- Promoure inquietuds estètiques en les produccions lingüístiques amb intenció literària.

g) Competència per a aprendre a aprendre

- Aplicar les estratègies més adequades per a l'ampliació del vocabulari bàsic i especialitzat.
- Fomentar l'autonomia en l'elaboració de les tasques acadèmiques.
- Adquirir estratègies per a la utilització de les tècniques de treball en funció dels objectius del treball acadèmic i segons les necessitats comunicatives.
- Conèixer l'estructura sintàctica de l'oració composta, dels pronoms relatius, dels pronoms febles i del sistema verbal.
- Aplicar les normes d'estil de les abreviatures, els acrònims, les sigles, els símbols i dels tipus de lletra.
- Valorar positivament la necessitat de la correcció lingüística, tant l'ortogràfica, com la fonètica i la lèxica i semàntica.
- Conèixer els procediments per a la generació de neologismes i per a les construccions semàntiques genuïnes, especialment les solidaritats lèxiques.

h) Autonomia i iniciativa personal

- Saber consultar les fonts d'informació amb autonomia i criteri de selecció en funció dels objectius previstos.
- Estimular l'autonomia en la recerca d'informació per a l'elaboració de treballs acadèmics.
- Assimilar l'ús de les tècniques de treball per a la realització de tasques de recerca i investigació individuals.
- Realitzar activitats que permeten la presa de decisions consensuades entre els membres d'un

equip de treball.

- Conèixer tècniques específiques per a la preparació i la realització d'exàmens.
- Utilitzar estratègies orals adequades en les exposicions i argumentacions realitzades davant el públic.

3. LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ESO EN LES ACTIVITATS DE 4t D'ESO

UNITAT 1. FANTÀSTICA IMAGINACIÓ

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 8 – 9	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 10 – 13	III. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 14 – 23	IV. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 24	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 25 – 28	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 29 – 37
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Matemàtica	Activitat 1					
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12				
Social i ciutadana	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12			Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	
Cultural i artística		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21

UNITAT 2. RES NO ÉS EL QUE SEMBLA

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 40 – 41	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 42 – 46	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 47 – 54	IV. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 55 – 56	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 57 – 58	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 59 – 67
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic						
Tractament de la informació i digital	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8				
Social i ciutadana	Activitat 1 – 2 – 3				Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	
Cultural i artística	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21

UNITAT 3. ELS MODERNS

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 70 – 71	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 72 – 76	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 77 – 84	IV. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 85 – 87	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 88 – 89	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 90 – 99
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Matemàtica	Activitat 1 – 2					
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitat 1 – 2				Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Tractament de la informació i digital	Activitat 1 – 2				Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Social i ciutadana	Activitat 1 – 2				Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Cultural i artística	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23

UNITAT 4. ALLÒ QUE L'ULL NO VEU

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 102 – 103	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 104 – 109	III. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 110 – 116	IV. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 117 – 118	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 119 – 122	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 123 – 133
Comunicació lingüística	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7			Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Tractament de la informació i digital	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7			Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Social i ciutadana	Activitat 1		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8		Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Cultural i artística	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Aprendre a aprendre	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25

UNITAT 5. COLZE A COLZE, PAS A PAS

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 136 – 139	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 140 – 143	III. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 144 – 150	IV. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 151 – 152	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 153 – 155	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 156 – 165
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitat 1 – 2 – 3 – 4				Activitats 1 – 2 – 3	
Tractament de la informació i digital	Activitat 1 – 2 – 3 – 4				Activitats 1 – 2 – 3	
Social i ciutadana	Activitat 1 – 2 – 3 – 4		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3	
Cultural i artística	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25

UNITAT 6. SER JOVE, QUINA MOGUDA!

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 168 – 169	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 170 – 175	III. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 176 – 183	IV. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 184 – 185	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 186 – 189	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 190 – 199
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5		Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Tractament de la informació i digital	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5		Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Social i ciutadana	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5		Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Cultural i artística	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18

UNITAT 7. LA PUBLICITAT, UNA QÜESTIÓ DE LLENGUA I IMATGE

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 202 – 203	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 204 – 210	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 211 – 217	IV. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 218 – 219	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 220 – 223	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 224 – 233
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24
Matemàtica						
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	A Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	
Tractament de la informació i digital	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	
Social i ciutadana	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	
Cultural i artística	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24

UNITAT 8. UN DEBAT, DE BAT A BAT

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 4t ESO	I. CONTACTE Pàg. 236 – 237	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 238 – 243	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 244 – 247	IV. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 248 – 249	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 250 – 257	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 258 – 267
Comunicació lingüística	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Coneixement i la interacció amb el món físic	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	A Activitats 1 – 2 – 3 – 4		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	
Tractament de la informació i digital	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	
Social i ciutadana	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	
Cultural i artística	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Aprendre a aprendre	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Autonomia i iniciativa personal	Activitat 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23

4. Adequació i seqüenciació dels continguts curriculars de 4t d'ESO

UNITAT 1: Fantàstica imaginació	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El text expositiu (1): estructura	Identificació i producció de textos expositius	Creació d'actituds comunicatives per a l'ús de l'esquema textual expositiu
LLENGUA I SOCIETAT	Som iguals som diferents (1): la diversitat lingüística	Anàlisi de la diversitat lingüística al món	Actitud positiva cap a diversitat lingüística al món
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Lèxic del món fantàstic - Els verbs d'ús bàsic i sinònims (1) - El gènere: substantius i adjectius - Repàs morfologia verbal (1): el passat perifràstic - Les perífrasis d'obligació - L'oració (1): L'orde dels components de l'oració i la concordança <i>Tan/tant</i> - Les oclusives finals	- Ús del diccionari de sinònims - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Valoració positiva de l'ús del diccionari de sinònims com a eina per a la millora de la competència lèxica - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	La documentació i la recerca d'informació	Ús autònom de les fonts d'informació tradicionals i de les TIC	Interés per la bona presentació de treballs acadèmics, en format paper i en suport digital
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- Els gèneres literaris - El Romanticisme i la Renaixença - Jacint Verdaguer, Teodor Llorente, Constantí Llombart, Àngel Guimerà	- Diferenciació dels gèneres literaris - Lectura i anàlisi de textos del Romanticisme i la Renaixença	- Actitud afavoridora per a l'acceptació dels diferents gèneres literaris - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva del període de la Renaixença com a moment de recuperació de la tradició literària en la nostra llengua

UNITAT 2: Res no és el que sembla	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El text expositiu (2): fonts d'informació	Aplicació d'estratègies per a la recerca d'informació en fonts	Promoció d'estratègies per a la consulta de fonts d'informació
LLENGUA I SOCIETAT	Som iguals som diferents (i 2): la diversitat lingüística	Anàlisi de la diversitat lingüística a l'Estat espanyol	Actitud positiva cap a diversitat lingüística a l'Estat espanyol
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- El lèxic de l'esport - El vocabulari d'especialitat - El nombre: substantius i adjectius - Repàs morfologia verbal (2): passat perifràstic i passat simple - Les perífrasis de probabilitat i imminència - L'oració (2): oració simple i composta. Tipus de compostes. Anàlisi sintàctica <i>Quan / quant</i> - L'accentuació divergent; dièresi i hiat	- Interpretació d'informació dels vocabularis d'especialitat, sobretot en format digital - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Valoració positiva de l'ús dels diccionaris d'especialitat, sobretot en format digital, com a eina per a la millora de la competència lèxica - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	La recerca d'informació per a l'elaboració de treballs acadèmics	Ús de tècniques de recerca d'informació en fonts tradicionals i TIC	Sentit crític en la selecció de la informació obtinguda a través de fonts diferents
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- Els gèneres narratiu i el gènere dramàtic - El Realisme i el Naturalisme: Narcís Oller i Eduard Escalante - El sainet	- Anàlisi de les característiques del gènere teatral i del narratiu - Lectura i anàlisi de textos	- Valoració del gènere teatral per a representar històries i de la narració per a contar-les - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les obres de Narcís Oller i d'Eduard Escalante

UNITAT 3: Els moderns	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El text expositiu (3): esquema i resum	Elaboració d'esquemes i resums	Afavoriment de l'ús de tècniques per a la condensació d'informació
LLENGUA I SOCIETAT	Les llengües romàniques	Identificació del valencià com a llengua romànica	Valoració positiva del procés de diversificació de les llengües romàniques
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Lèxic de les arts - Verbs d'ús bàsic (3) - Repàs morfologia verbal (3): present indicatiu i subjuntiu (1a conjugació) - Els pronoms relatius (1) - L'oració (3): oracions subordinades. Les subordinades substantives <i>Si no/sinó</i> - Les majúscules i les minúscules	- Ampliació de la competència lèxica especialitzada - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Foment de la precisió lèxica en l'expressió oral i escrita - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	L'esquema i el resum	Aplicació de l'esquema i el resum en l'elaboració de textos expositius de l'àmbit acadèmic	Autonomia en l'elaboració de treballs acadèmics
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- Els versos: síl·labes i rima - El Modernisme i el Noucentisme: Joan Maragall i Eugeni d'Ors	- Anàlisi de la rima i la mètrica - Lectura i anàlisi de textos	- Promoció d'actituds estètiques en la literatura - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les obres de Joan Maragall i d'Eugeni d'Ors.

UNITAT 4: Allò que l'ull no veu	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El text expositiu (i 4): el paràgraf	- Elaboració de paràgrafs - Utilització de procediments per a redactar treballs classe i fer exposicions orals	Foment de les tècniques per a l'elaboració de treballs i exposicions orals
LLENGUA I SOCIETAT	La història de la llengua (1): des dels orígens fins al segle XV	Anàlisi de la història de la llengua des dels orígens fins al segle XV	Foment de l'estudi de la història lingüística
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- El vocabulari patrimonial i els préstecs - Els relatius (i 2): relatiu possessiu i neutre - Repàs morfologia verbal (4): la 2a conjugació - L'oració (4): subordinades de relatiu <i>Si / sí / s'hi</i> - L'abreviació (1): les abreviatures - Repàs de fonètica i d'ortografia: <i>j, g, tj, tg, x, tx, ig</i>	- Distinció entre lèxic patrimonial i préstecs lingüístics o manlleus - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Promoció de la reflexió sobre l'origen dels mots - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	L'exposició oral formal	Elaboració de textos expositius com a suport per a les exposicions orals formals	Adquisició d'estratègies per a l'exposició oral de treballs acadèmics
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- La metàfora i la comparació - Les Avantguardes	- Identificació i aplicació de les tècniques de la metàfora i la comparació - Lectura i anàlisi de textos	- Valoració de les tècniques literàries en l'ús de la llengua - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les avantguardes com a moviment renovador i innovador de les lletres europees i catalanes

UNITAT 5: Colze a colze, pas a pas	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	- El text argumentatiu (1): estructura - Els arguments. Tesi i antítesi	Identificació dels arguments i de l'estructura argumentativa	Promoció d'actituds afavoridores per a l'expressió de l'opinió pròpia
LLENGUA I SOCIETAT	La història de la llengua (2): segles XVI i XVII	Anàlisi de la història de la llengua dels segles XVI i XVII	Foment de l'estudi de la història lingüística
CONeixEMENT DE LA LLENGUA	- Les interferències lèxiques i semàntiques - Els pronoms febles (1): el CD - Repàs morfologia verbal (5): la tercera conjugació - L'oració (5): les subordinades adverbials circumstancials <i>Per / per a</i> - L'abreviació (2): els acrònims - Repàs de fonètica i d'ortografia: [z] i [s]	- Ús de diccionaris convencionals i digitals en la correcció de treballs acadèmics - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Promoció de l'ús de sistemes convencionals i digitals per a la correcció lingüística - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	L'argumentació oral formal	Elaboració d'argumentacions per a la defensa i refutació de temes diversos	Adquisició d'estratègies per a l'argumentació oral en l'àmbit acadèmic
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- El ritme poètic - La poesia des de la Guerra Civil fins a l'actualitat: Vicent Andrés Estellés, Salvador Espriu, Joan Brossa i Maria Mercè Marçal	- Anàlisi i producció de textos amb ritme poètic - Lectura i anàlisi de textos	- Valoració del ritme en la poesia - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les obres poètiques des de la Guerra Civil fins a l'actualitat

UNITAT 6: Ser jove, quina moguda	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El text argumentatiu (i 2): l'article d'opinió	Anàlisi i producció d'articles d'opinió	Foment de les estratègies per a l'expressió de l'opinió pròpia
LLENGUA I SOCIETAT	La història de la llengua (3): ss. XIX i XX	Anàlisi de la història de la llengua dels ss. XIX i XX	Foment de l'estudi de la història lingüística
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- Els neologismes - Els pronoms febles (2): Cl i la combinació CD i Cl (1) - Repàs morfologia verbal (6): els verbs irregulars més freqüents (<i>ser, estar, tenir, fer, voler, poder, anar, eixir i viure</i>) - L'oració (6): subordinades adverbials finals, causal i consecutives <i>Doncs / perquè</i> - L'abreviació (3): les sigles - Repàs de fonètica i d'ortografia: <i>j, tj, g, tg, ll, i</i>	- Aplicació dels mecanismes de creació de mots nous - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Adquisició d'hàbits per a l'ús de la precisió lèxica en l'expressió oral i escrita - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	Els diccionaris de neologismes	Ús autònom de diccionaris convencionals i de correctors lingüístics digitals com a instruments per a la correcció lingüística	Foment d'actituds positives per a la presentació de treballs acadèmics correctes lingüísticament
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- Les veus de la narració - La narrativa de postguerra: Mercè Rodoreda i Enric Valor	- Identificació i elaboració de seqüències textuais on apareixen diferent veus narratives - Lectura i anàlisi de textos	- Foment d'estratègies per a la redacció - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les obres de Mercè Rodoreda i d'Enric Valor

UNITAT 7: La publicitat, una qüestió de llengua i imatge	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El text publicitari: els arguments persuasius	Anàlisi i producció d'anuncis i d'eslògans	Promoció de l'actitud crítica davants els missatges publicitaris
LLENGUA I SOCIETAT	La planificació lingüística	Anàlisi de la planificació lingüística de les llengües minoritzades, especialment del valencià	Actitud positiva davant les polítiques de planificació de les llengües minoritzades, en especial del valencià
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- La fraseologia (1): les solidaritats lèxiques; Verbs d'ús bàsic, antònims i sinònims - Els pronoms febles (3): els pronoms atribut i predicatiu. Combinació de pronoms (2) - Repàs morfologia verbal (7): derivats de <i>batre, cloure, fondre, metre i rompre</i> - L'oració (7): subordinades adverbials condicionals i concessives <i>Perquèl per quèl per a què</i> - L'abreviació (i 4): els símbols - Repàs de fonètica: [λ]/[j]; ortografia: <i>tl, tll, l·l, mb, mpt, mm, nn, nv</i>	- Aplicació d'estratègies de lectura de manuals de correcció lèxica i semàntica - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Foment de l'actitud positiva per a la presentació de textos acadèmics amb precisió lèxica i semàntica - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	El tractament de la informació: la precisió lèxica i semàntica	Ús autònom de diccionaris de sinònims i antònims, en format convencional i digital	Adquisició d'estratègies crítiques per a l'ús de les TIC en la correcció lingüística
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- El text teatral: la representació - El teatre actual	- Anàlisi de les tècniques de representació teatral - Lectura i anàlisi de textos teatrals	- Foment de les representacions teatrals com a tècniques de producció textual - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les obres teatrals contemporànies

UNITAT 8: Un debat, de bat a bat	CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS, NORMES I VALORS
COMUNICACIÓ	El debat: la refutació i la concessió	Ús dels arguments per a rebatre i refutar opinions	Foment de les estratègies per a rebatre opinions
LLENGUA I SOCIETAT	Unitat i diversitat: la variació lingüística i l'estàndard	Identificació i ús de la variació lingüística	Valoració de la variació lingüística i de l'estàndard com a varietat supradialectal
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	- La fraseologia (i 2): locucions i refranys - Els verbs de dicció: <i>dir, parlar</i>, etc. - Els pronoms febles (i 4): els pronoms CC i CR. La combinació de pronoms (i 3) - Repàs morfologia verbal (i 8): les formes no personals del verb - L'oració (i 8): subordinades adverbials comparatives - L'ús de <i>ser</i> i <i>estar</i> en determinacions circumstancials de lloc - El tipus de lletra: redona, cursiva i negreta - Repàs de fonètica i d'ortografia: els sons de <i>gendre</i> i <i>ioga</i>	- Aplicació d'estratègies de lectura de manuals de correcció lèxica i semàntica - Discriminació fonètica de sons, ús de les convencions ortogràfiques, aplicació dels continguts conceptuals en contextos comunicatius i en la producció de textos orals i escrits	- Foment de l'actitud positiva per a la presentació de textos acadèmics amb precisió lèxica i semàntica - Actitud i valoració positiva de les convencions fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lexicosemàntiques
TÈCNIQUES DE TREBALL	El tractament de la informació: la precisió lèxica i semàntica	Ús autònom de diccionaris de locucions i frases fetes i de refranys, en format convencional i digital	Adquisició d'estratègies crítiques per a l'ús de les TIC en la correcció lingüística
EDUCACIÓ LITERÀRIA	- Els subgèneres de l'assaig - L'assaig: Joan Fuster	- Identificació dels subgèneres de l'assaig - Lectura i anàlisi de textos	- Valoració de l'assaig com a gènere de la literatura de pensament - Adquisició d'hàbits de lectura - Valoració positiva de les obres de Joan Fuster

5. Distribució temporal dels continguts

UNITAT	TEMPS	AVALUACIÓ
Unitat 1: Fantàstica imaginació	setembre-octubre	1a avaluació
Unitat 2: Res no és el que sembla	novembre	
Unitat 3: Els moderns	desembre	
Unitat 4: Allò que l'ull no veu	gener	2a avaluació
Unitat 5: Colze a colze, pas a pas	febrer	
Unitat 6: Ser jove, quina moguda!	març	
Unitat 7: La publicitat, una qüestió de llengua i imatge	abril	3a avaluació
Unitat 8: Un debat, de bat a bat	maig-juny	

6. Concreció dels criteris d'avaluació de 4t curs d'ESO

Oferim en aquest apartat els criteris d'avaluació d'àrea de 4t curs d'ESO que estableix el decret curricular (enunciat general) i tot seguit les concrecions que en fem al material curricular de quart curs (subapartats de cada criteri).

1. Captar i extraure les idees essencials, les intencions i les dades rellevants de textos orals, de diferent tipus i distint nivell de formalització, com ara presentacions d'una certa extensió o conferències no massa extenses; identificar el propòsit, la tesi i els arguments de declaracions o de debats públics en mitjans de comunicació o en el marc escolar; reproduir-ne el contingut en textos escrits.
 - Distingir entre idees principals i secundàries en els textos orals de gèneres diferents i de graus de formalitat diversos.
 - Identificar la intenció comunicativa, la tesi i els arguments dels debats públics.
 - Aplicar el reconeixement d'idees essencials, les intencions comunicatives la tesi i els arguments dels textos orals a la producció de textos orals i escrits.
2. Aplicar els coneixements sobre el valencià [i el castellà] i les normes de l'ús lingüístic per a solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits, i per a la composició i la revisió autònoma dels textos.
 - Comprendre textos orals i escrits a partir dels coneixements lingüístics adquirits.
 - Produir textos orals i escrits d'acord amb la normativa lingüística.
 - Emprar tècniques adequades per a l'autorevisió de les produccions textuals pròpies.
3. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: usar el torn de paraula; organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.
 - Tenir en compte les intervencions dels interlocutors en la producció de discursos planificats i espontanis.
 - Intervenir en situacions d'intercanvi d'informació respectant les normes de comunicació
 - Respectar les regles de comportament lingüístic que generen les diferents situacions de comunicació.

4. Valorar el valencià com a vehicle de comunicació i usar-lo progressivament en situacions formals i informals. Incorporar el valencià a tots els àmbits d'ús de la llengua, especialment a l'àmbit acadèmic com a vehicle d'aprenentatge.
 - Conèixer l'ús del valencià als diferents àmbits de producció (interpersonal, acadèmic, administratiu, mitjans de comunicació, etc.).
 - Fer servir el valencià en tots els contextos de comunicació, tant formals com informals.
 - Emprar el valencià com a llengua per a l'adquisició de coneixements a l'àmbit acadèmic
5. Fer ús de la mediació per a assegurar l'èxit de la comunicació oral i escrita. Actuar com a intermediari entre els interlocutors que no poden comprendre's de manera directa. Utilitzar la interpretació oral i la traducció escrita, així com saber fer resums i paràfrasis de la llengua de l'emissor quan el receptor no comprén el missatge original. Utilitzar els elements no verbals de la comunicació per a la comprensió perfecta de qualsevol interlocutor.
 - Conèixer els recursos de la llengua que asseguren l'eficàcia comunicativa.
 - Emprar els recursos més adequats de la competència estratègica que permeten una comunicació eficaç.
 - Intervenir en les situacions comunicatives com a mediador lingüístic.
 - Facilitar la interpretació de missatges a persones que desconeixen la llengua.
 - Fer servir els elements de comunicació no verbal com a suport per a resolució de problemes de comprensió d'una llengua.
6. Sintetitzar oralment el sentit global de textos escrits, de diferent tipus i distint nivell de formalització, identificar-ne les intencions, diferenciar les idees principals i les secundàries, reconèixer-hi possibles incoherències o ambigüitats en el contingut, i aportar una opinió personal.
 - Comprendre informacions donades mitjançant qualsevol tipus de text de nivells de formalitat diferents.
 - Analitzar i sintetitzar la intenció comunicativa de qualsevol tipus de text.
 - Distingir les idees principals i les secundàries de qualsevol tipus de text.
 - Identificar i resoldre adequadament les incoherències i ambigüitats de la informació.
 - Expressar opinions personals fonamentades sobre informacions donades mitjançant textos de tipus i formalitat diferents.
7. Elaborar el resum d'una exposició o debat oral sobre un tema específic i conegut; reflectir els principals arguments i punts de vista dels participants.
 - Identificar la informació essencial d'una exposició o debat oral.
 - Resumir una exposició o debat oral sobre un tema específic i conegut que reflectisca els arguments principals i els punts de vista dels participants.
8. Fer presentacions orals clares, ordenades i ben estructurades, sobre temes relacionats amb l'activitat acadèmica o l'actualitat social, política o cultural, que admeten diferents punts de vista i diverses actituds sobre aquests, amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació. Ajustar-se a un pla o guió previ, seguir un orde lògic en la presentació de les informacions i arguments. Adequar el llenguatge utilitzat a la situació comunicativa i al contingut, i mantindre l'atenció del receptor.
 - Conèixer el funcionament dels mitjans audiovisuals i de les TIC com a recursos auxiliars per a realitzar explicacions orals clares, ordenades i ben estructurades, sobre temes relacionats amb l'activitat acadèmica o l'actualitat social, política o cultural.
 - Elaborar guions previs per a la producció d'exposicions sobre un tema determinat.
 - Aplicar les regles d'ordenació lògica en la presentació d'informacions i argumentacions.

- Emprar els recursos lingüístics més adequats per a la comunicació oral i escrita pública i efectiva, adequada als participants, al tema i al context de comunicació.
 - Aplicar les estratègies comunicatives adequades per a mantenir l'atenció del receptor en una exposició.
9. Identificar i contrastar el propòsit en textos escrits de l'àmbit públic i dels mitjans de comunicació; comprendre instruccions que regulen la vida social i processos d'aprenentatge complexos; inferir el tema general i els temes secundaris; distingir com s'organitza la informació; contrastar explicacions i arguments i valorar l'eficàcia dels procediments lingüístics usats.
- Identificar informacions concretes i la intenció comunicativa de textos escrits de l'àmbit públic i dels mitjans de comunicació.
 - Conèixer les instruccions més habituals que regulen la vida social i els processos d'aprenentatge complexos.
 - Inferir el tema principal i els secundaris d'un text escrit.
 - Emprar tècniques de treball per a l'organització de la informació.
 - Valorar l'eficàcia de les argumentacions emprades en les produccions lingüístiques.
10. Elaborar missatges en què s'integren el llenguatge verbal i llenguatges no verbals (icònic, gestual i musical), tenint en compte la situació de comunicació i comparar els procediments expressius d'aquests llenguatges.
- Integrar el llenguatge verbal i el no verbal en la producció de missatges.
 - Produir missatges que barregen el llenguatge verbal i el no verbal i que s'adapten a la situació de comunicació.
 - Analitzar i comparar els procediments expressius del llenguatge verbal i del no verbals
11. Identificar, en textos orals i escrits de distint tipus, imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació (sexual, social, relacionada amb el grup ètnic, etc.); explorar alternatives que eviten aquest ús i utilitzar-les en les produccions pròpies.
- Identificar les expressions lingüístiques, gràfiques i icòniques que denoten formes discriminatòries envers els dos sexes, envers els grups social o ètnics i lingüístics.
 - Emprar les alternatives més adequades per a esmenar la utilització de fórmules discriminatòries.
 - Utilitzar el llenguatge com a mitjà per a la resolució de conflictes.
12. Integrar informacions procedents de diferents textos sobre un tema, amb la finalitat d'elaborar un text de síntesi en què es reflectisquen tant les principals informacions i punts de vista trobats com el punt de vista propi.
- Cercar informació sobre un mateix tema en fonts d'informació diferents.
 - Identificar els punts de vista dels emissors en informacions diferents sobre un tema determinat.
 - Sintetitzar informacions sobre un mateix tema procedents de fonts d'informació diverses.
 - Expressar el punt de vista propi sobre la informació obtinguda.
13. Crear textos escrits de diferent tipus (narratius, descriptius, expositius i argumentatius), en suport de paper i digital; adequar el registre a la situació comunicativa; utilitzar-ne l'estructura organitzativa per a ordenar les idees amb claredat i de manera coherent; enllaçar els enunciats en seqüències lineals cohesionades, amb un vocabulari ric i variat; respectar els criteris de correcció gramatical i ortogràfica. Valorar la importància de planificar i revisar el text.

- Produir textos escrits de tipus diferent, en paper i en suport digital: narracions, descripcions, exposicions i argumentacions.
 - Adequar el registre a cada situació de comunicació.
 - Aplicar les estratègies més adequades per a l'organització de les idees en un text.
 - Emprar els connectors i mots d'enllaç més adequats per a la cohesió textual.
 - Fer servir un vocabulari ric i variat en la producció de textos.
 - Aplicar els criteris de correcció gramatical i ortogràfica corresponent als continguts dels curss.
 - Valorar la planificació i la revisió dels textos com a fases de la producció escrita.
14. Conèixer la diversitat lingüística d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana; valorar aquesta diversitat com un patrimoni que ens enriqueix a tots i a totes. Identificar i localitzar les varietats dialectals actuals [del castellà (incloent-hi l'espanyol d'Amèrica) i] del valencià. Identificar i localitzar les llengües constitucionals.
- Conèixer la diversitat lingüística i cultural d'Europa.
 - Conèixer la realitat plurilingüística i pluricultural de l'Estat espanyol i de la nostra comunitat autònoma.
 - Valorar el patrimoni lingüístic i cultural propi com a forma d'enriquiment de la diversitat cultural.
 - Vèncer prejudicis envers la diversitat lingüística.
 - Promoure actituds positives cap a l'ús del valencià en tots els àmbits de comunicació.
 - Identificar i localitzar les varietats dialectals de la nostra llengua.
 - Identificar i localitzar les llengües constitucionals.
15. Identificar els trets lingüístics propis de distints usos geogràfics, socials i estilístics del valencià per mitjà de l'observació directa i la comparació de produccions diverses.
- 15.1 Identificar les variacions dialectals i de registres.
- 15.2 Analitzar contextos de comunicació reals amb presència de variació dialectal i de registre.
16. Conèixer i usar una terminologia lingüística adequada en les activitats de reflexió sobre l'ús.
- Identificar els termes metalingüístics bàsics corresponents a aquest segon curs.
 - Aplicar els coneixements metalingüístics a la reflexió lingüística i a la millora de l'ús lingüístic.
 - Reconèixer les diferents unitats de la llengua, les seues combinacions i, si és el cas, la relació entre aquestes i els seus significats. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits, i per a compondre i revisar els textos de manera autònoma.
 - Identificar les unitats fonètiques, morfològiques, sintàctiques i lèxiques i semàntiques de la llengua, les seues combinacions i la relació de significats.
 - Comprendre textos orals i escrits a partir dels coneixements lingüístics adquirits.
 - Produir textos orals i escrits d'acord amb la normativa lingüística.
 - Emprar tècniques adequades per a la revisió autònoma dels textos propis.
17. Identificar el gènere a què pertany un text literari llegit en la seua totalitat; reconèixer-ne els elements estructurals bàsics i els grans tipus de recursos lingüístics; emetre una opinió personal; utilitzar aquests coneixements en la producció de textos d'intenció literària.
- Identificar el gènere d'obres literàries completes.

- Analitzar i valorar fragments i textos literaris complets.
 - Produir textos literaris o amb intenció literària d'acord amb els coneixements adquirits.
18. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, amb especial atenció a les innovacions dels gèneres i de les formes (en la versificació i en el llenguatge) en la literatura contemporània.
- Aplicar els coneixements literaris per a l'anàlisi i valoració de textos breus i fragments.
 - Comprendre i valorar especialment les innovacions en els gèneres i en les formes de la literatura contemporània.
 - Aplicar els coneixements adquirits en la producció de textos literaris o amb intenció literària.
19. Exposar una opinió ben argumentada sobre la lectura personal de relats d'una certa extensió i de novel·les des del segle XIX fins a l'actualitat; avaluar-ne l'estructura i l'ús dels elements del gènere, del llenguatge, del punt de vista i de l'ofici de l'autora o autor; relacionar el sentit de l'obra amb el seu context i amb la pròpia experiència.
- Valorar críticament textos literaris narratius des del segle XIX fins a l'actualitat.
 - Analitzar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, del llenguatge, del punt de vista i de l'ofici de l'autora o autor.
 - Relacionar l'obra literària en el context històric de producció.
 - Relacionar el contingut literari amb l'experiència pròpia.
20. Explicar relacions entre les obres llegides i comentades, el context històric i literari en què apareixen i les autores i els autors més rellevants des del segle XIX fins a l'actualitat, per mitjà d'un treball personal d'informació i de síntesi, en què s'exposa una valoració personal, o d'imitació i recreació, en suport de paper i digital.
- Conèixer el context històric de producció de les obres literàries més rellevant de la nostra literatura des dels segle XIX fins a l'actualitat.
 - Relacionar el context històric amb l'estil i les característiques dels autors i autores.
 - Elaborar un treball d'investigació a partir de la recerca d'informació en diferents fonts d'informació de caire tradicional i digital.
21. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, atenent especialment a les innovacions dels gèneres i de les formes (en la versificació i en el llenguatge) en la literatura contemporània.
- Comprendre i valorar l'evolució de les noves produccions literàries, sobretot pel que fa a les innovacions formals i en el llenguatge.
 - Aplicar els coneixements literaris per a l'anàlisi i valoració de textos breus i fragments, especialment les produccions literàries més innovadores de la literatura contemporània.
22. Establir relacions entre obres, autores i autors, i moviments que constitueixen un referent clau en la història de la literatura dels segles XIX i XX –incloent-hi els de les llengües constitucionals i de la literatura occidental– i els elements més destacats del context cultural, social i històric en què apareixen.
- Relacionar les produccions literàries pròpies des del segle XIX fins als nostres dies amb les literatures veïnes.
 - Analitzar la relació entre la pertinença a una comunitat lingüística determinada i la percepció d'un mateix context històric viscut.
23. Planificar i dur a terme, individualment i en equip, la consulta de diverses fonts d'informació, per mitjà de l'ús d'índexs, de fitxes i de diversos sistemes de classificació de fonts, aplicant mitjans tradicionals

i noves tecnologies de la informació i la comunicació, en el marc de treballs d'investigació. Utilitzar els principis fonamentals del funcionament dels processadors de textos i ser capaç d'aplicar-los a treballs senzills d'investigació, fent ús dels mitjans informàtics complementaris (Internet, bases de dades, CD-ROM, DVD, etc.).

- Aplicar, individualment i en equip, les tècniques tradicionals i de les TIC per a la recerca, elaboració i presentació de la informació.
 - Consultar diccionaris generals i especialitzats i fonts d'informació diversa per a l'elaboració de treballs d'investigació adequats a l'edat.
 - Emprar els processadors de textos per a la redacció i la revisió de treballs d'investigació adequats a l'edat.
 - Emprar les eines informàtiques més habituals per a la consulta de fonts digitals i per a l'elaboració de textos escrits.
24. Identificar, en textos orals i escrits, imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació (de gènere, social, relacionada amb el grup ètnic, etc.), evitar-ne l'ús i utilitzar el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes.
- Identificar les expressions lingüístiques, gràfiques i icòniques que denoten formes discriminatòries envers els dos sexes, envers els grups social o ètnics i lingüístics.
 - Emprar els mecanismes lingüístics més adequats per a esmenar la utilització de fórmules discriminatòries.
 - Utilitzar el llenguatge com a mitjà per a resoldre conflictes.
25. Identificar els principals recursos utilitzats pels mitjans de comunicació per a elaborar i difondre informacions i opinions.
- Conèixer els mecanismes de producció dels diferents gèneres periodístics.
 - Analitzar els recursos que fan servir els mitjans de comunicació per a elaborar i difondre informacions i opinions.
 - Analitzar críticament els missatges publicitaris com a produccions lingüístiques portadores de valors explícits i implícits.

7. La lectura

Dins d'aquest ús comunicatiu de la llengua, la lectura assumeix una importància capital, fins aplegar a ser-ne l'eix vertebrador. La lectura és una activitat imprescindible per a la comprensió dels textos i per al desenvolupament de la pròpia expressió oral i escrita, a més de constituir una tasca insubstituïble per al desenvolupament en l'alumnat de l'autonomia de l'aprenentatge. A classe es faran amb freqüència lectures en veu alta per acostumar l'alumne a les intervencions en públic i per demostrar, amb la seua entonació, la comprensió del text.

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar durant el curs, s'hi assignen sis lectures per al curs. Cada alumne llegirà, de manera obligatòria els dos primers llibres de cada bloc, i podrà triar-ne algun dels altres, de manera voluntària.

Llibres de lectura durant el curs:

Primer període (3-7 de novembre):

1. Llenas, Gemma, *El diari blau de la Carlota*, Ed. Empúries. Col. La Butxaca

Lectures optatives:

2. Torrent, F. *Gràcies per la propina*, Ed. Bromera
3. Verne, J. *Una hivernada als gels*, Ed. Bromera

Segon període (19-23 de gener):

1. N hi ha llibre obligatori de lectura en València

Lectures optatives:

2. Uhlman, F., *L'amic retrobat*, Ed. Columna Jove
3. Uhlman, F., *L'ànima valenta*, Ed. Columna Jove
4. Uhlman, F., *El retorn*, Ed. Columna Jove

Tercer període (23-27 de març):

1. Torró, J. *El Justícia*, Ed. Bromera

Lectures optatives:

2. Fernández Paz, A.. *Tres passes pel misteri*, Ed. Bromera
3. Torrent, F. *L'Illa de l'holandès*, Ed. Bromera

Quart període (4-8 de maig):

1. Fuster, Jaume. *La Corona Valenciana*. Ed. 3 i 4

Lectures optatives:

2. Pedrolo, M. *Joc brut*, Ed. 62.
3. Qualsevol altra novel·la adequada al nivell

Cada alumne/-a ha de llegir, almenys, dos llibres dels proposats en cadascun dels períodes. Tot tenint present que LA LECTURA DELS LLIBRES ÉS CONDICIÓN NECESSÀRIA PER A PODER SER AVALUAT TANT EN CADA AVALUACIÓ COM EN EL CURS EN LA SEUA TOTALITAT.. En cada període, en les dates que s'assenyalen, es presentarà una fitxa-treball sobre el llibre que servirà de control de lectura. ÚNICAMENT la seua lectura. Llegir més d'un llibre en cada període significarà una millora de la qualificació d'avaluació.

8. Els Materials de l'Alumne

En començar el curs es repartirà a l'alumnat:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text Martines, J (Coordinador) i al., *Diàlegs*. 4t ESO. Valencià: Llengua i Literatura. Ed Marfil.
- Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.
- L'accés al curs de 4t de la plataforma Moodle del centre

9. El Quadern

El quadern de l'alumne és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. S'exigirà la seua presentació amb els fulls numerats i units d'alguna manera, amb carpeta, anelles, funda de plàstic, etc.

El quadern ha d'estar format per fulls DIN A-4 totalment en blanc arxivats en una carpeta d'anelles. El fet d'utilitzar fulls en blanc és important ja que l'alumne s'ha d'acostumar a utilitzar el suport material de les situacions reals, i, per altra banda, ha d'aprendre ja un seguit de destreses de presentació importants socialment. Així mateix, el fet que siguin fulls d'una carpeta facilita i alleugereix la tasca de correcció del professor. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

PROGRAMACIÓ DE SEGON DE BATXILLERAT

Frederic Llopis Bauset

1. Introducció.

1.1. Característiques del cicle de Batxillerat

L'alumnat que ha superat satisfactòriament el segon cicle de l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) obté la titulació en Educació Secundària, amb aquest títol pot incorporar-se al món del treball o accedir a un altra etapa d'Educació Secundària Postobligatòria, i pot optar bé pel cicle de Formació Professional Específica de Grau Mitjà, bé pel cicle de Batxillerat.

El cicle de Batxillerat, el conformen dos cursos acadèmics: 1r de Batxillerat i 2n de Batxillerat (als quals els corresponen 3 hores lectives setmanals en cada curs. Els objectius generals d'aprenentatge establerts en el DECRET 50/2002, de 26 de març, del Govern Valencià, (que modifica el Decret 174/1994, de 19 d'agost, del Govern Valencià,) pel qual s'estableix el currículum del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, [2002/X3174], es fixen, com en ESO, conjuntament per als dos cursos acadèmics (1r i 2n) que conformen el cicle. Al llarg d'aquest cicle l'alumne o l'alumna adquireix el nivell de cultura general i la preparació per a poder emprendre estudis posteriors (professionals i universitaris). Els estudis de Batxillerat estan estructurats en una part comuna i en una altra diversificada, formada per les matèries pròpies de cada modalitat (Arts, Ciències de la Naturalesa i de la Salut, Humanitats i Ciències Socials i Tecnologia) i les matèries optatives.

En finalitzar els dos cursos de Batxiller, l'alumne/a obté el títol de Batxiller amb el qual pot accedir a la Formació Professional Específica de Grau Superior o a la Formació Universitària. Per accedir a Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris, l'estudiant haurà de superar unes proves homologades de selectivitat, les PAAU (Proves d'Aptitud per a l'Accés a la Universitat) consistents actualment en una *Anàlisi i comentari crític de text*.

1.2. Característiques de l'àrea de valencià: Llengua i Literatura

L'ensenyament de la Llengua i la Literatura té fixats com a objectius primordials del Currículum de Batxiller l'ampliació de la competència comunicativa dels estudiants de Batxillerat en les dues llengües oficials de la Comunitat, i el desenvolupament de la capacitat de comprensió dels textos literaris mitjançant el coneixement dels aspectes més rellevants de la literatura de cada llengua. Aquestes dues matèries comunes per a totes les modalitats del Batxillerat contribueixen a la formació general de l'alumnat d'acord amb les línies educatives establertes per a l'etapa, Així, en concurrència amb les altres matèries, l'ensenyament de la Llengua i la Literatura incideix en el desenvolupament del raonament lògic, en l'adquisició de nous sabers mitjançant l'accés a la documentació i el tractament de la informació, en l'educació de la sensibilitat artística i en l'anàlisi i la valoració crítica de la realitat.

En aquest nivell de definició del currículum, la formulació d'objectius, continguts i criteris d'avaluació es comuna per a l'ensenyament de les dues llengües de la Comunitat. Hi ha només una excepció a aquest tractament conjunt, en els continguts referits al discurs literari que ha de ser objecte de lectura, anàlisi i interpretació; les peculiars característiques de la tradició literària en cadascuna de les llengües obliguen al desglossament d'aqueix bloc de continguts de manera que s'atenga, en tot cas, la literatura de més rellevància.

La resta de continguts i els objectius i criteris d'avaluació s'entendran en cada assignatura (*Castellà: Llengua i Literatura* i *Valencià: Llengua i Literatura*) en relació amb la llengua corresponent i es concretaran per a cadascuna en altres nivells de desenvolupament curricular.

2. Objectius i continguts

2.1. Objectius generals de 2n de Batxillerat per a l'àrea de Valencià: Llengua i literatura

Els objectius generals que estableix d'aquest nivell educatiu van ser fixats pel decret 102/2008, d'11 de juliol del 2008, del Consell de la Generalitat Valenciana (DOVG).

El desenvolupament d'aquesta matèria ha de contribuir a fer que les alumnes i els alumnes adquireixquen les capacitats següents:

1. Comprendre diferents tipus de textos, orals i escrits, i les seues distintes estructures formals, i, especialment en l'àmbit acadèmic i en el dels mitjans de comunicació, posar atenció en els elements del context que en condicionen una adequada interpretació, especialment en els textos literaris del segle XX i XXI
2. Expressar-se oralment i per escrit, especialment en l'àmbit acadèmic, per mitjà de discursos adequats, coherents, cohesionats i correctes, sabent utilitzar i valorar la llengua oral i la llengua escrita com a mitjans eficaços per a la comunicació interpersonal, l'adquisició de coneixements nous, la comprensió i anàlisi de la realitat i l'organització racional de l'acció.
3. Conèixer la realitat lingüística valenciana amb totes les variacions de la llengua, tot valorant aquesta variació com a factor de riquesa de la pròpia llengua, afavorint una actitud respectuosa cap a totes les varietats lingüístiques, i valorant, especialment, la importància de la normalització del valencià per a aconseguir la seua plena incorporació en tots els àmbits d'ús.
4. Adquirir uns coneixements gramaticals, sociolingüístics i discursius per a ser utilitzats en la comprensió, l'anàlisi i el comentari de textos literaris i en la planificació, la composició i la correcció de les pròpies produccions.
5. Analitzar críticament els discursos orientadors de l'opinió i els discursos reguladors de la vida social, i valorar la importància de l'acostament a aquests discursos per al coneixement de la realitat.
6. Utilitzar adequadament la llengua com a instrument per a l'adquisició de coneixements nous i per a produir i interpretar textos propis de l'àmbit acadèmic, obtenint, interpretant i valorant informacions de diferents tipus i procedències, sent capaç d'emprar tècniques de busca, elaboració i presentació de la informació, utilitzant, amb autonomia i esperit crític, mitjans tradicionals i les noves tecnologies, especialment textos literaris i argumentatius.
7. Interpretar i valorar críticament les obres literàries del segle XX i XXI a partir del coneixement de les formes convencionals específiques (gèneres, procediments retòrics, etc.), de la informació pertinent sobre el context i historicocultural de producció, i dels trets identificadors dels grans períodes del segle XX i XXI en valencià, així com les obres i autors significatius, utilitzant de manera crítica les fonts bibliogràfiques i documentals adequades per al seu estudi.
8. Llegir i valorar les obres literàries del segle XX i XXI com a manera d'enriquiment personal i de trobar plaer, com a manifestacions de la sensibilitat artística del ser humà i com a expressió de la identitat cultural dels pobles, apreciand el que el text literari té de representació i interpretació del món.
9. Analitzar críticament els usos socials de les llengües i evitar, en les produccions pròpies, aquells que manifesten actituds discriminatòries o d'abús de poder, evitant estereotips lingüístics que suposen judicis de valor o prejudicis, especialment aquells que apareguen en les obres literàries del segle XX i XXI.

3. Continguts de la matèria

3.1. La diversitat textual

En aquest apartat s'aniran introduint tot un seguit de conceptes teòrics bàsics per a la realització dels aspectes del comentari de text exigits. Ben entés que el que interessa i s'exigirà a l'alumne és que sàpiga aplicar de manera pràctica aquests conceptes en un text concret, per això des de començament de curs els i les alumnes aniran realitzant el comentari dels diferents apartats que es vagen treballant. S'ha de tenir present que en la nova programació que s'inicia aquest curs en 2n de batxillerat, i després en les Proves d'Accés a la Universitat, **ja no s'exigeix la realització completa d'un comentari**, sinó només l'anàlisi d'alguns dels seus apartats. Es dedicarà una hora setmanal en aquest apartat i s'hi treballaran els següents continguts:

- *La comunicació i el llenguatge*
 - El procés de comunicació
 - El signe lingüístic
 - El llenguatge verbal
- *Les funcions del llenguatge*
- *El text i el context*
 - El text, unitat comunicativa
 - Les propietats del text
 - L'adequació
 - La coherència
 - La cohesió
 - La correcció
- *Tipus de textos*
- *El discurs oral i escrit*

3.2. Llengua i societat

Els aspectes tractats en aquest apartat seran treballat conjuntament amb els de l'anterior i els alumnes hauran de saber comentar-los en referència a un text concret.

- *La variació lingüística*
 - Llengua, norma i parla.
 - Tipus de variació
 1. La variació diacrònica: història de la llengua.
 2. La variació diatòpica: els dialectes geogràfics.
 3. Català Oriental i Occidental.
 4. Principals Subdialectes. El valencià.
 5. La variació diafàsica: els registres.
- *La sociolingüística.*
 6. Conceptes bàsics.
 7. Llengües en contacte: bilingüisme, diglòssia, conflicte lingüístic.
 8. El procés de substitució lingüístic.
 9. El procés de normalització lingüística.
 10. Situació sociolingüística actual.

3.3. Qüestions de gramàtica

Aquest apartat correspon al segon apartat del nou format d'examen de les Proves d'Accés a la Universitat, per tant s'introduiran els necessaris conceptes teòrics, però, sobretot, s'hi hauran de respondre de manera pràctica les qüestions plantejades.

1. Els mecanismes de cohesió lèxica
2. Els mecanismes de formació de mots
3. Els connectors naturals i lògics
4. L'anàfora
5. La dixi (personal, espacial i temporal)
6. La impersonalització
7. La modalització
8. Els recursos expressius
9. Els recursos tipogràfics
10. Les nominalitzacions i altres recursos de condensació informativa
11. La conjugació verbal i les correspondències temporals

A més d'aquestes qüestions també s'hi treballaran els temes de sintaxi i lèxic que s'esmentaran a l'apartat següent.

Al curs *2n de batxillerat* de la plataforma Moodle de l'IES La Garrigosa, es publicaran uns arxius d'exercicis, la seua temporalització i, en el seu moment, un solucionari. Els i les alumnes, fora de classe, hauran de treballar aquests exercicis de manera individual. Això no obstant, els possibles dubtes es plantejaran a classe. L'alumne s'imprimirà els exercicis, els realitzarà i **els presentarà al professor en les dates indicades**, després de les oportunes correccions a partir del solucionari que s'hi publicarà. La correcta presentació de tots aquests exercicis serà CONDICIÓN NECESSÀRIA per aprovar cada avaluació. A més a més, en cada avaluació es realitzarà un **examen de repàs** dels aspectes gramaticals treballats en aquests exercicis, tant en aquest any com en el curs anterior, que tindrà un valor del 20 % de la nota dels exàmens. El primer examen constarà d'una prova de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià del Nivell Elemental; el segon examen serà una prova de la Junta del Nivell Mitjà. Per la qual cosa, a banda dels apartats treballats durant el trimestre, també s'hi inclouran els continguts que recull la programació de la Junta en aquests dos nivells. La prova de la tercera avaluació ja tindrà un contingut específic de les qüestions, fonamentalment de sintaxi, treballades durant el trimestre.

Els exercicis a realitzar són una selecció del material publicat a la xarxa pel *Centre d'Autoaprenentatge de Valencià* de l'Àrea de Promoció i Normalització Lingüística de la Universitat Politècnica de València (<http://www.upv.es/entidades/APNL/infoweb/anl/cav/521632normalv.html>). En tots aquests materials teniu a la vostra disposició un arxiu amb els exercicis i un arxiu amb el solucionari –la *clau*. A més dels materials treballats a classe, podeu utilitzar-hi altres materials de diferents tipus i de diferents nivells, tant per a millorar la vostra formació, com per a preparar proves de nivell de coneixements de valencià, com ara els exàmens de la Junta qualificadora.

Els exercicis gramaticals a realitzar de manera autònoma s'hauran de presentar en les següents dates.

- *abans del dia 30 de novembre.*
- *abans del dia 22 de gener.*
- *abans del dia 22 d'abril.*

3.4. Continguts de literatura

Aquest apartat és nou en els continguts a treballar en aquest nivell i s'avaluaran en la tercera part de l'examen. L'alumne haurà de saber elaborar un text de 150 paraules referit a algun dels aspectes treballats en el següent temari.

1. La narrativa en la literatura contemporània

- 1.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Víctor Català i Miquel Llor.
- 1.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Enric Valor, Mercè Rodoreda, Pere Calders i Martí Domínguez.
- 1.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. Quim Monzó, Carme Riera i Ferran Torrent.

2. La poesia en la literatura contemporània

- 2.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Carles Salvador, Joan Maragall i Joan Salvat-Papasseit.
- 2.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Xavier Casp, V. Andrés Estellés, Maria Beneyto, Salvador Espriu i Gabriel Ferrater.
- 2.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. M. Martí i Pol, Maria-Mercè Marçal, Gaspar Jaén i Josep Piera.

3. El teatre en la literatura contemporània

- 3.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Santiago Rusiñol, Carles Soldevila i J.M. Sagarra.
- 3.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Joan Oliver, Joan Brossa i Manuel de Pedrolo.
- 3.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. J.M. Benet i Jornet, Rodolf Sirera i Manuel Molins.

4. L'assaig en la literatura contemporània

- 4.1. Des del Modernisme fins a la Guerra Civil. Eugeni d'Ors i Josep Pla.
- 4.2. Des de la postguerra fins a finals dels anys 60. Joan Oliver, Joan Fuster, Josep Maria Espinàs.
- 4.3. Des dels anys 70 fins a l'actualitat. Josep Iborra i Joan Francesc Mira.

Aquests apartats es concretaran en els 16 temes següents:

1. Explica en quina mesura el context sociopolític dels anys posteriors a la Guerra Civil fins als anys 70 condiciona la producció narrativa de l'època.
2. Explica les característiques més importants de l'obra literària d'Enric Valor.
3. La producció literària de Mercè Rodoreda incideix sobre la psicologia dels personatges. Estàs d'acord amb aquesta asseveració? Explica per què.
4. Què destacaries de la narrativa dels anys 70 fins a l'actualitat? Reflexiona, sobretot, entorn de les novetats en la tècnica literària i del context sociocultural.
5. Explica en quina mesura la narrativa curta de Quim Monzó reflecteix la societat contemporània i amb quins recursos literaris ho fa.
6. Descriu les tendències més rellevants de la poesia en el període que va des de la postguerra fins a finals dels anys 70.
7. Explica les aportacions de Vicent Andrés Estellés al gènere poètic.
8. Explica les característiques més importants de la producció poètica de Salvador Espriu.
9. Descriu les característiques bàsiques de la poesia actual.
10. La poesia de Miquel Martí i Pol ha aconseguit un gran ressò social. Explica-ho i raona-ho.
11. Descriu la renovació teatral del període que va des de la postguerra fins als anys 70.
12. Descriu els aspectes més importants de l'obra teatral de Manuel de Pedrolo.
13. Descriu les característiques bàsiques de l'escriptura teatral actual.
14. Explica l'obra teatral de Josep Maria Benet i Jornet i la seua relació amb el món audiovisual.
15. Valora la repercussió de l'assaig de Joan Fuster en el context de l'època.
16. Joan Francesc Mira ha reflexionat en els seus assajos sobre la nostra realitat contemporània. Explica-ho.

3.5 El comentari de text

ESQUEMA GENERAL DEL CONTINGUT DEL CURS

1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi del text. La coherència.

- 1.1.** El tema i les idees.
 - 1.1.1. *Idea Principal o eix temàtic*
 - 1.1.2. *Idees Secundàries.*
- 1.2.** El resum del text.
- 1.3.** Els elements paratextuals.
 - 1.3.1. *El títol.*
 - 1.3.2. *Altres.*
- 1.4.** L'estructura temàtica.
- 1.5.** L'estructura textual.

2. Comentari crític sobre el contingut

- 2.1.** Caracterització del text. L'adequació
 - 2.1.1. *La intenció o la finalitat comunicativa.*
 - 2.1.2. *Les funcions del llenguatge.*
 - 2.1.3. *L'àmbit, el tipus i el gènere.*
 - 2.1.4. *Els elements de la comunicació.*
 - 2.1.4.1. Emissor/Receptor.
 - 2.1.4.2. El codi i la variació lingüística
 - 2.1.4.3. El Canal.
 - 2.1.4.4. L' espai i el temps.
- 2.2.** La caracterització del text. La cohesió
 - 2.2.1. *La cohesió lèxica.*
 - 2.2.2. *La connectivitat .*
 - 2.2.3. *L'expressió referencial.*
 - 2.2.3.1. L'anàfora.
 - 2.2.3.2. La dixi..
 - 2.2.4. *La impersonalització.*
 - 2.2.5. *La modalització .*
 - 2.2.6. *La disposició textual i tipogràfica.*
- 2.3.** Valoració personal

4. Criteris d'organització i seqüenciació dels continguts (conceptes, procediments i actituds)

El Departament de València planteja el nucli de la varietat de discursos, com a eix vertebrador en segon curs, al voltant del qual s'integren la resta de continguts del currículum.

Pel que fa a l'àmbit acadèmic, s'estableixen com a continguts específics els procediments per a obtenir, tractar i reelaborar la informació, i per a produir els diferents textos propis d'aquest àmbit discursiu, juntament amb els coneixements explícits que aquests sabers pràctics impliquen.

Quant als discursos que orienten l'opinió i la conducta, ressaltem la importància de l'anàlisi crítica dels procediments usats com a estratègies per a aconseguir les finalitats comunicatives pròpies d'aquests discursos, principalment la persuasió per tal de mantenir o alterar tant l'opinió com la disposició a actuar.

També s'inclou una unitat referida a un àmbit literari específic en tractar l'assaig, amb les característiques i els subgèneres assagístics.

Durant el curs 2011-2012 seguirem la següent seqüenciació:

- *Primer trimestre:* Coherència i Valoració personal. Els diferents "que", els connectors i la modalització.
- *Segon trimestre:* Adequació i Cohesió. La impersonalització, les anàfores —la pronominalització—, la dixi i les oracions compostes i els seus connectors.
- *Tercer Trimestre:* Prepararem les Proves d'Accés a la Universitat amb tots els aspectes del comentari i tots els exercicis possibles treballats durant tot el curs. Lèxic.

D'acord amb els objectius fixats, els **continguts** d'aquesta àrea es concreten en:

- a) **procediments**, que es refereixen a destreses: per a la producció i la interpretació del discurs, per a la reflexió sobre el funcionament de la llengua i per a la sistematització i l'aplicació dels coneixements gramaticals i literaris.
- b) **conceptes**, o coneixements explícits i organitzats: sobre les unitats lingüístiques i llur funcionament en el discurs, sobre la variació de la llengua i dels usos, i sobre les convencions del discurs literari i els seus contextos de producció i recepció.
- c) **actituds** afavoridores de la normalització de l'ús del valencià i d'un comportament lingüístic no discriminador en general.

Aquests tres tipus de continguts es treballen per mitjà de les eines següents:

Conceptes:

- Estudi de la història de la literatura estructurada per gèneres literaris i per èpoques.
- Estudi cronològic de la història de la llengua des d'una perspectiva sociolingüística.
- Estudi de recursos lingüístics i literaris.
- Estudi de les propietats textuais.
- Estudi dels recursos lingüístics que permeten la cohesió i la coherència dels textos.

Procediments:

- Pràctica de la competència oral (taller).
- Pràctica dels gèneres literaris (una unitat introductòria i un taller per cada gènere tradicional —narrativa, poesia i teatre—, a més d'un taller d'assaig i un altre de gèneres literaris populars).
- Pràctica del comentari de textos
- Pràctica de lectura crítica i d'escriptura progressiva dels diferents gèneres i tipologies textuais (mitjançant el comentari de textos i els tallers).

Actituds:

- Valoració, a partir de l'anàlisi de les conseqüències socials que es deriven, de les actituds lingüístiques (Taller d'actituds lingüístiques i diversos apartats de Textos i Contextos).
- Sensibilització envers els temes transversals en determinats aspectes relacionats amb els diferents gèneres i tipologies textuais . Aquesta sensibilització s'aconseguirà mitjançant:
 - la contextualització de les opinions literàries en l'època en què es produïen,
 - l'actualització d'aquestes opinions i anàlisi de la seua relació amb la societat en què vivim, i
 - la lectura crítica dels diversos agents i sistemes comunicatius que ens envolten i de les seues produccions textuais.

5. Els temes transversals i el tractament de la diversitat

5.1. L'atenció a la diversitat

L'atenció a la diversitat es un principi global que ha de contemplar-se des de tots els nivells de l'acció educativa, compromet tot el professorat i té a veure amb tots els alumnes i no sols amb aquells que presenten dificultats, problemes o limitacions personals o socials. Es concreta en un conjunt de mesures i actuacions progressives que repercutiran sobre les possibilitats d'aprenentatge dels alumnes i en el desenvolupament de les capacitats establertes en el currículum.

Les diferències que els alumnes i les alumnes presenten entre ells (superdotació, talents especials, dèficits intel·lectuals, condicions socials i culturals específiques ...) generen, també, necessitats educatives diverses. Tots i totes són capaços de progressar: per aconseguir-ho caldrà proporcionar-los un ensenyament ajustat a les seues necessitats educatives. En la programació dels cursos de Batxillerat hem tingut en compte aquesta diversitat i en conseqüència hem procurat la diversificació dels itineraris pedagògics de manera que puguen donar resposta a l'atenció a la diversitat des dels vessants essencials del procés educatiu: el què, com i quan ensenyar i el què, com i quan avaluar.

El tractament de la diversitat es veu potenciada pels factors següents:

- a) La presència de textos inicials i les activitats conseqüents que permeten determinar, des del començament de la unitat, el nivell de coneixements previs de l'alumne i del grup-classe. Aquesta exploració o avaluació inicial, com és lògic, ens resultarà útil per a esbrinar el nivell des d'on s'ha començar i la manera de planificar l'ensenyament, especialment en el cas d'unes matèries com la Llengua i la Literatura, que són comunes a totes les modalitats del Batxillerat.

- b) La preocupació per l'orientació i l'anàlisi del procés d'aprenentatge fa que es desenvolupen i s'expliquen els aspectes essencials que es pretenen estudiar i quins coneixements concrets s'hauran d'haver assolit en arribar al final de la unitat
- c) Es plantejaran activitats de reforçament, segons les necessitats específiques de cada discent.

En conclusió, totes aquestes propostes pretenen contribuir a la difícil i costosa adequació a les característiques específiques de cada alumne. Amb aquesta intenció es plantegen formes d'intervenció educativa que facen compatibles els interessos del grup i els de l'individu de manera que s'aconsegueixca, com a objectiu prioritari, una preocupació personal per la nostra llengua i la nostra literatura, tant en el seu vessant comunicatiu i sociolingüístic com en la seua faceta estètica. I açò ho aconseguirem si som capaços de provocar canvis en els comportaments lingüístics —individuals i col·lectius— i que aquests esdevinguen hàbits permanents de respecte al patrimoni lingüístic i cultural dels valencians, per damunt de l'assignaturització i com alguna cosa més profunda que el legítimament desitjat aprovat.

5.2. El tractament dels temes transversals

L'article vuité del Decret estableix que els anomenats temes transversals estaran presents en les diverses matèries en el grau pertinent al llarg dels dos cursos del Batxillerat. El preàmbul del decret justifica aquesta necessitat: "Els continguts específics de les diverses matèries han de complementar-se amb un conjunt de continguts educatius que han d'impregnar les disciplines pròpies del Batxillerat. Així, l'educació ambiental, l'educació per a la pau, l'educació per a la salut, l'educació per a la igualtat entre els sexes, l'educació sexual, l'educació del consumidor i l'educació viària no són simples epígrafs secundaris, esdevenen però un autèntic motiu de reflexió, debat i formació des dels camps específics d'aprenentatge:"

El tractament dels diferents temes transversals pressuposa:

- tria dels textos en concordança amb el tema transversal,
- presentació d'informació sobre el tema: fotografies, textos, gràfics, dibuixos...
- activitats de sensibilització sobre el tema tractat,
- activitats de desenvolupament a partir de la resposta inicial dels i de les alumnes,
- activitats de revisió i globalització sobre els diferents aspectes del tema tractat,
- activitats de recerca d'informació o projectes de treball alternatius relacionats amb els temes,
- activitats de resum i conclusions sobre els diferents temes,

Al curs els temes transversals apareixen reflectits de maneres diverses: unes vegades integrats com a contingut conceptual en la redacció general d'algun apartat, altres com a treball concretitzable mitjançant alguna activitat i, la major part d'ocasions, en la tria concreta dels textos (siguen aquests literaris o no) i en la selecció de les imatges que il·lustren el llibre.

No cal dir, que un altre gran tema transversal que circula al llarg de totes les unitats es aquell que treballa les actituds positives cap a l'ús de la llengua i sensibilitza l'alumne sobre qualsevol tipus de prejudici o discriminació referida a l'ús lingüístic. Així mateix, els valors culturals i patrimonials de la nostra cultura (aspectes relacionats amb la història, la cultura, la literatura, els costums i tradicions, etc.) i el coneixement de les distintes comarques de la nostra Comunitat transcorren també al llarg del curs d'una manera expressament diversificada.

Aquests temes solen incloure's a partir de textos (orals o escrits) que poden ser tant reals i actuals, com literaris i d'altres èpoques, i solen treballar-se en activitats diverses (tant individuals com col·lectives,

orals i escrites). Però perquè aquests continguts no esdevinguen elements aïllats i, per tant, difícilment assumibles com a valors que han de ser omnipresents en la comunicació personal de cadascú, cal:

- a) la seua presència en totes les unitats i la seua relació adequada amb cada context històric, literari o comunicatiu; i
- b) que les mostres de discursos que oferim i les activitats que els treballen impulsen l'alumnat, d'una manera natural i integradora, a reflexionar i a posicionar-s'hi.

6. Lectures

Dins d'aquest ús comunicatiu de la llengua, la lectura assumeix una importància capital, fins aplegar a ser-ne l'eix vertebrador. La lectura és una activitat imprescindible per a la comprensió dels textos i per al desenvolupament de la pròpia expressió oral i escrita, a més de constituir una tasca insubstituïble per al desenvolupament en l'alumnat de l'autonomia de l'aprenentatge.

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar durant el curs, s'hi assignen diverses lectures per curs.

Llibres de lectura durant el curs:

Primer període (23d'octubre)

1. Rodoreda, Mercé. *La Plaça del Diamant*. Ed. Club editor/Empúries/Bromera...
2. Rodoreda, Mercé. *Aloma*. Ed. 62

Segon període (15de gener)

1. Tuson, Jesús. *Històries naturals de la paraula*, Ed. Empúries.

Tercer període (abans 22 d'abril)

1. Fuster, Joan. *Ser Joan Fuster*. Ed. Bromera (selecció de J.A. Fluixà i A. Martínez)
2. Fuster, Joan. *Raons i paraules*. Ed. Hermes (selecció d'Isidre Crespo)

Cada alumne/-a haurà de llegir, almenys, un llibre dels proposats en cadascun dels períodes. Tot tenint present que LA LECTURA DELS 4 LLIBRES ÉS CONDICIÓN NECESSÀRIA PER APROVAR CADA AVALUACIÓ I EL CURS EN LA SEUA TOTALITAT. En cada període, entre les dates assenyalades, es realitzarà un control de lectura, oral o escrit, o una fitxa-treball per tal de demostrar ÚNICAMENT la seua lectura. Per a la realització del control de lectura dels llibres del segon i tercer període, els i les alumnes podran ajudar-se de fitxes o apunts de lectura personal —**no s'hi acceptaran fotocòpies ni fulls escrits amb ordinador**. La lectura de més llibres durant cada trimestre es premiarà amb una millora de la nota d'avaluació.

7. L'avaluació

Així mateix, per a poder aprovar cada avaluació és **condició necessària haver realitzat i presentat els exercicis gramaticals corresponents i assolir com a mínim un 4 als diferents exàmens de l'avaluació**. A partir d'aquestes condicions prèvies la qualificació de cada avaluació serà:

- ◇ Fins un 20 %, **el treball personal** durant l'avaluació: realització de fragments de comentari, elaboració de textos a classe o a casa, realització de les qüestions i dels exercicis gramaticals, nota d'expressió i correcció del control de lectura, etc.
- ◇ un 80 % **els exàmens** realitzats durant l'avaluació.

- L'examen de comentari, qüestions i literatura, que es qualificarà tot seguint els criteris de correcció de la prova de Valencià: Llengua i Literatura de les Proves d'Accés a la Universitat tindrà un valor del 80%.
- L'examen de repàs gramatical tindrà un valor del 20%.

Per aprovar el curs, l'alumne haurà de superar totes les avaluacions. A final de curs, després del període d'exàmens de la tercera avaluació, hi haurà una recuperació per als alumnes que hagen suspès alguna de les avaluacions. Els alumnes que tinguen suspeses les tres avaluacions no es podran presentar en aquest examen de recuperació final.

Exàmens a realitzar durant el curs

Primer trimestre

Control de lectura: 23 d'octubre

Examen d'ortografia i gramàtica: 30 d'octubre

Examen de comentari, qüestions i literatura: dies d'exàmens

Segon trimestre

Control de lectura: 15 de gener

Examen d'ortografia i gramàtica: 22 de gener

Examen de comentari, qüestions i literatura: dies d'exàmens

Tercer trimestre

Control de lectura: 22 d'abril

Examen d'ortografia i gramàtica: 29 d'abril

Examen de comentari, qüestions i literatura: setmana final d'exàmens

8. Els materials de l'alumne

Llibre d'exercicis gramaticals:

En començar el curs es repartirà a l'alumnat:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- Durant el curs no hi haurà llibre de text, sinó que es treballarà amb materials elaborats pel Departament de Valencià que es repartiran a classe.
- Accés al curs de 2n de batxillerat de la plataforma Moodle del centre.

8.1. Materials a Internet

8.1.1. Exercicis d'ortografia i gramàtica

Tota la informació sobre l'assignatura, sobre les lectures, així com els materials que es treballen a classe o els solucionaris dels exercicis podreu trobar-los al curs 2n de batxillerat de la plataforma Moodle de l'IES La Garrigosa <http://lagarrigosa.edu.gva.es/moodle2.4/>.

Per a preparar els exàmens d'ortografia i gramàtica —i també les diferents convocatòries i nivells de la Junta— podeu practicar al web de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, a l'Àrea de Política Lingüística i a l'apartat de la JQCV (<http://www.cece.gva.es/polin/val/jqcv/>). Hi trobareu el programa de continguts de cada nivell dels exàmens de la Junta, dictats, lectures, les dates i llocs de realització, així com els resultats de les proves, i dos programes que us ajudaran a preparar i superar aquestes proves: *Inter-Val*, *Juga Llengua* i *Pràctic 1.0* i *2.0*. L' *Inter-Val* (http://www.cece.gva.es/polin/val/aprendre_apren_linia.html) és un examen de la Junta Qualificadora, en els seus diferents nivells, en línia en què es coneix el resultat de cada pregunta de manera immediata i, a més a més, en cas de fer-la de manera incorrecta, dóna la solució i la seua explicació. En el *Pràctic 2.0* podeu treballar els actuals models d'exàmens dels diferents nivells, però trobareu més variació de proves en el *Pràctic 1.0*, tot i que amb l'estructura dels exàmens antics (http://www.cece.gva.es/polin/val/publi_practic.html). També podeu utilitzar per a practicar diferents apartats d'ortografia i gramàtica organitzats per nivells el programa *Juga Llengua* (http://www.cece.gva.es/polin/val/publicacions_jugallengua.html). Així mateix podeu practicar amb lectures i dictats (http://www.cece.gva.es/polin/val/jqcv/preparacio_lectures_dictats.html). També us serà de gran utilitat l'enllaç esmentat a l'apartat anterior del *Centre d'Autoaprenentatge de Valencià* de l'Àrea de Promoció i Normalització Lingüística de la Universitat Politècnica de València (<http://www.upv.es/entidades/APNL/infoweb/anl/cav/521632normalv.html>).

8.1.2. Literatura

Per a treballar els continguts de literatura seran fonamentals els següents enllaços: la *Viquipèdia* (<http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>), *Lletra* (<http://lletra.uoc.edu/>) i el portal de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (<http://www.escriptors.cat/>), especialment pel que fa a l'estudi dels diferents autors. A banda d'això, en cada bloc s'assenyalaran altres enllaços.

8.1.3. Traductors i correctors

Resulta d'interés que disposeu d'un traductor o corrector de textos. La xarxa us n'ofereix diferents opcions per a treballar en línia i que, a més a més, solen ser multilingües. A hores d'ara, ja ofereixen la possibilitat d'adoptar les formes valencianes :

- l'Apertium (<http://apertium.ua.es/>) de la Universitat d'Alacant.
- el Sishitra (<http://sishitra.prhlt.upv.es/>) de la Universitat de València.
- el traductor de *Softcatalà* (<http://www.softcatala.org/traductor>) o de *Softvalencià* (<http://www.softvalencia.org/corrector/>). Aquests dos portals us ofereixen també servei de correctors (<http://www.softcatala.org/corrector> o <http://www.softvalencia.org/corrector/>)
- els traductors de *Google* o dels principals periòdics electrònics.

També us podeu descarregar el traductor i corrector de la Generalitat Valenciana *SALT* (http://www.cece.gva.es/polin/val/salt/apolin_salt.htm). Aquest servei també s'ofereix en línia als webs de diferents mitjans de comunicació valencians.

8.1.4. Diccionaris i vocabularis

A més a més, també us poden ser útils els següents diccionaris en línia:

- *Optimot*, *Consultes lingüístiques* on podràs trobar un llistat dels diferents diccionaris (<http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>) que recullen un mot determinat amb la seua definició, així com resoldre dubtes lingüístiques
- *Diccionari de la Llengua Catalana* de l'IEC (<http://dlc.iec.cat/>)

- *Diccionaris de l'Editorial Vox i Larousse* (<http://www.diccionaris.cat/>). Ofereix diccionaris general, de sinònims i bilingües.
- *Diccionaris en Línia del Salt* que ofereix l'Àrea de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació (http://www.cece.gva.es/polin/val/salt/apolin_diccio.htm) Ofereix diccionari de valencià, de castellà i bilingües, i inclou també les conjugacions verbals.
- el *Diccionari Normatiu Valencià* (<http://www.avl.gva.es/dnv>) o el *Diccionari Ortogràfic i de Pronunciació* de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (<http://www.avl.gva.es/inici.html>).
- *Diccionari terminològic* del Termcat (<http://www.termcat.cat/>)
- el *Diccionari de la llengua catalana multilingüe* (català-castellà-francès-anglès-alemany) (<http://www.grec.net/cgi-bin/mlt00.pgm>).
- *Diccionari de l'Enciclopèdia* (<http://www.enciclopedia.cat/>)
- *Diccionari Català, Valencià i Balear* d'Antoni Alcover i Francesc de B. Moll (<http://dcvb.iecat.net/>)
- *Diccionari de sinònims* de Softcatalà (http://www.softcatala.org/diccionari_de_sinonims)
- *Diccionaris* del diari El Punt-Avui (<http://www.elpuntavui.cat/serveis/diccionaris/>) conté un diccionari general, un diccionari de sinònims i un bilingüe.
- i els serveis de traductors que inclouen els portals de diaris com ara *Levante* (<http://traductor.levante-emv.com/>)

8.1.5. Dubtes lingüístics

- *Optimot*, a banda de diccionari, inclou un recull de fitxes sobre dubtes lingüístics (<http://blocs.gencat.cat/blocs/AppPHP/optimot/category/dubtes-linguistics/>)
- *Servei lingüístic UOC*, recull de la gramàtica i dels dubtes més freqüents (<http://www.uoc.edu/serveilinguistic/home/index.html>)
- *És a dir*, portal lingüístic per als mitjans de comunicació <http://esadir.cat/>

9. La Prova d'Accés a la Universitat. Valencià: Llengua i Literatura

9.1. Estructura de la prova

La prova durarà una hora i mitja, i tindrà dues opcions completes (Opció A i B) sense possibilitat de tria interna. L'examen constarà de tres parts:

1. Comprensió del text (3 punts)
2. Anàlisi lingüística del text (3 punts)
3. Expressió i reflexió crítica (4 punts)

Comprensió del text (3 punts)

Avaluarà la capacitat de l'alumnat de comprendre un text. Es demanarà a l'alumnat que responga quatre preguntes sobre un text de 25 a 30 línies de caràcter literari o no literari. Les preguntes seran del tipus següent:

1. Descriure el tema, les idees i l'estructura del text.
2. Resumir el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies.
3. Identificar la tipologia textual, l'àmbit i el gènere, tot especificant els trets corresponents que apareixen al text.

4. Analitzar la variació lingüística del text. La varietat diacrònica, diafàsica (el registre) i/o la varietat geogràfica (el dialecte geogràfic) tot especificant els trets corresponents que apareixen al text.
5. Identificar els recursos expressius presents al text: metàfora, metonímia, hipèrbole, tipus de lletra, cometes, etc.
6. Identificar els recursos tipogràfics presents al text: tipus de lletra, cometes, guions, etc.
7. Identificar les veus del discurs.
8. Identificar i justificar les marques d'impersonalització i/o modalització del text.

Les dues primeres preguntes generalment es correspondran amb els enunciats 1. i 2., i les altres dues se seleccionaran a partir dels altres enunciats d'acord amb les possibilitats que oferirà cada text.

Anàlisi lingüística del text (3 punts)

Avaluarà la competència lingüística i el coneixement reflexiu del model lingüístic de referència. Es demanarà a l'alumnat que responga tres preguntes sobre qüestions de pronúncia, gramaticals, lèxiques i fraseològiques relacionades amb el text, com ara les següents:

1. Qüestions sobre aspectes bàsics de la pronúncia: distinció entre vocals obertes i tancades (o/e), entre consonants sibilants sordes i sonores, entre consonants palatals sordes i sonores, enllaços fonètics (fonosintaxi: "les ales", "una hora").
2. Qüestions sobre l'ús dels temps verbals: alteració de les referències temporals d'un fragment (ex.: de present a passat, de passat a present).
3. Qüestions sobre aspectes sintàctics i discursius: identificació de les funcions sintàctiques, tipus d'oracions compostes, mecanismes gramaticals de referència (pronominalització –febles, relatius–, connectors i dixi).
4. Qüestions de lèxic, semàntica, fraseologia i terminologia: definir o donar un sinònim, un antònim, hiperònim o un hipònim de mots o termes extrets del text; explicar (per mitjà d'un sinònim o d'una definició) el significat d'unitats fraseològica extretes del text o generar una frase en què es faça servir correctament mots, termes o unitats fraseològiques extrets del text.
5. Procés de formació de mots. Identificació dels recursos utilitzats per a formar nous mots, dels seus components i creació de nous.

Expressió i reflexió crítica (4 punts)

El punt d'atenció d'aquesta part de la prova serà la capacitat de l'estudiant d'elaborar textos en un registre formal i de valorar críticament un text. S'hi plantejaran dues qüestions. Cada qüestió demanarà la producció d'un escrit d'extensió mitjana (unes 150 paraules).

1. La primera se centrarà en els continguts de literatura del temari. S'hi plantejarà una pregunta d'algun dels apartats treballats durant el curs i s'haurà de respondre amb un text de 150 paraules.
2. La segona qüestió serà oberta, tot i que vinculada amb el text de l'opció triada. En general, servirà perquè l'estudiant produeixca un text (al voltant de 150 paraules) en què mostrarà la seua competència comunicativa i, segons els casos, la seua capacitat per a donar una opinió raonada, per a reelaborar informació pròpia i la que puga furnir-li el text, per a connectar el contingut del text amb lectures i amb experiències pròpies, etc.
Si el text de l'opció triada és literari, aquesta pregunta podrà consistir en un comentari expositiu i argumentatiu sobre algun aspecte que vincule la literatura amb la societat i amb l'experiència personal: reflexió sobre l'adaptació d'alguna obra literària al cinema; reflexió sobre la creació literària personal; reflexió sobre els propis hàbits lectors (literatura, premsa, còmics, etc.); ressenya crítica sobre una lectura; redacció d'un text narratiu connectat amb el contingut del text de l'opció triada i basat en experiències pròpies, etc.
Si el text de l'opció triada no és literari, aquesta pregunta podrà consistir a elaborar un text de característiques i de tema semblants però basat en informació pròpia; valorar el

contingut o les opinions del text de l'opció triada; redactar una crònica sobre una pel·lícula de temàtica connectada amb el text de l'opció triada; etc.

9.2. Criteris generals d'avaluació

Comprensió del text. Puntuació: 3 punts

1. Descriure el tema i les parts bàsiques del text. (1 punt)
2. Resumir el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. (1 punt)
3. (0'5 punts)
4. (0'5 punts)

Anàlisi lingüística del text. Puntuació: 3 punts

1. (1 punt): si es desconeix la resposta d'un dels ítems sobre pronunciació, cal deixar-la en blanc, ja que, si la resposta és incorrecta, descompta el valor corresponent.
2. (1 punt)
3. (1 punt)

Expressió i reflexió crítica. Puntuació: 4 punts

1. Pregunta sobre el temari de literatura (2 punts)
2. Text de creació (2 punts)

Criteris de valoració de l'expressió escrita

En els apartats de **Comprensió del text** i d'**Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0.

PROGRAMACIÓ DE LITERATURA UNIVERSAL

2n de batxillerat

Xavier Carazo Carrasco

INTRODUCCIÓ

L'assignatura optativa de 1r de Batxillerat "Literatura universal" s'ofereix des de l'àrea de *València: llengua i literatura*, i comparteix, per tant, els continguts generals de l'àrea. L'objectiu primordial, doncs, és la millora de la competència comunicativa dels alumnes a partir de l'ampliació de les destreses discursives i literàries i l'anàlisi i comprensió dels textos que es proposen al currículum de l'optativa de 2n de Batxillerat.

La base pedagògica que sustenta la matèria parteix d'aquest objectiu inicial. Així, l'ampliació del camp de les manifestacions textuais a altres sistemes semiòtics sobre els quals es pot aplicar el mateix tipus d'anàlisi discursiva, enriqueix la visió que els alumnes poden obtenir dels fenòmens literaris, al temps que contribuirà a una millor comprensió dels gèneres literaris.

OBJECTIUS

Objectius generals

L'àrea té com a principal finalitat introduir l'alumnat en el coneixement i l'estudi de la literatura universal per tractar-se d'esta part fonamental del patrimoni cultural de la humanitat en què s'han anat depositant la imaginació, els sentiments i els pensaments de les distintes cultures al llarg de la història. Per tant, el seu estudi intervé en el procés de maduració afectiva, intel·lectual i estètica dels joves i conduïx els estudiants a aprofundir en la comprensió de la pròpia identitat, tant individual com col·lectiva, així com a valorar de forma crítica diverses realitats socials i culturals al mateix temps que la realitat del món contemporani. En este sentit, la lectura i l'estudi de fragments o d'obres completes representatives del patrimoni literari universal contribuïx de manera fonamental a la consecució dels objectius del batxillerat relacionats amb:

1. Obtenir les capacitats i les destreses lingüístiques adients, tant orals com escrites.
2. Aprofundir en les realitats del món contemporani.
3. Desenvolupar la sensibilitat artística i literària i el criteri estètic com a fonts d'informació i d'enriquiment cultural.
4. Refermar els hàbits lectors.

Objectius específics de l'àrea

El desplegament d'aquesta matèria hauria d'aconseguir en els alumnes l'adquisició de les capacitats següents:

- 1.- Analitzar i interpretar el contingut de les obres literàries significatives tenint en compte les estructures de gènere, els procediments retòrics utilitzats i el seu context de producció.
2. Aplicar a la interpretació d'obres literàries informacions rellevants sobre autors, gèneres, períodes i context històric obtingudes fent un ús documental de la llengua.
3. Produir textos d'intencionalitat literària, utilitzant estructures de gènere i procediments retòrics observats en les obres analitzades.
4. Identificar i situar en el temps les obres més significatives de la literatura del segle XX.
5. Identificar i valorar la importància de l'autor i de la recepció pel públic lector en el procés de producció literària.
6. Interpretar i valorar les obres literàries com a reflex dels valors, coneixements i preocupacions d'una societat determinada, i d'un posicionament de l'autor davant d'aquests.

7. Relacionar les manifestacions de la literatura universal amb els corrents estètics de les literatures del nostre entorn.
8. Relacionar els missatges literaris amb el conjunt dels fenòmens artístics i amb les inquietuds de cada època.
9. Conèixer els processos comunicatius a l'àmbit literari i la complexitat dels elements que hi participen.
10. Aprofundir en els coneixements gramaticals que es desprenen de l'anàlisi textual, a partir de les conclusions extretes sobre aquesta mateixa anàlisi aplicada als textos literaris.
11. Reconèixer i analitzar els elements contextuais que conformen el missatge literari.
12. Analitzar i conèixer els procediments genèrics com a marcs de referència per a l'emissor i el receptor.
13. Dissenyar discursos literaris, tot utilitzant els procediments macrotextuals que els són propis i amb adequació a les situacions comunicatives.
14. Valorar el vessant present als textos literaris.
15. Comprendre les característiques més significatives de cada gènere, així com la seua relació amb el discurs verbal, tant oral com escrit.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Competències específiques de l'àmbit de llengües

Una de les prioritats de tot el procés d'aprenentatge i, molt especialment, de les matèries lingüístiques és aconseguir dotar l'alumnat de competència comunicativa.

El desenvolupament d'aquesta competència suposa el diferent domini de llengües, tant oralment com per escrit, en múltiples suports i amb el complement dels llenguatges audiovisuals. Per la seva naturalesa, ha d'esdevenir una eina important per aprendre a aprendre i ha de possibilitar la interacció eficaç amb l'entorn. El treball amb una bona varietat de contextos i finalitats determinarà l'assoliment d'aquest objectiu.

Aquesta competència es desenvolupa en totes les matèries i, per tant, demana la coordinació del professorat del centre per afavorir-la. A més, cal tenir molt en compte la importància de la mediació i interacció oral com a eines per a la resta dels aprenentatges. El Marc Europeu Comú de Referència de les llengües és un instrument vàlid que contribueix a definir de manera operativa les diferents subcompetències i els diferents nivells d'assoliment de la competència comunicativa.

Les matèries lingüístiques tenen una responsabilitat plena en el desenvolupament de la competència estètica i literària, si tenim en compte que la literatura és la màxima expressió de les possibilitats d'una llengua i una eina immillorable per a l'anàlisi, el coneixement i la reflexió sobre l'experiència humana. Així mateix, avala les possibilitats expressives i creatives de les llengües i afavoreix el desenvolupament de la pròpia competència comunicativa. A més, és la base de construccions artístiques en altres formats expressius, com ara el cinema, les cançons, etc.

La competència plurilingüe i intercultural completa els plantejaments monolingües presents en moltes de les propostes "lingüístiques". En l'àmbit de l'ensenyament de les llengües esdevé un nucli articulador dels seus aprenentatges, ja que planteja l'estudi de la diversitat i de la variació lingüística com un eix per desenvolupar el pensament propi i la pròpia identitat, i per aprofundir en la representació, la interpretació i comprensió de

la realitat que ens envolta. En aquest punt caldrà tenir en compte les propostes del Marc Europeu Comú de Referència, substrat sobre el qual construir l'ensenyament i aprenentatge de les llengües.

Les matèries lingüístiques participen també, com la resta de matèries d'aprenentatge, en el compromís de dotar l'alumnat de la **competència en la recerca i el tractament de la informació**. Els aspectes propis de l'àmbit se centren en la recerca i reflexió sobre l'entitat de la llengua i els llenguatges, i els múltiples aspectes de la reflexió literària. Sens dubte serà necessària una tasca important de coordinació amb la resta de l'equip docent per consensuar estratègies i itineraris que faciliten els mètodes de recerca, la sistematització de la informació, l'ús de les diferents fonts i la planificació i elaboració del producte final.

Competències específiques de la matèria

La matèria desenvolupa principalment la **competència estètica i literària**, el foment de l'educació literària. La literatura, com a màxima expressió de les possibilitats d'una llengua, esdevé així una eina immillorable per a l'anàlisi, el coneixement i la reflexió sobre l'experiència humana. Així mateix, avala les possibilitats expressives i creatives de les llengües i afavoreix el desenvolupament de la pròpia **competència comunicativa**, una de les prioritats de tot el procés d'aprenentatge.

La matèria també té en compte el desenvolupament de la competència en la **recerca i el tractament de la informació**. Els aspectes propis de l'àmbit se centren en tot el que es relaciona amb els múltiples aspectes de la reflexió literària. És necessària una tasca important de coordinació amb la resta de l'equip docent per consensuar estratègies i itineraris que faciliten els mètodes de recerca, la sistematització de la informació, la utilització de les diferents fonts i la planificació i elaboració del producte final.

Atès que un dels aspectes de l'estudi de la literatura té com a eix establir relacions amb les construccions literàries de diferents cultures, aquesta matèria també té com a objectiu el desenvolupament de la **competència plurilingüe i intercultural**, cosa que caldrà atendre coordinadament des de totes les matèries que tinguen en compte la literatura.

Contribució de l'àmbit de llengües a les competències generals del batxillerat

A més de les competències pròpies de la matèria, la literatura contribueix també d'una manera molt eficaç al desenvolupament d'altres competències generals del batxillerat, com la competència digital, la competència personal i interpersonal i la competència en el coneixement i interacció amb el món. Les lectures de textos literaris són la porta oberta a les projeccions necessàries que fan que l'alumnat pugui formar-se com a persona.

CONTINGUTS

Organització

Els continguts de la matèria s'organitzen en dues dimensions: la dimensió estètica i literària i la dimensió de recerca i tractament de la informació. La dimensió estètica i literària agrupa quatre tipus de continguts: comprensió de discursos literaris; coneixement dels textos clàssics de la literatura; participació en converses sobre textos literaris i producció de discursos crítics i literaris.

Pel que fa al coneixement dels gèneres i períodes literaris, l'objectiu immediat és que l'alumnat entenga que la literatura sorgeix de la societat i evoluciona amb aquesta. L'obra literària, a més, sorgeix de la pròpia tradició i pren posició en relació a ella. Les diferents etapes cronològiques donen peu a diferents reflexions sobre la literatura com a fet social: la consideració de l'artista en la societat, l'aparició dels intel·lectuals, el paper de les institucions culturals, entre d'altres.

És manté la cronologia perquè permet articular un fil narratiu coherent i fàcilment identificable amb altres currículums de literatura. Caldrà tenir molt present que s'ha de donar tota la importància a obres contemporànies, cosa que, a més ve afavorida pel fet que la matèria d'història se centra en els segles XIX i XX. Els períodes anteriors seran vistos en funció d'una bona comprensió de les produccions

contemporànies i, per tant, es fa imprescindible una selecció que caldrà harmonitzar entre totes les matèries literàries.

Tot i que la presentació dels continguts és fonamentalment cronològica i segons els gèneres, el currículum també permet articular seqüències didàctiques al voltant de determinats temes o motius i els diferents enfocaments i tractaments que poden rebre segons la cultura o moviment literari, i en els diferents gèneres.

Caldrà tenir en compte el plantejament dels períodes i dels moviments artístics d'acord amb les diferents modalitats del batxillerat, de manera que siga possible la transferència d'aprenentatges d'una matèria a l'altra. Per a l'alumnat de la modalitat d'arts, també caldrà insistir en les relacions entre les obres artístiques i literàries i els continguts dels llenguatges audiovisuals.

TEMARI I LECTURES

1. LES LITERATURES EN L'ANTIGUITAT

- El mite en la formació dels poemes homèrics
- El teatre grec: la tragèdia
- Els gran poetes llatins: Virgili, Horaci i Ovidi
- La Bíblia i la seua repercussió literària

Lectura: Sòfocles, *Èdip rei*, Ed. La Magrana/ *Edipo rey*, Ed. Càtedra

2. FORMACIÓ LITERÀRIA DE LA CONSCIÈNCIA EUROPEA (Cap al Renaixement)

- L'èpica medieval
- La poesia els trobadors
- El món medieval en un llibre: La Divina comèdia
- La prosa narrativa: Boccaccio i altres autors

Lectura: Dante, *Divina comèdia*. Ed. Proa/*Divina comedia*, Ed. Espasa Calpe. (Cants I-VIII)

3. L'ENTRADA EN L'EDAT MODERNA

- La lírica petrarquista en el Renaixement i el Barroc
- Teatre clàssic francès
- El teatre isabelí: William Shakespeare
- Cervantes i els orígens de la novel·la moderna

Lectura: William Shakespeare, *Hamlet*, Ed. Vicens Vives/ *Hamlet*, Ed. Espasa Calpe

4. IL·LUSTRACIÓ, REVOLUCIÓ ROMÀNTICA, CONTESTACIÓ REALISTA

- Il·lustració i Neoclacissisme
- Romanticisme europeu
- La sortida del Romanticisme: la novel·la realista i naturalista

Lectura: Gustave Flaubert, *Madame Bovary*, Ed. Proa/ *Madame Bovary*, Ed. Alianza

5. CRISI FINISECULAR I SEGLE XX: POESIA I TEATRE

- Simbolisme i modernitat poètica: autors rellevants
- L'esperit de l'Avantguarda: el Surrealisme
- Reacció contra el teatre clàssic: teatre èpic i de l'absurd

Lectura: Charles Pierre Baudelaire, *Les flors del mal*, Ed. 62/*Las flores del mal*, Ed. Càtedra

6. LA NOVEL·LA AL SEGLE XX

- Renovació narrativa de principis del XX: Kafka, Proust, Joyce, Thomas Mann
- La novel·la estatunidenca: la "Generació perduda"
- La narrativa hispanoamericana: el realisme màgic

Lectura: Franz Kafka, *La metamorfosi*, Ed. Vicens Vives/*La metamorfosis*, Ed. Alianza

La lectura de les obres és condició necessària per aprovar.

METODOLOGIA

Metodologia

Les activitats de l'assignatura estan centrades, sobretot, en la lectura, anàlisi i comentari de les obres i els textos literaris. Amb la finalitat d'entendre aquests textos, cal situar-los en el context històric i cultural, i també fer referència a algunes qüestions de teoria literària.

La dinàmica de les classes, si bé en alguns casos consistirà en explicacions per part del professor, tendirà a ser eminentment participativa. Es donarà importància a l'expressió oral, en la presentació de temes i de comentaris de text, buscant sempre la interacció i l'aprenentatge col·laboratiu. Els alumnes hauran de buscar, de vegades, informació (n'hi ha molta en els nombrosos blogs de Literatura Universal), processar-la, presentar-la en diferents formats, amb l'ajuda de les TIC. Això vol dir que hem d'aconseguir que els nostres alumnes siguin els veritables partícips de la seua educació.

L'ensenyament de la literatura ha de partir d'allò general i simple, per arribar, pas a pas, a allò particular i complex. Cal avançar cap als continguts més rigorosos: un moviment, un autor, una obra, un fragment, un poema, un personatge ... S'afavorirà connectar els continguts de l'assignatura amb els d'altres matèries, com la Història de l'Art, les llengües clàssiques, la Història, les llengües estrangeres, la Música, etc.

Materials i recursos didàctics

Material didàctic

- Material complementari elaborat pel Departament de València.
- Llibres de lectura.
- Ús de les TIC.
- Ús de material audiovisual.
- Accés al curs Literatura Universal de la plataforma Moodle del centre.

Blogs i webs de Literatura Universal

- 1- <http://literaturauniversal.laserpblanca.com/> i <http://laserpblanca.blogspot.com/>
- 2- <http://literaturauniversalbatxillerat.blogspot.com/>
- 3- <http://literaturauniversaliesmfernandez.blogspot.com/>
- 4- <http://literaturauniversal.blogspot.com/>
- 5- <http://www.blocsdelletrés.com/>
- 6- <http://iessitges.wikispaces.com/Literatura+universal>
- 7- <http://enunaselvaoscura.blogspot.com/>
- 8- <http://literaturauniversallibertas.blogspot.com/2009/09/presentacion-del-curso.html>
- 9- <https://sites.google.com/site/wwwimatgeorg/literaturauniversal>
- 10- <http://enrodatge.blogspot.com/>
- 11- <http://sites.google.com/site/2batausiasmarchlituni/>
- 12- <http://lectorsdelvilaplana.blogspot.com/2011/09/benvinguda-del-curs-2011-2012.html>
- 13- <http://literaturauniversal2ndebatxillerat.blogspot.com/>
- 14- <http://ccm-cidehamete.blogspot.com/>

15. <http://cinellima.blogspot.com.es/search/label/literatura%20universal>

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Criteris d'avaluació

D'acord amb els objectius adés esmentats s'hi estableixen tres tipus de continguts:

- procediments que es refereixen a destreses per a la interpretació de discursos literaris i l'anàlisi dels gèneres literaris, especialment la narrativa, el teatre i la poesia
- conceptes o coneixements explícits que fan referència a l'aplicació dels esquemes textuais al discurs literari, a les convencions genèriques i a les qüestions gramaticals relacionades amb els tipus de textos i amb l'especificitat del mitjà en què s'expressen
- actituds que afavorisquen el posicionament i distància crítica respecte als textos literaris.

Els continguts s'avaluaran atenent als següents criteris:

1. Valorar les aportacions de la literatura universal a la comprensió, representació i interpretació del món i de la peripècia humana i la lectura d'obres literàries com a mitjà de maduració personal.
2. Apreciar i valorar críticament textos dels diferents gèneres literaris, contextualitzant-los i fent comentaris raonats que mostren les anàlisis fetes sobre els seus continguts i els recursos lingüístics emprats, i els lligams que es poden establir amb altres produccions literàries, artístiques o fets socials.
3. Identificar les característiques essencials i els recursos estilístics dels gèneres literaris: poesia, narrativa, teatre i assaig, relacionant-les amb les idees estètiques i les transformacions artístiques i històriques detectades en les obres o fragments llegits, analitzats i comentats a l'aula.
4. Llegir significativament les obres programades de literatura universal, tot valorant-ne la capacitat de comprensió i d'interpretació, així com l'enriquiment personal aportat.
5. Analitzar, comentar i interpretar textos literaris, reconeixent les representacions de la realitat que presenten, tot aplicant-hi els coneixements adquirits sobre els temes, els recursos literaris i els moviments i períodes literaris i precisant les relacions amb altres produccions literàries o artístiques.
6. Usar la comparació de produccions de diferents orígens per explicar les influències, coincidències o diferències entre les diferents literatures, moviments, períodes o manifestacions.
7. Participar de manera activa, reflexiva i crítica en converses per a la construcció de coneixements i la comprensió dels textos literaris que es comenten a l'aula.
8. Planificar i estructurar amb rigor i adequació treballs acadèmics sobre temes literaris (obres o fragments) que prenguen com a base la lectura d'obres, amb autonomia i esperit crític i ús de les tecnologies de la informació i comunicació.
9. Realitzar exposicions orals o audiovisuals coherents, correctes i adequades, amb l'ús dels recursos adients, que expressen anàlisis i valoracions de les obres literàries, les pròpies opinions, tot acceptant les opinions de les altres persones.
10. Elaborar textos de diferents menes i amb diferents suports, a partir dels models literaris llegits i analitzats, com a instruments per a l'increment del cabal de la pròpia experiència personal.

Criteris de qualificació

L'examen constarà de quatre qüestions en total. Tres preguntes estaran basades en l'anàlisi d'un text proposat, extret de les obres de lectura de cada unitat: aniran d'allò més específic a allò més general i guiaran el comentari. Per exemple: tema del text, característiques estètiques i disposició estructural, inserció del text en el conjunt de l'obra, sentit de l'obra, semblança estètica de l'autor, repercussió de l'escriptor estudiat en la història literària, etc... La última pregunta serà de caràcter teòric i reproduirà literalment un epígraf dels continguts del temari exposats més amunt i que correspondrà al text comentat.

Les errades i faltes ortogràfiques suposaran la disminució gradual en la qualificació de l'examen fins un màxim de dos punts.

A partir d'aquestes condicions prèvies la qualificació de cada avaluació serà:

1. un 20 %, **el treball personal** durant l'avaluació: realització de fragments de comentari, elaboració de textos a classe o a casa, treballs de recerca o activitats de relacionar diverses èpoques i autors, etc...
2. un 80 % **els exàmens** realitzats durant l'avaluació.

L'examen de l'assignatura es qualificarà tot seguint els criteris de correcció de la prova de Literatura Universal de les Proves d'Accés a la Universitat.

Les avaluacions no superades es podran recuperar (treballs i exàmens) en successives convocatòries que es realitzaran oportunament.

TRANSVERSALS.

D'una manera general, i com passa en totes les matèries, el desenvolupament de les competències comunicativa i artística exigeixen una coordinació al més eficaç possible amb totes les matèries lingüístiques i artístiques pel que fa a la recepció, producció i interacció oral, escrita i audiovisual.

Atès que la literatura està fortament connectada amb les disciplines artístiques, històriques i filosòfiques, el seu ensenyament resulta especialment apropiat per estudiar amb més profunditat les relacions culturals i aconseguir, així, una visió més global del saber i de la cultura, amb la presa de consciència sobre les diferents interpretacions que es fan dels fets i de les realitats.

L'existència de continguts literaris en les matèries comunes (català, castellà i llengua estrangera) i el diferent estatus de les matèries literàries fa que calga preveure l'establiment de relacions entre aquests continguts i una forta coordinació entre aquestes matèries de manera que s'eviten les repeticions immotivades i, en canvi, s'afavoresca la transferència d'aprenentatges.

Valencià:

llengua i literatura

Projecte Curricular (LOMQE)
EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Marc normatiu vigent

A causa del procés de canvi de normativa en el qual ens veiem immersos, als cursos 1r i 3r d'ESO i 1º Batxillerat, els programarem d'acord amb el marc legislatiu següent:

- Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE) publicada en el BOE el 10 de desembre de 2013.
- Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat.
- Decret 87/2015 de 5 de juny del Consell, pel qual s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, publicat en el DOGV el 10 de juny de 2015-
- Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatoria i el Batxillerat

Plantejament didàctic

El Departament de Valencià de l'IES La Garrigosa *parteix* de la convicció que aprendre llengua és, sobretot, aprendre a fer-la servir. En el nostre cas, aquest principi pren un valor específic.

No ens podem permetre el luxe de convertir les nostres classes en una mena de sessions de dissecció gramatical, ni encara textual, on la llengua siga un cos que cal analitzar i esquarregar. Hem de dedicar el major temps possible a l'ús efectiu de la llengua, amb l'intercanvi d'informació: amb la comunicació. Ens centrarem a comprendre, a parlar, a llegir i a escriure més bé i amb més eficàcia el valencià, en definitiva a augmentar la nostra competència comunicativa.

La llengua és un mitjà per a aconseguir coses que ens interessin: ens serveix per a aproximar-nos al món, per a fer-nos-hi un lloc, per a definir-nos com a persones i per a relacionar-nos amb els altres. Segons això, un adult quan s'esforça a aprendre un idioma sol fer-ho perquè pensa que, potser, l'ha de necessitar en la faena o perquè vol viatjar o, per ventura, simplement perquè és moda. Redactar una carta comercial, demanar una habitació o dur avant una conversa de negocis amb l'idioma en qüestió són necessitats que haurà de satisfer. Nosaltres ens hem de demanar: què interessa els nostres alumnes?, quines aficions tenen?, quins temes els agraden? És ací on tenim els mitjans de motivació més efectius per a les nostres classes: parlar sobre allò que els interessa i escriure sobre temes que els criden l'atenció; en definitiva, es tracta de convertir la llengua en instrument per a rebre i per a donar informació entre usuaris amb una edat i amb uns interessos específics.

A més a més, encara hi ha un altre condicionant de la nostra tasca: el medi sociolingüístic. Tenim la necessitat de recrear, per a l'aula i en valencià, els materials, les situacions i els temes que puguin engrescar els aprenents. Hem d'aconseguir que escoltar, parlar, llegir i escriure no siguen un simple exercici escolar, sinó mitjans per a bescanviar informació de debò.

Part dels nostres alumnes estan condicionats per normes d'ús lingüístic de tipus restrictiu: parlen valencià només amb els coneguts; canvien de llengua en trobar-se present un castellanoparlant; tant valencianoparlants com castellanoparlants poden adoptar actituds intolerants amb l'ús de la llengua en determinats contextos, poden mostrar rebuig davant dialectes o davant nivells de parla concrets... L'ensenyament és un àmbit amb un paper important en la modificació d'aqueixos hàbits lingüístics i el nostre paper al sistema educatiu ha de ser la generalització de l'ús vehicular de la llengua.

Quan convertim la llengua en mitjà de comunicació dins l'aula incidim directament sobre les actituds i sobre els hàbits lingüístics dels usuaris: permetem que, si més no en aqueix context, els alumnes

valencianoparlants s'expressen en la seua llengua davant el grup, que utilitzen la llengua amb finalitats i en àmbits que fora del sistema educatiu no ho poden fer.

Convé també, que introduïm de manera progressiva la reflexió sobre l'ús de la llengua. Però això s'ha de dur a terme implicant l'alumne, fent que s'adone del seu propi comportament lingüístic, que s'escolte, que s'observe.

Per altra banda, la classe de llengua és un bon marc per a ensenyar a analitzar la realitat i per a millorar els comportaments, les actituds i les opinions dels nostres alumnes. I el treball amb els textos és una bona eina per a despertar l'esperit crític dels alumnes davant la societat, per a afavorir les actituds de respecte i d'acceptació del diferent o per a analitzar els prejudicis.

En el projecte del Departament de Valencià el treball, explícit i implícit, de la sociolingüista ocupa un espai molt important; es treballaran les actituds sociolingüístiques dins l'àmbit acadèmic: l'observació, l'acceptació i el respecte de la diversitat cultural. S'incitarà l'alumnat a prendre consciència de la diversitat cultural que l'envolta, de les manifestacions d'aqueixa diversitat i de la necessitat de respectar-la i de preservar-la, inclosa la diversitat lingüística.

Som conscients de la importància que la tecnologia té en una societat com l'actual i l'aspecte motivador que pot tenir aquest tipus d'activitats per a l'alumnat. S'hi plantejaran activitats fàcils de portar a terme i que no impliquen esforç ni dificultat tècnica a l'hora de treballar-les, activitats que fomenten la interactivitat, la creativitat, la resolució de problemes, la col·laboració i la recerca per mitjà de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació. Aquesta secció ens permetrà fer que la llengua que ensenyem esdevinga una eina de connexió amb la xarxa.

Es proposaran activitats de projecte en què s'integren habilitats lingüístiques i cognitives diverses. Solen demanar la realització de petites recerques fora de l'aula i la plasmació dels resultats en informes, exposicions orals davant la classe, elaboració de material gràfic i digital, etc.

Per tot açò considerem que l'opció més ajustada des d'una perspectiva lingüística, pedagògica i sociolingüística és la inspirada per l'enfocament comunicatiu.

Les competències clau a l'ESO

a) Competència en comunicació lingüística

- Conèixer el codi ortogràfic per a la utilització correcta de l'escriptura.
- Ser conscient de les convencions socials en les diferents situacions comunicatives (demanar la paraula, respectar el torn de paraula, escoltar els altres, etc.).
- Comprendre l'estructura dels textos narratius, descriptius i publicitaris.
- Expressar gustos i preferències sobre temes diversos oralment i per escrit.
- Exposar oralment un tema acadèmic preparat.

b) Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia.

- Interpretar dades numèriques que tinguen relació amb la competència comunicativa.
- Aplicar les estratègies de deducció, inferència i resolució de problemes matemàtics als processos d'aprenentatge lingüístic.
- Respectar el medi natural més pròxim.

- Valorar les tradicions culturals com a mostra de la història d'una col·lectivitat humana.
- c) Tractament de la informació i competència digital
- Ser conscient de la importància de les fonts d'informació virtuals.
 - Cercar informació adequada a cada situació comunicativa en fonts diferents.
 - Valorar la presentació acurada de treballs acadèmics.
 - Ser conscient de la importància de la correcció lingüística en l'elaboració de treballs acadèmics.
- d) Competència social i ciutadana
- Comprendre les diferències que hi ha entre els individus i en les col·lectivitats humanes.
 - Valorar els hàbits culturals i gastronòmics com a signe de la diversitat humana.
 - Conèixer els jocs populars i tradicionals valencians.
 - Valorar la història del país com a conjunt de tradicions d'un poble.
 - Entendre la llengua com a signe identitat i per a la comunicació.
- e) Consciència i expressions culturals
- Ser conscient de la importància de la competència comunicativa en la llengua pròpia i/o en la llengua segona.
 - Conèixer les característiques bàsiques dels gèneres literaris.
 - Valorar la diversitat cultural.
 - Recitar en veu alta poemes d'autors valencians.
 - Gaudir de la lectura en veu alta.
- f) Competència per a aprendre a aprendre
- Identificar la polisèmia i la sinonímia com a mecanismes per a la precisió lèxica.
 - Analitzar les categories gramaticals o classes de paraules.
 - Aplicar correctament la correspondència entre so i grafia del nostre sistema lingüístic.
 - Analitzar l'estructura de l'oració simple.
 - Aplicar els mecanismes de composició, les regles d'accentuació, d'apostrofació i de contracció.
- g) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor
- Valorar la capacitat d'expressar idees pròpies.
 - Ser capaç d'utilitzar autònomament les fonts d'informació.

- Desplegar estratègies de socialització i de cooperació amb els altres.
- Respectar les normes de comportament i relació amb els altres.

El currículum. Els blocs de contingut de Valencià: Llengua i Literatura

La inclusió de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura en el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria respon a la necessitat de desenvolupar la competència comunicativa de l'alumnat, entesa en tots els vessants: pragmàtic, lingüístic, sociolingüístic i literari. Així, d'una banda, ha d'aportar-li eines i coneixements necessaris per a moure's satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida acadèmica, familiar, social i professional i, d'una altra banda, ha de servir per a la consolidació de la competència comunicativa necessària en tots els àmbits de la vida adulta.

Els continguts, criteris d'avaluació i competències clau de Valencià: Llengua i Literatura s'organitzen en quatre blocs. Aquesta divisió no pretén jerarquitzar els aprenentatges, sinó organitzar les destreses bàsiques que ha de conèixer l'alumnat, usuari de la llengua, per a ampliar, de manera progressiva, la seua capacitat per a interactuar, comprendre i expressar-se oralment i per escrit, a més de millorar la seua educació literària. En aquest sentit, les habilitats lingüístiques, els continguts de llengua i els de literatura que pertanyen a cada un dels blocs, s'interrelacionen i conformen l'assignatura com un tot integrat. Amb això es pretén consolidar la base que serveix per a l'aprenentatge al llarg de la vida, ja que les habilitats lingüístiques i el coneixement purament conceptual de la llengua seran elements necessaris una vegada acabada aquesta etapa formativa per a obtenir informació, comunicar-se i continuar aprenent. D'altra banda, cal remarcar que, en cada bloc, els elements curriculars es presenten en una progressió creixent i graduada al llarg de l'etapa educativa, a partir del nivell assolit al final de l'Educació Primària.

Així doncs, el bloc 1, "Comunicació oral: escoltar i parlar", presenta continguts necessaris perquè l'alumnat adquireixca les habilitats per a comunicar amb precisió les pròpies idees, construeixca discursos orals elaborats adequats al context comunicatiu en que s'utilitzen i escolten de manera activa, interpretant correctament les idees de la resta. També es presenta en aquest bloc la interacció oral com una destresa bàsica en les relacions humanes i que ocupa tots els àmbits, des del personal fins a l'acadèmic, passant pel professional i l'administratiu.

El bloc 2, "Comunicació escrita: llegir i escriure", fomenta el desenvolupament de la lectura i l'escriptura. Aquests processos són bàsics en la posada en marxa de la resta de processos cognitius que elabora el coneixement del món, d'un mateix i dels altres. Són, per tant, dues eines clau en l'adquisició de nous aprenentatges durant tota la vida. L'enfocament comunicatiu en el procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua provoca que les activitats relacionades amb la comprensió i la redacció de textos de diversos àmbits i la realització de projectes d'aprenentatge, de forma individual o en equips cooperatius, siguen elements metodològics bàsics en aquest bloc. A més, s'hi inclouen els temes transversals que han d'estar presents en el currículum.

El bloc 3, "Coneixement de la llengua", es basa en la necessitat de reflexionar sobre els elements que conformen la llengua i sobre els mecanismes lingüístics que regixen la comunicació, és a dir, sistematitza l'aprenentatge dels elements lingüístics necessaris per a utilitzar correctament les destreses lingüístiques a que s'ha fet referència anteriorment.

El bloc 4 és "Educació literària", amb la qual es pretén aconseguir que l'alumnat es convertisca, de manera progressiva, en lectors competents. Per aquest motiu s'alternen les propostes de lectura, comprensió i interpretació d'obres literàries pròximes als seus gustos personals i a la seua maduresa cognitiva, amb la de textos literaris que aporten coneixements bàsics sobre algunes de les fites clau de la literatura. En aquest punt cal assenyalar que la progressió en l'estudi de la literatura s'entén com l'aproximació als gèneres literaris a partir d'una selecció de textos agrupats al voltant dels grans temes i tòpics universals en els dos primers cursos que conclou en tercer i quart amb una visió cronològica que comprén des de l'edat mitjana fins al segle XXI. Així, la literatura es planteja com a font de gaudi personal i com a font de coneixement, ja que es relaciona amb altres arts com ara la pintura, l'escultura, el cine, la música i inclús la ciència.

Aquesta redacció dels criteris d'avaluació de Valencià: Llengua i Literatura permet realitzar una selecció ajustada de procediments i instruments d'avaluació, bàsicament escales d'observació i de valoració aplicades a productes lingüístics, orals i escrits, sobre temes i àmbits diversos o sobre la literatura.

L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura contribueix en essència a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística per part de l'alumnat. I si la comunicació és un dels pilars de la convivència social, el desenvolupament de la competència comunicativa ha d'anar estretament lligat al desenvolupament de la competència social i ciutadana. El plantejament bàsicament procedimental de l'assignatura implica que l'aprenentatge de les habilitats lingüístiques necessàries perquè es produeix la comunicació contribueix a la comprensió de les experiències col·lectives i de l'organització i el funcionament del passat i present de les societats. A més, en molts casos, es plantegen situacions d'aprenentatge estretament lligades a la realitat social del món actual, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en que es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per a comprometre's personalment i col·lectivament a millorar-los, i participar així, de manera activa, eficaç i constructiva, en la vida social i professional. Així doncs, per mitja de l'organització d'equips de treball cooperatius s'hi incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa. L'alumnat, alhora que aprèn a comunicar-se, aprèn a cooperar, a comprometre's i a afrontar els conflictes, a prendre perspectiva, a desenvolupar la percepció de l'individu en relació a la seua capacitat per a influir en l'àmbit social i a elaborar argumentacions basades en evidències. És a dir, aprèn a posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

Però, a més, l'assignatura també contribueix a l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre, ja que des de tots els blocs de contingut es desenrotllen tècniques i estratègies que afavoreixen el coneixement dels processos mentals a que s'entreguen les persones quan aprenen, a més del coneixement sobre els processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar l'aprenentatge que es du a terme.

D'altra banda, l'adquisició de la competència digital es fa patent a través del l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) aplicades a l'aprenentatge, la inclusió i la participació en la societat. Implica, a més, l'adquisició d'una sèrie de coneixements, habilitats i actituds derivats dels canvis produïts sobre la lectura i l'escriptura per l'aplicació de les TIC i la generació d'entorns virtuals, no sols d'aprenentatge, sinó també d'interacció social. En aquest sentit, els continguts de Valencià: Llengua i Literatura es relacionen amb coneixements del llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. A més, s'incideix en el coneixement i ús de les principals aplicacions informàtiques necessàries per a l'accés a les fonts i el processament de la informació, i, com a conseqüència d'aquests, també s'aborda el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital. El treball de les habilitats de comprensió oral i lectora inclou el desenvolupament de destreses relacionades amb la busca, l'accés i el processament de la informació. Per la seua banda, les habilitats d'expressió oral i escrita impliquen el domini de destreses bàsiques d'ús de la informació i creació de continguts en l'àmbit personal, acadèmic, social i professional. En tots els casos s'incideix en el coneixement dels riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los. És a dir, s'ensenya a identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.

També aquesta matèria contribueix a l'adquisició de la competència, en el sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, la qual implica la capacitat de transformar les idees en actes. La comunicació es basa justament en la transmissió d'idees i coneixements a través d'actes comunicatius que tenen lloc en determinats àmbits d'ús (personal, acadèmic, social i professional). Per tant, si plantegem cada situació de comunicació com un problema o un repte a que s'ha d'enfrontar l'usuari de la llengua, podem afirmar que en cada cas s'ha de prendre consciència de la situació en la qual s'ha d'intervindre o que cal resoldre. Per tant, el parlant ha de saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst. En la realització de les activitats comunicatives es promou el desenvolupament d'actituds que afavoreixen la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de forma creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa per mitja del desenvolupament de destreses o

habilitats com la capacitat d'anàlisi; la capacitat de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i de resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació; la capacitat de lideratge i delegació; el pensament crític i el sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança; l'avaluació, i l'autoavaluació.

D'altra banda, la competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal, i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles, als quals contribueixen els continguts del bloc "Educació literària". A més de l'aprenentatge dels elements literaris, es proposa el desenvolupament de la creativitat, que es relaciona amb la capacitat estètica i creadora, i el domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitja de comunicació i expressió personals. Tot això per a despertar en l'alumnat l'interés per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'unes altres comunitats.

Des del punt de vista metodològic, es proposa l'enfocament comunicatiu com a plantejament didàctic bàsic per a l'aprenentatge i l'avaluació. El fet de desenvolupar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació actives en àmbits socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals. En aquest sentit, s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduïsquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

Tenint com a objectiu últim que tot l'alumnat, sense exclusions, adquireixca els millors aprenentatges possibles, és de gran rellevància que incorporem en les nostres aules els últims avanços que la ciència educativa i social desenvolupa en relació a la millora de l'aprenentatge de la infància i joventut. Només així podrem consolidar el dret a l'educació de tots i totes, la millor educació possible per a cada un d'ells i elles.

Per això, amb poques paraules, l'aprenentatge dialògic entén que les persones aprenem a partir de les interaccions amb unes altres persones, és a dir, que construïm el coneixement, en primer lloc, des d'un pla intersubjectiu, des d'un àmbit social, i, progressivament, l'interioritzem amb un coneixement propi, intrasubjectiu. Per mitja del diàleg, transformem les relacions, el nostre entorn i el nostre propi coneixement. Per tant, sota aquesta concepció de l'aprenentatge, l'alumnat, per a aprendre, necessita situacions d'interacció. Però no sols necessiten un gran nombre d'interaccions i que aquests siguin diverses, sinó que, a més, el diàleg que s'establisca ha d'estar basat en una relació d'igualtat i no de poder, la qual cosa significa que tots i totes tenim coneixement per a aportar. Són aquests espais d'interacció els que l'escola ha d'assegurar si volem oferir una educació de qualitat.

En aquest sentit, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmente al màxim l'aprenentatge instrumental, s'afavoresca la creació de sentit personal i social, es promoguen situacions d'aprenentatge impregnades de principis solidaris i en les quals la igualtat i la diferencia siguin valors compatibles i mútuament enriquidors, tant instrumentalment com en nivells de cohesió social.

A més, s'ha de tendir a un aprenentatge situat, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària. Aquesta visió de l'aprenentatge contextualitzat o situat connecta amb una àmplia tradició de teories i pràctiques educatives que, en la societat de la informació, veuen reforçat el seu valor. El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge ha de ser reforçat per una gran varietat de mètodes actius que faciliten la participació i implicació d'aquests, i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals que generen aprenentatges transferibles i duradors.

Els mètodes actius poden recolzar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, que assegurin la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenrotllen noves habilitats i estratègies que puguin aplicar a situacions semblants en contextos formals i no formals. Es tracta de transformar les

estructures d'aprenentatge individualistes, vinculades exclusivament a l'aprenentatge de continguts descontextualitzats, en estructures d'aprenentatge cooperatiu perfectament compatibles amb altres mètodes actius, i tots aquests, amb l'aprenentatge de les competències.

L'aprenentatge competencial, per la seua mateixa naturalesa, invita a aquesta integració metodològica que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius amb diverses maneres d'ensenyar continguts i processos, que són substancialment diferents, i que s'ensenyen vinculats als coneixements de les distintes àrees. Es poden mencionar ací distints models o enfocaments metodològics (conductuals, constructivistes, socials o personals) o simplement mencionar exemples dels diversos enfocaments (anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímul de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc.) o seqüències didàctiques que es podrien utilitzar per a la programació de les unitats didàctiques (aprenentatge basat en projectes, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servici, etc.).

En conclusió, l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura s'articula entorn d'una sèrie d'habilitats comunicatives, coneixements cognitivolingüístics, aptituds i actituds, que permeten a l'alumnat, d'una banda, seguir amb la seua formació acadèmica i al llarg de la vida i, d'una altra, adaptar-se als reptes que planteja la societat del coneixement.

Estructura de les unitats didàctiques

Les unitats didàctiques dels materials curriculars a treballar a l'ESO es troben estructurades en 7 apartats

1.2. Contacte

Les activitats que proposem en aquest apartat pretenen fonamentalment copsar l'atenció dels nostres alumnes ja des d'un bon començament. Alhora s'hi fa una primera aproximació al treball dels objectius programats. Ens sembla essencial, en començar qualsevol activitat, posar els mitjans perquè els alumnes s'hi senten implicats o, almenys, encuriosits. Per això hem ideat aquest primer bloc com una proposta per a crear expectativa. Aquest mateix plantejament fa que, al llarg del llibre, les primeres activitats de cada bloc resulten les més motivadores.

D'una altra banda, la pedagogia més avançada ha fet veure la necessitat de partir dels coneixements previs de l'aprenent. Integrem les novetats a partir de la informació prèvia que en podem tenir. És, doncs, molt important plantejar activitats que impliquen l'actualització del bagatge que els nostres alumnes, sens dubte, tenen dels temes que els proposem. És una bona estratègia per a afavorir l'assimilació de la informació nova i per a augmentar la implicació (intel·lectual i afectiva) de l'aprenent amb l'objecte d'estudi. Tot açò pretén incidir sobre l'aprenentatge significatiu.

3.2. Comunicació

Aquest segon apartat és el nucli de cada unitat. És el que correspon, bàsicament, al bloc 1 de continguts del decret curricular de secundària obligatòria: Comunicació. Presenta situacions adequades per a treballar les habilitats comunicatives. Plantejem en aquest bloc contextos que tracten de ser alhora versemblants i atractius, significatius.

En seleccionar els textos que treballem en cada un dels quatre llibres de *Diàlegs*, tant en aquest bloc com en la resta del llibre, hem tingut en compte els tres criteris següents:

- d) Que es tractés de textos capaços de despertar l'interés dels aprenents. Per això hem recorregut a temes com ara: els esports, les catàstrofes naturals, les històries de por, els nostres espais naturals, la música popular, les noves tecnologies, el lleure, les receptes de cuina, el cinema, la solidaritat, ser jove, la publicitat, els fòrums i els espais de debat, entre altres.
- e) Presentar tota classe de textos segons una tipologia que permetés un rendiment didàctic i lingüístic satisfactori. En tot el llibre trobareu textos conversacionals, descriptius, narratius, instructius,

predictius, expositius, argumentatius i retòrics. Per bé que cada tema se centra fonamentalment en un tipus de text en concret, hem procurat que en cada unitat n'hi haja de menes diferents. La coherència en el plantejament de les activitats i la mateixa actuació comunicativa real així ens ho han aconsellat. A més, l'anàlisi textual s'ha posat sempre al servei del treball de les habilitats comunicatives.

D'acord amb el plantejament sociolingüístic que hem exposat adés, hem tractat de proposar textos variats també pel que fa a l'adscripció dialectal i al nivell de llenguatge. Cal presentar textos on aqueixa diversitat es fa palesa de manera directa, natural i contextualitzada. Afavorir la incorporació de geosinònims simplement com a sinònims ens ajudarà a enriquir la competència lèxica de l'alumne. Això dins el procés d'adquisició de la modalitat estàndard i sense que en cap moment hi haja rebuig del propi parlar.

Així mateix hem procurat incidir sobre la diversitat pel que fa al nivell de llenguatge. Un bon usuari de la llengua és aquell que, entre altres coses, és capaç d'adaptar el seu discurs a cada circumstància comunicativa. Es tracta més d'una qüestió d'adequació que no de correcció en termes tradicionals.

- f) Les activitats que proposem al voltant dels textos permeten la integració de les quatre habilitats, sense deixar de banda l'expressió oral.

En la majoria de les unitats l'expressió oral té reservat un espai propi i coordinat amb el desplegament de la comprensió i de l'expressió escrita: donar l'opinió pròpia sobre un tema; explicar les conclusions a què ha arribat el grup de treball; explicar verbalment la biografia d'un personatge famós donat; justificar els avantatges de fer un viatge determinat i no un altre; preparar una conferència; participar en una taula redona... En general cal assegurar-nos que quan proposem activitats d'expressió oral hi haja intercanvi real de comunicació.

S'hi han de buscar textos capaços de despertar l'interés dels aprenents.

3.3. Literatura

Cada curs tracta uns continguts de literatura determinats. En primer i segon curs convidem l'aprenent a fer un viatge per la literatura com a art de la paraula. Pretenem acostar-lo al text literari com a manifestació de la capacitat creativa de l'ésser humà, com a mitjà per a l'expressió de sentiments, pensaments i bellesa. Hi faran un recorregut pels diversos tipus de textos literaris i provaran a fer d'escriptors i d'escriptores. No perdem de vista que l'objectiu final és aconseguir bons lectors: lectors que siguen capaços de gaudir dels textos. En segon curs ens centrem en l'anàlisi detingut dels gèneres literaris.

La història de la literatura en tercer curs és una selecció representativa d'autors i de textos de la nostra literatura medieval i moderna, que s'ha fet tenint en compte el tipus de receptor: un adolescent del s. XXI que desconeix la literatura i el context històric d'aquest. Tots els textos han estat adaptats a les característiques de la llengua actual a fi de facilitar-ne la comprensió i d'acostar la literatura antiga a un públic que s'inicia en aquesta disciplina.

En quart curs, la història de la literatura és una selecció representativa d'autors i de textos de la nostra literatura des del segle XVIII fins a l'època contemporània, que s'ha fet tenint en compte el tipus de receptor: un adolescent del s. XXI que desconeix la història de la literatura i la contextualització històrica d'aquesta.

Els continguts literaris apareixen sempre vinculats a la producció literària, ja que l'objectiu fonamental és conèixer aquesta i no sols les característiques teòriques que defineixen autors i obres. És fonamental per a nosaltres que totes i cadascuna de les manifestacions literàries estudiades apareguen situades en el temps i en l'espai. Aquesta contextualització permet als alumnes atansar-se de forma concreta i pràctica als textos i als autors. Les il·lustracions, els mapes, els esquemes són aïnes valuoses que ens faciliten l'assoliment d'aquest objectiu.

Concebem la literatura com una manifestació comunicativa més, que ens permet, com qualsevol altre tipus de text, treballar les habilitats bàsiques de comprendre, parlar, llegir i escriure i, desplegar-les també dins

l'àmbit acadèmic: analitzar, sintetitzar, valorar, exposar, investigar, etc. Amb aquesta concepció unitària, hem confeccionat cada unitat amb una estreta imbricació temàtica entre els apartats de Comunicació i textos i Literatura. Aquesta imbricació respon a la voluntat esmentada d'actualitzar els continguts literaris i acostar-los a la realitat dels alumnes de hui en dia.

3.4. Som iguals: som diferents

Als apartats Som iguals: som diferents i Les persones i les llengües tractem els continguts que corresponen al bloc 2 del decret curricular de secundària obligatòria, Llengua i societat. Dins la línia de materials de *Diàlegs*, el treball, explícit i implícit, de la sociolingüística ocupa un espai molt important. Per això comencem centrant-nos precisament en una de les qüestions que, a parer nostre, fonamenten i donen sentit a la necessitat de treballar les actituds sociolingüístiques dins l'àmbit acadèmic: l'observació, l'acceptació i el respecte de la diversitat cultural, en el sentit més ampli del terme. No és cap novetat afirmar que la llengua actua com a mitjà cohesionador i singularitzador de les persones com a individus i com a col·lectivitats.

En primer curs l'apartat es denomina Som iguals: som diferents. És l'espai que pretén de posar les bases per al treball de la sociolingüística (actituds i conceptes) més sistemàtic i més aprofundit que es durà a terme en els tres cursos següents de l'ESO. Ací hem parat l'atenció sobre la necessitat de despertar la consciència i el respecte de la diversitat cultural. Alhora hem aprofitat per presentar algun dels elements més evidents i palpables que poden caracteritzar els valencians. Són trets que un adolescent pot observar i valorar: cuina, festes, tradicions, jocs populars, cultura popular, llengua, refranys, etc.

Aquest apartat té molt present la nova diversitat que amera les aules a l'hora d'ara: els aprenents arribats a casa nostra des de països sovint llunyans i poc coneguts. Sovint aprofitem, en les activitats que proposem, la informació que pot fornir de primera mà aqueix alumnat. Amb això incidim també sobre la integració a l'aula.

En segon curs tractem aspectes que fan referència a la comunicació i a la variació lingüística. En tercer curs treballem aspectes relacionats amb l'ús lingüístic, com ara el llenguatge humà, les llengües en contacte, la variació funcional, els prejudicis lingüístics, la substitució lingüística, una passejada per la història de la llengua i els préstecs i els barbarismes lèxics com a productes de la interferència lingüística. En quart curs estudiem aspectes que fan referència a la diversitat lingüística, a la història de la llengua, a la planificació lingüística i al concepte de varietat estàndard.

3.5. Coneguem la llengua

És l'apartat reservat al treball del component més estrictament gramatical. Correspon al bloc 3 del decret curricular de secundària obligatòria, Coneixement de la llengua. És un espai dedicat a la reflexió sobre aspectes lexicosemàntics, morfosintàctics, fonètics i ortogràfics. Hem fet una seqüenciació dels continguts gramaticals que ens permet estudiar, analitzar i portar a la pràctica regles, normes i usos lingüístics, tot tenint en compte la varietat d'estratègies didàctiques, la diversitat d'activitats i l'amplitud de possibilitats que requereix cada cas concret.

La metodologia del treball gramatical ens demana que tractem els continguts en un doble vessant: pretenem que l'alumnat faça servir un aspecte gramatical determinat i que ho aconsegueisca perquè prèviament o alhora és capaç d'interioritzar-lo, d'assimilar-lo, d'entendre'l i, per tant, d'incorporar-lo a la seua memòria a llarg termini (MLT). Només així podrem comptar realment amb individus competents, és a dir, amb persones que siguen capaces d'activar els recursos (el corpus gramatical d'una llengua) adquirits d'una forma conscient, reflexiva i experimentada. Per això, en el treball de la gramàtica, tot i tenir un pes important els continguts conceptuals, hi hem fet una insistència especial en la sistematització en l'ús dels diferents elements lingüístics. És a dir, ens hi hem fixat especialment en els procediments. Ara bé, estem convençuts que els procediments sols no fan que l'alumne siga un bon usuari de la llengua. Això ens ha portat a fer un plantejament de les activitats que combinés la informació teòrica sobre un concepte lèxic, d'un tipus d'oració o respecte a uns sons determinats i la seua correspondència gràfica amb uns enunciats clars i d'instrucció directa per a l'aplicació pràctica del contingut.

Un comentari especial mereixen el dictats. Es tracta d'una activitat gramatical "clàssica" i això pot tenir una connotació negativa que cal esmenar. Amb el dictat, si s'aplica correctament, es treballen totes les habilitats, destreses i capacitats: s'ha d'escoltar i entendre, s'ha de relacionar so amb grafia, s'ha d'escriure i s'ha de llegir. Com a activitat de recapitulació ortogràfica és valuósíssima i molt completa. I a més a més hi ha moltes maneres de plantejar un dictat.

3.6. Taller digital

A cada unitat plantegem una sèrie d'activitats que conformen el TALLER DIGITAL. Aquestes activitats es basen en el contingut que es treballa a cada unitat. A partir d'aqueix contingut, hem dissenyat les activitats tenint en compte el següent:

1. Al llibre imprés sols apareixen indicades les directrius principals de cada activitat i una breu descripció. Al web de Tabarca (<http://www.tabarcallibres.com/digital>) s'explica cada activitat amb detall per mitjà de tutorials, text, imatges i vídeos.
2. Les activitats tenen l'objectiu de fomentar la interactivitat, la creativitat, la resolució de problemes, la col·laboració i la recerca. L'alumnat crearà poesies visuals, pòsters digitals, núvols de paraules, cartells de cinema, còmics digitals, etc. Les activitats es fan per mitjà de recursos d'Internet, de la Web 2.0, i, en general, de les tècniques més noves en la matèria. La Web 2.0 és el model actual d'Internet, on podem trobar molts recursos fàcils d'utilitzar a fi de crear les nostres produccions (poesies visuals, pòsters digitals, núvols de paraules, cartells de cinema, còmics digitals, etc.). Així, no caldrà descarregar ni comprar cap programari comercial..
3. Pel que respecta a l'ús de les TIC, les activitats seran senzilles de fer, sense coneixements previs ni d'Internet ni de TIC en general. Al capdavant, activitats que puguen fer-se de forma molt senzilla.
4. L'activitat que s'hi plantejarà serà la següent:

Les aplicacions web són programes informàtics que no cal que ens els descarreguem al nostre ordinador. Sols cal entrar en una adreça web i seguir les instruccions que ens demanen a fi de fer el que correspon en cada cas (un pòster, un àlbum, etc.). D'aquesta forma, l'alumnat no hi ha de posar cap dada personal (compte, contrasenyes, etc.). Ho hem fet perquè es preserve al màxim l'anonimat de l'alumnat i la protecció de les seues dades.

Un exemple d'aquest tipus d'aplicacions el podem veure a continuació: apareix un quadre de text on l'estudiant només ha d'escriure el text que vol posar (en aquest cas, hem escrit "Jo parle valencià") amb el tipus de lletra que vol i automàticament l'aplicació web genera una imatge de "paper de regal" amb el text escrit.

Un altre exemple és l'aplicació web de per tal de crear un anunci publicitari de carretera. Hi apareix un formulari on l'alumnat només ha de pujar una imatge (en aquest cas uns festers d'esquena desfilant) i ha d'escriure el text (en aquest cas, han escrit "roba festera" i "La Valenciana"). Automàticament l'aplicació web genera una imatge amb un cartell publicitari i hi posa la imatge i el text, tal com es veu a continuació

WebQuest significa literalment "Investigació en la Web" i és un altre tipus d'activitat digital- Es tracta d'una activitat orientada a la investigació on tota o quasi tota la informació que s'utilitza procedeix de recursos d'Internet.

Una WebQuest està formada per les parts següents:

1. Introducció: aporta informació prèvia i presentació del que s'hi farà.
2. Tasca: l'activitat que duran a terme els alumnes.
3. Procés: les fases que s'han de seguir per realitzar la tasca. Es proporcionen els recursos i l'ajuda necessaris; es donen enllaços dels llocs d'interés, amb els quals es realitzarà el treball o activitat.
4. Avaluació: s'indica com s'avalua l'activitat realitzada.
5. Conclusió: fi i recordatori del que s'ha après.

La cacera del tresor és un altre tipus d'activitat. Aquest model proposa una sèrie de preguntes a l'alumnat i li dona adreces electròniques de llocs web en què pot aconseguir les respostes de les preguntes. Per finalitzar la tasca, es planteja una darrera pregunta, que l'estudiant ha de resoldre a partir de la informació de les qüestions plantejades anteriorment.

Les parts d'una cacera del tresor són:

1. Introducció: consisteix en la presentació del tema, treball o activitat que es desplegarà.
2. Preguntes: es plantegen una sèrie de preguntes, que l'alumnat podrà respondre fent una recerca per Internet.
3. La gran pregunta: generalment és una pregunta final, que permet a l'alumnat que demostre els coneixements que ha anat adquirint en la recerca d'informació prèvia.
4. Recursos d'Internet: és un recull d'adreces que tenen a veure amb el tema a treballar i referides a les preguntes que s'han de contestar.

3.7. Resum i comprovació

Al final de cada unitat hi ha una sèrie d'activitats d'avaluació. Convé que l'alumne les faça alhora que revisa el treball que s'ha dut a terme. Són fonamentalment activitats d'autoavaluació. Caldrà que el professorat prepare els seus propis recursos d'avaluació que abasten les quatre habilitats.

Per a la revisió i la correcció dels textos escrits dels alumnes podem guiar-nos per alguna de les alternatives següents:

- A partir del comentari que fa el professor o professora d'un dels textos produït pels alumnes, cadascú s'autocorregeix l'escrit.
- Cada alumne intercanvia l'escrit amb un altre company o companya, comparen els resultats i anoten les observacions que després hauran de comunicar a la resta de la classe.
- Seleccionem una producció escrita per cada grup de treball. El grup corregeix l'escrit i la persona que fa de portaveu n'exposarà les observacions. L'autor o l'autora de l'escrit haurà d'explicar aquestes observacions.
- El professor o professora pot arreplegar els escrits, corregir-los tots i retornar-los als alumnes perquè els refacen en funció de les observacions que els haurà fet. Aquesta possibilitat implica menys participació de l'alumnat i una càrrega excessiva per al docent; a més, no sempre té repercussió en la millora de les produccions escrites.

- Per a l'anàlisi, la revisió i la correcció de les produccions orals dels alumnes convé que els professors elaboren una fitxa de valoració que podria seguir aquest esquema. Convé que els alumnes tinguen al davant aqueixa fitxa i que participen en l'avaluació pròpia i dels companys/-es:

PROGRAMACIÓ DE PRIMER D'ESO

Leocadi Climent Cicuéndez
Rafael Àngel Carbonell
Xavier Carazo Carrasco

1. Objectius específics i competències de València: Llengua i Literatura 1r eso

UNITAT 1: *Fes l'esport i no la guerra*

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Expressar oralment i per escrit els valors de l'esport i la pau mitjançant la descripció de les qualitats dels seus amics.
2. Distingir en un text donat les característiques de la pràctica esportiva.
3. Llegir, interpretar i elaborar textos basats en activitats esportives.
4. Identificar les marques lingüístiques de textos conversacionals, concretament, de l'entrevista.
5. Elaborar entrevistes amb preguntes pertinents les respostes de les quals faciliten dades relacionades amb el perfil d'una persona (aspecte físic, manera de vestir, de pensar i d'actuar).
6. Valorar positivament la bellesa interior de les persones i augmentar de manera saludable i positiva el nivell d'autoestima personal.
7. Explicar el paper de la literatura com a peça clau del patrimoni cultural i factor identitari fonamental.
8. Valorar i reconèixer la importància de la literatura en la condició humana.
9. Distingir les funcions de la literatura.
10. Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
11. Ser conscients i respectar les diferències que hi ha entre els individus i entre les col·lectivitats humanes.
12. Identificar el concepte de polisèmia.
13. Fer servir la polisèmia com a mecanisme de precisió en l'expressió.
14. Utilitzar el vocabulari relacionat amb la descripció de les persones en contextos comunicatius reals o versemblants.
15. Utilitzar els adjectius qualificatius més adequats per a la descripció de les persones.
16. Identificar i analitzar les categories gramaticals o classes de paraules.
17. Conèixer l'alfabet i distingir-hi les lletres i els dígrafs.
18. Utilitzar les lletres i els dígrafs com a elements bàsics per al coneixement del codi escrit.
19. Valorar positivament la importància de l'aplicació correcta de les normes ortogràfiques com a element d'integració social en una comunitat lingüística.
20. Aplicar tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.

21. Participar en equips de treball per aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.
22. Utilitzar les eines digitals més comunes de les TIC per a editar imatges amb missatges escrits i dissenyar presentacions multimèdia com ara una fotonovel·la basada en històries i anècdotes personals, col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.
23. Valorar els aspectes positius de les TIC per a la cerca i el contrast d'informació.

UNITAT 2: CATASTROFIA!

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Deduir, sintetitzar i verbalitzar informació a partir de dades rebudes oralment o a través d'una imatge.
2. Llegir i interpretar textos dialogats assumint el rol del personatge que ha d'interpretar i aplicant tècniques expressives teatrals.
3. Redactar una crònica d'una catàstrofe ocorreguda.
4. Participar activament en la realització de diferents informacions sobre fets catastròfics.
5. Explicar de viva veu una catàstrofe .
6. Distingir les característiques més rellevants dels gèneres literaris: poesia, narrativa, teatre i assaig.
7. Analitzar les marques lingüístiques de textos literaris escrits en prosa i en vers.
8. Identificar les semblances i les diferències que hi ha entre el llenguatge literari i el llenguatge quotidià.
9. Diferenciar el significat de termes literaris com: prosa, vers, còmput sil·làbic, rima...
10. Conèixer i utilitzar alguns dels recursos expressius del llenguatge literari, com ara: l'adjectivació, la comparació, la rima, la metàfora, la sinestèsia, la personificació, la hipèrbole...
11. Redactar textos literaris basats en l'expressió de vivències personals fent servir els recursos literaris treballats en la unitat.
12. Conèixer trets bàsics de la gastronomia tradicional valenciana.
13. Valorar els hàbits gastronòmics i alimentaris com un tret cultural i com a signe visible de la diversitat humana.
14. Explicar el concepte de sinonímia i les classes de sinonímia (total i parcial).
15. Explicar el concepte de sinonímia territorial o geosinonímia com un fenomen habitual en totes les llengües.
16. Ser capaç de substituir mots de caràcter genèric per altres de significat més precís.

17. Utilitzar el vocabulari relacionat amb els esports en contextos comunicatius reals o versemblants.
18. Expressar oralment i per escrit les preferències en els esports i en les activitats de lleure.
19. Utilitzar correctament els mecanismes morfològics més habituals per al canvi de gènere i nombre dels substantius i dels adjectius.
20. Utilitzar correctament les grafies que representen els fonemes palatals sonors: g, j, tg, tj.
21. Utilitzar les eines digitals més comunes de les TIC per a enriquir l'ortografia, la gramàtica i el lèxic relacionats amb el centre d'interés de la unitat: núvol de paraules, la cacera del tresor.

UNITAT 3: COMISSARI MARC GIVERT

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Explicar oralment i per escrit una situació donada per una imatge, incloent-hi la descripció de persones, d'objectes i d'escenaris o paisatges.
2. Deduir, sintetitzar i verbalitzar informació a partir de dades rebudes oralment o a través d'una imatge.
3. Elaborar textos de caire expositivodescriptiu, com ara els informes policíacs.
4. Identificar l'estructura i els elements que integren els textos narratius.
5. Conèixer els diferents tipus de novel·la pel que fa a la temàtica.
6. Identificar els trets característics de la novel·la negra.
7. Familiaritzar-se amb la lectura de textos narratius del gènere policíac, com ara la novel·la *Ferum de silenci* de Pep Castellano.
8. Valorar la llengua com un dels trets culturals i identitaris més importants de les col·lectivitats humanes.
9. Conèixer la diversitat lingüística de les comarques valencianes i d'Europa i del món.
10. Utilitzar adequadament el lèxic referit al món de la policia.
11. Valorar i reconèixer els argots, especialment l'argot de la delinqüència, com un aspecte important de la variació lingüística.
12. Distingir i utilitzar els possessius tòpics i àtons.
13. Utilitzar oralment i per escrit els numerals cardinals, ordinals, partitius i múltiples.
14. Aplicar les normes ortogràfiques de les consonants x, tx, ig i ix.
15. Distingir auditivament els diferents sons de la grafia x i articular-los correctament.
16. Valorar positivament la importància de l'aplicació correcta de les normes ortogràfiques.
17. Crear una novel·la digital gràfica fent servir una aplicació web.

18. Conèixer diverses llengües del món a partir de les activitats realitzades.

UNITAT 4: LA POR ÉS LLIURE

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Deduir, sintetitzar i verbalitzar informació a partir de dades rebudes oralment, a través d'una imatge o per escrit.
2. Expressar oralment i per escrit gustos i preferències respecte als gèneres de terror.
3. Familiaritzar-se amb la lectura de textos narratius de terror, com ara el conte A la carretera de Brighton de Richard Barham Middelton.
4. Reconèixer l'espai narratiu on es desenvolupa l'acció d'una història.
5. Conèixer les característiques dels diferents tipus de diàlegs: el d'estil directe i el d'estil indirecte.
6. Identificar els trets característics de les narracions de terror.
7. Escriure relats de terror breus.
8. Explicar el paper de la literatura com a peça clau del patrimoni cultural i factor identitari fonamental.
9. Conèixer els nostres clàssics literaris antics i contemporanis.
10. Utilitzar adequadament el lèxic referit a la por i el terror.
11. Conèixer i utilitzar correctament els pronoms personals forts.
12. Conèixer i utilitzar correctament els demostratius.
13. Conèixer i utilitzar correctament els indefinits d'ús més freqüent.
14. Discriminar auditivament les vocals e i o obertes i tancades.
15. Produir correctament les vocals e i o obertes i tancades.
16. Evitar errors comuns en l'ús de les vocals a i e en posició inicial.
17. Crear un cartell de cinema fent servir una aplicació web.
18. Dissenyar un pòster digital literari fent servir una aplicació web.
19. Fer un vídeo sobre animació lectora en valencià.

UNITAT 5: CULTURES JUVENILS

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Explicar oralment i per escrit una situació donada per una imatge, incloent-hi la descripció de persones, d'objectes i d'escenaris o paisatges.
2. Deduir, sintetitzar i verbalitzar informació a partir de dades rebudes oralment o a través d'una imatge.
3. Reconèixer les diferències que hi ha entre una descripció objectiva i una descripció subjectiva.
4. Identificar els diferents tipus de descripció, com ara, les d'ambient, les de personatges, d'animals o de paisatges.
5. Utilitzar els adjectius qualificatius més adequats per a la descripció de les persones, els ambients, els personatges, els animals o els paisatges.
6. Elaborar descripcions objectives a partir d'imatges, de l'observació directa o inventades.
7. Elaborar descripcions literàries diverses fent servir recursos expressius, com ara, l'adjectivació, l'enumeració, la comparació, la metàfora i algunes expressions de sentit figurat.
8. Valorar la història del país com a memòria de la identitat col·lectiva.
9. Conèixer elements de referència de la nostra història.
10. Utilitzar el vocabulari bàsic del paisatge.
11. Identificar els topònims i els gentilicis com a formes de denominar llocs i persones en una llengua determinada.
12. Utilitzar els topònims i els gentilicis valencians.
13. Valorar positivament l'ús dels topònims i dels gentilicis en la llengua pròpia minoritzada en contextos de llengües en contacte.
14. Identificar i utilitzar correctament l'estructura de l'oració simple.
15. Conèixer i utilitzar els adverbis.
16. Conèixer i utilitzar les preposicions.
17. Conèixer els conceptes de síl·laba, diftong i hiat i les regles d'accentuació.
18. Aplicar correctament les regles d'accentuació.
19. Valorar positivament l'aplicació correcta de les normes d'accentuació.
20. Crear una galeria fotogràfica sobre toponímia de l'entorn fent servir una aplicació web.
21. Conèixer amb recursos multimèdia topònims valencians per mitjà d'una MiniQuest.

UNITAT 6: BON PROFIT

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Desenvolupar actituds positives cap a una alimentació saludable.

2. Emprar adequadament el lèxic referit a l'alimentació (nom dels aliments, recipients que els embolcallen, procés d'elaboració...).
3. Explicar les qualitats d'aliments diversos atenent la textura, el sabor, els valors energètics...
4. Desenvolupar actituds crítiques i analítiques entorn dels anuncis publicitaris de diferents aliments i begudes.
5. Conèixer la finalitat dels anuncis publicitaris i analitzar les característiques formals més destacables.
6. Produir oralment i per escrit anuncis publicitaris d'aliments i begudes que formen part d'una dieta sana i equilibrada.
7. Realitzar de forma organitzada i coherent una exposició oral sobre les qualitats de diversos aliments o plats característics de la cuina valenciana (sabors, procés d'elaboració, valors nutritius...).
8. Realitzar correctament el còmput sil·làbic d'un vers, identificant el nombre de síl·labes, la cesura, els hemistiquis i la rima.
9. Determinar l'estructura de la rima en un poema.
10. Llegir, memoritzar i recitar adequadament poemes d'autors com ara Miquel Martí i Pol, Miquel Descot i Vicent Andrés Estellés.
11. Elaborar poemes fent servir les lleis mètriques de la poesia (còmput sil·làbic, estrofa, rima...).
12. Valorar els costums i les tradicions com a manifestació de la diversitat humana i de la identitat cultural.
13. Conèixer costums i tradicions valencianes remarcables.
14. Utilitzar adequadament el lèxic referit a l'alimentació.
15. Conèixer i utilitzar adequadament frases fetes construïdes amb el verb fer i frases fetes referides al lèxic del menjar.
16. Identificar els constituents de l'oració simple i l'orde habitual (subjecte, predicat, nucli del subjecte i nucli del predicat).
17. Explicar el mecanisme de la concordança entre subjecte i verb com a element cohesionador de l'oració.
18. Identificar el subjecte en les oracions amb subjecte elidit.
19. Conèixer el concepte de conjugació verbal i identificar la conjugació a què pertanyen els verbs a partir de l'infinitiu.
20. Conjuguar correctament el present d'indicatiu de les conjugacions regulars.
21. Sistematitzar l'ús dels temps del passat i del futur dels verbs regulars i dels verbs irregulars més habituals.
22. Conèixer la correspondència entre el passat simple i el passat perifràstic.

23. Utilitzar correctament els accents diacrítics d'ús més freqüent.
24. Utilitzar correctament l'apostrofació, incloent-hi les excepcions més importants a les regles d'apostrofació.
25. Utilitzar correctament les contraccions dels articles masculins el i els amb les preposicions a, de, per i la contracció ca.
26. Utilitzar les eines digitals més comunes de les TIC per a dissenyar presentacions multimèdia on s'enregistraran lectures de poemes. Caldrà aplicar-hi les tècniques expressives teatrals, afegir imatges a fi de crear murals, que enriqueixen el text literari, i anuncis publicitaris, relacionats amb el centre d'interès de la unitat.

UNITAT 7: VAS COM UNA MOTO!

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Explicar de viva veu i amb fluïdesa experiències de la vida quotidiana on algú haja tingut un problema de seguretat vial.
2. Valorar positivament la necessitat de respectar les normes de seguretat vial.
3. Elaborar un text instructiu amb normes de seguretat vial.
4. Identificar els elements lingüístics dels textos conversacionals.
5. Conèixer els diferents tipus de textos conversacionals.
6. Analitzar els trets més rellevants dels textos instructius escrits: el codi de circulació
7. Elaborar textos instructius escrits.
8. Reconèixer les marques lingüístiques dels textos instructius
9. Valorar positivament el teatre com a fet literari i com a espectacle.
10. Escriure petits textos teatrals segons un model donat.
11. Valorar els refranys i la literatura popular com a manifestació de la diversitat humana i de la identitat cultural.
12. Conèixer el lèxic necessari per a descriure una via urbana.
13. Utilitzar adequadament el lèxic referit a les motocicletes.
14. Conèixer el concepte i els tipus del temps condicional.
15. Conèixer i identificar les formes del passat i de futur dels verbs irregulars: fer, venir, saber...
16. Conjuguar i utilitzar adequadament els condicionals simple i compost dels verbs de les conjugacions regulars.
17. Explicar què és el mode subjuntiu i quines actituds del parlant expressa.

18. Conjuguar i utilitzar adequadament els temps del mode subjuntiu de les conjugacions regulars: present, imperfet, perfet i plusquamperfet.
25. Explicar què és el mode imperatiu i el seu ús per a expressar ordes en frases afirmatives.
26. Utilitzar adequadament les formes de l'imperatiu i del subjuntiu de les conjugacions regulars per a expressar ordes en frases afirmatives (imperatiu) i prohibicions en frases negatives (subjuntiu).
27. Discriminar auditivament la essa sonora [z] i la essa sorda [s].
28. Produir correctament la essa sonora [z] i la essa sorda [s].
29. Conéixer i utilitzar correctament les principals regles ortogràfiques per a la representació de la essa sonora [z] i la essa sorda [s]: grafies s, z, ss, c i ç.
30. Dissenyar un còmic digital fent servir una aplicació web.
31. Crear un refrany visual fent servir una aplicació web.
32. Coneixer amb recursos multimèdia literatura popular a partir de les activitats indicades a una MiniQuest.

UNITAT 8: I AMB EL SOMRIURE, LA VIDA!

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Explicar de viva veu i amb fluïdesa experiències de la vida quotidiana on facen paleses característiques de la seua personalitat respecte de l'humor.
2. Valorar positivament el sentit de l'humor com a recurs indispensable per a enriquir l'autoestima i la sociabilitat.
3. Llegir i narrar positivament textos divertits, com ara acudits, succeïts i altres facècies que desenvolupen el sentit de l'humor de manera creativa.
4. Identificar els elements lingüístics dels textos conversacionals.
5. Conéixer els diferents tipus de textos conversacionals.
6. Analitzar els trets més rellevants dels textos conversacionals escrits: els diàlegs del còmic.
7. Elaborar textos conversacionals escrits.
8. Reconéixer les marques lingüístiques dels textos conversacionals literaris, especialment en el teatre escrit.
9. Valorar positivament el teatre com a fet literari i com a espectacle.
10. Escriure petits textos teatrals segons un model donat.
11. Valorar els refranys i la literatura popular com a manifestació de la diversitat humana i de la identitat cultural.

12. Conéixer refranys i elements de la nostra literatura popular.
13. Conéixer i utilitzar frases fetes amb el verb fer.
14. Conéixer i utilitzar frases fetes referides al cos.
15. Conéixer i utilitzar les frases per a l'expressió de l'alegria i la tristesa.
16. Conéixer el concepte d'onomatopeia i els mecanismes de creació de les onomatopeies.
17. Utilitzar adequadament algunes onomatopeies d'ús habitual.
18. Conéixer el lèxic necessari per a descriure una motocicleta.
19. Utilitzar adequadament el lèxic referit a les motocicletes.
20. Conéixer el concepte i els tipus del temps condicional.
21. Conéixer i identificar les formes del passat i de futur dels verbs irregulars: fer, venir, saber...
22. Conjuguar i utilitzar adequadament els condicionals simple i compost dels verbs de les conjugacions regulars.
23. Explicar què és el mode subjuntiu i quines actituds del parlant expressa.
24. Conjuguar i utilitzar adequadament els temps del mode subjuntiu de les conjugacions regulars: present, imperfet, perfet i plusquamperfet.
25. Explicar què és el mode imperatiu i el seu ús per a expressar ordes en frases afirmatives.
26. Utilitzar adequadament les formes de l'imperatiu i del subjuntiu de les conjugacions regulars per a expressar ordes en frases afirmatives (imperatiu) i prohibicions en frases negatives (subjuntiu).
27. Discriminar auditivament la essa sonora [z] i la essa sorda [s].
28. Produir correctament la essa sonora [z] i la essa sorda [s].
29. Conéixer i utilitzar correctament les principals regles ortogràfiques per a la representació de la essa sonora [z] i la essa sorda [s]: grafies s, z, ss, c i ç.
30. Dissenyar un còmic digital fent servir una aplicació web.
31. Crear un refrany visual fent servir una aplicació web.
32. Coneixer amb recursos multimèdia literatura popular a partir de les activitats indicades a una MiniQuest.

2. Currículum de 1r ESO

La inclusió de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura en el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria respon a la necessitat de desenvolupar la competència comunicativa de l'alumnat, entesa en tots els vessants: pragmàtic, lingüístic, sociolingüístic i literari. Així, d'una banda, ha d'aportar-li eines i coneixements necessaris per a moure's satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida

acadèmica, familiar, social i professional i, d'una altra banda, ha de servir per a la consolidació de la competència comunicativa necessària en tots els àmbits de la vida adulta.

Els continguts, criteris d'avaluació i competències clau de Valencià: Llengua i Literatura s'organitzen en quatre blocs. Aquesta divisió no pretén jerarquitzar els aprenentatges, sinó organitzar les destreses bàsiques que ha de conèixer l'alumnat, usuari de la llengua, per a ampliar, de manera progressiva, la seua capacitat per a interactuar, comprendre i expressar-se oralment i per escrit, a més de millorar la seua educació literària. En aquest sentit, les habilitats lingüístiques, els continguts de llengua i els de literatura que pertanyen a cada un dels blocs, s'interrelacionen i conformen l'assignatura com un tot integrat. Amb això es pretén consolidar la base que serveix per a l'aprenentatge al llarg de la vida, ja que les habilitats lingüístiques i el coneixement purament conceptual de la llengua seran elements necessaris una vegada acabada aquesta etapa formativa per a obtenir informació, comunicar-se i continuar aprenent. D'altra banda, cal remarcar que, en cada bloc, els elements curriculars es presenten en una progressió creixent i graduada al llarg de l'etapa educativa, a partir del nivell assolit al final de l'Educació Primària.

Així doncs, el bloc 1, "Comunicació oral: escoltar i parlar", presenta continguts necessaris perquè l'alumnat adquireixca les habilitats per a comunicar amb precisió les pròpies idees, construeixca discursos orals elaborats adequats al context comunicatiu en que s'utilitzen i escolten de manera activa, interpretant correctament les idees de la resta. També es presenta en aquest bloc la interacció oral com una destresa bàsica en les relacions humanes i que ocupa tots els àmbits, des del personal fins a l'acadèmic, passant pel professional i l'administratiu.

El bloc 2, "Comunicació escrita: llegir i escriure", fomenta el desenvolupament de la lectura i l'escriptura. Aquests processos són bàsics en la posada en marxa de la resta de processos cognitius que elabora el coneixement del món, d'un mateix i dels altres. Són, per tant, dues eines clau en l'adquisició de nous aprenentatges durant tota la vida. L'enfocament comunicatiu en el procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua provoca que les activitats relacionades amb la comprensió i la redacció de textos de diversos àmbits i la realització de projectes d'aprenentatge, de forma individual o en equips cooperatius, siguen elements metodològics bàsics en aquest bloc. A més, s'hi inclouen els temes transversals que han d'estar presents en el currículum.

El bloc 3, "Coneixement de la llengua", es basa en la necessitat de reflexionar sobre els elements que conformen la llengua i sobre els mecanismes lingüístics que regixen la comunicació, és a dir, sistematitza l'aprenentatge dels elements lingüístics necessaris per a utilitzar correctament les destreses lingüístiques a que s'ha fet referència anteriorment.

El bloc 4 és "Educació literària", amb la qual es pretén aconseguir que l'alumnat es convertisca, de manera progressiva, en lectors competents. Per aquest motiu s'alternen les propostes de lectura, comprensió i interpretació d'obres literàries pròximes als seus gustos personals i a la seua maduresa cognitiva, amb la de textos literaris que aporten coneixements bàsics sobre algunes de les fites clau de la literatura. En aquest punt cal assenyalar que la progressió en l'estudi de la literatura s'entén com l'aproximació als gèneres literaris a partir d'una selecció de textos agrupats al voltant dels grans temes i tòpics universals en els dos primers cursos que conclou en tercer i quart amb una visió cronològica que comprén des de l'edat mitjana fins al segle XXI. Així, la literatura es planteja com a font de gaudi personal i com a font de coneixement, ja que es relaciona amb altres arts com ara la pintura, l'escultura, el cine, la música i inclús la ciència.

Aquesta redacció dels criteris d'avaluació de Valencià: Llengua i Literatura permet realitzar una selecció ajustada de procediments i instruments d'avaluació, bàsicament escales d'observació i de valoració aplicades a productes lingüístics, orals i escrits, sobre temes i àmbits diversos o sobre la literatura.

L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura contribueix en essència a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística per part de l'alumnat. I si la comunicació és un dels pilars de la convivència social, el desenvolupament de la competència comunicativa ha d'anar estretament lligat al desenvolupament de la competència social i ciutadana. El plantejament bàsicament procedimental de l'assignatura implica que l'aprenentatge de les habilitats lingüístiques necessàries perquè es produeixca la comunicació contribueixca a la comprensió de les experiències col·lectives i de l'organització i el funcionament del passat i present de les societats. A més, en molts casos, es plantegen situacions d'aprenentatge estretament lligades a la realitat

social del món actual, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en que es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per a comprometre's personalment i col·lectivament a millorar-los, i participar així, de manera activa, eficaç i constructiva, en la vida social i professional. Així doncs, per mitja de l'organització d'equips de treball cooperatius s'hi incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa. L'alumnat, alhora que aprén a comunicar-se, aprén a cooperar, a comprometre's i a afrontar els conflictes, a prendre perspectiva, a desenvolupar la percepció de l'individu en relació a la seua capacitat per a influir en l'àmbit social i a elaborar argumentacions basades en evidències. És a dir, aprén a posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

Però, a més, l'assignatura també contribueix a l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre, ja que des de tots els blocs de contingut es desenrotllen tècniques i estratègies que afavoreixen el coneixement dels processos mentals a que s'entreguen les persones quan aprenen, a més del coneixement sobre els processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar l'aprenentatge que es du a terme.

D'altra banda, l'adquisició de la competència digital es fa patent a través del l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) aplicades a l'aprenentatge, la inclusió i la participació en la societat. Implica, a més, l'adquisició d'una sèrie de coneixements, habilitats i actituds derivats dels canvis produïts sobre la lectura i l'escriptura per l'aplicació de les TIC i la generació d'entorns virtuals, no sols d'aprenentatge, sinó també d'interacció social. En aquest sentit, els continguts de Valencià: Llengua i Literatura es relacionen amb coneixements del llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. A més, s'incideix en el coneixement i ús de les principals aplicacions informàtiques necessàries per a l'accés a les fonts i el processament de la informació, i, com a conseqüència d'aquests, també s'aborda el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital. El treball de les habilitats de comprensió oral i lectora inclou el desenvolupament de destreses relacionades amb la busca, l'accés i el processament de la informació. Per la seua banda, les habilitats d'expressió oral i escrita impliquen el domini de destreses bàsiques d'ús de la informació i creació de continguts en l'àmbit personal, acadèmic, social i professional. En tots els casos s'incideix en el coneixement dels riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los. És a dir, s'ensenya a identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.

També aquesta matèria contribueix a l'adquisició de la competència, en el sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, la qual implica la capacitat de transformar les idees en actes. La comunicació es basa justament en la transmissió d'idees i coneixements a través d'actes comunicatius que tenen lloc en determinats àmbits d'ús (personal, acadèmic, social i professional). Per tant, si plantegem cada situació de comunicació com un problema o un repte a que s'ha d'enfrontar l'usuari de la llengua, podem afirmar que en cada cas s'ha de prendre consciència de la situació en la qual s'ha d'intervindre o que cal resoldre. Per tant, el parlant ha de saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst. En la realització de les activitats comunicatives es promou el desenvolupament d'actituds que afavoreixen la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de forma creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa per mitja del desenvolupament de destreses o habilitats com la capacitat d'anàlisi; la capacitat de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i de resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació; la capacitat de lideratge i delegació; el pensament crític i el sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança; l'avaluació, i l'autoavaluació.

D'altra banda, la competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal, i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles, als quals contribueixen els continguts del bloc "Educació literària". A més de l'aprenentatge dels elements literaris, es proposa el desenvolupament de la creativitat, que es relaciona amb

la capacitat estètica i creadora, i el domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitja de comunicació i expressió personals. Tot això per a despertar en l'alumnat l'interés per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'unes altres comunitats.

Des del punt de vista metodològic, es proposa l'enfocament comunicatiu com a plantejament didàctic bàsic per a l'aprenentatge i l'avaluació. El fet de desenvolupar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació actives en àmbits socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals. En aquest sentit, s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduesquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

Tenint com a objectiu últim que tot l'alumnat, sense exclusions, adquireisca els millors aprenentatges possibles, és de gran rellevància que incorporem en les nostres aules els últims avanços que la ciència educativa i social desenvolupa en relació a la millora de l'aprenentatge de la infància i joventut. Només així podrem consolidar el dret a l'educació de tots i totes, la millor educació possible per a cada un d'ells i elles.

Per això, amb poques paraules, l'aprenentatge dialògic entén que les persones aprenem a partir de les interaccions amb unes altres persones, és a dir, que construïm el coneixement, en primer lloc, des d'un pla intersubjectiu, des d'un àmbit social, i, progressivament, l'interioritzem amb un coneixement propi, intrasubjectiu. Per mitja del diàleg, transformem les relacions, el nostre entorn i el nostre propi coneixement. Per tant, sota aquesta concepció de l'aprenentatge, l'alumnat, per a aprendre, necessita situacions d'interacció. Però no sols necessiten un gran nombre d'interaccions i que aquests siguin diverses, sinó que, a més, el diàleg que s'establisca ha d'estar basat en una relació d'igualtat i no de poder, la qual cosa significa que tots i totes tenim coneixement per a aportar. Són aquests espais d'interacció els que l'escola ha d'assegurar si volem oferir una educació de qualitat.

En aquest sentit, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmente al màxim l'aprenentatge instrumental, s'afavoresca la creació de sentit personal i social, es promoguen situacions d'aprenentatge impregnades de principis solidaris i en les quals la igualtat i la diferencia siguin valors compatibles i mútuament enriquidors, tant instrumentalment com en nivells de cohesió social.

A més, s'ha de tendir a un aprenentatge situat, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària. Aquesta visió de l'aprenentatge contextualitzat o situat connecta amb una àmplia tradició de teories i pràctiques educatives que, en la societat de la informació, veuen reforçat el seu valor. El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge ha de ser reforçat per una gran varietat de mètodes actius que faciliten la participació i implicació d'aquests, i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals que generen aprenentatges transferibles i duradors.

Els mètodes actius poden recolzar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, que asseguren la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenrotllen noves habilitats i estratègies que puguin aplicar a situacions semblants en contextos formals i no formals. Es tracta de transformar les estructures d'aprenentatge individualistes, vinculades exclusivament a l'aprenentatge de continguts descontextualitzats, en estructures d'aprenentatge cooperatiu perfectament compatibles amb altres mètodes actius, i tots aquests, amb l'aprenentatge de les competències.

L'aprenentatge competencial, per la seua mateixa naturalesa, invita a aquesta integració metodològica que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius amb diverses maneres d'ensenyar continguts i processos, que són substancialment diferents, i que s'ensenyen vinculats als coneixements de les distintes àrees. Es poden mencionar aquí distints models o enfocaments metodològics (conductuals, constructivistes, socials o personals) o simplement mencionar exemples dels diversos enfocaments (anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímul de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc.) o seqüències didàctiques que es podrien utilitzar per a la programació

de les unitats didàctiques (aprenentatge basat en projectes, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servei, etc.).

En conclusió, l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura s'articula entorn d'una sèrie d'habilitats comunicatives, coneixements cognitivolingüístics, aptituds i actituds, que permeten a l'alumnat, d'una banda, seguir amb la seua formació acadèmica i al llarg de la vida i, d'una altra, adaptar-se als reptes que planteja la societat del coneixement.

3. Continguts i criteris d'avaluació de l'assignatura Valencià : llengua i literatura

BLOC 1: ESCOLTAR I PARLAR. CURS 1r ESO

Continguts comuns amb Castellà

1. Gèneres dialogats de la comunicació oral. Diferències entre oralitat i escriptura.
2. Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.
3. Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.
4. Assumpció de distints rols en equips de treball.
5. Aplicació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).
6. Valoració de la conversació com a eina de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.
7. Creació del pensament de perspectiva.
8. Foment de la solidaritat, de la tolerància i del respecte i l'amabilitat.
9. Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatius.
10. Característiques dels textos orals conversacionals, narratius i descriptius.
11. Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos conversacionals, narratius i descriptius.
12. Ús de tècniques de memorització i retenció de la informació: prendre notes, paraules clau i resums.
13. Utilització guiada de diccionaris i fonts d'informació en diferents suports.
14. Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
15. Selecció raonada dels productes que s'incloguen en el portafoli. Coneixement dels entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements de l'àrea.
16. Autoconeixement de fortaleces i debilitats.

Continguts específics

1. Participació en situacions de comunicació (conversacions espontànies, discussions i deliberacions de normes de classe, llibres de lectura, viatges, activitats d'adaptació, relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, etc.) que desenrotllen les relacions socials en l'entorn acadèmic.
2. Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.
3. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials, especialment en les formes de tractament i respecte, a l'iniciar, mantindre i concloure els intercanvis comunicatius (saludar i acomiadar-se adequadament al context, disculpar-se i respondre a una disculpa, etc.), en les peticions del torn de paraula, etc.
4. Utilització del lèxic del nivell educatiu i d'un llenguatge no discriminatori. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals conversacionals, narratius i descriptius (conversacions telefòniques formals i informals, descripcions d'itineraris, relats audiovisuals, cançons, fragments teatrals, poemes, endevinalles, treballengües, seqüències narratives i descriptives de reportatges, notícies, entrevistes, etc.) i els que generen aquests aprenentatges i projectes de treball.
5. Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirada, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).
6. Utilització de les estratègies de comprensió oral en els textos conversacionals, narratius i descriptius: activació de coneixements previs, anticipació; manteniment de l'atenció, confirmació o rebutjament d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.
7. Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en la producció oral de textos conversacionals, narratius i descriptius. Producció de textos orals dialogats, narratius i descriptius (lectura en veu alta de contes, poemes, seqüències narratives i descriptives, dramatització de còmics, fragments teatrals, narració d'experiències viscudes, descripcions de personatges, d'estats, de processos, endevinalles, treballengües, etc., i els que generen aquests aprenentatges i projectes de treball.
8. Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral de textos dialogats, narratius (orde cronològic i connectors temporals, etc.) i descriptius (abundància d'adjectivació, ús de comparacions, etc.), prestant atenció a les interferències lingüístiques.
9. Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics, especialment de la pronunciació i de la gesticulació, amb l'ajuda dels companys i del professor.

Criteris d'avaluació

1. BL1.1. Participar activament i respectuosament en conversacions, discussions i deliberacions, especialment per a resoldre conflictes interpersonals, seguint instruccions, demanant el torn de paraula, disculpant-se i responnent a una disculpa, etc., utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral. CC: CCLI CAA CS C
2. BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. CC: CCLI SIEE CSC

3. BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment conversacionals, narratius i descriptius propis dels àmbits personal, acadèmic i social pròxims als interessos de l'alumnat, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, utilitzant, seguint models, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta. CC: CCLI CAA CS C
4. BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos breus dels àmbits personal, acadèmic i social, de temes pròxims a l'alumne, especialment de tipologia textual narrativa i descriptiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament. CC: CCLI CAA CSC SIEE
5. BL1.5. Avaluar, amb l'ajuda del professorat, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral. CC: CCLI CAA
6. BL1.6. Reconèixer els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu i identificar els coneixements, habilitats i competències que demanen per a relacionar-les amb les seues fortaleces i preferències. CC: CSC SIEE

BLOC 2: LLEGIR I ESCRIURE. CURS 1r ESO

Continguts comuns amb Castellà

1. Característiques bàsiques dels textos narratius i descriptius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.
2. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal, com a instrument potenciador de la creativitat.
3. Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el portfolio. Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
4. Busca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals i no documentals, amb l'ajuda de guies, dels companys i del professorat.
5. Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació.
6. Avaluació de processos i resultats. Valoració de l'error com a oportunitat.
7. Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics i d'aprenentatge.
8. Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats
9. Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació.
10. Superació d'obstacles i fracassos. mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat.
11. Utilització del pensament alternatiu. Desenvolupament del sentit crític.
12. Ús de ferramentes digitals de busca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i visualització.

13. Emmagatzematge de la informació digital.
14. Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la busca i el contrast d'informació.
15. Disseny de presentacions multimèdia.
16. Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc. Utilització del correu electrònic i mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge com ara blogs, forums, wikis, etc.
17. Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males practiques com el ciberassetjament.
18. Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'aquest.

Continguts específics

1. Aplicació dels coneixements sobre les característiques bàsiques dels textos narratius i descriptius a la comprensió, interpretació i anàlisi d'aquests: identificació de la intenció comunicativa, l'àmbit d'ús i el canal; distinció de la idea principal, les idees secundaries i l'organització del contingut; identificació dels elements dels textos narratius (narrador, personatges, espai, temps, diàlegs, etc.); localització d'informació explícita i implícita; anàlisi dels mecanismes gramaticals (connexió, referencia, eix temporal de passat), del lèxic i dels recursos expressius (comparació, hipèrbole, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal (títol, il·lustracions, etc.), etc.
2. Ús d'estratègies de planificació, com a part del procés d'escriptura, especialment en textos narratius i descriptius: determinar la intenció, el destinatari i el tipus de text; observar textos model; generar idees (pròpies i dels companys); ordenar les idees seguint esquemes temporals o espacials. Ús de processadors de textos en l'escriptura: gestió d'arxius i carpetes, edició bàsica (desplaçament, selecció, copiar, enganxar), format de caràcter, alineació, ortografia, inserció d'imatges, etc.
3. Ús d'estratègies de textualització o escriptura, com a part del procés de producció escrita, amb l'ajuda de guies, dels companys i del professorat: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.
4. Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
5. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos narratius i descriptius. Abans de la lectura: establir els objectius de lectura; formular prediccions sobre el tema, l'acció, els personatges, etc., a partir de la informació paratextual (títol, il·lustracions, capítols, etc.); observar l'estructura externa. Durant la lectura: mantindre l'atenció constant; comprovar les prediccions i formular-ne de noves; reflexionar al final de cada paràgraf sobre la coherència i la progressió de l'acció narrativa; formular inferències sobre l'acció, l'estructura, els personatges, etc.; consultar el diccionari per a resoldre problemes de comprensió lèxica. Després de la lectura: determinar l'organització del contingut; resumir l'acció; respondre a preguntes sobre els elements textuais (narrador, personatges, espai, temps, diàlegs, etc.), sobre aspectes formals (connectors temporals i espacials, temps verbals, sinònims i altres mecanismes de referencia, etc.), sobre dades explícites i implícites; localitzar i explicar els recursos expressius; valorar les prediccions efectuades.
6. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (contes, novel·les, rondalles, còmics, cartes personals, etc.), descriptius (seqüències descriptives en textos literaris narratius, fitxes de dades personals, catàlegs comercials, etc.), instructius (avisos i

normes del centre, instruccions per a realitzar activitats escolars, etc.), expositius (definicions del diccionari, preguntes d'activitats o proves amb resposta breu, etc.), argumentatius (opinions breus en la interacció escrita en la web, en ressenyes o comentaris de textos literaris, etc.).

7. Producció de textos escrits narratius (diaris i cartes personals, narracions inventades, còmics, biografies, etc.), descriptius (de personatges de textos literaris, inventades, perfils personals, etc.), instructius (normes de classe, de la biblioteca d'aula, etc.), expositius (definicions, resposta breu a preguntes d'activitats o proves, etc.), argumentatius (justificacions personals breus, valoracions breus sobre llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Creació de textos escrits de caràcter narratiu o descriptiu, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promouen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (comparació, metàfora, hipèrbole, paral·lelisme, etc.), recursos del llenguatge no verbal (il·lustracions, etc.) i ferramentes digitals d'edició i presentació a partir de models.
8. Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos narratius i descriptius. Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou.
9. Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.
10. Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.
11. Planificació i realització, amb ajuda de guies i models i la direcció del professorat, de projectes de treball individuals i en equip, seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), busca d'informació (planificació, obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final) i avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte).
12. Actuació eficaç en equips de treball, de manera guiada: participar en la planificació i divisió del treball, realitzar les tasques personals i el rol assignat, aportar idees constructives, col·laborar amb els companys i acceptar-los, utilitzar el diàleg per a la resolució de conflictes, usar estratègies de supervisió i resolució de problemes, prendre decisions raonades en comú, etc.
13. Utilització guiada de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball. Realització, formatat senzill i impressió de documents de text. Construcció d'un producte o meta col·lectiu, compartint informació i recursos.
14. Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi, per a la reflexió guiada, a través de qüestionaris o iniciant-se en l'escriptura d'un diari, sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball.
15. Avaluació de les produccions pròpies o alienes, com a part del procés d'escriptura, amb ajuda de guies, del professorat, individualment i en equip, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos.

Criteris d'avaluació

1. BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (especialment narratius i descriptius de forma autònoma, instructius i

expositius breus, relacionats amb l'activitat acadèmica, amb l'ajuda del professorat i dels companys, i seqüències argumentatives breus i senzilles), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i per al gaudi personal. CC: CCLI CAA CSC

2. BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment narratius i descriptius, de forma autònoma i creativa, instructius i expositius breus relacionats amb l'activitat acadèmica amb l'ajuda del professorat i dels companys, i justificacions breus i senzilles), aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori. CC: CCLI CAA CSC SIEE
3. BL2.3. Avaluar, amb ajuda de guies i del professorat, individualment i en equip, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta. CC: CCLI CAA
4. BL 2.4. Resumir textos orals i escrits narratius i descriptius, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original, amb la finalitat d'informar del contingut dels textos altres persones. CC: CCLI CAA
5. BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb ajuda de guies i models i la direcció del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter narratiu o descriptiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de forma personal els resultats obtinguts. CC: CCLI CAA SIEE
6. BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; crear continguts per mitja d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable. CC: CD CAA SIEE
7. BL2.7. Realitzar amb ajuda de models, de forma eficaç, tasques o projectes; tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleses i debilitats; mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives. CC: SIEE

BLOC 3: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA. CURS 1r ESO

Continguts comuns amb Castellà

1. Identificació d'enunciats.
2. Identificació de l'oració simple i dels seus components (subjecte i predicat).
3. Reconeixement del subjecte i dels seus tipus (omés i múltiple).
4. Introducció als complements del predicat: complement directe,

5. complement indirecte i complements circumstancials.
6. Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats
7. textuals en textos narratius i descriptius.
8. Anàlisi de la coherència textual: identificació d'idees principals i secundaries
9. i organització del contingut, en funció de la intenció comunicativa.
10. El plurilingüisme i la realitat plurilingüe d'Espanya.
11. Identificació de les llengües d'Espanya, dels seus trets característics i de la seua distribució geogràfica.

Continguts específics

1. Reconeixement i ús de classes de paraules flexives i no flexives: El substantiu: gènere, nombre i classes.
2. L'adjectiu qualificatiu: gènere, nombre, grau i classes, i posició de l'adjectiu qualificatiu.
3. Els determinants: article (gènere, classes; absència) i adjectiu determinatiu (gènere, nombre i classes: demostratius, possessius, indefinits, numerals). El pronom: gènere i nombre, classes (personals, demostratius, possessius, numerals, indefinits).
4. El verb (persona gramatical, nombre, conjugació verbal, modes indicatiu) i tipus (verbs regulars, irregulars i auxiliars). Formes no personals.
5. L'adverbi.
6. Les preposicions. Les conjuncions. Les interjeccions.
7. Establiment de la concordança nominal i verbal.
8. L'abecedari. El nom de les lletres i correspondència entre grafemes i fonemes.
9. Ús de grafemes i seqüències de grafemes especials (c-q, g-gu, c-.r, g-j, t-g, t-j, b- v, h, tx-ig-x, s-ss-z).
10. Els dígrafs.
11. Separació de paraules en síl·labes. Reconeixement del diftong, triftong i hiat.
12. Aplicació de les regles generals d'accentuació.
13. Accentuació de monosíl·labs. Accent diacrític. L'apòstrof.
14. Ús de la dièresi. Ortografia de noms propis.
15. Ús de les majúscules i accentuació de lletres majúscules.
16. Ús del punt i de la coma, dels dos punts i dels punts suspensius. Ús dels signes d'interrogació i exclamació.

17. Identificació dels elements constitutius de la paraula (arrel i afixos) i creació de famílies lèxiques.
18. Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: paraules simples, paraules compostes i derivades.
19. Explicació del significat de neologismes i préstecs lèxics atenent el seu origen i procedència (anglicismes, gal·licismes)
20. Reconèixer gentilicis d'Espanya.
21. Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (sinonímia, polisèmia i homonímia) i d'oposició-contrarietat (antonímia) entre les paraules.
22. Aproximació a la cohesió textual: explicació de connectors textuais (d'addició, oposició, temporals, etc.); de mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques, família lèxica i relacions semàntiques (sinonímia, antonímia, el·lipsi, etc.); mecanismes de cohesió gramatical (substitució per mitja de pronoms, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.
23. Aproximació a l'adequació textual: àmbit d'ús i finalitat comunicativa, relació entre emissor i receptor, reconeixement de marques lingüístiques de modalització (adjectius qualificatius i lèxic valoratiu, etc.) i ús no discriminatori del llenguatge.

Criteris d'avaluació

1. BL3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un enunciat, establint la concordança gramatical entre aquests, i classificar-les i reconèixer el paper gramatical i semàntic que exercixen en el discurs, per a utilitzar-les amb correcció en la comprensió i creació de textos narratius i descriptius. CC: CCLI
2. BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. CC: CCLI CAA
3. BL3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics i els préstecs d'altres llengües, per a enriquir el vocabulari. CC: CCLI CAA
4. BL3.4. Explicar les relacions d'igualtat-semblança i d'oposició-contrarietat que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text. CC: CCLI CAA
5. BL3.5. Identificar el subjecte, per mitja de l'establiment de la concordança amb el verb, i el predicat, així com els complements del verb adequats al nivell educatiu, per a expressar-se i redactar textos narratius i descriptius amb major correcció i propietat. CC: CCLI CAA
6. BL3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos narratius i descriptius i justificar si complixen les propietats textuais, atenent principalment la coherència, pròpies del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua. CC: CCLI CAA CSC
7. BL3.7. Reconèixer les diferents llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Espanya, explicar els seus trets característics i establir la distribució geogràfica d'eixes llengües, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa cap a un entorn plurilingüe i pluricultural. CC: CCLI CSC

BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA. CURS 1r ESO

Continguts comuns amb Castellà

1. Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.
2. Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, pública, virtual).
3. Coneixement i respecte de les normes de funcionament, consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Continguts específics

1. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.
2. Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.).
3. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.
4. Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell educatiu. Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cine, la radio i la televisió.
5. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.
6. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.
7. Creació d'un portfolio de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir de ferramentes web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).
8. Foment de l'hàbit lector per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.).
9. Connexió entre la literatura i la raqueta d'arts (música, pintura, cine, etc.), relacionant obres, personatges i temes universals: l'espai dels mites, l'amor i la literatura, herois i antiherois, el joc literari i l'avantguarda.
10. Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres de tota la història de la cultura.
11. Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades. Introducció a la literatura o a partir dels textos d'autoria masculina i femenina.
12. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Temes: l'espai dels mites, l'amor i la literatura, herois i antiherois, el joc literari, l'avantguarda, etc.
13. Tòpics: carpe diem, etc.
14. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers.

15. La narració en prosa i en vers. Elements de les narracions. La lírica i els recursos mètrics en vers.
16. El teatre en prosa i en vers.
17. La literatura d'idees: aforismes.
18. Anàlisi senzilla de textos: localització guiada del text en el seu context social, cultural, històric i literari; anàlisi senzilla del contingut de l'obra o text (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques (pla lexicosemàntic: prosopografia, etopeia, retrat, topografia, hipèrbole, comparació, antítesi, metàfora, etc.; pla morfosintàctic: paral·lelisme, asíndeton, polisíndeton, derivació, etc.; pla fònic: versificació, onomatopeia, etc.).

Criteris d'avaluació

1. BL4.1 Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, si és el cas, tècniques expressives i teatrals. CC: CCLI SIEE CEC
2. BL4.2 Elaborar un portfolio, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de forma reflexiva i crítica. CC: CCLI SIEE CEC
3. BL4.3 Exposar, en suports diversos, orals i escrits, de forma guiada, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa. CC: CCLI CAA SIEE CEC
4. BL4.4 Analitzar, de forma guiada, un corpus de textos literaris, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitja de la formulació d'opinions personals. CC: CCLI CAA CEC SIEE

4. Les competències clau de l'ESO en les activitats de 1r d'eso i per unitats

UNITAT 1. FES L'ESPORT I NO LA GUERRA

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 8 – 9	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 10 – 15	III. LITERATURA Pàg. 16 – 17	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 18 – 19	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 20 – 25
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Conciència i expressions culturals			Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15

UNITAT 2. CATASTROFIA!

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 28 – 29	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 30 – 33	III. LITERATURA Pàg. 34 – 37	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 38 – 39	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 40 – 45
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2	Activitat 5 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Competència digital	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

UNITAT 3. COMISSARI MARC GUIVERT

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 48 – 49	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 50 – 53	III. LITERATURA Pàg. 54 – 57	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 58 – 59	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 60 – 69
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitat 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Competència digital	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17

UNITAT 4. LA POR ÉS LLIURE

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 72 – 73	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 74 – 78	III. LITERATURA Pàg. 79 – 80	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 81 – 82	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 83 – 89
Comunicació lingüística	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Competència matemàtica y competencia básica en ciencia y tecnología	Activitat 1		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Competència digital		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8		Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Social i ciutadana	Activitat 1		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Conciència i expressions culturals	Activitat 1		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Aprendre a aprendre	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18

UNITAT 5. CULTURES JUVENILS

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 92 – 93	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 94 – 97	III. LITERATURA Pàg. 98 – 100	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 101 – 102	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 103 – 113
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10			Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25

UNITAT 6. BON PROFIT

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 116 – 117	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 118 – 120	III. LITERATURA Pàg. 121 – 124	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 125 – 126	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 127 – 137
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21

UNITAT 7. VAS COM UNA MOTO

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 140 – 141	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 142 – 146	III. LITERATURA Pàg. 147 – 149	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 150 – 151	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 152 – 159
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	
Competència digital	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23

UNITAT 8. I AMB EL SOMRIURE, LA VIDA

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 162 – 163	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 164 – 167	III. LITERATURA Pàg. 168 – 170	IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS Pàg. 171	V. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 172 – 181
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia			Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17

5. Distribució temporal dels continguts

UNITAT DIDÀCTICA	TEMPORALITZACIÓ	AVALUACIONS
Unitat 1: Fes l'esport i no la guerra	setembre-octubre	1a avaluació
Unitat 2: Catastrofia	novembre	
Unitat 3: Comissari Marc Guivert	desembre	
Unitat 4: La por és lliure	gener	2a avaluació
Unitat 5: Cultures juvenils	febrer	
Unitat 6: Bon profit!	març	
Unitat 7: Vas com una moto!	abril	3a avaluació
Unitat 8: I amb el somriure, la vida	maig-juny	

6. La Lectura

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar a classe, durant el curs cada alumne haurà de llegir un mínim de tres llibres, un per trimestre. A banda, cada alumne podrà llegir altres llibres que es presenten com a voluntaris i que serà avaluat positivament en la qualificació final d'avaluació

Llibres de lectura durant el curs:

1r trimestre

1. Villaplana Barnés, Silvestre *La mirada d'Al-Azraq*. Ed. Marfil

Lectura optativa:

1. Pasqual, Vicent, *El guardià de l'anell*. Ed. Tabarca
2. Miquel, Carme, *Uns papers en una capsula*. Ed. Bromera

2n trimestre

1. Verne, Jules, *Vint mil llegües de viatge submarí*. Ed. Bromera (Versió novel·la íntegra)

Lectura optativa:

1. Gumbau, Juane, *L'àngel redemptor*. Ed. Marfil
2. Martorell, Joanot. *Tirant lo Blanc*. Ed. Bromera (Col. Micalet Teatre)

3r trimestre

1. Stevenson, R.L, *L'illa del tresor*. Ed. Bromera (Versió novel·la íntegra)

Lectura optativa:

1. Pla, Joan, *La secta del Graal*. Ed. Bromera
2. *Sindbad el mariner*. Ed. Bromera (Col. A la lluna de València)

LA LECTURA DE TRES LLIBRES AL LLARG DEL CURS —un cada trimestre— ÉS CONDICIÓ NECESSÀRIA PER APROVAR CADA AVALUACIÓ I EL CURS EN LA SEUA TOTALITAT. En finalitzar cada trimestre, es realitzarà un control de lectura, oral o escrit, en què es contestaran un seguit de preguntes sobre el llibre per tal de demostrar ÚNICAMENT la seua lectura. Llegir més d'un llibre en cada trimestre significarà una millora considerable de la qualificació d'avaluació.

7. El Quadern

El quadern de l'alumne és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. És molt important tenir els treballs ben ordenats per a qualsevol control posterior. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

8. Els Materials de l'Alumne

En començar el curs es repartirà a l'alumnat un extracte d'aquesta programació amb els següents apartats:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text *1r d' ESO. Diàlegs. Valencià. Llengua i Literatura*. Ed. Marfil.
- Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.

PROGRAMACIÓ DE L'OPTATIVA INSTRUMENTAL PRIMER D'ESO

Leocadi Climent Cicuéndez

1. Introducció

Aquesta matèria optativa es presenta com a matèria de reforç que ha de facilitar l'adquisició de les competències bàsiques i la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria. Està adreçada especialment a l'alumnat que presenta dificultats en l'organització personal del treball i més concretament en el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística. Aquesta competència és clau per a l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta, per a interpretar i comprendre la realitat, així com per a construir i comunicar el coneixement.

L'assoliment d'esta competència condiciona decisivament la capacitat d'aprendre, d'ací que l'objectiu d'estes optatives siga dotar els alumnes de les estratègies bàsiques de planificació personal i les habilitats necessàries per a comprendre i expressar-se oralment i per escrit, contribuint a possibilitar i garantir la continuïtat de l'aprenentatge.

En el desenrotllament d'aquesta matèria s'ha de considerar, també, la falta de motivació que sol incidir en l'alumnat amb una història de fracàs repetit. Per això és important donar-los l'oportunitat de plantejar-se metes abastables i a curt termini, per a fer-los vore la utilitat del seu esforç i que prenguen decisions, perquè experimenten que són part activa en el seu procés d'aprenentatge i que este pot ser gratificant; en definitiva, es tracta de contribuir a augmentar les expectatives d'èxit i la confiança en les pròpies possibilitats.

Els continguts d'aquesta optativa estan orientats a l'acció, raó per la qual tot el que es treballa ha de mobilitzar aprenentatges susceptibles de ser aplicats en diversos contextos i ha d'exercitar l'alumnat en l'ús d'estratègies adequades que milloren progressivament la capacitat d'aprendre. Cada optativa es planteja com un taller d'aprenentatge que facilita incorporar els continguts de cursos anteriors de la matèria de Valencià: llengua i literatura, ja que la finalitat és facilitar que l'alumnat adquireisca estratègies i coneixements que li permeten superar les dificultats que poden estar incidint negativament en els aprenentatges. No obstant, també es plantegen altres finalitats, com ara, fomentar l'autonomia de l'alumnat per a usar els seus coneixements lingüístics en altres matèries i afavorir el seu correcte desenrotllament emocional.

Aquesta matèria és eminentment procedimental, per la qual cosa s'orienta a un saber fer reflexiu que implica l'adquisició de coneixements per a usar adequadament la llengua i la potenciació d'actituds de col·laboració, de respecte i interès pel treball ben fet.

Els diferents tipus de procediments partixen de l'aprenentatge d'un conjunt d'actuacions, tècniques i processos que han d'anar automatitzant-se com a rutines imprescindibles per a aconseguir copsar les estratègies que impliquen presa de decisions i planificació dels propis processos d'aprenentatge. Un primer pas per a aconseguir este objectiu i fomentar l'autonomia en l'aprenentatge és ensenyar l'alumnat a organitzar-se i a desenrotllar estratègies de reflexió, la qual cosa es farà de forma molt pautada i amb models clars al principi per a afavorir l'automatització d'eixes estratègies gradualment.

2. Objectius

1. Participar en l'organització i realització de les tasques grupals, amb flexibilitat i responsabilitat, prenent consciència de la importància de les aportacions individuals en l'enriquiment del treball col·lectiu.
2. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat social, cultural i acadèmica, i analitzar-los amb sentit crític.
3. Reconèixer i utilitzar les diverses tipologies dels textos escrits i orals, i les seues estructures formals, per mitjà de les quals es produïx la comunicació amb les institucions públiques, les privades i les de la vida laboral, així com fer-ne un ús correcte.

4. Utilitzar el valencià i el castellà per a expressar-se oralment i per escrit, de manera coherent i adequada a les distintes funcions, en cada situació de comunicació i en els diversos contextos de l'activitat social i cultural, per a satisfer les necessitats de comunicació, per a prendre consciència dels propis sentiments i idees, i per a controlar la pròpia conducta, amb una actitud respectuosa i de cooperació.
5. Aplicar, amb progressiva autonomia, els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a comprendre textos orals i escrits i per a escriure i parlar amb adequació, coherència, cohesió i correcció (cuidant l'estructura del text, els aspectes normatius, la cal·ligrafia, l'orde i la neteja), tant en valencià com en castellà. Reconèixer les diferents unitats de la llengua i les seues combinacions.
6. Utilitzar les destreses bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir, escriure i conversar) per participar de manera eficaç en diverses situacions de l'activitat escolar, tant orals com escrites, per a adquirir nous coneixements, per a buscar, seleccionar i processar informació, elaborar i memoritzar conceptes, i per a escriure textos propis de l'àmbit acadèmic amb iniciativa, responsabilitat i esforç. Adoptar una actitud de cooperació i de respecte amb els sentiments, les idees, les opinions i els coneixements dels altres.
7. Llegir amb la fluïdesa i l'entonació adequades, comprendre distints tipus de textos adaptats a l'edat, i utilitzar la lectura com a mitjà per a ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.
8. Interpretar i traduir textos breus en situacions que ho exigesquen i amb diversos propòsits comunicatius i utilitzar simultàniament les llengües del currículum com a eines d'informació i d'aprenentatge tenint en compte la competència que es té en cada una.
9. Saber aprofitar, en l'adquisició d'una llengua, aquells coneixements conceptuals i estratègics ja apreses en el procés d'adquisició d'altres llengües, així com usar les semblances i diferències dels codis per a aclarir algun punt conflictiu de l'estructura, del significat o de l'ús.
10. Interpretar i utilitzar la lectura i l'escriptura com a fonts de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món, i consolidar hàbits lectors per mitjà de textos adequats a l'edat.
11. Comprendre textos literaris de gèneres diversos, adequats quant a temàtica i complexitat, utilitzant els coneixements sobre les convencions de cada gènere, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics.
12. Utilitzar estratègies d'autoaprenentatge i desenrotllar hàbits de treball i estudi, identificant els factors que milloren l'eficàcia i el treball personal i grupal, i fent ús de ferramentes per a l'organització i seguiment del treball personal.
13. Aprendre i utilitzar, amb progressiva autonomia, tècniques senzilles de maneig de la informació (recerca, elaboració, interpretació, presentació i valoració) com a instruments de treball i aprenentatge, amb l'ajuda dels mitjans tradicionals, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació, així com per a la producció escrita de notícies.

3. Continguts

Bloc 1. La llengua com a instrument d'aprenentatge i comunicació

1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal.
2. Ús de les estratègies adequades en situació d'escolta específiques del llenguatge oral com a

instrument d'aprenentatge: mantindre l'atenció, comportar-se de manera adequada durant l'exposició, prendre notes i dades i participar activament en el col·loqui.

3. Comprensió de textos orals amb seqüències narratives, descriptives, informatives i persuasives. Producció de tals textos per a oferir i compartir informació i opinió.
4. Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà d'obtenir, seleccionar i relacionar amb progressiva autonomia, informacions rellevants per a ampliar els aprenentatges.
5. Comprensió de textos de l'àmbit escolar produïts amb la finalitat d'aprendre i d'informar-se.
6. Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: elaboració i comprovació d'hipòtesis, realització d'inferències sobre el text, descobriment del significat de paraules a partir del context, de la informació paratextual (divisió en capítols, títols, subtítols, il·lustracions) i de l'aplicació dels coneixements i experiències prèvies; consulta al diccionari, mesures correctores necessàries si falla la comprensió (relectura) i resum final.
7. Participació com a ponent en intervencions orals formals que exigisquen una planificació prèvia i una organització del discurs (breus exposicions orals, debats) per a exposar els resultats d'una xicoteta investigació o treball, discutir punts de vista, manifestant la seua opinió o emetent juís de valor. Ús de les estratègies adequades en una exposició oral formal: atenent les diferents parts de l'exposició (salutació, introducció del tema, organització de la intervenció, desenrotllament de l'exposició, conclusió, avaluació i comiat) amb ajuda d'un guió més o menys extens.
8. Coneixement de l'estructura dels textos escrits propis de l'àmbit acadèmic, social, cultural i d'interrelació amb l'entorn.
9. Coneixement dels elements bàsics dels discursos narratius, explicatius, argumentatius, descriptius, informatius i persuasius.
10. Jocs motivadors amb la llengua que faciliten la comprensió lectora i la memorització de textos populars i cultes llegits en veu alta o en silenci, llegits amb fluïdesa i entonació adequades. Transposició de textos (dramatització d'un relat, conversió d'un relat en còmic, pràctica del pas d'estil directe a indirecte en la narració).
11. Ús d'estratègies per a ampliar i donar sentit als aprenentatges: localitzar, comparar, classificar, identificar i interpretar i reelaborar els coneixements i les informacions (gràfics i esquemes, taules, mapes conceptuals i altres il·lustracions).
12. Localització de la informació en textos documentals (enciclopèdies, diccionaris, catàlegs, fullets d'instruccions...) i reelaboració de la informació (síntesi, fitxa, nota, esquema, mapa conceptual, resum...) per a la seua utilització posterior.
13. Ús de les estratègies bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut), redacció de l'esborrany i avaluació i revisió del text per a millorar-lo.
14. Aplicació de les normes ortogràfiques i tipogràfiques; les que regulen l'accentuació gràfica i l'ús dels signes de puntuació i d'entonació, tant en l'escriptura manuscrita com en l'ús dels mitjans informàtics, amb especial atenció al cos i estil en la jerarquia d'informacions, títols, subtítols, paraules clau, conceptes...

15. Atenció en la qualitat, orde, cal·ligrafia i presentació dels textos propis i dels altres com a mitjà per a garantir una comunicació fluida, clara, i com a eina de recerca d'expressivitat i de creativitat.
16. Interés pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
17. Producció de treballs per a organitzar la comunicació i per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (murals, informes d'experiments, investigacions, treballs en grup, presentacions multimèdia).
18. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, notícies, treballs d'aula...) d'acord amb les característiques pròpies d'estos gèneres.
19. Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social (en particular la premsa local) sobre fets i esdeveniments que resulten significatius amb especial incidència en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de música, la carta al director..., en mitjans de l'àmbit escolar i de la premsa local, en situacions reals o simulades.
20. Ús de les tecnologies de la informació i de la biblioteca d'aula i de centre com a llocs privilegiats per a l'aprenentatge i per a la recerca i consulta de fonts d'informació i elaboració de treballs personals, respectant les normes d'ús.
21. Valoració de l'escolta, la lectura i l'escriptura com a ferramenta de comunicació, font d'informació i d'aprenentatge, i com a mitjà d'organitzar-se i resoldre problemes de la vida quotidiana.

Bloc 2. Coneixement de la llengua

1. Identificació dels components i tipus de situacions comunicatives (informals i formals).
2. Observació i comparació en les seqüències textuais de les formes lingüístiques i de les estructures sintàctiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa.
3. Reconeixement dels diferents significats, equivalències i alteracions del significat.
4. Descobriment i domini dels mecanismes i recursos lingüístics bàsics per a assegurar la coherència i la cohesió textual (causa, conseqüència, finalitat, contradicció, condició...), especialment la inserció i coordinació oracional en el text explicatiu.
5. Sistematització de l'ortografia, apreciament el seu valor social i la utilització constant en els propis escrits. Ús dels signes de puntuació per a cohesionar el text i superar el llenguatge enumeratiu.
6. Observació de formes lèxiques, ortogràfiques i sintàctiques a partir de l'anàlisi, la manipulació i la transformació de fragments de textos senzills utilitzant pronoms i combinació de pronoms, l'el·lipsi, la inserció, la supressió, el canvi d'orde, la segmentació i la reescriptura.
7. Explicitar coneixements gramaticals que es dominen implícitament.
8. Observació, per comparació i contrast, i classificació de les paraules en primitives, derivades i compostes d'acord amb la seua estructura morfològica per a la generalització de normes ortogràfiques.

9. Exploració del lèxic general de la llengua per a descobrir les particularitats del vocabulari: els arcaïsmes, els neologismes i els estrangerismes; les paraules homònimes i les paraules polisèmiques, les locucions i frases fetes.
10. Observació, anàlisi i creació de paraules noves per mitjà de la derivació (els augmentatius i els diminutius) i la composició.
11. Observació de les relacions entre una paraula genèrica i les paraules específiques corresponents; les paraules que configuren una família lèxica i un camp lèxic; paraules sinònimes i antònimes.
12. Ampliació del domini del vocabulari a través de l'aprenentatge incidental en la lectura, la discussió col·lectiva i l'ús eficaç del diccionari.
13. Exploració de l'estructura morfològica de les paraules a fi de descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió i la derivació i d'aplicar-les a la pròpia producció discursiva:
 - La persona gramatical.
 - Singular i plural.
 - Mode imperatiu, indicatiu i subjuntiu dels verbs regulars i irregulars més freqüents.
 - Temps verbals: passat imperfet i passat perfet, simple, perifràstic i compost.
14. Descobriment de les diferents formes que pot presentar una oració simple i manipulació d'oracions senzilles per a identificar les funcions bàsiques.
15. Observació de fenòmens sil·làbics. La síl·laba tònica i àtona, diftong i hiat. Separació d'una paraula en síl·labes. Classificació de paraules segons la síl·laba tònica. Les regles d'accentuació gràfica (paraules monosíl·labes, interrogatius i hiats). L'accent diacrític. Utilització en els propis escrits.
16. Transformació d'oracions d'activa en passiva i viceversa, amb la finalitat de construir els conceptes d'agent i d'objecte per a la comprensió de determinats textos.
17. Inserció, coordinació i enllaç d'oracions.
18. Inventari, adquisició i automatització de formes genuïnes valencianes en referència al gènere de certes paraules, formes de plural, de partitiu, els quantificatius, les preposicions, ús dels pronoms adverbials en i hi, deure + infinitiu per a indicar probabilitat, haver de + infinitiu per a indicar obligació, usos bàsics dels verbs ser i estar.
19. Observació i sistematització dels usos bàsics de l'apòstrof, el guió i la dièresi, i aplicació a les pròpies produccions escrites.
20. Pràctica constant de la pronunciació correcta de certs elements (consonants sonores, emmudiments, geminacions, enllaços fònics, elisions) relacionant-los amb la realització gràfica.
21. Reflexió sobre semblances i diferències entre el valencià i castellà per a aclarir determinades formes, significats i usos.

22. Valoració de la reflexió sobre la llengua com a mitjà d'enriquiment dels recursos lingüístics personals.

23. Acceptació, respecte i valoració positiva de les normes i convencions lingüístiques bàsiques.

Bloc 3. Educació literària

1. Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents mostres de textos literaris: literatura tradicional oral i escrita (faules, llegendes, cançons populars, auques...)
2. Audició, comprensió i memorització de diferents textos poètics.
3. Lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals.
4. Pràctica de diferents tipus de lectura amb obres i textos literaris ajustats a l'edat i als interessos de l'alumnat: lectura silenciosa i en veu alta, lectura expressiva, escenificada.
5. Producció de textos d'intenció literària per a comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records (contes, poemes, xicotetes peces teatrals, descripcions, còmics, redaccions) a partir de l'anàlisi de textos model (històries o contes narrats pel professor) i l'ajuda de distints recursos i jocs que estimulen la imaginació i la creativitat.

4. Criteris d'avaluació

1. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: torn de paraula, organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.
2. Expressar-se de forma oral per a transmetre fets, coneixements i opinions o per a dur a terme les diferents funcions comunicatives, utilitzant un vocabulari precís i una estructura coherent.
3. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries i identificant idees o valors no explícits.
4. Interpretar i integrar les idees pròpies amb les contingudes en els textos, comparant i contrastant informacions diverses, i mostrar la comprensió a través de la lectura en veu alta amb l'entonació i la fluïdesa adequades.
5. Narrar, explicar, descriure, resumir i exposar opinions i informacions en textos relacionats amb situacions quotidianes i escolars, de forma ordenada, adequada, relacionant els enunciats entre si, usant de forma habitual els procediments de planificació i revisió dels textos així com les normes gramaticals i ortogràfiques i tenint cura amb la cal·ligrafia, l'orde i la presentació.
6. Utilitzar estratègies de lectura i d'escriptura per a planificar treballs, localitzar i recuperar informació, realitzar inferències, esquemes, i resumir els textos llegits reflectint l'estructura i les idees principals i secundàries.
7. Usar les biblioteques, videoteques, etc. i comprendre els mecanismes i procediments d'organització i selecció d'obres i altres materials.
8. Comprendre i utilitzar la terminologia gramatical i lingüística pròpia del curs en les activitats de producció i comprensió de textos.

9. Usar les tècniques (enumeració, referència, aclariments, paràfrasis, comparació, classificació, etc.) que despleguen les estratègies d'aprenentatge aplicades a continguts de les àrees no lingüístiques per a construir coneixements, processar informació i exposar conclusions i resultats per mitjà de textos orals i escrits.
10. Conèixer i comprendre les principals formes i gèneres de la tradició literària.
11. Aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: busca, elaboració i presentació, amb ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies.

5. Metodologia

La distribució dels continguts en cada bloc permet l'enfocament integrat de l'aprenentatge lingüístic i literari de l'alumnat. Tot i que els continguts s'organitzen en tres nivells en aquesta matèria és fonamental el tractament individualitzat –sense oblidar la metodologia de la interacció grupal– i l'adequació a les necessitats acadèmiques de cada alumne, per la qual cosa les programacions d'aula seran tan flexibles com l'alumne requereisca.

Es prendrà com a eix metodològic l'enfocament comunicatiu de manera que es posaran de relleu els procediments, tècniques i estratègies que es posen en funcionament per a desenvolupar les quatre competències bàsiques de qualsevol llengua: parlar, escriure, escoltar i llegir en els diferents àmbits de l'activitat social, cultural i acadèmica. Això no ha d'impedir que, en funció del nivell i les característiques de l'alumnat, es puga programar la matèria des d'un punt de vista global. En tot cas, sempre haurà de primar l'enfocament pràctic i funcional.

Treballarem 3 blocs de continguts distribuïts de la següent manera:

El bloc 1. *La llengua com a instrument d'aprenentatge i comunicació*. Recull una sèrie d'ítems que s'articulen al voltant de les estratègies que es posen en funcionament per activar els processos d'aprenentatge en combinació amb les habilitats lingüístiques. S'hi para una especial atenció a l'ús i aplicació de les tècniques de recerca i tractament de la informació tant amb els mitjans tradicionals com amb l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació.

El bloc 2. *Coneixement de la llengua*, basa la seua organització en els processos d'observació, anàlisi, identificació, reconeixement i sistematització del sistema lingüístic i els seus components, des de l'ortografia fins a les situacions comunicatives i els factors que hi incideixen. Tot això amb un caràcter pràctic i centrat en l'aplicació de l'aprenentatge dels processos i tècniques que es treballen en el bloc 1. Pel que fa al coneixement de la llengua, cal insistir, especialment, en la reflexió sobre les semblances i les diferències entre el Valencià i el Castellà per a aclarir determinades formes, significats i usos.

El bloc 3. *Educació literària*, recull continguts de tipus genèric referits a la literatura, que serveixen tant per consolidar l'hàbit de lectura, practicar la lectura i la recreació de textos, adequant tot açò a les noves necessitats de simbolització de l'experiència i de l'expressió dels sentiments, com per sistematitzar les observacions sobre les convencions literàries.

6. Els materials de l'alumne

En començar el curs es repartirà a l'alumnat un extracte d'aquesta programació amb els següents apartats:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text : J. *Diàlegs 1. Quadern d'activitats*, Ed. Marfil Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.
- L'accés al curs de Valencià-2n d'ESO de la plataforma Moodle del centre

PROGRAMACIÓ DE TERCER D'ESO

Miquel Esteve Forés
Frederic Llopis Bauset
Rafael Àngel Carbonell

1. Els blocs de continguts i els criteris d'avaluació

BLOC 1: ESCOLTAR I PARLAR

Continguts comuns amb Castellà

1. Gèneres dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis, dels mitjans de comunicació social (col·loquis, debats d'opinió, taules redones, entrevistes, etc.).
2. Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.
3. Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.
4. Assumpció de distints rols en equips de treball.
5. Adequació dels usos formals i informals al context.
6. Valoració de la conversació com a eina de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.
7. Creació del pensament de perspectiva.
8. Foment de la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.
9. Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatiu.
10. Característiques dels textos orals argumentatius.
11. Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuals en l'anàlisi dels textos expositius i argumentatius.
12. Ús de les tècniques de memorització i retenció de la informació: esquemes, resums i comentaris personals.
13. Utilització autònoma de diccionaris impresos i de manera guiada d'altres fonts d'informació.
14. Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuals en la producció oral de textos expositius i argumentatius.
15. Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
16. Utilització de guies i gravacions.
17. Selecció raonada dels productes que s'incloguen en el portfolio. Coneixement dels estudis i professions vinculats als coneixements de l'àrea.
18. Autoconeixement d'aptituds i interessos. Procés estructurat de presa de decisions.

Continguts específics

1. Estudi, anàlisi i pràctica del debat: estructura habitual i moderador, tema, arguments, posicions

inicials i finals, etc.

2. Estudi i aplicació dels procediments lingüístics de l'argumentació: tipus d'arguments, la refutació, la modalització, la reformulació, emfatització, etc. Participació en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social, especialment dels gèneres periodístics (col·loquis, debats d'opinió, taules redones, entrevistes, activitats de relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, etc.).
3. Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.
4. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les pròpies opinions, en la identificació dels aquests d'ànim, etc.
5. Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).
6. Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació, mirada, to, dicció, espai, etc. Utilització de l'estàndard i d'un llenguatge no discriminatori.
7. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals argumentatius (debats, col·loquis, tertúlies, taules redones, etc.).
8. Anàlisi de la informació no verbal corporal (gaquestos, mirada, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).
9. Aplicació de les estratègies de comprensió oral en els textos argumentatius (activació de coneixements previs, anticipació; manteniment de l'atenció, confirmació o rebutjament d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.).
10. Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.
11. Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral en textos expositius i argumentatius: orde, claredat i rigor en l'exposició, riquesa expressiva, tipus d'arguments, recursos d'emfatització, etc., prestant atenció a les interferències lingüístiques.
12. Detecció d'incoherències, repeticions de connectors, etc. Estudi i aplicació de l'estàndard oral formal.
13. Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics (gestos, moviments, mirada, gestió de temps, espai, prosòdia i elocució).
14. Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fonts variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés).

Criteris d'avaluació

1. BL1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius reals o dramatitzats dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat pròxims als seus interessos, aportant arguments raonats per a defensar les pròpies opinions de manera clara i ordenada, prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat i utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral. CC: CCLI CAA CSC
2. BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. CC: CCLI SIEE CSC
3. BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentaris (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, i utilitzant de manera autònoma les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a formar-se una opinió pròpia. CC: CCLI CAA CSC
4. BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos formals dels àmbits acadèmic i social de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor. CC: CCLI CAA CSC SIEE
5. BL1.5. Avaluar, amb la supervisió del professorat i la utilització de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral. CC: CCLI CAA
6. BL1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al desenvolupament i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional. CC: CSC SIEE

BLOC 2: LLEGIR I ESCRIURE.

Continguts comuns amb Castellà

1. Característiques bàsiques dels textos argumentatius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.
2. Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal com a organitzador del pensament que facilita l'aprenentatge.
3. Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el portfolio.
4. Ús de tècniques de síntesi de la informació: mapa conceptual i resum de textos expositius.
5. Actuació eficaç en equips de treball: gestionar el temps, sentir-se motivat pels objectius compartits, intercanviar materials, assumir compromisos individuals, usar estratègies de supervisió i resolució de problema, realitzar observacions i avaluacions del procés i del

resultat, comunicar-se amb confiança, etc.

6. Busca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, en llengües diverses, i utilització de procediments per a la citació bibliogràfica.
7. Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació.
8. Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi, per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans d'aprenentatge i de desenvolupament del sentit crític i de la creativitat.
9. Valoració de l'error com a oportunitat.
10. Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats.
11. Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació.
12. Superació d'obstacles i fracassos. Mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat.
13. Utilització del pensament alternatiu. Desenvolupament del sentit crític.
14. Ús de ferramentes digitals de busca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i visualització.
15. Aplicació d'estratègies de filtratge en la busca de la informació. Emmagatzematge de la informació digital en dispositius informàtics i serveis de la xarxa. Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la busca i el contrast d'informació.
16. Organització de la informació seguint diferents criteris. Disseny de presentacions multimèdia.
17. Escalat, rotació i retallada d'imatges. Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació.
18. Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.
19. Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge.
20. Ús de serveis de la web social com ara blogs, wikis, forums, etc.
21. Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.
22. Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'aquest.

Continguts específics

1. Aplicació dels coneixements sobre les característiques bàsiques dels textos argumentatius a la comprensió, interpretació i anàlisi d'aquests: anàlisi de la situació comunicativa; identificació de la tipologia textual; identificació o generació de la tesi, els arguments i l'organització del contingut; localització o deducció d'informació explícita i implícita; identificació de punts de vista i distinció entre

informació i opinió; anàlisi dels mecanismes gramaticals (modalització, etc.), de les relacions lèxiques i dels recursos expressius (paradoxa, hipèrbaton, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal, etc.

2. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).
3. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuais) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.
4. Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.
5. Ús d'estratègies de textualització o escriptura com a part del procés de producció escrita, amb la supervisió del professorat: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.
6. Creació de textos escrits de caràcter argumentatiu, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (paradoxa, hipèrbaton, etc.) i recursos del llenguatge no verbal (gràfics, etc.), i utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació de forma reflexiva i dialogada.
7. Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos argumentatius.
8. Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos argumentatius: expressar com es vol que siga el text; generar idees i informacions (pròpies i de fonts documentals), ordenar la informació en paràgrafs amb tècniques diverses (mapes conceptuals, etc.), fer plans d'escriptura de forma guiada.
9. Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou. Ús de processadors de textos en l'escriptura: format de paràgraf; encapçalament, peu, notes, numeració; inserció de gràfics, etc.
10. Avaluació de les produccions pròpies o alienes com a part del procés d'escriptura, amb la supervisió

del professorat, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos. Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.

11. Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.
12. Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
13. Planificació i realització, de forma reflexiva i dialogada, de projectes de treball individuals i en equip, sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o sobre temes socials, científics, culturals i literaris motivadors per a l'alumnat seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), busca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte).
14. Utilització, amb la supervisió del professorat, de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts; presentar el treball.
15. Reflexió, a través de l'escriptura d'un diari, sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball.
16. Realització, formatat senzill i impressió de documents de text. Construcció d'un producte o meta col·lectiu compartint informació i recursos.

Criteris d'avaluació

1. BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius) de forma autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys) a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge. CC: CCLI CAA CSC
2. BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de forma autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori. CC: CCLI CAA CSC SIEE
3. BL2.3. Avaluar, amb la supervisió del professorat, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta. CC: CCLI CAA
4. BL 2.4. Sintetitzar textos orals i escrits expositius i argumentatius utilitzant mapes conceptuals i resums, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i

elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació. CC: CCLI CAA

5. BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, de forma reflexiva i dialogada, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter expositiu o argumentatiu, contrastant les fonts d'informació, detallant les referències bibliogràfiques, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de forma personal els resultats obtinguts. CC: CAA SIEE
6. BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; crear continguts per mitja d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable. CC: CD CAA SIEE
7. B2.7. Realitzar amb supervisió, de forma eficaç, tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleces i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el desenvolupament i actuar amb flexibilitat buscant amb supervisió solucions alternatives CC: SIEE

BLOC 3: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA.

Continguts comuns amb Castellà

1. Ús del parèntesi, dels claudàtors, de la ratlla i de les cometes. Ús de la cursiva.
2. Anàlisi morfosintàctica del subjecte agent, pacient i causa.
3. Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, del complement de regim i del complement agent. Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives (actives -transitives -reflexives i recíproques- i intransitives-, i passives) i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals).
4. Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos argumentatius.
5. Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives dels textos argumentatius fonamentalment, i de la progressió temàtica; identificació d'idees principals i secundaries; resum, destacant la tesi explícita o implícita defesa per l'autor i els arguments utilitzats; justificació de la progressió temàtica i de l'estructura, en funció de la intenció comunicativa.
6. Els orígens històrics de les llengües d'Espanya.
7. Reconeixement de les varietats geogràfiques de la llengua i dels trets diferencials bàsics.

Continguts específics

1. Els pronoms: reflexius i recíprocs. Combinació de pronoms enclítics i proclítics.
2. El verb. Tipus (verbs transitius i intransitius, pronominals i preposicionals). Les locucions i

perífrasis verbals. Valors del present.

3. Establiment del plural de noms propis, d'abreviatures, sigles i acrònims. Incorreccions en formes de verbs impersonals.
4. L'escriptura d'abreviatures i sigles. Ortografia de veus d'altres llengües.
5. Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures.
6. Significat de neologismes i de préstecs lèxics atenent l'origen i procedència (veus ameríndies, basquismes, catalanismes, castellanismes, galleguismes, altres llengües.) i la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, calcs semàntics).
7. El canvi semàntic. Causes i mecanismes (metàfora, metonímia). Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) entre les paraules.
8. Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais d'explicació, causals, consecutius, condicional, etc.), mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques i relacions semàntiques (sinonímia; antonímia; hiponímia; hiperonímia; substitució lèxica per metàfores, metonímies, eufemismes, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (repetició de construccions sintàctiques, dixi espacial i temporal, anàfores i catàfores, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.
9. Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social, impersonalització, verbs modals, adjectius qualificatius i lèxic connotatiu, quantificació, grau de certesa, modalitat oracional, figures literàries valoratives - hipèrboles, ironia-, variació del registre, etc.) i de l'ús d'un llenguatge no discriminatori, en funció dels elements de la situació comunicativa.

Criteris d'avaluació

1. BL3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un text establint la concordança entre aquests; classificar-les, analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exercixen en el discurs; utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i la creació de textos argumentatius. CC: CCLI
2. BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. CC: CCLI C
3. BL3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics, els préstecs d'altres llengües, així com sigles, acrònims i abreviatures, per a enriquir el vocabulari. CC: CCLI C
4. BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (metàfora, metonímia) per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge; reconèixer les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text. CC: CCLI C
5. BL3.5. Analitzar morfosintàcticament l'oració simple i classificar-la segons la naturalesa del predicat (oracions atributives, predicatives, actives, transitives, reflexives, recíproques,

intransitives, passives, perifràstiques, reflexes i mitjanes) per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat. CC: CCLI C

6. BL3.6. Reconéixer els elements de la comunicació que intervenen en textos argumentatius i justificar si complixen les propietats textuais adequades al nivell, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua. CC: CCLI C CSC
7. BL3.7. Explicar els orígens històrics de les llengües d'Espanya i reconéixer les seues varietats geogràfiques, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa cap a la diversitat de la llengua i un entorn plurilingüe i pluricultural. CC: CCLI CSC

BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA. CURS 3r ESO

Continguts comuns amb Castellà

1. Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.
2. Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, pública, virtual).
3. Coneixement i respecte de les normes de funcionament, i consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Continguts específics

1. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.
2. Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.).
3. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.
4. Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.
5. Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cine, la ràdio i la televisió.
6. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.
7. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.
8. Creació d'un portfolio de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir de ferramentes web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).
9. Foment de l'hàbit lector per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de

lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.).

10. Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cine, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: l'home en la naturalesa, el cant a la bellesa, el goig de viure, el temps fugitiu, estereotips femenins. Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres, amb especial dedicació als relacionats amb la història de la cultura des de l'edat mitjana fins al segle XVIII.
11. Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades. Introducció a la literatura de l'edat mitjana al Segle d'Or a partir dels textos d'autoria masculina i femenina.
12. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Temes: l'home en la naturalesa, el cant a la bellesa, el goig de viure, el temps fugitiu, estereotips femenins, etc.
13. Tòpics: *locus amoenus*, *descriptio puellae*, *carpe diem*, *tempus fugit*, *ubi*
14. La literatura medieval. Característiques generals. La lírica. La poesia trobadoresca.
15. Les quatre grans cròniques. El teatre. *El Misteri d'Elx*.
16. El Segle d'Or. Característiques generals La lírica. Ausiàs Marc.
17. La literatura religiosa i moralitzador. La prosa humanista.
18. La novel·la. *Tirant lo Blanc*. La poesia satírica.
19. *La Valenciana* prosa.
20. La literatura de l'edat moderna. Renaixement, manierisme i barroc. Joan de
21. Timoneda, Joaquim Aierdi i Lluís Galiana.
22. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir
23. d'una selecció de textos en prosa i en vers.
24. La narració en prosa i en vers.
25. La lírica i els recursos mètrics en vers.
26. El teatre en prosa i en vers.
27. La literatura d'idees: aforismes i assaig.
28. Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equívoc o diàlogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.)

Criteris d'avaluació

1. BL4.1 Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals. CC: CCLI SIEE CEC
2. BL4.2 Elaborar un portfolio, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de forma reflexiva i crítica. CC: CCLI SIEE CEC
3. BL4.3 Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle XVIII, en creacions de diferent naturalesa. CC: CCLI CAA SIEE
4. BL4.4 Analitzar un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle XVIII, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitja de la formulació d'opinions personals. CC: CCLI CAA CEC SIEE

2. Objectius específics i competències de Valencià. Llengua i Literatura

UNITAT 1: UNA FINESTRA OBERTA A MÓN

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Explicar de viva veu i amb fluïdesa els motius pels quals admiren algun heroi o personatge destacat de la història de la humanitat.
2. Reflexionar sobre el concepte d'heroi en l'actualitat.
3. Identificar oralment i per escrit els valors i trets que defineixen les persones admirables.
4. Analitzar les marques lingüístiques i estructurals dels textos biogràfics, concretament en les biografies de caràcter històric.
5. Valorar positivament la figura de Jaume I com a fundador i forjador de la identitat valenciana.
6. Elaborar per escrit la biografia del rei Jaume I.
7. Conèixer les característiques del context sociocultural i històric de l'edat mitjana.
8. Saber i valorar el nostre naixement com a poble, vinculat a la Corona d'Aragó.
9. Reconèixer la transcendència històrica i mítica del rei Jaume I el Conqueridor.
10. Reconèixer el valor històric de les quatre grans Cròniques medievals, els regnats que abasten, els principals fets que narren i les finalitats amb què foren escrites.
11. Saber i analitzar les característiques literàries de les Cròniques medievals.

12. Reconéixer i situar la nostra llengua al si de les llengües romàniques.
13. Explicar la realitat lingüística valenciana com a resultat d'uns fets històrics concrets.
14. Conéixer les llengües que han influït sobre la nostra.
15. Saber el nombre de parlants i els territoris on es parla la nostra llengua.
16. Identificar els topònims i els gentilicis com a formes de denominar llocs i persones en una llengua determinada.
17. Utilitzar els topònims i els gentilicis valencians.
18. Valorar positivament l'ús dels topònims i dels gentilicis en la llengua pròpia minoritzada en contextos de llengües en contacte.
19. Conéixer i aplicar els sufixos de formació dels gentilicis.
20. Fer servir correctament el present d'indicatiu, present de subjuntiu i imperatiu dels verbs regulars de les tres conjugacions.
21. Fer servir correctament el present d'indicatiu, present de subjuntiu i imperfecte de subjuntiu dels verbs que presenten canvis ortogràfics.
22. Fer servir les preposicions a, en en indicacions de lloc.
23. Conéixer el sistema vocàlic i consonàntic.
24. Discriminar fonèticament els sons vocàlics tòpics i fer la correspondència ortogràfica que se'n deriva.
25. Dissenyar una presentació multimèdia d'una biografia d'un personatge de molta anomenada.
26. Fer servir aplicacions web per tal d'escriure textos amb verbs conjugats.
27. Conéixer els trets fonamentals del regnat de Jaume I a partir de les activitats indicades a una WebQuest.
28. Elaborar un portfoli per a la lectura-

UNITAT 2: HE MIRAT AQUESTA TERRA!

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Expressar oralment i amb fluïdesa els seus gustos i preferències, en aquest cas, entorn dels personatges del còmic, com ara els superherois.
2. Identificar oralment i per escrit els trets que defineixen la personalitat dels superherois.
3. Reflexionar sobre el concepte d'heroi en l'actualitat.

4. Analitzar les marques lingüístiques de textos descriptius, com ara el retrat físic i psicològic dels superherois.
5. Analitzar el paper de l'espai, el temps i els fets com a components bàsics d'una història.
6. Reconèixer l'estructura pròpia dels textos narratius.
7. Conèixer l'estructura social de l'edat mitjana, els estaments i grups socials principals.
8. Conèixer aspectes que defineixen la vida quotidiana del Regne de València després de la conquesta catalanoaragonesa.
9. Identificar el caràcter moralitzant i educatiu de la literatura religiosa medieval.
10. Valorar la multiculturalitat de la societat valenciana medieval com un factor enriquidor per a la societat.
11. Conèixer i valorar la figura literària de Ramon Llull.
12. Conèixer i utilitzar el vocabulari relacionat amb el camp semàntic de la descripció personal, amb una atenció especial als recursos de l'adjectivació i de la fraseologia.
13. Reconèixer les diferències entre llenguatge i llengua.
14. Valorar positivament l'aprenentatge i l'ús de diverses llengües i especialment de la nostra.
15. Fer servir el present d'indicatiu, present de subjuntiu i imperfet de subjuntiu dels verbs irregulars: ser, estar, poder, voler, ser.
16. Identificar els trets pertinents del subsistema vocàlic àton (occidental).
17. Discriminar fonèticament els sons vocàlics àtons i fer la correspondència ortogràfica que se'n deriva.
18. Aplicar tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
19. Participar en equips de treball per aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.
20. Utilitzar les eines digitals més comunes de les TIC per a editar imatges amb missatges escrits i dissenyar presentacions multimèdia com ara un còmic digital sobre els herois amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.
21. Valorar els aspectes positius de les TIC per a la cerca i el contrast d'informació.
22. Dissenyar un còmic digital fent servir una aplicació web.
23. Conèixer els trets fonamentals de l'obra i la personalitat de Ramon Llull a partir de les activitats indicades a una cacera del tresor.

UNITAT 3: UN MUNT DE MÚSIQUES

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Valorar positivament la prospectiva i la perspectiva com a fonts de coneixement.
2. Deduir, sintetitzar i verbalitzar informació partint de dades rebudes oralment, escrites o a través d'una imatge
3. Respondre, interpretar i explicar enquestes sobre prospectives de futur.
4. Identificar els textos predictius i els elements gramaticals que els són característics.
5. Analitzar i produir textos predictius de tipus periodístic i divulgatiu.
6. Produir textos predictius orals i escrits.
7. Conèixer de forma bàsica el context històric de la societat valenciana medieval i l'evolució de la vida a les ciutats.
8. Conèixer les característiques generals de la literatura religiosa de l'època.
9. Conèixer l'obra literaria de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer.
10. Conèixer la diferència entre comunitats lingüístiques i fronteres politicoadministratives a Europa.
11. Valorar positivament la realitat plurilingüe a Europa i, particularment, a Espanya.
12. Fer servir el vocabulari relacionat amb el text predictiu.
13. Entendre i utilitzar el sentit figurat dels mots com a sentit metafòric.
14. Fer servir correctament el present d'indicatiu, present de subjuntiu i imperfet de subjuntiu dels verbs irregulars l'ús dels verbs irregulars fer, tenir (o tindre), venir (o vindre), anar i eixir.
15. Distingir entre complement directe (CD) i complement indirecte (CI).
16. Fer servir les preposicions a, en davant CD.
17. Conèixer i utilitzar les formes i les funcions dels pronoms febles.
18. Discriminar fonèticament els sons palatals (africats sords i sonors i fricatius sords) i fer la correspondència ortogràfica que se'n deriva.
19. Dissenyar un cartell digital sobre prediccions futures.
20. Conèixer els trets fonamentals de l'obra i de la personalitat de sant Vicent Ferrer a partir de les activitats indicades a una WebQuest.

UNITAT 4: CONTE ONTAT, AQUEST CONTE S'HA ACABAT

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Expressar oralment i amb fluïdesa els seus gustos i preferències, en aquest cas, musicals.
2. Analitzar i produir textos expositius de tipus periodístic i divulgatiu entorn dels diferents estils musicals.
3. Conèixer i valorar l'esplendor cultural, econòmic, artístic, literari i social de València al segle XV.
4. Conèixer les característiques de la lírica trobadoresca.
5. Definir el concepte bàsic de dolce stil novo.
6. Conèixer alguns aspectes de la vida i de l'obra d'Ausiàs Marc com a escriptor medieval i universal. Especialment, valorar l'originalitat de l'obra d'Ausiàs Marc respecte a la poesia tradicional, la trobadoresca i la poesia innovadora dels estilnovistes italians.
7. Analitzar les característiques pròpies d'Ausiàs Marc en un poema.
8. Explicar l'Espill dins un context històric i social en què dominava una actitud misògina.
9. Reconèixer les principals característiques literàries de l'Espill.
10. Conèixer l'existència d'una poesia satírica medieval d'origen burgès contra les dones, l'església, l'estament feudal i altres aspectes i estaments de la vida medieval.
11. Saber què és un Segle d'Or i valorar el de la nostra literatura.
12. Distingir els diferents registres lingüístics.
13. Identificar els factors que condicionen la tria del registre lingüístic adequat.
14. Valorar positivament l'ús adequat dels registres lingüístics en determinats àmbits d'ús.
15. Ampliar el vocabulari procedent del camp semàntic de la música (estils i gèneres musicals).
16. Conèixer i utilitzar la variació funcional en el lèxic.
17. Descriure i caracteritzar els verbs velaritzats.
18. Fer servir les preposicions en i amb en contextos donats.
19. Conèixer i utilitzar les formes dels pronoms febles en funció de CD i CI.
20. Discriminar fonèticament els sons fricatius alveolars (sords i sonors) i els africats alveolars (sonors i sords) i fer la correspondència ortogràfica que se'n deriva.
21. Aplicar tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
22. Participar en equips de treball per aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb

eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

23. Utilitzar les eines digitals més comunes de les TIC per a editar imatges amb missatges escrits i dissenyar presentacions multimèdia com ara "Podcast per a escoltar", núvols de paraules amb les lletres d'una cançó i un recorregut per la València del segle XV, amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.

UNITAT 5: UN MÓN PERDUT; ELS TEPUIS

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Valorar el fet literari com a valor intrínsec de l'ésser humà.
2. Explicar de viva veu i amb fluïdesa gustos i preferències literàries.
3. Reconèixer el món de les rondalles com a part i origen de la literatura.
4. Conèixer alguns dels contes populars d'arreu del món.
5. Identificar l'estructura i els elements de la narració.
6. Conèixer els trets del conte com a gènere narratiu i els diversos tipus de contes.
7. Analitzar el paper de l'espai, el temps i els fets com a components bàsics del gènere narratiu literari.
8. Ser capaços d'alterar els components de la narració per crear-ne de noves.
9. Conèixer els orígens i antecedents de la narrativa de cavallers.
10. Conèixer i valorar l'obra més important de la nostra literatura medieval: Tirant lo Blanc.
11. Conèixer informació bàsica sobre Joanot Martorell.
12. Valorar l'obra de Roís de Corella com a un precursor del Renaixement.
13. Identificar i analitzar els prejudicis lingüístics més habituals en la societat.
14. Analitzar i valorar les causes que originen els prejudicis lingüístics.
15. Desplegar actituds positives entorn de les llengües.
16. Fer servir el vocabulari relacionat amb el text narratiu.
17. Entendre i utilitzar el sentit figurat dels mots com a sentit metafòric.
18. Descriure i caracteritzar els verbs velaritzats.

19. Fer servir correctament els verbs velaritzats i dels irregulars com meréixer.
20. Fer servir correctament les preposicions cap i cap a.
21. Conéixer i utilitzar les formes dels pronoms febles en funció d'atribut i de predicatiu.
22. Distingir articulàtorialment la consonant fricativa labiodental sonora [v] de l'oclusiva bilabial sonora [b].
23. Discriminar fonèticament les oclusives finals i fer-ne la correspondència ortogràfica que pertoca.
24. Crear una portada digital d'una revista actual sobre Joan Roís de Corella.
25. Escriure i dissenyar un conte popular digitalment.
26. Conéixer els trets fonamentals del Tirant lo Blanc a partir de les activitats indicades a una WebQuest.

UNITAT 6: LA MÀGIA DE LA MEMÒRIA. TE'N RECORDES?

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Reconéixer les marques lingüístiques de les converses virtuals característiques dels correus electrònics, els xats, els fòrums, els missatges per telèfon mòbil...
2. Identificar les semblances i les diferències que hi ha entre una conversa oral i una conversa virtual.
3. Valorar els avantatges i els inconvenients de la tecnologia digital en l'àmbit de la comunicació.
4. Conéixer i utilitzar el vocabulari i les estructures comunicatives relacionades amb els nous codis de les escriptures digitals.
5. Valorar positivament l'ús del valencià en l'àmbit de les tecnologies digitals com a pas rellevant en el procés de normalització lingüística de les llengües minoritzades.
6. Conéixer el concepte d'edat moderna, els segles i moviments artístics que abasta.
7. Conéixer el concepte i característiques del Renaixement i el moment en què es va desenvolupar.
8. Conéixer els trets bàsics del context històric del segle XVI.
9. Conéixer les característiques generals dels gèneres literaris conreats al Renaixement, especialment dels col·loquis.
10. Valorar negativament els prejudicis lingüístics i el procés de substitució del català pel castellà iniciat en l'edat moderna.
11. Analitzar i valorar les causes que originen els prejudicis lingüístics.

12. Mostrar una actitud crítica davant valoracions poc rigoroses sobre les llengües basades en idees preconcebudes.
13. Fer servir el lèxic de les noves tecnologies.
14. Entendre el concepte d'interferència lèxica i aplicar criteris de correcció coherent per esmenar els barbarismes.
15. Utilitzar les perífrasis verbals d'obligació.
16. Conjuguar correctament els diferents temps verbals associats amb els valors del passat.
17. Entendre el concepte d'oració simple i composta.
18. Distingir entre els diferents tipus d'oracions compostes: coordinades, subordinades i juxtaposades.
19. Conèixer i utilitzar les formes dels pronoms febles en funció de complement circumstancial.
20. Aplicar els conceptes de síl·laba, diftong i hiat a exemples pràctics.
21. Utilitzar les consonants geminades.
22. Aplicar tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
23. Participar en equips de treball per aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.
24. Utilitzar les eines digitals més comunes de les TIC per a editar imatges amb missatges escrits i dissenyar presentacions multimèdia com ara la presentació d'una campanya contra l'eradicació dels prejudicis lingüístics, converses digitals enginyoses, gracioses, diferents i impactants, tests per tal de veure fins a quin punt depenen de la tecnologia.

UNITAT 7: EI, KOM V@.COM?

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Valorar positivament el coneixement de la realitat geogràfica, natural i cultural valenciana.
2. Expressar oralment i per escrit itineraris turístics sobre el mapa de les nostres comarques.
3. Reconèixer les dites que diuen uns pobles d'altres com a part de la cultura popular.
4. Interpretar i sintetitzar documents que contenen informació sobre ciutats i festivitats dels pobles i ciutats valencians.
5. Obtenir informació de diverses fonts, d'institucions o persones especialitzades en la promoció turística de les nostres festes.

6. Valorar les festes com un dels elements més cohesionadors de la identitat col·lectiva.
7. Analitzar i escriure textos expositius, com ara els programes de festes.
8. Familiaritzar-se i valorar positivament la pervivència i la recuperació de la nostra cultura tradicional.
9. Conèixer alguns dels principals fets del context sociopolític dels segles XVII i XVIII.
10. Conèixer i valorar algunes de les manifestacions de la literatura popular: refranys, endevinalles i embarbussaments.
11. Identificar algunes de les principals figures literàries dels segles XVII i XVIII.
12. Valorar l'ús de les figures literàries com a recursos per aconseguir uns efectes determinats.
13. Identificar les característiques argumentals, textuais i escèniques del Misteri d'Elx.
14. Conèixer i valorar positivament la importància lingüística, teatral i musical del Misteri d'Elx com a bé oral i intangible de la humanitat.
15. Mostrar una actitud crítica davant valoracions poc rigoroses sobre les llengües basades en idees preconcebudes.
16. Conèixer els conceptes de bilingüisme, conflicte lingüístic i procés de normalització lingüística.
17. Analitzar i interpretar diverses situacions de llengües en contacte.
18. Valorar positivament el procés de normalització lingüística de les llengües minoritzades, especialment de la nostra.
19. Entendre el concepte d'interferència lèxica i aplicar criteris de correcció coherent per esmenar els barbarismes.
20. Comprendre i utilitzar les diferències semàntiques entre llengües amb mots que tenen formes semblants i significats diferents.
21. Utilitzar les perífrasis verbals de probabilitat.
22. Entendre el concepte d'oració composta subordinada i distingir entre els diferents tipus d'oracions subordinades.
23. Fer servir els connectors o conjuncions de subordinació en la construcció d'oracions compostes subordinades.
24. Aplicar el procediment bàsic per a la combinació de dos pronoms febles.
25. Utilitzar l'accent i la dièresi i l'accent diacrític en contextos donats.
26. Utilitzar els grups consonàntics cultes.
27. Aplicar les normes ortogràfiques per a l'ús de la consonant *h*.

28. Dissenyar en suport digital pòsters, portades de revista o tríptics sobre el Misteri d'Elx.
29. Escriure un refrany, embarbussament o endevinalla en format digital fent servir una aplicació web.
30. Conèixer les principals festes valencianes a partir de les activitats indicades a una WebQuest.

UNITAT 8: TEMPS D'OCI. TEMPS DE LLEURE

En acabar la unitat, els aprenents han de ser capaços de:

1. Valorar positivament les diferents situacions lingüístics.
2. Expressar-se oralment i per escrit sense interferències lingüístiques.
3. Reconèixer les dites que diuen uns pobles d'altres com a part de la cultura popular.
4. Interpretar i sintetitzar documents que contenen informació sobre ciutats i festivitats dels pobles i ciutats valencians.
5. Obtenir informació de diverses fonts, d'institucions o persones especialitzades en la promoció turística de les nostres festes.
6. Valorar les festes com un dels elements més cohesionadors de la identitat col·lectiva.
7. Analitzar i escriure textos expositius, com ara els programes de festes.
8. Familiaritzar-se i valorar positivament la pervivència i la recuperació de la nostra cultura tradicional.
9. Conèixer alguns dels principals fets del context sociopolític dels segles XVII i XVIII.
10. Conèixer i valorar algunes de les manifestacions de la literatura popular: refranys, endevinalles i embarbussaments.
11. Identificar algunes de les principals figures literàries dels segles XVII i XVIII.
12. Valorar l'ús de les figures literàries com a recursos per a aconseguir uns efectes determinats.
13. Identificar les característiques argumentals, textuais i escèniques del Misteri d'Elx.
14. Conèixer i valorar positivament la importància lingüística, teatral i musical del Misteri d'Elx com a bé oral i intangible de la humanitat.
15. Mostrar una actitud crítica davant valoracions poc rigoroses sobre les llengües basades en idees preconcebudes.
16. Conèixer els conceptes de bilingüisme, conflicte lingüístic i procés de normalització lingüística.
17. Analitzar i interpretar diverses situacions de llengües en contacte.

18. Valorar positivament el procés de normalització lingüística de les llengües minoritzades, especialment de la nostra.
19. Entendre el concepte d'interferència lèxica i aplicar criteris de correcció coherent per esmenar els barbarismes.
20. Comprendre i utilitzar les diferències semàntiques entre llengües amb mots que tenen formes semblants i significats diferents.
21. Utilitzar les perífrasis verbals de probabilitat.
22. Entendre el concepte d'oració composta subordinada i distingir entre els diferents tipus d'oracions subordinades.
23. Fer servir els connectors o conjuncions de subordinació en la construcció d'oracions compostes subordinades.
24. Aplicar el procediment bàsic per a la combinació de dos pronoms febles.
25. Utilitzar l'accent i la dièresi i l'accent diacrític en contextos donats.
26. Utilitzar els grups consonàntics cultes.
27. Aplicar les normes ortogràfiques per a l'ús de la consonant *h*.
28. Dissenyar en suport digital pòsters, portades de revista o tríptics sobre el Misteri d'Elx.
29. Escriure un refrany, embarbussament o endevinalla en format digital fent servir una aplicació web.

3. Criteris d'avaluació

Bloc 1: Escoltar i parlar

1. BL1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius reals o dramatitzats dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat pròxims als seus interessos, aportant arguments raonats per a defensar les pròpies opinions de manera clara i ordenada, prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat i utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral. CC: CCLI CAA CSC
2. BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. CC: CCLI SIEE CSC
3. BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentaris (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, i utilitzant de manera autònoma les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a formar-se una opinió pròpia. CC: CCLI CAA CSC
4. BL1.4. Produir de forma oral, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor, textos formals dels

àmbits acadèmic i social de temes relacionats amb el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, i aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professor. CC: CCLI CAA CSC SIEE

5. BL1.5. Avaluar, amb la supervisió del professorat i la utilització de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral. CC: CCLI CAA
6. BL1.6. Buscar i seleccionar informació sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu; analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al desenvolupament i comparar-les amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional. CC: CSC SIEE

Bloc 2. Llegir i escriure

1. BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius) de forma autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys) a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge. CC: CCLI CAA CSC
2. BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica i gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (narratius, descriptius, instructius i, en especial, expositius de forma autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge no discriminatori. CC: CCLI CAA CSC SIEE
3. BL2.3. Avaluar, amb la supervisió del professorat, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta. CC: CCLI CAA
4. BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits expositius i argumentatius utilitzant mapes conceptuals i resums, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduísca literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació. CC: CCLI CAA
5. BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, de forma reflexiva i dialogada, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter expositiu o argumentatiu, contrastant les fonts d'informació, detallant les referències bibliogràfiques, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de forma personal els resultats obtinguts. CC: CAA SIEE
6. BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell

educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable. CC: CD CAA SIEE

7. BL2.7. Realitzar amb supervisió, de forma eficaç, tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleces i debilitats, mostrar curiositat i interès durant el desenrotllament i actuar amb flexibilitat buscant amb supervisió solucions alternatives. CC: SIEE

Bloc 3: Coneixement de la llengua

1. BL3.1. Identificar les distintes categories gramaticals que componen un text establint la concordança entre aquestes; classificar-les, analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs; utilitzar-les correctament per a avançar en la comprensió i la creació de textos argumentatius. CC: CCLI
2. BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. CC: CCLI C
3. BL3.3. Identificar els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics, els préstecs d'altres llengües, així com sigles, acrònims i abreviatures, per a enriquir el vocabulari. CC: CCLI C
4. BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (metàfora, metonímia) per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge; reconèixer les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) que s'estableixen entre les paraules per a captar el sentit global d'un text. CC: CCLI C
5. BL3.5. Analitzar morfosintàcticament l'oració simple i classificar-la segons la naturalesa del predicat (oracions atributives, predicatives, actives, transitives, reflexives, recíproques, intransitives, passives, perifràstiques, reflexes i mitjanes) per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat. CC: CCLI C
6. BL3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos argumentatius i justificar si compleixen les propietats textuais adequades al nivell, per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua. CC: CCLI C CSC
7. BL3.7. Explicar els orígens històrics de les llengües d'Espanya i reconèixer les seues varietats geogràfiques, per a enriquir-se i desenrotllar una actitud respectuosa cap a la diversitat de la llengua i un entorn plurilingüe i pluricultural. CC: CCLI CSC

Bloc 4. Educació literària.

1. BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals. CC: CCLI SIEE CEC
2. BL4.2. Elaborar un portafolio, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de forma reflexiva i crítica. CC: CCLI SIEE CEC

3. BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle XVIII, en creacions de diferent naturalesa. CC: CCLI CAA SIEE
4. BL4.4. Analitzar un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle XVIII, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, per mitjà de la formulació d'opinions personals. CC: CCLI CAA CEC SIEE

ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA 3r ESO

Bloc 1: Escoltar i parlar

1. BL1.1.1. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos.
2. BL1.1.2. Participa en intercanvis comunicatius utilitzant el registre formal, les normes de cortesia i les estratègies d'interacció oral.
3. BL1.1.3. Participa en intercanvis comunicatius aportant arguments raonats per a defensar les opinions pròpies de manera clara i ordenada.
4. BL1.1.4. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.
5. BL1.2.1. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat.
6. BL1.2.2. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes donant suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions.
7. BL1.2.3. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.
8. BL1.3.1. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, amb especial atenció als expositius (de manera autònoma) i als argumentatius (de manera guiada), propis dels àmbits personal, acadèmic i social, per a formar-se una opinió pròpia.
9. BL1.3.2. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals.
10. BL1.3.3. Interpreta textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents utilitzant, de manera autònoma, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.
11. BL1.4.1. Produeix, de forma oral, textos breus de diferents tipologies, dels àmbits personal, acadèmic i social, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.
12. BL1.4.2. Produeix, de forma oral, textos breus utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat.
13. BL1.4.3. Produeix, de forma oral, textos breus aplicant les propietats textuais.

14. BL1.4.4. Produeix, de forma oral, textos breus amb riquesa lèxica.
15. BL1.5.1. Avalua, amb supervisió i ajuda, les produccions orals, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat i les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.
16. BL1.6.1. Busca i selecciona informació rellevant sobre els entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements del nivell educatiu.
17. BL1.6.2. Analitza els coneixements, habilitats i competències dels estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu.
18. BL1.6.3. Compara les habilitats i competències que requereixen els estudis i professions vinculats als coneixements del nivell educatiu amb les seues pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.

Bloc 2. Llegir i escriure

1. BL2.1.1. Interpreta textos escrits en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de tipologies diverses, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge.
2. BL2.1.2. Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic.
3. BL2.1.3. Interpreta textos escrits utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura.
4. BL2.2.1. Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
5. BL2.2.2. Escriu, amb adequació, coherència, cohesió, pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
6. BL2.2.3. Escriu, amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
7. BL2.2.4. Escriu, amb correcció lèxica pròpia del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.
8. BL2.2.5. Escriu textos utilitzant un llenguatge no discriminatori.
9. BL2.3.1. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, identificant errors d'adequació, coherència i cohesió del nivell educatiu.
10. BL2.3.2. Avalua, amb ajuda, els textos escrits propis o aliens com a part del procés de revisió de l'escriptura, identificant els errors de correcció (ortogràfica i gramatical) del nivell educatiu.

11. BL2.3.3. En el procés de revisió de textos escrits, resol els dubtes, de forma reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.
12. BL2.4.1. Sintetitza, utilitzant els procediments de síntesi adequats al nivell educatiu i a la tipologia textual, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades, textos orals i escrits expositius i argumentatius, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació.
13. BL2.4.2. Elabora un text coherent i cohesionat que no reproduïx literalment parts del text original ni inclou interpretacions personals.
14. BL2.5.1. Realitza amb autonomia, sentit crític i originalitat projectes de treball de caràcter expositiu o argumentatiu, individuals i en equips cooperatius, sobre temes diversos, seguint les fases del procés d'elaboració (planificació, supervisió, avaluació i comunicació).
15. BL2.5.2. Contrasta la validesa de les fonts d'informació que utilitza en projectes de treball i detalla les referències bibliogràfiques.
16. BL2.5.3. Fa una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats, l'adapta a canvis i imprevistos i transforma les dificultats en possibilitats.
17. BL2.5.4. Avalua, amb ajuda de guies, el procés i el producte final, i comunica de forma personal els resultats obtinguts.
18. BL2.6.1. Realitza projectes de treball buscant i seleccionant informació en mitjans digitals a partir d'una estratègia de filtratge de forma contrastada, la registra en paper de forma acurada o l'emmagatzema digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.
19. BL2.6.2. Col·labora i es comunica per a construir un producte o tasca col·lectiva compartint informació i continguts digitals i utilitzant les ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge.
20. BL2.6.3. Realitza projectes de treball i crea continguts digitals (documents de text i presentacions multimèdia) per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori aplicant els diferents tipus llicències.
21. BL2.6.4. Aplica bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals, preveu i denuncia males practiques com el ciberassetjament i en protegeix els altres.
22. BL2.7.1. Té iniciativa per a proposar i emprendre accions que contribuïsqen a realitzar, amb supervisió, de forma eficaç, tasques o projectes individuals o col·lectius.
23. BL2.7.2. Reconeix, amb supervisió, les seues fortaleeses, les utilitza adequadament, identifica les seues debilitats i s'esforça a per superar-les.
24. BL2.7.3. Manté, amb supervisió, la curiositat i l'interés durant tot el procés de realització de tasques o projectes.
25. BL2.7.4. Actua amb flexibilitat davant d'obstacles i dificultats i busca, amb supervisió, solucions.

1. BL3.1.1 Identifica les distintes categories gramaticals que componen un text narratiu, descriptiu, instructiu, expositiu i argumentatiu; estableix la concordança entre aquestes i les classifica.
2. BL3.1.2. Identifica les categories gramaticals, les analitza morfològicament i reconeix el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs.
3. BL3.1.3. Crea i revisa textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius utilitzant correctament les categories gramaticals.
4. BL3.2.1. Crea i revisa textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
5. BL3.3.1. Identifica els distints procediments de creació del lèxic, propis del nivell, educatiu per a enriquir el vocabulari.
6. BL3.4.1. Explica el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, i identifica els seus mecanismes per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge
7. BL3.4.2. Reconeix les relacions d'igualtat-semblança i d'inclusió que s'estableixen entre les paraules, per a captar el sentit global d'un text.
8. BL3.5.1. Identifica l'estructura de l'oració simple: subjecte, predicat i complements del verb, per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.
9. BL3.5.2. Analitza morfosintàcticament l'oració simple i la classifica segons la naturalesa del predicat per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat.
10. BL3.6.1. Reconeix els elements de la comunicació que intervenen en textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius.
11. BL3.6.2. Justifica si els textos compleixen les propietats textuais pròpies del nivell educatiu per a, després d'un procés de reflexió, realitzar un ús adequat de la llengua.
12. BL3.7.1. Reconeix les diferents llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Espanya i Europa
13. BL3.7.2. Explica els trets de les llengües d'Espanya i Europa i n'estableix la distribució geogràfica en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.
14. BL3.7.3. Explica els orígens històrics de les llengües d'Espanya i reconeix les varietats geogràfiques aquestes en la lectura i l'audició de textos de diferents tipologies i àmbits.

Bloc 4. Educació literària.

1. BL4.1.1. Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, i aplicant-hi, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals.
2. BL4.2.1. Elabora un portafoli, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de

lectures pròximes als seus interessos, adequades al nivell, de forma reflexiva i crítica.

3. BL4.3.1. Exposa, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, i analitza i compara obres, personatges, temes i tòpics universals, des de l'edat mitjana fins al segle XVIII, en creacions de diferent naturalesa.
4. BL4.4.1. Analitza un corpus de textos literaris, de l'edat mitjana al segle XVIII, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura.
5. BL4.4.2. Identifica els trets essencials del context sociocultural i literari de l'època i les característiques del gènere dels textos de l'edat mitjana al segle XVIII analitzats.
6. BL4.4.3. Realitza un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes de l'anàlisi de textos literaris de l'edat mitjana al segle XVIII, per mitjà de la formulació d'opinions personals.

4. les competències clau de l'eso en les activitats de 3r d'ESO

UNITAT 1. UNA FINESTRA OBERTA AL MÓN

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 8 – 9	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 10 – 12	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 13	IV. LITERATURA Pàg. 14-21	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 22 - 24	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 25 – 29
Comunicació lingüística	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6		
Competència digital	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11
Social i ciutadana	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11
Conciència i expressions culturals		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11
Aprendre a aprendre	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11

UNITAT 2. HE MIRAT AQUESTA TERRA!

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 32 – 33	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 34 – 39	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 40 – 41	IV. LITERATURA Pàg. 42-47	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 48 - 49	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 50 – 57
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Competència digital	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15

UNITAT 3. UN MUNT DE MÚSIQUES

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 60 – 61	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 62 – 65	III. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 66	IV. LITERATURA Pàg. 67-71	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 72 - 77	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 78 – 83
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12

UNITAT 4. CONTE CONTAT, AQUEST CONTE S'HA ACABAT

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 86 – 87	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 88 – 94	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 95	IV. LITERATURA Pàg. 96-103	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 104 - 105	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 106 – 111
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Coneixement i la interacció amb el món físic		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	
Competència digital	A Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13

UNITAT 5. UN MÓN PERDUT: ELS TEPUIS

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 114 – 115	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 116 – 120	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 121 – 122	IV. LITERATURA Pàg. 123 – 125	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 126 – 127	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 128 – 133
Comunicació lingüística	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5			Activitats 1 – 2	
Competència digital	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5		Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Social i ciutadana	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Conciència i expressions culturals		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Aprendre a aprendre	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16

UNITAT 6. LA MÀGIA DE LA MEMÒRIA. TE'N RECORDES?

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 136 – 137	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 138 – 143	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 144	IV. LITERATURA Pàg. 145-148	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 149 - 151	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 152 – 159
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9			Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Social i ciutadana	A Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Conciència i expressions culturals	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13

UNITAT 7. EI! KOM V@.COM?

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 162 – 163	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 164 – 168	III. TÈCNIQUES LITERÀRIES Pàg. 169	IV. LITERATURA Pàg. 170 – 175	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 176 - 181	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 182 – 187
Comunicació lingüística	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	
Competència digital	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Social i ciutadana	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Conciència i expressions culturals	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Aprendre a aprendre	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitat 1	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12

UNITAT 8. TEMPS D'OCI, TEMPS DE LLEURE

COMPETÈNCIES BÀSIQUES 1r ESO	I. CONTACTE Pàg. 190 – 191	II. COMUNICACIÓ I TEXTOS Pàg. 192 – 195	III. TÈCNiques LITERÀRIES Pàg. 196	IV. LITERATURA Pàg. 197 – 203	V. LES PERSONES I LES LLENGÜES Pàg. 204 – 205	VI. CONEGUEM LA LLENGUA Pàg. 206 – 211
Comunicació lingüística	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14
Competència matemàtica i competència bàsica en ciència i tecnologia	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	
Competència digital	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14
Social i ciutadana	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14
Conciència i expressions culturals		Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14
Aprendre a aprendre	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14
Sentido de iniciativa i espíritu emprendedor	Activitats 1 – 2 – 3	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6	Activitats 1 – 2 – 3 – 4	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10	Activitats 1 – 2	Activitats 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14

5. Adequació i seqüenciació dels continguts curriculars de 3r d'ESO

Distribució temporal dels continguts

UNITAT DIDÀCTICA	TEMPORALITZACIÓ	AVALUACIONS
Unitat 1: Una finestra oberta al món	setembre-octubre	1a avaluació
Unitat 2: He mirat aquesta terra!	novembre	
Unitat 3: Un munt de músiques	desembre	
Unitat 4: Conte contat, aquest conte s'ha acabat	gener	2a avaluació
Unitat 5: Un món perdut. Els Tepuis	febrer	
Unitat 6: La màgia de la memòria. Te'n recordes?	març	
Unitat 7: Ei!, KOM v@.com?	abril	3a avaluació
Unitat 8: Temps d'oci, temps de lleure	maig-juny	

6. La Lectura

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar durant el curs, s'hi assignen quatre lectures per al curs. Cada alumne triarà una lectura de cadascun dels blocs següents, tot tenint present que es troben ordenats d'acord amb la seua dificultat:

Llibres de lectura durant el curs:

Primer període (3-7 de novembre):

1. Pla, Joan, *La violinista de París*. Ed. Bromera.

Lectures optatives:

2. Llobet, Glòria, *Què t'angoixa, Núria?* Ed. Bromera
3. Alapont, P., *Fi de culs a Mallorca*. Ed. Bromera.

Segon període (19-23 de gener):

No hi ha llibre obligatori per aquest període

Lectures optatives:

1. Pasqual, Gemma, *Barça ou barzakh!*. Ed. Bromera

2. Climent, Leo, *Un cel sense estrelles*. Ed. Baula

3. Alapont, P, *L'infern de Marta*. Ed. Bromera

Tercer període (23-27 de març):

1. Bolta, M. Jesús, *A l'altra banda de les muntanyes*. Ed. El Bullent

Lectures optatives:

1 Casas, M. *L'escola secreta*. Ed. Bromera.

2 Fernández Paz, Agustín, *Nit d'ombres voraces*. Ed. Bromera

3 Torrent, F, *Gràcies per la propina*. Ed. 3 i 4

Quart període (4-8 de maig):

1 Pedrolo, Manuel de, *Mecanoscrit del segon origen* Ed. 62

Lectures optatives:

12. Martorell, Joanot *Tirant lo Blanc*. Ed. Bromera

13. Simó, Isabel. Clara *Raquel* Ed. 62

Cada alumne/-a haurà de llegir, almenys, un llibre dels proposats en cadascun dels períodes. Tot tenint present que LA LECTURA DELS LLIBRES ÉS CONDICIÓN NECESSÀRIA PER A PODER SER AVALUAT TANT EN CADA AVALUACIÓ COM EN EL CURS EN LA SEUA TOTALITAT. En cada període, entre les dates assenyalades, es realitzarà un control de lectura, oral o escrit, en què es contestaran un seguit de preguntes sobre el llibre per tal de demostrar ÚNICAMENT la seua lectura. Llegir més d'un llibre en cada període significarà una millora de la qualificació d'avaluació.

Durant el curs anterior, un grup de professors del Centre van treballar sobres les Competències clauen Secundària. Com a resultat d'aquest treball es va elaborar una sèrie de propostes per millorar la competència lingüística dels nostres alumnes, entre elles es va treballar amb el Pla Lector del Centre. Entre els acords presos, figurava que les lectures no es farien exclusivament en les classes de les assignatures de llengua, sinó que s'elaboraria una planificació que inclouria lectures en altres matèries en coordinació amb l'equip docent de cada curs. Així la proposta per a enguany en 3r d'ESO inclou una lectura de l'assignatura de Física i Química en 3r d'ESO en el segon període de lectura del curs (novembre a gener), per la qual cosa el Departament de Valencià no inclourà una lectura obligatòria en aquest període.

7. El Quadern

El quadern de l'alumne és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. S'exigirà la seua presentació amb els fulls numerats i units d'alguna manera, amb carpeta, anelles, funda de plàstic, etc.

El quadern ha d'estar format per fulls DIN A-4 totalment en blanc arxivats en una carpeta d'anelles. El fet d'utilitzar fulls en blanc és important ja que l'alumne s'ha d'acostumar a utilitzar el suport material de les situacions reals, i, per altra banda, ha d'aprendre ja un seguit de destreses de presentació importants socialment. Així mateix, el fet que siguin fulls d'una carpeta facilita i alleugereix la tasca de correcció del professor. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

8. Els Materials de l'Alumne

En començar el curs es repartirà a l'alumnat un extracte d'aquesta programació amb els següents apartats:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.

A més l'alumne també disposarà de:

- El llibre de text *Diàlegs 3r ESO. Valencià. Llengua i Literatura*. Ed. Marfil.
- Els materials amb les activitats elaborades pel Departament.
- El quadern de l'alumne, d'acord amb les condicions assenyalades anteriorment.

PROGRAMACIÓ DE PRIMER DE BATXILLERAT

**Miquel Esteve Forés
Xavier Carazo Carrasco**

1. Presentació i metodologia

Els dos principis metodològics rectors en què es la nostra programació de Llengua i literatura de 1r debatxillerat són:

- a) una metodologia comunicativa en els dos blocs de continguts que s'hi treballen: la llengua i la literatura. En el primer cas, entenem que aprendre llengua és adquirir competència comunicativa en les diverses formes lingüístiques que adopta la llengua en cada situació. A més, estem convençuts que l'aprenentatge de la literatura i de la llengua han d'anar aparellats. La literatura també és comunicació: per una banda, comunica una manera de veure el món, individual i col·lectiva, i, per una altra banda, és també un text, un missatge, amb tot el que això significa.
- b) una metodologia activa, ja que és l'alumnat qui construeix, a partir dels coneixements que té del món, el seu propi aprenentatge de continguts nous, mitjançant tot tipus d'activitats (de reflexió, d'anàlisi, de recerca científica, de relació, de producció...).

Com hem dit, un dels dos blocs que treballem és la literatura. Els fets literaris des de l'Edat Mitjana fins el Modernisme es presenten en orde cronològic, agrupats en els períodes o els moviments socioliteraris segons la idea clau al voltant de la qual gira la literatura de cada etapa.

L'organització dels continguts literaris per orde cronològic és bàsic per a situar els fets en el context històric i social. Per això, abans de començar cada època (l'Edat Mitjana, l'Edat Moderna i la Contemporània) presentem els principals fets històrics, socials i literaris en una línia del temps, perquè l'alumnat pugui copsar-los en la seua dimensió total. També, abans de començar el moviment literari i les obres més representatives de cada unitat, dediquem un espai als aspectes històrics i socials que configuren el moviment o l'etapa històrica concreta. Pensem que aquests aspectes influeixen en la literatura i que aquesta és una manifestació artística que reflecteix no sols els grans fets, sinó també les experiències de la vida quotidiana. Els i les alumnes treballen aquests continguts amb activitats que reforcen una informació prèvia i amb activitats a partir de les quals són ells i elles mateixos qui arriben a conclusions pròpies.

Per una altra banda, l'estudi cronològic permet que presentem sempre cada contingut literari destacant què aporta de nou, d'original, a la tradició en què s'insereix. Així, l'alumnat fa activitats que l'ajuden a comprovar que la modernitat i la tradició no sols són compatibles sinó que la primera necessita la segona per a poder existir: la humanitat ha progressat perquè s'ha mantingut fidel al passat, amb una evolució natural, o per contra, ha aconseguit el progrés perquè ha trencat amb el que heretava del passat.

La nostra presentació de la literatura de forma cronològica també va unida simultàniament a l'estudi dels gèneres literaris. Aquesta aportació permet veure l'evolució de cada gènere per èpoques i les relacions sociolingüístiques que s'hi estableixen. Així, en l'Edat Mitjana, per exemple, treballem la poesia (lírica trobadoresca, Ausiàs March i Roís de Corella), la narrativa (cavalleresca i misògina), algunes obres que es troben en la frontera entre un gènere o un altre (com ara *Lo Somni* de Joan a Joan és una obra dialogada molt pròxima al gènere dramàtic) o que, en l'actualitat, el gènere al qual pertanyen no es considera literari (les cròniques històriques, els sermons o els tractats religiosos).

Hi ha activitats dedicades a l'anàlisi textual i sistemàtica de les característiques de cada gènere i dels procediments literaris que el configuren. Per exemple, treballarem la cançó, la versificació catalana, la prosopopeia, la metàfora, la paradoxa, l'antítesi, l'al·legoria, la hipèrbole, el «jo líric» etc.; les descripcions impressionistes; l'al·legoria, el locus amoenus, l'al·literació...; les noves rimades, la codolada, la sàtira, la paròdia, etc.; el sonet, l'antítesi, la paradoxa, les imatges (metàfora, símil, símbol), l'hipèrbaton, la hipèrbole, l'anàfora, les acotacions teatrals, etc.

També com hem dit, el mètode per a treballar tots els continguts del llibre, i en concret els del discurs literari, potencia l'acció de l'aprenent. La literatura s'aprén quan la coneixem realment, i això vol dir llegir-la (amb el sentit profund del verb), aprehendre-la i, al capdavant, estimar-la. Per això el treball amb els textos és fonamental en l'ensenyament-aprenentatge de la literatura.

Hem seleccionat els textos tenint en compte que fossen representatius de l'època o de l'autor estudiat i que el tema resultés interessant i atractiu per als jòvens d'ara. Per evitar la dificultat que pot implicar la lectura d'un text antic, hem actualitzat els textos de l'Edat Mitjana i de l'Edat Moderna, encara que n'hem respectat l'estil original. En algunes ocasions, hem inclòs només una versió molt ajustada a l'original o la versió actual acompanyada del text original, perquè l'alumnat tinga present l'evolució de la llengua i no arribe a conclusions distorsionades de la història. Un altre motiu que ha condicionat la selecció dels textos ha estat que l'alumne puga trobar una bona mostra de tot tipus de text –com hem vist en parlar dels gèneres– i que aquests continguén també seqüències textuais diferents (narrativa, expositiva, descriptiva, argumentativa i instructiva).

La comprensió i l'anàlisi dels textos literaris es fa mitjançant tota mena d'activitats, orals i escrites. Hi ha activitats que anticipen i activen els coneixements previs de l'alumnat per a descobrir si té buits d'informació que dificulten l'accés al text o per a motivar-lo. En aquest sentit, cada unitat presenta apartats relacionats amb la idea clau del període que s'estudia. Ací proposem exercicis que predisposen els alumnes a plantejar-se preguntes, a formular-se hipòtesis, a relacionar el fet literari amb el seu món actual. Aquestes activitats, que són molt variades (test, exercici d'enginy, qüestionari, relació de fotografies, etc.) i que es poden fer individuals o en grup, afavoreixen una actitud positiva cap a l'etapa que han de treballar.

Les anàlisis dels textos es fan mitjançant un qüestionari, el qual és una eina molt valuosa per a la pràctica de la comprensió lectora i el desenvolupament del raonament lògic. Conté preguntes que tenen en compte la diversitat d'alumnes i que potencien tot tipus d'habilitats: preguntes que impliquen mecanismes d'inferència lògica i informativa, preguntes relacionades amb l'estructura del text; preguntes que impliquen respostes de comprensió literal, respostes de reorganització, de síntesi, de relació, de reflexió i valoració, d'ampliació de vocabulari. És a dir, mitjançant aquests qüestionaris, l'alumne comprén el significat del text, analitza les característiques estudiades de l'època, de l'autor o de l'obra, o les infereix ell mateix, analitza els procediments literaris que el text presenta, reflexiona i valora sobre el que ha analitzat i busca la informació que li cal.

I, perquè l'aprehensió del text literari puga ser més efectiva, l'alumne relacioja el que ha estudiat amb el món que l'envolta. És a dir, aproxima la literatura a la seua quotidianitat. També, en la majoria dels casos, en acabar el qüestionari els estudiants fan activitats de literatura comparada. A voltes analitzen les relacions entre dos textos, d'èpoques semblants o diferents. Altres vegades es plantegen els lligams entre la literatura catalana amb altres literatures del nostre entorn cultural, sobretot la castellana. I, en altres ocasions, l'activitat proposa la comparació entre la literatura i les altres arts.

En resum, el bloc dedicat al discurs literari segueix un orde lògic. Després d'una primera presa de contacte amb el tema clau de la unitat, hi ha activitats dedicades a la contextualització del moviment o període artístic i literari; en segon lloc, es troben les activitats sobre les característiques generals d'aquest període, seguides, en tercer lloc, per alguns exercicis sobre els autors; tot seguit, vénen els textos amb el qüestionari corresponent d'explotació del fragment; i, per acabar, la bibliografia que els alumnes poden consultar sobre el tema.

Comptat i debatut, aquest material ofereix un ventall de possibilitats didàctiques perquè la literatura comuniqui als jòvens de hui; però també perquè els motive a comunicar-se, a expressar oralment o per escrit els resultats de les reflexions que els textos literaris els susciten o, millor encara, a crear textos literaris propis a partir dels exemples treballats. La metodologia proposada intenta, en definitiva, fer que l'estudi de la

literatura resulte plaent i interessant –el vell i anhelat propòsit de tot el professorat de literatura– sense perdre el rigor que el batxillerat exigeix.

L'altre gran bloc de continguts de 1r de batxillerat gira al voltant de la llengua, entesa també com a vehicle de comunicació mitjançant la construcció de textos. La nostra programació ofereix les eines o estratègies necessàries perquè l'alumnat adquireisca la competència de comunicar-se correctament en l'àmbit en què es troba: l'àmbit acadèmic. És a dir, es tracta que l'alumne sàpia resoldre la redacció d'alguns dels textos que els professors solem demanar als nostres alumnes. A més, es treballen els elements lingüístics i no lingüístics de tres de les propietats que ha de complir un text perquè siga comunicatiu: l'adequació, la coherència i la cohesió. Les activitats sobre aquestes propietats textuais van referides sobretot al text acadèmic que en aqueix moment es treballa, però també estan plantejades de manera que l'alumnat puga aplicar-les a qualsevol text. També cada unitat conté un bloc dedicat a la reflexió i al treball sistemàtics de la gramàtica, l'altra propietat textual. L'apartat és breu, però abasta tots els nivells: l'ortografia, la morfologia, la sintaxi i el lèxic.

Aquesta educació lingüística i textual (incloent-hi els aspectes gramaticals) també continuarà en 2n de batxillerat de forma més exhaustiva.

Pel que fa a la gramàtica, cal assenyalar que s'ha donat una importància especial als aspectes morfosintàctics i sobretot als lèxics. Treballem l'origen del nostre lèxic, els procediments de formació de mots, els diccionaris convencionals i els de les noves tecnologies, els modismes i les frases fetes, la substitució de mots generals o jòquer per altres de més específics, etc.

Un altre punt metodològic important d'aquest material didàctic és l'element gràfic: els mapes conceptuals, els esquemes gràfics d'estructures textuais i les il·lustracions –la major part d'aquestes són reproduccions artístiques de l'època estudiada–. La finalitat didàctica d'aquest component gràfic és múltiple: ajudar a contextualitzar una informació, a afegir-ne, a sistematitzar o ordenar continguts, a visualitzar-los, a relacionar uns continguts amb uns altres. En altres ocasions, la part gràfica serveix perquè els alumnes facen determinades activitats.

2. Objectius generals de l'àrea de València: llengua i literatura

El desenvolupament d'aquesta matèria en 1r de batxillerat ha de contribuir que les alumnes i els alumnes adquireixquen les capacitats següents:

1. Comprendre els diferents tipus de textos, especialment els literaris.
2. Expressar-se oralment i per escrit, especialment en l'àmbit acadèmic, mitjançant discursos adequats, coherents, cohesionats i correctes, sabent fer servir la llengua oral i la llengua escrita com a mitjans eficaços per a la comunicació interpersonal, l'adquisició de nous coneixements, la comprensió i anàlisi de la realitat i l'organització racional de l'acció.
3. Conèixer la nostra realitat plurilingüe i pluricultural del món actual, parant especial atenció a la situació sociolingüística valenciana, tot valorant la diversitat lingüística com a manifestació de la naturalesa social de les llengües i afavorint una actitud respectuosa cap a totes les llengües i els seus parlants, coneixent els diferents orígens i històries i, valorant, especialment, la importància de la normalització del valencià per a aconseguir la seua plena incorporació a tots els àmbits d'ús.
4. Adquirir uns coneixements gramaticals, sociolingüístics i discursius per ser utilitzats en la comprensió, l'anàlisi i el comentari de textos literaris i en la planificació, la composició i la correcció de les pròpies produccions.

6. Utilitzar adequadament la llengua com a instrument per a l'adquisició de nous coneixements i per a produir i interpretar textos propis de l'àmbit acadèmic, obtenint, interpretant i valorant informacions de diferents tipus i procedències, i ser capaç d'utilitzar tècniques de recerca, elaboració i presentació de la informació, utilitzant, amb autonomia i esperit crític mitjans tradicionals i noves tecnologies, tot referint-se especialment a l'estudi de la història de la literatura fins a principis del segle XX.
7. Interpretar i valorar críticament les obres literàries a partir del coneixement de les seues formes convencionals específiques (gèneres, procediments retòrics, etc.), i de la informació pertinent sobre el context historicocultural de producció, i dels trets identificadors dels grans períodes de la història de la literatura en valencià, així com les seues obres i autors més significatius fins a principis del segle XX, tot utilitzant de forma crítica les fonts bibliogràfiques i documentals adequades per al seu estudi.
8. Llegir i valorar les obres literàries anterior al segle XX com a forma d'enriquiment personal, com a manifestacions de la sensibilitat artística de l'ésser humà i com a expressió de la identitat cultural dels pobles, apreciament el que el text literari té de representació i interpretació del món.
9. Analitzar críticament els usos socials de les llengües, i evitar en les pròpies produccions els que manifesten actituds discriminatòries o d'abús de poder evitant estereotips lingüístics que suposen judicis de valor o prejudicis, molt especialment aquelles que es manifesten en les obres literàries anteriors al segle XX.

3. Continguts

1 La literatura medieval

1. 1. Les primeres manifestacions poètiques
1. 2. Els inicis de la prosa: Ramon Llull
1. 3. Les Quatre Grans Cròniques
1. 4. L'Humanisme
1. 5. La poesia al segle XIV i XV: el Segle d'Or valencià
1. 6. La novel·la cavalleresca
1. 7. L'escola satírica valenciana

2 La Decadència

2. 1. El Renaixement
2. 2. El Barroc
2. 3. El Neoclassicisme i la Il·lustració

3 El Romanticisme

3. 1. La poesia romàntica: la Renaixença
3. 2. El teatre al segle XIX
3. 3. La prosa: el Naturalisme

4 El Modernisme

4. 1. Etapes del Modernisme
4. 2. Postures
4. 3. La poesia modernista
4. 4. La narrativa del Modernisme

4. 5. El teatre

5 el Noucentisme

5. 1. La poesia

5. 2. La prosa noucentista

6 Els moviments d'avantguarda

6. 1. La poesia d'avantguarda

6. 2. La renovació de la prosa

6. 3. El teatre

6. 4. La literatura al País Valencià durant la dècada dels 30

7 Llengua: ortografia

7. 1. Accentuació

7. 2. La dièresi

7. 3. L'accent diacrític

7. 4. El guionet

7. 5. L'apòstrof

8 Llengua: morfosintaxi

8. 1. Pronoms febles

8. 2. Els pronoms relatius

8. 3. Les preposicions

8. 4. L'oració

8. 5. Els verbs irregulars

4. Seqüenciació dels continguts

- *Primera Avaluació: Unitats 1 i 2, i ortografia.*
- *Segona Avaluació: Unitats 3 i 4, i morfologia.*
- *Tercera Avaluació: Unitats 5 i 6, i introducció al Comentari de text*

5. Criteris d'avaluació

1. Analitzar oralment i per escrit textos (orals, escrits i iconicoverbals) pertanyents a diferents situacions de comunicació, tenint en compte la funció social que exerceixen, la tradició cultural en què s'inscriuen i els valors que transmeten, assenyalant les idees principals i les secundàries, i aportant una opinió personal. Aquest criteri pretén valorar la capacitat de l'alumnat per a interpretar el sentit d'un text a partir de l'anàlisi de la seua estructura semàntica, del coneixement dels esquemes textuais i de les dades rellevants sobre la situació de comunicació.
2. Realitzar, de forma oral, una exposició acadèmica sobre un tema, planificant-la prèviament i adoptant l'estratègia comunicativa adequada. El criteri centra la seua atenció en el desenvolupament de la capacitat per a planificar, organitzar i realitzar una breu exposició oral, pròpia de l'àmbit acadèmic.
3. Elaborar breus treballs crítics a partir de la consulta de fonts de divers tipus i integrar la seua informació en textos de síntesi, que presenten les dades principals i els distints punts de vista, les seues relacions i la perspectiva pròpia, utilitzant els procediments de documentació i tractament de la informació propis de l'àmbit acadèmic. Aquest criteri orienta la valoració de la capacitat per a accedir de forma autònoma a les fonts d'informació, seleccionar aquella pertinent i reutilitzar-la en l'elaboració de produccions pròpies de l'àmbit acadèmic.
4. Compondre textos escrits expositius i argumentatius sobre temes literaris o lingüístics. El criteri atén a la capacitat de l'alumne per a elaborar textos d'acord amb la situació comunicativa i amb els esquemes textuais bàsics del text i també per a situar-se com a emissor per a utilitzar procediments que garantisquen la cohesió i per a emprar correctament la varietat estàndard de la llengua.
5. Reconéixer i utilitzar, en la interpretació de textos i en la regulació de les pròpies produccions, els coneixements sobre les diferents unitats de la llengua, les seues combinacions i, si és el cas, la relació entre elles i els seus significats. Aquest criteri pretén orientar la valoració de la capacitat per a utilitzar la reflexió lingüística en la millora de la comprensió dels textos i en la millora de la composició i revisió de les pròpies produccions.
6. Discernir els components bàsics i l'estructura del lèxic del castellà i del valencià i analitzar críticament els mecanismes d'incorporació d'elements fònics, morfosintàctics i lèxics com a conseqüència de les relacions entre les llengües. Amb aquest criteri es pretén valorar la capacitat per a reconéixer i explicar els procediments de formació del lèxic. Així mateix, caldrà ajustar-se al reconeixement i valoració crítica dels factors lingüístics i socials (com ara mancances lèxiques per a designar realitats noves, substitució de paraules considerades tabús, major difusió o prestigi d'una llengua sobre una altra...) que intervenen en la incorporació per part d'una llengua d'elements procedents d'una altra.

7. Distingir les diferents llengües constitucionals d'Espanya, especialment de la Comunitat Valenciana. El criteri se centra en el coneixement i valoració de la diversitat lingüística d'Espanya.
8. Conèixer, identificar i analitzar en activitats discursives diverses les actituds sociolingüístiques que es manifesten, així com les diferents causes que pot tindre, en una situació de contacte de llengües.

El criteri se centra en la capacitat per a utilitzar en l'anàlisi de l'activitat comunicativa la informació que determinades marques lingüístiques proporcionen sobre les actituds dels parlants i sobre els diferents comportaments que es produeixen en els contactes entre llengües.

9. Interpretar el contingut d'obres literàries breus i fragments significatius de la història literària del castellà (des dels seus inicis al segle XVII) i en valencià (des dels seus inicis al segle XIX) utilitzant els coneixements sobre les formes literàries i els distints períodes, moviments i autors. El criteri pretén valorar la capacitat per a interpretar obres literàries en relació amb la tradició literària i els codis estètics.
10. Manejar els recursos informàtics bàsics i aplicar-los a la recerca i elaboració de la informació. Aquest criteri pretén que l'alumnat siga capaç de fer servir les tecnologies de la informació i que les incorpore al seu treball acadèmic.

6. La qualificació

En primer de batxillerat, per a poder aprovar una avaluació són condicions necessàries:

- superar-ne els exàmens, i
- llegir els llibres de cada avaluació
- Superar un examen d'ortografia per avaluació.

A partir d'aquesta condició prèvia la qualificació de cada avaluació serà:

- Fins el 20 %, el treball personal durant l'avaluació:
 - El quadern personal de l'alumne
 - Les diferents lectures i treballs
 - Elaboració de textos
 - Actitud envers el treball i la classe
- El 80% de les proves: exàmens sobre el temari de literatura (70%) i controls gramaticals (30%).
 - Es realitzarà en cada avaluació un examen de qüestions d'ortografia i gramàtica que s'haurà de superar per aprovar l'avaluació.

7. El tractament dels temes transversals

Podem aportar mostres del tractament dels temes transversals en la tria dels textos que han estat inclosos per a ser comentats:

- Educació afectivo-sexual
- Educació per al consum.
- Educació per a la pau.
- Educació per a la salut.
- Educació viària.
- Educació sexual.
- Educació ambiental.

8. Lectures

Dins d'aquest ús comunicatiu de la llengua, la lectura assumeix una importància capital, fins aplegar a ser-ne l'eix vertebrador. La lectura és una activitat imprescindible per a la comprensió dels textos i per al desenvolupament de la pròpia expressió oral i escrita, a més de constituir una tasca insubstituïble per al desenvolupament en l'alumnat de l'autonomia de l'aprenentatge.

Per potenciar la capacitat lectora, però especialment el gust per la lectura, a banda dels textos a treballar durant el curs, s'hi assignen diverses lectures per curs.

1r Període (3-7 novembre)

- Vilaplana, Silvestre, *Les cendres del cavaller*, Ed. Bromera

Lectura optativa

- Steinbeck, John, *La perla* Ed. Vicens Vives

2n Període (19-23 gener)

- Martorell, Joanot (adaptació d'Ismael Torres), *Tirant lo Blanc*, Ed. Vicens Vives

Lectura optativa:

11. Pedrolo, Manuel de, *Es vessa una sang fàcil*. Ed. La magrana
12. Sebastià, Jordi, *Un assumpte de perifèria*, 7 i mig edicions

3r Període (23-27 març)

- Andrés Estellés, Vicent, *Llibre de Meravelles*, Ed. 3 i 4

Lectura optativa:

1. Lovecraft, H. P., *L'ombra sobre Innsmouth*. Ed. Glauco

4t Període (4-8 maig)

- Bertrana, Prudenci, *Josafat* Ed. 62

Lectura optativa

Sánchez Pinyol, Albert, *Pandora al Congo*, Ed. La Campana

Cada alumne haurà de llegir 4 dels llibres anteriors, un període, lectures que hauran d'acreditar amb la realització d'una fitxa-treball que servirà de control de lectura en les dates que s'indicaran. La lectura de tres llibres per trimestre és CONDICIÓN NECESSÀRIA per aprovar cada avaluació i el curs en general. A més, la lectura d'altres llibres s'avaluarà positivament i redundarà en una millora de la qualificació final d'avaluació.

9. Els materials de l'alumne

Llibre d'exercicis gramaticals:

- Dossier de treball de classe elaborat pel Departament de València (es repartirà als alumnes en començar el curs)
- Sandra Montserrat Buendia, *Llengua Pràctica-2*. Ed. Marfil

En començar el curs es repartirà a l'alumnat:

- El quadre de la programació general i les lectures del curs
- Els criteris d'avaluació del curs en general.
- Les normes bàsiques de presentació que han de complir els treballs de classe.
- Materials curriculars elaborats per Departament de València: *València, 1r de Batxillerat*.
- El quadern de l'alumne, que és una eina important del curs ja que esdevindrà el principal mitjà per a realitzar el seguiment del treball realitzat. S'hi reflectiran les diferents activitats de cada unitat i haurà de ser, per tant, objecte constant del procés d'avaluació, tant pel que fa als seus continguts, com pel que fa a la seua ordenació, organització i compliment dels criteris de presentació. S'exigirà la seua presentació amb els fulls numerats i units d'alguna manera, amb carpeta, anelles, funda de plàstic, etc.. El quadern ha d'estar format per fulls DIN A-4 totalment en blanc arxivats en una carpeta d'anelles. El fet d'utilitzar fulls en blanc és important ja que l'alumne s'ha d'acostumar a utilitzar el suport material de les situacions reals, i, per altra banda, ha d'aprendre ja un seguit de destreses de presentació importants socialment. Així mateix, el fet que siguin fulls d'una carpeta facilita i alleugereix la tasca de correcció del professor. Les normes de presentació dels treballs de classe i del quadern s'adjunten en un full que serà lliurat a la totalitat de l'alumnat el primer dia de classe.

- Que els i les alumnes prenguen i facen servir els apunts de classe. És aquesta una pràctica que en aquest nou cicle d'ensenyament secundari no obligatori han de saber dominar.
- Altres materials com diccionaris, enciclopèdies, bibliografia específica, Internet, etc. hauran de ser consultats pels alumnes, bé per pròpia iniciativa, bé per indicació dels seus professors i professores.
- Es recomana especialment la consulta la pàgina www.uoc.edu/lletra

PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS I CULTURALS

GRAELLA D'ACTIVITATS Departament de VALENCIÀ. Curs 2015-2016			
DENOMINACIÓ DE L'ACTIVITAT	PROFESSOR/A RESPONSABLE	CURS	DATA REALITZACIÓ
XARRADA AMB L'AUTOR JOANTORRÓ	FREDERIC LLOPIS BAUSET RAFAEL ÀNGEL CARBONELL	4t d'ESO	12 de desembre
TALLER DE DOBLATGE	XAVIER CARAZO CARRASCO RAFAEL ÀNGEL CARBONELL LEOCADI CLIMENT CICUÉNDEZ	1r d'ESO	17 de desembre
	XAVIER CARAZO CARRASCO LEOCADI CLIMENT CICUÉNDEZ FREDERIC LLOPIS BAUSET	2n d'ESO	18 de desembre
	FREDERIC LLOPIS BAUSET MIQUEL ESTEVE FORÉS	3r d'ESO	19 de desembre
	FREDERIC LLOPIS BAUSET RAFAEL ÀNGEL CARBONELL	4T d'ESO	21 de desembre
VISITA A LA VALÈNCIA MEDIEVAL	XAVIER CARAZO CARRASCO RAFAEL ÀNGEL CARBONELL	1r batxillerat	15 de gener (1A) 22 de gener (1B)
CONCURS LITERARI DE NARRATIVA CURTA I PARTICIPACIÓ AL PREMI SAMBORI	FREDERIC LLOPIS BAUSET XAVIER CARAZO CARRASCO RAFAEL ÀNGEL CARBONELL LEOCADI CLIMENT CICUÉNDEZ MIQUEL ESTEVE FORÉS	TOT EL CENTRE	Durant el mes de desembre. Reunió del Jurat: dijous 28 de gener de 2016
VISITA MUSEU S. PIUS VÉ I IVAM	RAFAEL ÀNGEL CARBONELL	4t PDC	29 de gener
VALENCIANADA	FREDERIC LLOPIS BAUSET XAVIER CARAZO CARRASCO RAFAEL ÀNGEL CARBONELL	4t ESO	14 d'abril
XARRADA AMB MARIA JESÚS BOLTA	FREDERIC LLOPIS BAUSET MIQUEL ESTEVE FORÉS	3r d'ESO	15 d'abril
PARTICIPACIÓ OLIMPIADA DE VALENCIÀ. UNIVERSITAT DE	FREDERIC LLOPIS BAUSET XAVIER CARAZO CARRASCO	2n de batxillerat	25 d'abril

VALÈNCIA			
PARTICIPACIÓ A LA CAMPANYA ANEM AL TEATRE	FREDERIC LLOPIS BAUSET XAVIER CARAZO CARRASCO RAFAEL ÀNGEL CARBONELL LEOCADI CLIMENT CICUÉNDEZ MIQUEL ESTEVE FORÉS	Tot el centre	En les dates que marque l'IMC de Meliana

AVALUACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ GENERAL ANUAL DEL DEPARTAMENT

El Departament avaluarà el grau d'acompliment d'aquesta programació periòdicament. Després de cada avaluació s'analitzarà en la reunió de Departament corresponent el ritme de treball en cada nivell i grup, així com els resultats de cada classe. De les conclusions a què s'hi arribe s'informarà al Claustre de Professors. A la fi del curs, a la Memòria Anual del Departament, s'arreglarà l'avaluació del grau d'assoliment d'objectius, així com els acords presos per a la programació del curs següent.

El Departament, en acabar cada avaluació, i també a la fi de curs, analitzarà les dades de cada aula en nombre de suspensos i aprovats per tal d'avaluar el treball realitzat. S'analitzaran els resultats de cada aula individualment i en comparació a la resta de grups del seu nivell, i amb els resultats dels cursos anteriors. A partir de la 2a avaluació, s'observarà l'evolució en els resultats de cada grup i nivell. A la vista, dels resultats es prendran les decisions pertinents a fi de millorar el treball amb els alumnes.

A la fi de curs, s'avaluaran diferents aspectes de la present programació:

- Els materials curriculars, a fi de tornar-los a utilitzar al curs següent o realitzar els canvis que es condiren pertinents, especialment als materials propis del Departament.
- Les lectures del curs, a fi de fer les modificacions oportunes al llistat de llibres de lectura dels alumnes, a la temporalització o a l'ordre. Així mateix s'avaluaran els mecanismes de control de lectura.
- Els continguts de cada nivell, per presentar les modificacions, afegir o llevar aquells aspectes de cada unitat que es considere oportú.
- Les estratègies d'aprenentatge aplicades en cada nivell i en cada grup, per tal d'afavorir un bon clima d'aprenentatge entre els alumnes.

Amb totes les conclusions preses en la sessió realitzada a la fi de curs, es redactarà la Memòria que servirà de fonament per a la Programació General del curs posterior.

Aquesta Programació General del Departament de València de l'IES *La Garrigosa* de Meliana per al curs escolar 2015.2016 va ser aprovada pels membres del Departament en sessió ordinària de 24 de setembre de 2015.

El Cap de Departament

Frederic Llopis Bauset